

НОВА
БЪЛГАРСКА
ЛИТЕРАТУРА
ПРОЗА
2013



АЛМАНАХ



БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО РАДИО
медия партньор

Алманах „Нова българска литература
Проза 2013“

Copyright © 2013 Фондация „Буквите“

© Издател Фондация „Буквите“

ISBN 978-619-154-077-8

ПРЕДСРОЧНО

На Пламен Горанов

Вратата най-сетне се отвори и от стаята излезе жена на около тридесет. Тя водеше за ръчички две малки момиченца, вероятно нейни дъщери. Децата носеха бели шаферски роклички, а косите им бяха прилежно заплетени на две плитки, които опасваха малките главички като венец и се сливаха на опашка отзад.

— Човекът каза да влиза следващият – рече жената тихо и остави вратата открената.

Отвътре се процеждаше ярка светлина. Стефан се изправи и пое дълбоко дъх, а погледът му се срещна с този на майката. Той ѝ кимна и преглътна, а големите му очи се бяха навлажнили. Искаше му се да прегърне жената, но знаеше, че не би било уместно, затова просто сведе глава и пристъпи към офиса. До вратата бе монтирана табелка, на която пишеше с технически шрифт:

ЗАВЕЖДАЩ ОТДЕЛ ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ
Петър Апостолов

Стефан почука и надникна вътре. Едната

стена на помещението бе изцяло от прозорци, а другите бяха боядисани в небесносиньо. Близо до прозорците седеше зад бюро застаряващ мъж, който щракаше нещо по клавиатурата на компютъра си. До него лежаха на куп дузина папки. „Досиета“, помисли си Стефан.

— Заповядайте, г-н Георгиев, настанете се където Ви е удобно – вдигна поглед към него Апостолов и махна с отворена ръка към трите стола от другата страна на бюрото.

С бавни и ситни крачки Стефан се приближи, намести нервно възела на вратовръзката си и седна на най-крайния стол, свит и без да се обляга. За това време той бе огледал Апостолов. Мъжът изглеждаше съвсем обикновен. Носеше сребрист костюм, червена риза и сива вратовръзка. Беше плешив, като остатъците коса по темето му го опасваха като бял ореол. От малките колонки на компютъра звучеше едно от куловите парчета на Led Zeppelin.

— Хубава песен – отбеляза Стефан, а Апостолов най-сетне вдигна поглед от компютъра, премести се заедно със стола си вдясно и взе най-горната папка. – Не бих предположил, че слушате рок.

— Какво очаквахте, църковна музика? – усмихна му се Апостолов.

Стефан отвърна само със смутен поглед. Не го биваше с шегите и никога не се чувстваше

уверен, когато някой го пита нещо такова дали е насериозно или не. За да не излезе глупак, най-често не отговаряше.

— Стефан Георгиев – продължи Апостолов, вече делово, докато разглеждаше съдържанието на една от папките. – Баща на две деца, Георги и Мария. Решил сте да напуснете едностранно, преди изтичането на Вашия договор.

— Точно така, господине – кимна Стефан и отново преглътна.

— Много съжалявам да го чуя. Ще Ви задам няколко протоколни въпроса, ако нямате нищо против. Такава е процедурата. Моля да не се притеснявате и да отговорят съвсем искрено, както Ви е на душата. – тук той направи малка пауза и като видя, че събеседникът му няма възражения, продължи. – Запознат ли сте с правилата, установяващи рамките на нашите договорни отношения?

— Да, господине, чел съм цялата книга, при това много пъти.

— Значи вероятно осъзнавате, че с едностранното си оттегляне сте в грубо нарушение?

— Така е, знам.

— И въпреки това го направихте... – каза Апостолов, докато си отбелязваше нещо върху документите. – Мога ли да попитам защо?

— Защото, господине, с цялото ми уважение към Вас... просто така не можеше да се продъл-

жава. Искях да направя нещо, да променя нещо. Цял живот съм служил с пълно себеотрицание и съм опитвал да се радвам и на малките неща. Напоследък не можах дори тях да открия. Нима не наблюдавате какво се случва с Вашите хора?

— Всичко се следи от съответните отдели, г-н Георгиев, знаете това.

— Тогава не виждате ли как другите ни мачкат постоянно. Цял живот следвам Вашите правила, без някога да съм ги подлагал на съмнение. Ако трябва да бъда честен, сега като погледна назад, моментите, в които съм се почувствал човек, се броят на пръсти.

— Знаете, че ползите при нас идват в дългосрочен план. Това би трябвало да е ясно на всички.

— Все си мисля, че може да бъде малко по-балансирано – отвърна замислено Стефан. – Разбирате ли, аз мога да приема всичко, което се случва на мен. Никога не съм се оплаквал, но да гледам мъката на останалите... просто беше непоносимо за мен. Искаше ми се да се намесите поне малко...

— Нещата не работят така, предполагам разбирате. Какво ще кажете за моралното удовлетворение, нима има по-голяма награда от него?

— Какво морално удовлетворение?! – изсумтя Стефан.

— Ами, от делата Ви. Като знаете, че всичко, което правите, е за добро.

— Би било така, ако можеше да се види някакъв ефект. Напоследък все по-често се питах точно това – какво добро съм направил със своя кротък характер, с това постоянно смирение. Нима не виждате, че един човек от другите повлиява повече, отколкото сто такива като мен? Просто сме с вързани ръце. Ако не беше така, щяха ли да мизерстват толкова честни и добри хора, а тези мазници отсреща им да ги управляват и да им се присмиват в очите от своите вили, построени с нашия труд? От лъскавите си коли, хванали под ръка някоя от непълнолетните ни дъщери, спечелена срещу чаша маркова водка в чалга дискотека?! Чаша водка, за която аз не мога да ѝ дам пари, но парите за нея са откраднати от мен от същите тези мазници. Каква ирония само! Нормално ли е всеки месец да се чудя как да си платя сметките и лихвите, и след това да не остава достатъчно да сложа храна за семейството си на масата? И да търся пари за операцията на сина си по Facebook? Нима не съм заслужил с труд и честност тези нормални човешки неща?!

— Успокойте се, Стефан, не викайте – рече Апостолов кротко.

Георгиев се отпусна на стола си, стреснат от емоционалния си изблик и млъкна за момент. После прекара ръка през косите си и добави тихо, с омекнал тон.

— Да ви кажа честно, уморих се да гледам всичко това. То се видя. Знам, че не постъпих правилно според написаното, но мисля, че и добрите хора понякога трябва да сме малко повече лъвове, а не агнета, ако не искаме да живеем в свят на вълци. Не съм ли прав? Хора като Ботев и Левски са държали в ръцете си оръжие, а не Библията, но ако с това си пламенно желание за свобода са станали грешници, то защо ми е да се нарека праведен?

Апостолов не отговори, а вместо това дописа нещо на единия от листите, сетне се подписа, подпечата го и го подаде на събеседника си. Стефан го пое, без въобще да погледне съдържанието му и благодари. Двамата се изправиха.

— Искаше ми се да Ви попитам още нещо, от лично любопитство. Защо избрахте точно огън? Знаете, че това е един от най-болезнените начини.

— Какво значение има тази болка на тялото, нима може да се сравнява с другата? Искаше ми се това да покажа с нея на останалите, да ги накарам да се замислят, да се събудят.

Стефан стисна меко ръката на Апостолов и тръгна към вратата. Излезе, достигна дъното на коридора и повика асансьора за надолу. Когато вратите се отвориха, той пристъпи вътре и застана до единствения пътник.

— За надолу е, нали? – попита.

— Не, за нагоре – отвърна другият.

— О, аз съм за надолу – рече Стефан и понечи да излезе преди вратите да са се затворили, но мъжът го спря с ръката си.

— За нагоре сте, Стефан, за нагоре.

ДЯДО МИТКО

Дядо Митко отвори очи и погледна часовника над отсрещното легло. Навън вече се разделяваше и светлината в малката стаичка му бе достатъчна да види, че все още оставаха няколко минути до седем, та остана да си полежи. С напредването на възрастта си той чуваше все по-мъчно, но Господ го бе дарил със здрави и красиви очи, сини като небесната шир. Когато бе млад, бялата му, идеално изгладена униформа и тези очи мигом караха сърцата на всички дами да бият лудо. В тях се бе влюбила и Мария на един бал преди повече от петдесет и пет години.

Старецът вкопчи съсухрените си пръсти в ръба на леглото, ръката му се разтрепера от усилия и той с мъка се надигна. Сетне се хвана за масата и бавно се изправи. Краката от години го мъчеха, но след първите часове на деня болката постепенно отшумяваше. След като отиде до тоалетната, уми старателно лицето и ръцете си и взе своя комплект за бръснене – кремът, чиято миризма за дядо Митко бе по-разбуждаща от аромата на кафе, самобръсначката и старата четка, която той предварително бе накиснал в купичката с топла вода. Когато приключи с бръсненето, се намаза с две шепи от зеления си одеколон, взе очилата за четене и седна с вест-

ника на единия стол край масата. Братовчедът Янев всяка сряда му носеше „Трета възраст“ и от каквото друго имаше нужда. Никога не пропускаше, такъв човек беше той. Няма да го мързи, няма да забрави. Никога! Вали, гърми, той ще мине! Няма ги хората като него вече, сега да те е страх да излезеш – ще те окрадат, ще те убият за едното нищо... То е страшна работа. Те с Янев не бяха братовчеди наистина, само съседи, ама така си викаха, още от едно време. Колко табла бяха изиграли на времето, на колко мачове на „Черно море“ бяха ходили заедно. „Жена, ако има пожар, звъни на 160. Ние отиваме на мач.“ Така обичаше да казва весело на Мария и лека усмивка се появи на лицето му при този спомен.

Янев беше само няколко години по-млад, четиридесети набор, но още беше здрав като вол и почти през цялата седмица си стоеше на село да си гледа кошерите и градинката. За разлика от него, дядо Митко рядко ходеше далече от блока. Трудно издържаше вече, но, когато времето беше хубаво, поне долу до градинката слизаше, след като се наобядва и с часове стоеше на пейката. Обичаше да гледа как децата си играят на площадката, а малко по-надолу поголемите ритаха топка. Сега обаче навън беше сняг и той се страхуваше да излезне, да не се хлъзне някъде, че да падне и да счупи я ръка, я крак, я по-лошо. Затова, след като изсърба су-

пичката си с три дебели филии хляб, поседна на терасата и погледа през остъкления прозорец със снимката на Мария в ръце. Така си гледаха и двамата допреди три години, когато Господ я прибра при себе си.

След тридесетина минути му стана студено, та постоя още малко и се прибра. Следобед подремна, а когато се разбуди, включи телевизора, усили звука почти на максимум и пусна спорт. Ей, много обичаше спорт – то футбол, то волейбол, то баскетбол, то бокс – всичко гледаше. Можеше и до два часа след полунощ да гледа. Днес обаче го чакаше нещо по-важно, защото бе четвъртък и затова си облече официалната риза, панталона и бежовия елек. После отиде и взе от витрината снимката на Гошко и снахата, на Стоянчо и на малката Христинка и започна с просълзени очи да ги целува. „Дете е мило, ама няма по-мило на света от внуче, ей!“ - така все повтаряше дядо Митко. След като свери ръчния си часовник по новините в осем, той отиде то тоалетната с цялата бързина, на която бе способен, че както не чуваше, се тревожеше да не звъннат Гошкови, докато е там.

Когато мина девет, дядо Митко започна да се притеснява. Нещо да не им се беше случило, проблеми да нямаха, болест да не ги бе застигнала? Или с колата, опази божке?! Много го беше страх, когато бяха с колата. Сега и с тия

пътища през зимата, сумати народ се бе изтрепал. Всеки ден давах по новините. Ей на, преди два дена цяло семейство бе загинало на място на път за Русе. Той все по-напрегнато местеше поглед от телефона към часовника си, от часовника към телефона и въздишаше с тревога. Когато апаратът най-сетне иззвъня, старецът го грабна веднага с разтреперани ръце.

— Алооу!

— Татко, здравей – долетя глас от отсрещната страна.

— Алоооу? – повтори дядо Митко.

— Здравей, татко! – почти извика гласът.

— Гошко, ти ли си?

— Аз съм, татко, аз съм.

— Как си, Гошко, добре ли си? Какво правите? Децата здрави ли са?

— А, добре сме, татко. Здрави сме всички.

— Това като чуя, сърцето ми се стопля, Гошко. Само здраве да дава Господ, това е най-важното! Всичко друго се оправя.

— Да, татко, всичко е наред. Ти как си, здрав ли си, имаш ли нужда от нещо? – продължаваше да вика гласът отсреща.

— Не, Гошко, всичко си имам. Янев дойде вчера, донесе ми три хляба, сирене и акациев мед, от неговия.

— Добре, поздрави да му предадеш. Татко, ще затварям, че карам към киното и да не ме

спрат, че тука глобите не са като в България. Имаш много целувки от Стефи и децата.

— Да ги разцелуваш от мене всички и живи и здрави да сте, още сто години да живеете!

— Мерси, татко. Айде, пак ще се чуем...

— Милите те на дядо...

— Лека вечер, татко.

— Лека вечер, сине! От щастие да не се отървете!

Дядо Митко продължи да благославя потомците си още двадесетина секунди, въпреки че Гошко сигурно бе затворил отдавна. Сетне остави телефона, започна да целува разплакан от умиление снимките и зачака следващия четвъртък.

ЗЛАТНАТА ЛИРА

Имаше нещо наистина необикновено в това забравено от света градче, вече явно застигнато от техническия прогрес на двадесетия век.

Новият кмет беше амбициозен и предприемчив човек и искаше да направи нещо значимо за жителите му. Той реши да построи часовникова кула в центъра, за което свика най-добрите майстори от околността. Иначе градчето Х. беше бедно, но кметът отдели доста средства за тази "кауза", което хората смятаха за лекомислено и неразумно. Много поналежащи работи чакаха разрешението си, но управникът нехаеше - той беше запален привърженик на архитектурата и естетиката и почти нищо друго не го вълнуваше съществено.

В същото време кметът отвори в покрайнините на града малък антикварен магазин (*антиките бяха другата му страст*). Въпреки че той много не вървеше в началото, после се попрочу и в него от делник до празник се стичаха хора. Най-любопитната вещ в него - една необикновено красива златна лира - беше донесъл незнайно как от Гърция. Но иронията идваше от факта, че никой от жителите на бедно-

то градче не можеше да си я позволи. А кметът, син на видно столично семейство, амбицирано от мисълта децата му да тънат в благополучие и нищо повече, отново нехаеше.

Една сутрин към магазина, наречен „Акация“ (защото в градчето Х. цъфтяха много акации), се запъти одрипан старец. Дядо Юлиан беше известен вехтошар. Той носеше окъсано резидаво сетре и малък кариран каскет - нищо друго в облеклото му не правеше особено впечатление, дори то някак обидно не се забелязваше. Под тънките му вежди, белязани от белотата на старостта, светеха металносиви очи. Той гледаше някак странно, замечтано. „Акация“ открай време го привличаше с излъсканите си стъкла, които се смееха с очите на слънцето, и с дъбовата си полирана врата, носеща наслада за окото. Досега старецът все не смееше да влезе вътре, сякаш се срамуваше, че дрипавите му одежди не са достойни за това изискано място. Но тази сутрин беше различно. Той натисна дръжката на вратата и звънецът иззвъня пронизително. Пристъпвайки замаяно към причудливите антики, дядо Юли се почувства като част от тях, превърна се в безплътна материя. Имаше какви ли не произведения на изкуството - музикална кутия от 18 век, сребърни стенни часовници, инкрустирани никелирани табакери, сервизи от миналия век.

Но най-силно впечатление му направи златната лира, поставена деликатно в ъгъла на поме-

щението. Тя изглеждаше толкова нежна с тънките си, сякаш изваяни струни и ненатрапващата се позлатена рамка, че приличаше на загадъчна нимфа, обвита в чуден воал. Не можеш да видиш лицето ѝ, ако не го дръпнеш. А на лирата не можеш да се нараваш, докато не засвириш на нея. И тогава дядо Юли си въобрази, че като умееше да свири на кавал, би могъл да се научи и на лира - какво му пречеше да опита?

В магазина продаваше Горан - синът на кмета - скромно, енергично момче, с лъскава черна коса и извънредно любезен вид.

— Какво обичаш, дядо? - попита той дядо Юли зачудено, като видя дрипавия му и неугледен вид.

— Нищо, моето момче... - отвърна старецът, но се виждаше, че го терзае нещо - Абе, колко струва онази лира... Ей там, в ъгъла??

— Скъпа е, дядо! Ама на тебе за какво ти е? Я се виж - едва ходиш, а лира ще купуваш! Върви си по пътя... - засмя се Горан. - Пък и кой ще свири на нея, бабата ти ли? - съвсем доброжелателно рече той, но дядо Юли се разсърди.

— Кой ще свири, то си е моя работа! Пък и да не свири, ще ми краси колибата, това малко ли е?

Горан не отговори. Дядо Юли тръгна към вратата и не се обърна повече. След това никой не го видя. Той се спомина рано на пролет,

когато започнаха да се разпукват ледовете и за-
свири пролетният вятър.

Една сутрин баба Гинка, жената на дядо Юли, вървеше едва - едва по улицата. Бяха минали три години откакто той умря, и всичко си беше по старому. Само дето него вече го нямаше. Баба Гинка често плачеше, а времето никак не лекуваше тъгата ѝ.

Тя ненадейно влезе в антикварния магазин - искаше да види най-сетне прочутата лира, която старецът неспирно бълнуваше. Дори преди да умре му обеща, като има повечко пари, да дойде да я купи. И тази сутрин Гина взе всичките си спестявания, трупани през тези три години, и се упъти към „Акация“.

Влизайки в магазина, тя започна да бръчка челото си и да се оглежда на всички страни, но лирата не я виждаше. Най-сетне, почти отчаяна, тя я съзря в същия онзи тъмен ъгъл, в който и дядо Юли преди три години, но сега - безсмислена, забравена, ненужна... В този миг сякаш невидими пръсти засвириха на струните ѝ печална, красива мелодия. Може би тя самата тъгуваше, че беше толкова самотна...

Синът на кмета изглеждаше съвсем същият, само дето гласът му бе понатежал и звучеше малко надменно.

— Желаете ли нещо? - попита той с обичайния си делови тон.

— Онази лира, виждате ли я... Ей там... - рече Гинка развълнувано.

— Виждам я, бабо, как да не я виждам... Вече ми е омръзнало да я гледам. Никой не иска да я купи - скъпа ли е, защо, не знам! Но с теб можем да се споразумеем - ще ти я дам на половин цена! - каза Горан.

На баба Гинка ѝ стана страшно, че въобще можеше да договаря нещо в този момент. Извъднъж тя хукна, колкото я държаха краката, и стигна ъгъла на улицата. Тогава осъзна едно - не можеше да купи лирата, защото сложеше ли я у дома, тя щеше да засвири сама. Нямаше да спре да ѝ свири, денем и нощем. От нея щяха да зазвучат съкровени и неразбираеми за никой друг звуци... или просто... вълшебни тонове от рая. Тъжни и красиви. Като спомена за дядо Юлиан...

ЕСЕН

Най-добрата ми приятелка искаше да ми съобщи нещо неотложно. И аз заряхах натрупаните по цялото бюро учебници, притиснати отвсякъде от слоест прах, и се замислих разтревожено. Какво можеше да бъде по-важно от изпита ми вдругиден? Облякох набързо едни стари износени джинси, миналагодишния си кремав пуловер и се забързах към близкия парк.

Както можеше да се предусети по нетърпението ми, аз стигнах първа. Седнах на една пейка и си спомних за всички онези бизгрижни и весели дни, които бях прекарала тук - с нея. Осанката на деня ни обгръщаше ласкаво и тъй неусетно минаваше времето! Миговете, прекарани с нея, бяха безценни. Но сега над мен беше „надвиснало“ тъжно предчувствие.

Навън се разстилаше златна есен. В сърцето ми нямаше по-истински сезон. "Стопяването" на живота сякаш събираше и изливаше от себе си цялата меланхолия, събрана в света, цялата безнадеждност, скрита в „дебрите“ на човечеството. Добре че поне имаше и лято...

— Заминавам! - извика някой внезапно зад гърба ми. Сепнах се, обръщайки се, удивена.

— Какво? - Маги беше дошла и се взираше в

мен усмихнато, а порцелановозелените ѝ очи греха от нескрита радост.

— Къде отиваш? - попитах аз, мислейки, че става дума за едноседмична екскурзия. Хрумванията ѝ бяха тъй налудничави, че вече нищо не би ме изненадало. Но сега беше различно - новината ме „шамароса“ болезнено и разтърсващо.

— Заминавам при леля във Вирджиния! - продължи тя – за неограничено време - Маги дъвчеше лакомо ментови бонбони и изглеждаше страшно невъзмутима. Леденото ѝ спокойствие ме порази като светкавица в морна лятна нощ.

— Но... защо? Как ще оставиш всичко тук – приятелите, семейството, родината си?

— Там ще имам един по-добър живот, особено като свикна. Родителите ми бяха малко раздвоени в началото от поканата на леля, но в крайна сметка надделя желанието им да се реализирам и да бъда щастлива. Какво да правя в бедната Българийка? - рече иронично тя.

В очите ѝ съзрях заслепение, но и голяма твърдост и хъс. Макар че рядко се впечатлявах, думите ѝ ме жегнаха право в сърцето. "Бедната Българийка"... Господи, как звучаха думите ѝ!

— Маги, ами аз? - разтреперено засегнах темата за повече от 10 - годишното ни приятелство.

— Какво ти? Да не мислиш, че ще те забра-

вя, мила моя приятелко? Ще си пишем често, чуваш ли? – Маги смачка опаковката от ментовите бонбони и ме погледна, както преди. Или почти... Но аз усетих, че нещо липсваше, нещо си отиваше натрапчиво и безвъзвратно. Нямах сили дори да се разплача. Само тихо подсмърчах. Така че и вятърът не би ме чул...

Маги ме прегърна топло, почти задушавашо. Знаех, че ѝ липсвам. Но защо тогава си помислих, че го прави просто формално, от приятелска вежливост? Веднага пропъдих черния рояк мисли от главата си...

Времето неусетно бързо се нижеше с механическа точност. Не усетих кога минаха две години. В началото тя ми пишеше, въодушевена от новия си живот. Но след време писмата ѝ изведнъж спряха... и аз останах съвсем сама. Така и не си намерих приятелка като нея. И знаех, че няма да мога, защото част от мен сякаш се „пропука“.

Тази сутрин седях на същата тази пейка, като в онзи есенен ден и спомените плуваха в съзнанието ми. Всичко си беше същото, единствено небето гледаше някак „сърдито изпод вежди“, сякаш ме наказваше за настроението ми. Не като в онзи кристален, облян в син лазур

следобед преди две години. Сега птиците припяха един и същ рефрен от близо час, но не изглеждаха никак отегчени.

Изведнъж се разплаках. Знаех, че няма вече да я видя. Пък и да я видех, нямаше да е същото, магията се беше изпарила. В този миг започна почти незабележимо да ръми. Постепенно дъждът се засили и нежните капки се сляха със сълзите ми. Вече не бях сама...

ОРАНЖЕВО МОМИЧЕ

Легендите разказват, че на пет дни път с кораб от най-южната част на Континента, се намирал обширен остров, покрит с буйна тропическа растителност. Близко до северния му край бил изворът на Голямата Река – на високо плато, непревзето от джунглата. Водата ѝ имала оранжев оттенък – такива били и скалите, и почвата горе, а и кожата на хората от местното племе. Реката се спускала стремително през Белите Камъни и някъде по бързеите загубвала от цвета си. Следвали Жълтите Водопади, зад които, казват, били пещерите, водещи към отвъдния свят. Според местните поверия, част от водата на Голямата Река отивала под земята и се влачела по огромни тунели все по-навътре, докато стигнела Царството на Огнедишация. Зад плътната завеса на Водопадите, в началото на пещерите, червенокосият син на Огнедишация чакал любопитните, имали глупостта и непредпазливостта да изследват тунелите. Говори се, че бил чудно красив и любезен, печелел доверието – особено на жените и никога не използвал сила, за да ги накара да се качат на сала му. Какво се случвало в Царството на

Огнедишещия, не се знаело, защото никой още не се бил върнал оттам.

Хората от племето вярвали в Слънцето, тъй като било единственият Бог, когото виждали. Считали, че кожата им е оранжева, а не жълта, като знак за смъртната им природа. Зелените им очи символизирали живота, даден от Слънцето, а кестенявите коси – мъдростта и силата на могъщите дървета в джунглата.

Имали си вожд, който изпълнявал по-скоро ролята на жрец, тъй като войната им била непозната. Обработвали нивите, беряли плодове от джунглата, отглеждали коне – единственият по-едър вид тревопасни на острова. Млякото и месото им използвали за храна. Едри хищници нямало, като изключим вид огромни змии – предпочитан деликатес за местните.

Не се знае дали легендите се разчули или островът бил случайно открит, но един ден до брега хвърлил котва чуждоземен кораб. От него слезли хора с розови лица и лилави очи, без бради, с необичайно къса черна коса, облечени с твърде много дрехи. Жените носели още по-пищни и дълги рокли, които им пречели да се движат, но въпреки неудобствата, не ги сваляли.

Местните ги приели с радост. Нали лицата им били розови като изгрева и залеза на Слънцето, а очите напомняли цвета на обла-

ците, плувачи около него. Принадлежали на божествена раса. Затова местните не се възпротивили, когато чуждото племе поискало да ги направи свои слуги. Какво по-естествено? Всеки ден половината население слизало от селището на платото до низините на брега, където пребивавали розоволиките. Построили им къщи, по-големи от собствените. Носили им най-вкусната храна, приготвена от най-добрите готвачки. Майките оставяли децата си на грижите на по-големите им братя и сестри, за да гледат бебетата на пришълците. Какво съвършенство се криело в нежната им розова кожа! Колко по-умни се раждали в сравнение с оранжевите бебета! Немалко местни момичета мечтаели да се омъжат за някой от божествените, за да имат розови деца.

И ето, че вождът на пришълците дал благословията си. Разрешил пет оранжеви момичета на година да се омъжват за розоволики мъже, но при условие, че след петте дни на сватбата заминат отвъд морето, за да живеят завинаги в родината на божествените. Желаетелите били повече от позволения брой, та се наложило да организират конкурс за красота. Оценяващите били, естествено, розоволиките. Дори възникнали препирни помежду им – кои петима да бъдат късметлиите. Защото момичетата били много хубави, макар сами да не го осъзнавали

и тайно завиждали на розоволиките жени за цвета им. Накрая и късметлиите, и оранжевите девойки, и денят на петорната сватба били определени.

В селото на местните настъпило такова оживление, каквото и най-древните старци не помнели. Шиели нови рокли на избраните – по модели на розоволиките жени. Освободили петте момичета от всякаква работа – не само, за да имат време да се погрижат за външността си с всевъзможни мазила и ароматни масла, но и да свикват с новото си – божествено положение. А избраните се събирали и по цял ден бърбурели за мечтаните розови бебета, за прекрасната, макар и невиджана родина на бъдещите им съпрузи.

Големият ден дошъл. Младоженките слязали от платото сияещи, макар облечени с неудобните си рокли, възседнали най-добрите коне на семействата им. Местните нямали право да участват в празненството на божествените дори и като прислужници. Затова се върнали в селото и от платото наблюдавали с умиление как сватбарите се гощавали с приготвеното от оранжевите ядене, как карали булките да танцуват през целия ден. През нощта оранжевите донасяли провизии за следващия сватбен ден и се връщали, без да нарушават свещения сън на божествените. И така – пет дни. Розоволиките забранили на местните да слизат в долината през

последната нощ, тъй като тогава щял да мине свещеният кораб, за да отведе младоженците. Оранжевите не посмели да подадат носовете си извън колибите, макар да не успели да мигнат от вълнение. При изгрев слънце цялото село се събрало на ръба на платото, който гледал към морето. Корабът, обаче, бил заминал.

Всичко тръгнало по старому. Местните служители на розоволиките, чакайки да измине още една година. Хубавите оранжеви момичета изоставяли работата си, за да не погрознат по нивите, за да не им загубят ръцете от домакинстване. Никоя не се омъжила тази година за местен младеж – да не загуби шансовете си. Спрели да пеят вечер заедно пред големия огън, защото от ден на ден момичетата се отчуждавали една от друга. Не били вече сестри, а конкуренция.

Само една не спряла да пее, макар гласът ѝ да се носел самотно в мрака над платото. Лиана я наричали още от дете, когато проявила невероятен талант да се катери по огромните тропически дървета, използвайки лианите като въжета. Оттогава ѝ била поставена задачата да бере плодове и да лови змии и гущери, за да обогатява трапезата на оранжевите. Макар отначало да се впечатлила, както всички, от розоволиките, скоро започнала да се съмнява в божествения им произход – та те предпочитали конско пред змийско

месо. Дори никой простосмъртен не бил толкова глупав.

Лиана се влюбила в оранжев младеж с тъм-нозелени очи и буйна тъмнокестенява коса. Викали му Кестен. Обаче родителите ѝ изрично забранили да говори и да се среща с него. Надявали се следващата година дъщеря им да бъде сред избраните. Лиана пеела всяка вечер сама пред огъня старите песни на племето, а когато Луната се покажела над платото, мъжки глас ѝ отговарял от другия край на селото. Така изминала година.

Преди избора на оранжеви момичета, Лиана избягала в джунглата и се скрила чак в другия край на острова. Нямала късмет. Попаднала в мрежа – капан за маймуни, поставен от розоволиките. Ловците я намерили на другия ден. От пръв поглед я харесали и единодушно решили да я включат в групата на избраните. Не се трогнали от протестите, и може би именно заради тях, я задържали затворена в една от къщите на божествените. Напразно Кестен обикалял джунглата да търси Лиана. В това време розоволиките съобщили на семейството ѝ, че е избрана и ще прекара времето до сватбата сред обществото на божествените жени. Родителите ѝ се надули от гордост, както и тези на останалите късметлийки. Започнали да се държат, сякаш са по-висша класа от съплеменниците. Когато разбрал за слу-

чилото се, Кестен изчезнал. Не го намерили – ни жив, ни трупа му.

Лиана изглеждала примирена. Покорно облякла неудобната рокля, оставила се да я накичат и дори танцувала на сватбата всеки от петте дни. Случило се така, че мъжът, който ѝ избрали, се влюбил в тъжните ѝ очи. Не била като другите булки – жадуващи да станат част от божествените и срамуващи се от оранжевата си кожа. Вършела всякаква работа и не жалела ръцете си. Имало нещо мистериозно и диво в мълчанието ѝ.

На петата вечер влюбеният розоволик открил на Лиана страшна тайна – петте момичета наистина били качвани на кораб, но само, за да бъдат продадени като робини. Тяхната оранжева хубост била рядка и много скъпа. Мъжете от Континента давали луди пари за такива жени. Влюбеният розоволик предложил на Лиана да избягат заедно и да се скрият някъде на острова, докато не намери начин да я измъкне. Оранжевото момиче казало, че знае такова място и решително го повело към Жълтите Водопади. Никой не ги видял повече.

През следващите години все повече оранжеви момичета, а и момчета, започнали да изчезват в пещерите. От дълго време нямало нови семейства, все по-малко деца се раждали в селото на платото. Малко по малко оранже-

вите започнали да осъзнават, че розоволиките ще ги докарат до изчезване.

Възстанали, но броят им вече бил твърде малък. Които оцелели в страшната битка с розоволиките, решили никога повече да не им бъдат слуги. След дълги скитания в джунглите, отчаяни и преследвани, победените воители се скрили в пещерите зад Жълтите Водопади. Никой не ги видял повече. Розоволиките напуснали острова – нямало какво повече да правят там.

Аз съм оранжево момиче, което търгува с тропически плодове и змийска кожа, а и с пушено и осолено месо от... много рядка птица. Никой от екипажа на кораба на брат ми не може да се катери по въжетата по-бързо от мен. Идвам от остров, който се смята за необитаем заради огромния скалист вулканичен масив, показващ се над морето. Огненищият е загаснал от векове. А в обширния му кратер се е развила тропическа джунгла. Там е родното ми село. Кръстена съм на баба си Лиана и много приличам на нея. Освен по червената коса – символ, че съм родена в кратер на вулкан. Нея съм наследила от дядо.

ОРАНЖЕВИЯТ КОРАБ СЪС ЗЕЛЕНИ ПЛАТНА

Брат ми Укио изчезна в морето, когато беше на петнадесет. Никой от селото на Острова на Огненишация не се учуди. Майка ми отдавна предчувстваше какво ще се случи. Бях я чувала да казва на баба:

— Водата ще го отнесе някой ден, както отнесе баща му! Без син ще остана. Защо не може да е като другите момчета?

— Не винаги водата носи зло – я успокояваше баба. – Някога баща ти ме доведе тук на сал.

Водата привличаше Укио още от бебешка възраст. Когато ревнеше, баба пълнеше дървеното корито с морска вода. Слагаха Укио вътре и той моментално млъкваше. Мен, тогава пет годишна, оставяха да го наглеждам, да не би да се удави. Играех със старата дървена кукла на баба с истинска кестенява коса, каквато бе имала в детството си и по-късно – преди да побелее, танцувах около коритото и си мечтаех някой ден да имам бебе, докато майка не ми се скараше, че не се грижа за брат си. Не разбирах страховете ѝ, защото още преди да проходи, Укио плуваше като рибка.

Дядо разказваше, че всички живи твари притежавали това умение, преди да се родят

или излюпят. Рибите, жабите, гущерите, змиите и птиците плували вътре в яйцата, а конете, котките и бебетата – в коремите на майките си. Когато се появявали на бял свят, някои хора се отучвали, обиквали твърдата земя и се страхували да я загубят под краката си. Оттам идвала голямата разлика между сухоземните и морските люде. Последните отново се научавали да плуват, защото си спомняли как в природилния етап на живота водата ги милвала и успокоявала в майчината си прегръдка. Според дядо, брат ми никога не бе забравял и съответно загубвал това умение.

Когато навърши десет, Укио стана по-бърз от големите мъже. По онова време спряха да организират традиционните състезания по плуване. Мъжете се срамуваха, че едно хлапе ги побеждава. Възстановиха състезанията чак след като брат ми изчезна от Острова.

В деня преди това да се случи, Укио за първи път видя кораб в далечината. На брега бяхме само двамата. Прикрихме се зад една от многото скали, стърчащи от пясъка като зъби на древно морско чудовище, каквито – кой знае – може би наустина бяха. Още от най-ранно детство бяхме слушали легендите за обезлюдяването на Острова на Оранжевите. Ужасът от корабите на розоволиките се предаваше с майчината кърма. Побезстрашни бяха Децата на Огнедишация – като

дядо, които не бяха слугували никому и освен с миролюбивите Оранжеви, не поддържаха връзки с други племена. Нашият остров до ден днешен се смята за необитаем вулкан. Нито стръкче зеленина не бе проникнало извън огромния кратер на Огнедишация, за да опровергае заблудата на пътешествениците, а подводните скали, причинили множество корабокрушения в миналото, убиваха всякакво нездраво любопитство у учените да изследват непознатата земя. Корабите ни заобикаляха отдалеко, а червенокосите живееха със съзнание за недосегаемост.

Макар да притежаваше кестенява коса и оранжева кожа, по душа Укио бе син на Огнедишация.

— Искам да разгледам кораба отблизо, Лиана! — ми каза с въодушевление. — Искам да замина с него отвъд — да видя къде свършва морето!

— Опасно е! Никога няма да се върнеш! — отговорих, дочувайки ехо от спомените на оранжевите си предци.

— Обещавам, че ще се върна, за да те взема. Вярваш ли, че мога да оцелея в морето?

— Вярвам. Никой не се разбира с водата по-добре от теб! — казах уверено, защото почувствах как червената ми кръв смело отми наследените страхове.

През онази нощ помогнах на Укио да изтегли големия сал на дядо до брега и да го натовар-

ри с храна и вода. Преди да тръгне, окачих на шията му своя гердан от червени миди, каквито морето изхвърляше по брега на острова. Гледах, докато салът се изгуби в мрака...

...Минаваха дните. Луната се раждаше и умираше много пъти. Всяка вечер преди залез слънце отивах на брега и се взирах в хоризонта. Вярвах, че брат ми ще се върне – беше само въпрос на търпение...

По някое време се влюбих в едно оранжево момче от селото и се омъжих. Деца, обаче, нямахме, макар много да исках. Често прегръщах дървената кукла с истинска коса и представяйки си я жива, я люлеех и припяхах майчини песни. Старите жени започнаха да говорят, че семейството ми е проклето. Баща ми бе изчезнал скоро след раждането на Укио, после брат ми се загуби, а сега аз не можех да зачена. Майка ми вярваше на приказките на хората и редовно ходеше при жреца, където извършваше ритуали за премахване на проклятието.

— Не ги слушай! – утешаваше ме баба. – Ако нямаш деца, друга съдба ти е определена. Когато дойде времето, ще разпознаеш пътя си. Всичко е въпрос на търпение...

И аз чаках – брат си, съдбата си... Мъжът ми, обаче, нямаше търпение. Така и не разбрах как е възможно да спреш да обичаш, само защото нямаш деца с любимия човек. Изостави ме и се

ожени за друга. Върнах се да живея при майка си, баба и дядо. Не мина и година, когато новата жена на мъжа ми роди момиченце. Това окончателно затвърди убеждението на хората, че проклятието е у мен. Мъжете се страхуваха не само да ме доближат, но и да ме погледнат в очите. Майките им бяха внушили, че мога да ги омагьосам.

Започнах да се усамотявам в джунглата или на брега. Ловувах змии и берях плодове само за семейството. Останалите вече не искаха да вкусят нещо, донесено от ръката ми. Пробвах различни начини за по-дълго съхранение на месото и плодовете, защото за кратко време се натрупа повече храна, отколкото можехме да изядем. Започнах да суша, осолявам и опушвам змийското. Наложих се да изхвърля доста месо, докато открия правилните начини на обработване. Плодовете суших или съхранявах в глинени съдове с мед. Тогава още нямах представа какво ще правя с толкова много храна – намирах си работа, която да отвлече мислите ми.

Един ден се събудих от викове на ужас:

— Кораб приближава острова!

Никога не бях виждала баба така уплашена. Дядо самоуверено тръсна червената си грива и заяви, че корабът ще се разбие в подводните скали, преди да достигне брега. Такова нещо вече било виждано през детството на неговия баща, а и по времето на пра-пра-прадядо му.

— Ами ако е Укио? – извиках и хукнах навън.

Мъжете се бяха покатерили до ръба на кратера и скрити там, наблюдаваха кораба. Бях единствената жена, която ги последва. Отдръпнаха се уплашено и лесно намерих позицията за наблюдение. Проклятието може да бъде полезно понякога. Погледнах иззад скалите. Оранжев кораб със зелени платна доста умело се промъкваше, избягвайки подводните опасности.

— Това може да бъде само Укио! – извиках и се запусках към брега, колкото ми държах краката.

От кораба спуснаха лодка с един-единствен човек в нея. Бе слаб и среден на ръст, но жилиав и с изпъната стойка. Дълга до кръста, косата му обрамчваше сурово оранжево лице, неподвижно като ритуална маска, на ушите проблясваха масивни обици, а на врата висеше герданът от червени миди...

...В онази далечна нощ, когато отплувах на дядовия сал, не успях да настигна кораба. Дни наред се носех според волята на морето, а то – накъдето го насочваха теченията и ветровете. Не се уплаших, защото знаех, че водата няма да ме убие. Накрая тя ме отведе на пътя на китоловен кораб.

Когато ме изтеглиха на палубата, се учудиха на оранжевата ми кожа – за първи път виждаха такава. Моряците бяха розоволики и макар да

знаех много за тях от легендите, в последните не се казваше нищо за миризмата на мръсно, нито за пьянството и останалите странности, които по-късно ежедневно наблюдавах. Попитах ме имам ли "документи за самоличност" и установявайки, че не разбирам думата, ме обявиха за роб. Наредиха ми да слугувам в кухнята. Понятието роб още не ми беше ясно. Схванах само, че липсата на документи означавало, че няма доказателства за съществуването ми, или поне за това, че съм човек, а не животно. За момента, обаче, това не бе важно – най-после се бях качил на кораб и горях от любопитство да науча какво правят моряците, за да управляват огромното му туловище. Когато свършвах работата в кухнята, се качвах на палубата да ги наблюдавам, а те ме привикваха да помагам.

Скоро капитанът видя как се катеря по въжетата и макар да го правех доста по-бавно и непохватно от сестра ми, на чуждоземеца му се стори чудно бързо и ловко. Така се измъкнах от кухнята и станах част от екипажа. Е, не съвсем, защото не получавах заплащане като останалите, а само храна и дрипи.

Отначало не ми беше ясно за какво се ползват онези малки жълти, бели или червеникави плоски кръгчета, наречени пари, докато не слязохме на първото пристанище. Вечерта, след разтоварването на китовото месо, ме зав-

лякоха на едно шумно място, наречено кръчма. Не ми разрешиха да се върна сам на кораба – страхуваха се да не избягам. Моряците ядяха и пиеха, пееха и говореха глупости, а аз стоях и гледах. Разбрах, че ако искам да ям на сушата, ми трябва заплата. По-късно, когато бяха порядъчно пияни, ме взеха със себе си на добре осветен червен кораб с червени платна, изписан със странни рисунки и пълен с оскъдно облечени момичета. Завързаха ме за палубата, дадоха на единствената облечена жена от жълтите кръгчетата и се изгубиха по каютите. Няколко момичета се приближиха, заоглеждаха ме с любопитство, а после ме заговориха. Това бяха първите розоволики същества, с които можах да проведа нормален разговор – като с равни. Нямаха нищо общо с онези от легендите на Оранжевите. За първи път чух, че и сред розоволиките има роби. Ужас ме обзе, когато ми разказаха как семействата им са ги продали на облечената жена, за да получат пари да се изхранват. Колко ниско можели да паднат хората! Аз бих умрял от глад, но и през ум не би ми минало да продам Лиана! Онези нещастни момичета пътували с червения кораб от пристанище на пристанище и след няколко дни усилена работа отново се местели. Изпълнявали и ролята на моряци, защото освен капитана и кормчията, други мъже на борда нямало. Попитах ги защо не се хвърлят във водата и не избягат, а те учудено

ме изгледаха и казаха:

— А къде ще отидем? Ако се върнем в къщи, пак ще ни продадат.

— Аз ще избягам, когато изуча морския занаят. Слугувам, само защото още не знам всичко - обясних им самонадеяно.

...Търпях робското си положение – нали водата ме бе отвела на кораба, а и се утешевах с мисълта, че е временно. Онова, което не понасях, бяха подигравките заради цвета на кожата ми. Мълчах, защото мъдростта изискваше да изчакам. Още няхах власт да отмъстя за обидата, но се заклевах наум, че един ден ще им покажа на какво е способен Синът на Огнедишация. Приучих лицето си да не изразява чувства, докато то се превърна в ритуална маска. По-трудно беше с очите – така и не успях да гледам безразлично, затова започнах да ги крия, свеждайки глава. Моряците изтълкуваха погрешно жеста – решиха, че са ме подчинили и пречупили. С времето гневът се трупахе у мен и когато бях близо до избухване, скачах в морето и плувах с часове. Водата ме приласкаваше и утешаваше, поемаше в бездните си сълзите и мъката ми. Изкатервах се на палубата уморен, но с леко сърце, чувство за свобода и увереност в нарастващата си сила.

Тъй като ме смятаха за напълно безобиден, а и защото им изнасяше да прехвърлят част от работата си на друг, кормчията ме просвети в

тайните на изкуството си, доколкото сам ги знаеше, а капитанът ми показва как да работя с карта, да определям местоположението на кораба и да чертая пътя му, какво да правя при силен вятър и буря, как да избягвам подводни скали и рифове, както и други повече или по-малко полезни умения.

Започнах да усещам промените във водата по-силно от преди – тя ми говореше на език, непонятен за хората. Разбихах кога морските животни са тревожни или доволни и защо. Така предсказвах бурите, теченията, ветровете и близостта на рифовете. Четирите години далеч от Острова на Огнедишация ме направиха господар на морето. Престанах да свеждам глава и макар да мълчах, и лицето ми да си остана като ритуална маска, както е и до ден днешен, очите ми говореха за новопридобитата сила. Розоволиките започнаха да се страхуват от способностите ми. Наивно си въобразиха, че зъл дух се е вселил в тялото ми. Престанаха да споменават оранжевата ми кожа, обаче на едно от големите пристанища на Континента капитанът ме продаде на някакъв търговец на роби. Когато разбрах, се хвърлих във водата. Бях свободен!

Опитах се да си намеря работа като моряк на някой кораб, обаче вместо да изпитат уменията ми в занаята, капитаните искаха документи и препоръки. Останах да пренощувам гладен на улицата.

На следното утро седях унило на кея, когато в морето се появи червен кораб. Спомних си за розоволиките робини и реших да ги навестя през деня, тайно надявайки се да ме нахранят. Доплувах до кораба им и извиках да ми хвърлят въже. Момичетата ме познаха – бях единственият оранжев човек, който бяха виждали, а може би и единственият, с когото си бяха приказвали. Поглеждайки ги отблизо на дневна светлина, видях уморени и състарени лица, неподходящи на още кръшните им тела. Скриха ме, докато облечената жена се качи на лодка заедно с капитана и се отправи към брега да предлага стоката си по кръчмите и да покани клиенти за довечера. Безумна мисъл мина през ума ми, а той я одобри без протести, защото гладът не само дава невероятни идеи, но и представя като мъдри и най-отчаяните планове. Предложих на момичетата да избягаме с червения кораб. Можех да поема работата на капитана, а те така или иначе съставляваха екипажа. Не се наложи да ги убеждавам дълго, защото копнежът по свободата има въздействие, подобно на глада.

В заключения сандък на облечената жена, който разбихме, намерихме доста пари. Момичетата ми обясниха, че ако закупим стоки в едно пристанище и ги продадем по-скъпо в друго, ще можем да живеем от печалбата. Така и направихме. Когато пияният кормчия, про-

спал последните събития в каютата си, изтресня и разбра за промененото положение на нещата, се съгласи да работи за новите собственици. Обаче изпитвах инстинктивно недоверие към него и след като обучих едно от момичетата да го замества, го оставих на първото пристанище.

Скоро можахме да си позволим да пребоядисаме кораба в оранжево и да сменим платната му със зелени. Момичетата си купиха дрехи и по нищо не личеше, че са били робини. Лицата се подмладиха, бузите се зачервиха, кожата стана по-свежа, косите се сгъстиха и накъдриха. Само вечер очите им ставаха тъжни, помътнели от лоши спомени, по телата им се появяваха люспи и краката им се срастваха, завършвайки с рибешки опашки, изхлузваха се от дрехите и скачаха в морето. Плуваха по цяла нощ и ако някой мъж, освен мен, имаше нещастieto да ги види, го разкъсваха и изяждаха. Така отмъщаваха за отминалите унижения и робство. През деня загубваха люспите и опашката, обличаха роклите и слизаха по пристанищата, за да търгуват.

Пет години след като напуснах дома, се върнах да взема сестра си, както бях обещал. Оранжевият кораб със зелени платна беше първият и единственият, успял да хвърли котва до Острова на Огнедишация, без да се разбие...

ЖАСМИН

Когато Лиана се присъедини към екипажа, настъпи началото на периода, наречен по-късно Империята на Оранжевия. Сестра ми откри, че има блестящ търговски талант. За кратко време спечелихме много повече, отколкото ни бе нужно. Но нито Лиана, нито момичетата-моряци мислеха да слязат на сушата и да заживеят уседнал живот, макар да бяха толкова богати, че можеха да си купят замъци, да наемат слуги и да не работят до края на дните си. Биха умрели от скука без тръпката пред неизвестното, без сезона на бурите, преобразуванията си в сирени и рисковете да загубят стоката и парите при евентуално коработрушение. Лиана не се покри с люспи, нито ѝ порасна рибешка опашка, макар много да искаше да участва в нощните забавления на момичетата. Казаха ѝ, че не е страдала достатъчно. Сестра ми си намери други занимания – издирваше и купуваше по пазарите най-яркоцветните дрехи, най-шарените глинени съдове и гердани, за да ги подари на майка и баба, когато веднъж на пет месеца оранжевият кораб със зелени платна хвърляше котва до Острова на Огнедишация. Държеше да покаже, че не носи проклетие. Обаче най-много обичаше да раздава кукли, сладкиши и пари на случайни хлапета по улиците на пристанищните градове.

За мен онези метални кръгчета никога не придобиха значението на ценност, каквато им придаваха повечето хора, а от търговия никак не разбиха. Интересуваше ме само корабът и плаването по море. Очите ми не се насищаха от гледката на безкрайния син хоризонт, защото той бе винаги различен, макар момичетата да не забелязваха. Престанах да използвам компас и карта – разбрах, че са ненужни – и без тях знаех къде сме. По едно време реших да се отклоня от обичайните търговски пътища. Насочих кораба към непознати земи и изпитах наладата на откривателството. Момичетата не протестираха и въобще не поставяха под съмнение решенията ми на капитан. Новите пристанища означаваха нови търговски връзки за тях.

Скоро не смогахме да разнасяме навреме всичката стока, което доведе до купуването на десетина кораба, боядисването им по подобие на нашия, наемането на екипажи и търговци. Аз лично подбирях капитаните, обучавах ги, но дори и най-талантливите не успяваха да почувстват водата и нейните промени. Накрая се примирих и ги оставих да се оправят с по-примитивни средства като барометър, компас и карта. Екипажите се състояха от бивши роби, купени и освободени от момичетата. Заплащахме им за труда и общо взето живееха по-добре от моряците на чуждите кораби. Освободените роби ни бяха верни до смърт и

докладваха, ако търговците или капитаните извършеха измяна. Без тяхната лоялност, момичетата не биха успели да създадат Империята. След няколко години корабите станаха толкова много, че им изгубих броя. Момичетата се грижеха за цялата организация и прибираха печалбите, но предпочитаха да я наричат Империята на Оранжевия, макар да се занимавах само с един-единствен кораб. Страхувах се да не се разбере миналото им, ако хората научат истинските им имена...

...Вече мислехме, че нищо лошо не може да ни се случи, когато на кораба се качи Жасмин. Бяхме хвърлили котва до далечна земя, наричана Северния Континент, защото обитателите ѝ мислеха, че е сравнима по големина и богатство с Южния Континент – родината на момичетата-сирени. И тук живееха розоволики, но се срещаха и белолики с червени коси – като племето на дядо, както и хора с жълта кожа и руси коси. Последните би трябвало да са деца на Слънцето, макар очевидно да нямаха представа за божествения си произход и да завиждаха на мен и брат ми за оранжевия ни цвят.

Една вечер Укио, противно на обичая си, слезе да се поразходи в крайбрежното градче. За миг ми мина през ума, че не е на добро господарят на морето да ходи по сушата, обаче съзнанието за недосегаемост, израсло напоследък у мен, ме заслепи и не казах нищо. Брат ми

влязъл да хапне в някаква кръчма и противно на обичая си, се заприказвал с непознат мъж с бяла кожа и червена коса. Онзи разбрал, че Укио е капитанът на оранжевия кораб и му отправил странна молба, с каквато, по-късно стана ясно, се бил обръщал към капитаните на всички плавателни съдове, хвърлили котва на онзи бряг.

— Вземи дъщеря ми! Не е добре с главата и лекарите казват, че трябва да пътува - казал непознатият с надежда в гласа – Тя не е от буйните луди, само ѝ се привиждат разни въображаеми животни, а и може да работи каквото ѝ наредиш, не е глезена.

Укио се съгласил лекомислено, защото по онова време още вярваше в древната лъжа, че лудите са любимци на Боговете и поради това им е спестена болката да осъзнават грозотата и злото по света. Придружил човека до дома му, за да вземе червенокосото момиче Жасмин, което някак бързо събрало багажа си, наметнало на раменете си дълго черно наметало, сложило си черни ръкавици и без да се сбогува, последвало Укио. Баща ѝ излъгал за името, а тя не го опровергала нито тогава, нито по-късно – на кораба, та чак след години научихме, че не е истинското. Последното, междувпрочем, така и не се разбра. Жасмин бе от хората, които никога не говорят за себе си и особено за миналото си. Това, обаче, се оказа единственото ѝ подобие с момичетата-

сирени, защото за разлика от тях умееше доста успешно да забравя всичко, което не желаше да си спомня, а покрай него и някои полезни практически знания за работата. Тази способност ѝ помагаше да не загуби напълно разсъдъка си, обаче правеше живота на кораба труден...

...За първи път огледах Жасмин, докато вървахме по крайбрежната улица. Беше висока и мършава – губеше се в широкото наметало с тайни джобове, пълни с много безполезни дреболии. Видях, че плаче безгласно. Досетих се, че не лекарите са препоръчали да пътува, а семейството ѝ е искало да се отърве от нея. Почувствах съжаление към Жасмин и неясна вина за собственото си участие в драмата. Качих я на борда, настаних я в каютата за гости, приготвена за майка, баба и дядо, които никога не се престашиха да напуснат Острова на Огненищия, и наредих да я оставят на мира за известно време, докато се успокои.

Жасмин лежа няколко дни като пребита, отказвайки храна. Баба ме беше учила, че не трябва да се насилва да яде човек, изпитващ мъка – тялото само щяло да си поиска, когато разумът се възстановял. Затова ѝ носех само вода три пъти на ден. Съвсем заприлича на скелет, но накрая се надигна и поиска хляб. Лицето ѝ бе станало по-спокойно, а след няколкото въпроса, които ѝ зададох, установих, че не помни баща

си. Не можех да си обясня защо не оставих грижите за нея на другите, защо я носех на ръце по палубата, увита като пашкул в наметалото, за да подиша морски въздух и да почувства божествените лъчи на Слънцето, защо с часове наблюдавах как с някакво подобие на усмивка реди камъчета, зъби, парчета дърво, кичури коса и всичко останало от съдържанието на джобовете си по пода на каютата и после пак ги пъха в наметалото. Изпитвах мъчителна привързаност към Жасмин и с всеки изминал ден ми се щеше да прекарвам все повече време с нея. Не протестираше, но и с нищо не даваше да се разбере, че забелязва присъствието ми. Дори не бях сигурен, дали ме помни.

Веднага щом се вдигна на крака, поиска да ѝ покажа работата. Никога преди или по-късно не съм обяснявал така търпеливо тайните на морския занаят и никога – на толкова бездарен ученик. Очевидно се стараеше, но нямаше и капка талант. Лиана се зае да я просвети в катеренето по въжета, докато падна – за щастие в мрежата с риба. После Жасмин се пробва и в готварското изкуство – наложи се да изхвърлим вечерята зад борда. По кожата ѝ не се появиха люспи и не ѝ порасна рибешка опашка. Този път момичетата не казаха, че не е страдала достатъчно, а че в нея нямало омраза към мъжете. Беше най-безполезното същество, пътувало ня-

кога по моретата. Обаче притежаваше вродена магарешка упоритост и не преставаше да опитва да овладее морския и готварския занаяти и да се проваля, което след мъчителен процес на забравяне се изтриваше от паметта ѝ и всичко започваше отначало. Накрая ѝ забраних със заповед да помага на екипажа, защото създаваше много допълнителни грижи на момичетата. Жасмин дори го запомни, но не се отказа от идеята да си намира някаква работа. Зае се с неща, за които не се изисква талант – вечер переше дрехите на момичетата, след като се изхлузеха от тях и скочеха в морето, простираше ги по ниските корабни въжета, за да може вятърът ги изсуши до сутринта, нарязваше продуктите за готвене и почистваше масите след ядене. Постепенно всички свикнаха с присъствието на Жасмин, макар дребните ѝ странности да ги ядосваха от време на време.

Една от маниите ѝ се състоеше в избягване на докосването – и до мен, и до момичетата, а ако все пак се наложеше да се доближи до някое човешко същество, задължително си слагаше прословутите черни ръкавици.

Веднъж, когато Лиана доведе на борда търговец на някакви скъпи камъни, наричани диаманти, Жасмин извика ужасено да ги махнем от кораба и търти да бяга към каютата си. Вечерта се напи като стар моряк и бе странно какви ко-

личества ром пое, преди да заспи на масата. За първи път спорих с момичетата относно стоката на борда – никога не се бях бъркал в търговията им преди. Настоях да преместят скъпите камъни, които очевидно безпокояха Жасмин, на друг кораб.

Мислех, че се бои от непознати, обаче седмица по-късно червенокосата се усмихна широко на продавач на книги и го накара да ѝ покаже стоката си. Никога не беше бърбила така свойски с някого от нас. Хареса няколко книги и като порови из бездънните си джобове, извади пари и си ги плати. Трябва да призная, че по онова време бях неграмотен, макар да търгувахме и с книги. Не се бях замислял по въпроса, нито бях чувствал нужда да се науча на четмо и писмо, докато не видях Жасмин да разгръща листата с щастливо изражение. В онзи момент изглеждаше красива. Настроението ѝ се подобри, престана да пие и дори стана дружелюбна. Чудех се каква магия се крие в онези парчета хартия, а и ме жегна мисълта, че безползното момиче умее нещо, недостижимо за мен. Попитах Жасмин какво пише в книгата, а тя много се учуди на неграмотността ми. Дори ме изгледа с такова съжаление, каквото бях изпитвал към нея, докато отказваше да се храни. Накара ме да седна и зачете. Слушах, а пред очите ми се появяваха фигурите на древните герои на розо-

воликите, възседнали огнените си коне. Виждах огромните им тела, облечени в железни брони, дългите им бради и коси, развяващи се на метър след тях, и неволно ги сравнявах с дребните им и далеч не толкова храбри потомци...

Жасмин заяви, че е срамата един капитан да е неграмотен и се зае да ме учи. По онова време изглеждаше напълно разумна и спокойна. Карах я да ми чете, защото напредвах твърде бавно, а няхах търпение да разбера какво се е случило с розоволиките герои.

Покрай общите занимания, успях да се сближа с Жасмин. От погледите, които понякога ми хвърляше, можех да заключа, че ме намира за привлекателен. Започнах да се надявам на развитие в отношенията. След едно четене се опитах да я целуна. Отдръпна се, но после се усмихна и ме покани да я посетя вечерта в каютата ѝ, като подчерта, че трябвало данося бутилка ром. Отидох и я заварих да преподрежда любимите си дреболии с налудничав поглед. Понечих да я докосна, но се отдръпна и поиска бутилката. Отпи малко, после още и с всяка следваща глътка лицето ѝ бе по-спокойно, а очите – с по-разумен израз. После свали ръкавиците и ме докосна за първи път.

— Запомни – прошепна, – Никакви обещания, никакви очаквания, никаква любов!

Така започна онзи кратък щастлив период

от живота ми, който ми донесе страдание по-късно. Защото обикнах, очаквах, създадох си илюзията за обещание. Жасмин винаги пиеше, преди да ме докосне. Когато я попитах защо, отвърна, че така престава да вижда невидимите чудовища. Започна да се пристрастява към рома и накрая се уплаших за здравето ѝ. Когато след тежка вътрешна борба се появих без бутилка, ми посочи вратата на каютата.

През онази нощ не спях, а на сутринта не забелязах изгрева на Слънцето, нито усетих появилия се силен вятър. Чак когато Лиана ме разтърси, крещейки, че наближава буря, се огледах и усетих промените. Момичетата ме гледаха с укор – за първи път от извоюването на общата ни свобода бях пренебрегнал задълженията си на капитан. Бе твърде късно да стигнем до някое пристанище. Бурята се разрази и скоро стана ясно, че корабът няма да издържи. Загубихме стоката. Сирените успяха да спасят само големия сандък с парите – пет от тях го държаха и плуваха, после се сменяха с други пет и така, докато стигнаха до брега. Лиана се държеше за едно от момичетата, а аз се погрижих за Жасмин. Никой не успя да я убеди да остави наметалото, нито дори да свали качулката или ръкавиците, преди да напусне кораба. Като че ли предпочиташе да умре. Докато се борех с вълните, носейки Жасмин, качулката ѝ

се свлече и за един дълъг миг бузата ѝ докосна моята. Тогава видях ужасни, неописуеми същества, плуващи към нас. Първоначално ги взех за халюцинация, защото морето не раждаше подобни създания. Обаче съществата се приближаваха застрашително и можех да ги видя все по-ясно. Неизпитан панически страх ме накара да замръзна, скова мускулите ми и дори спрях да плувам. Бяхме на път да потънем, когато Жасмин протегна ръка и докосна чудовищата. Веднага изчезнаха от допира, обаче нови се появиха и насочиха към нас. Жасмин отдръпна бързо лицето си от моето. Чудовищата се загубиха от очите ми и заплувах със съзнанието на събуден от кошмар. Обаче по ужасения израз на Жасмин разбрах, че продължава да ги вижда.

Друг кораб от Империята ни прибра от брега след утихването на бурята. Жасмин пожела да слезе на първото възможно пристанище. Опитах се да я задържа.

— Ако не си тръгна, ще полудееш! - отговори с разумен поглед и бутилка в ръка.

— Не ме интересува! Искam да бъда с теб! - извиках налудничаво.

Жасмин извади ножица и без да ме пита, отрязва кичур от косата ми и го скри в наметалото. На раздяла ми подари невзрачно сиво камъче – една от любимите ѝ дреболии. Свалих огърли-

цата от червени миди и я сложих в ръката ѝ, а тя я прибра в един от джобовете си.

...Мислех, че никога повече няма да я видя и за първи път морето не можеше да ме утеши. Но където водата се провали, времето и другите жени постигнаха известен успех. До деня, когато я срещнах отново, разхубавена от престоя на твърда земя. Беше си намерила семейство и измислила ново име – също фалшиво. Но аз продължих да я наричам Жасмин, когато я навестявах – веднъж на пет месеца. И както сушата докосва морето, а то разбива вълните си в нея – такава беше и връзката между нас – винаги близо и винаги разделени...

ЗИМЕН ПЪТ

Безкрайна пустош. Нито земя, нито небе... Нито е ден, нито нощ. Сив сумрак – мътилка. Тишината пищи в ушите – като песен на вятър, подгонен по дървен гребен.

И себе си дори не виждам... Няма път, няма посока. Вървя разнопосочен...

Изведнъж две червени очи се забиват мен. Дяволът! Размахвам ръце. Бодливи пръсти ме дърпат, захапват дрехите ми. Падам. Разтварям очи, над мен десетина червени очи зорко ме гледат. Лежа в прегръдките на шипков храст, вече усмихнат.

И отново вървя без посока, без компас, залутан в кълтящото тихо. Луди пеперуди кръжат край очите ми, ловя ги с език – каква нежна, бяла сладост.

Изведнъж край мен изпъшкват плазове на луда шейна. Присядам стреснато, объркващо. От ноздрите на два коня – полудели змейове – дими вулканичен огън. Кочияш няма. „Самият дявол ще да е!“ – вие уплашеният ми глас и се стапя в неизбродимата пустота...

Изведнъж небето се повдига. Виждам пътя: тополите край него – огромни игли – забити от

великан; селото отсреща, повито в бялата пелена на снега, като новородено. Усещам лютивия дим на дядовата лула.

ИЗВЕДНЪЖ

Нощта ненадейно се гушна в пазвите на планината и донесе ухание на билки, а въздухът сладко олекна с дъх на дива мента и мащерка.

Уплашена птица отнейде излетя и с крясъка си насече призрачната тишина на хиляди малки парченца. Отнякъде се изсипаха звънове на хлопатари, но бърз кучи лай ги укроти. За миг всичко замря в покой.

Месецът се провря през назъбената планина и огря смълчаните дървета, тъмните къщи. А кръстта на църквата заблестя пронизващо.

Реката, през деня тиха и кротка, сега изведнъж заговори на бързеите и щастливо се шмугна под каменния мост, затаи дъх и после се втурна надолу поамена от голямата вода.

Изведнъж тук-там блеснаха срамежливо лампи.

От върбите край реката изскочи самодива в прозрачна наметка и се втурна към мен. Уплашено се смъкнах в ниската трева. Боже! Вече чувах стържещите ѝ стъпки, усещах как къпината я спъва.

Вятърът се подпъхна под мен като нежна женска длан и ме повдигна. Не вятърът - беше тя. Усетих топлината на тялото ѝ, прилепнало до мен и всичко затрептя. Имах чувството, че съм струна, която още малко и ще се пръсне.

Треперех, всяка частица от тялото ми вибрираше до последния неврон.

Изведнъж почувствах парещият ѝ дъх и на-трапчиви капчици неравновесие изби по устните ми. Долових нежния шепот на устните ѝ в ушите ми и галещите длани, които обсипаха лицето ми с нежност. Нещо в мен се взриви...

Забравих себе си.

...Събуди ме звънлив глас на птича песен. Край мен плиснаха стотици звънливи искрици. По крехките стъбълца на тревата блестяха изумрудени сълзи, някои от тях падаха по главата, по ръцете ми. Техният гъдел ме събуждаше. Приседнах, мъглата виновно се измъкваше надолу по реката, като бяла къделя, подгонена от вятъра. А реката все още весело бълбукаше.

Сън ли беше?

ОТСИЧАНЕ НА СТАРАТА ЯБЪЛКА

Прекършени, черни, обгорени, ръцете ѝ стърчаха умолително нагоре. Напразно. Живителните сокове на слънцето не ги докосваха. Животът в тях бе изтлял.

Баба се прекръсти, пророни тихо някаква молитва. От очите ѝ капеха сълзи като от токущо отрязана лозова пръчка. Искаше прошка от своята връстница, която изживяваше спокойно старините си със спомени за нескончаемата детската глъч, възените люлки, ражданията, тъжните изпращания. А аз още усещах в устата си сладостта на едрите оранжеви плодове наредени на сламени нарове в мазето.

Дядо точеше секирата под сайванта и очите му мереха ствола на прояденото дърво. Въртях точилото. Бравата съскаше и впиваше в ушите ми свирепото си настроение. Острието ѝ блестеше кръвожадно в притихналата утрин.

Поглеждах към старата ябълка и ми си щеше за миг да се покрие с розов цвят и отмени немилостта на гилотината.

Притварях очи, шепнех магьоснически думи с тайния копнеж за цвят. Но уви, беше късна есен, унила и наклепана с кал до уши.

— Стига и туй сега!- отсече дядо и ме шляпна по голата глава. - Хайде!

Баба закри очите ми с топлите си сухи длани. Притисна ушите ми, но болезнено чувах свистенето на секирата, която безмилостно впиваше зъби в тялото на ябълката, чувах тъжните стонове на сухото дърво и как постепенно всичко глъхнеше. Дядо за миг поемаше дъх, плюеше в шепите си и трески полетяваха като фойверк нагоре и после се забиваха в калната пръст. Предаваше се старата ябълка...

Грохна бавно с достойнство, клоните ѝ издраха за последно провисналите облаци и рухна дъжд.

Отдръпнах се рязко и побягнах към нея. Тя легеше на мократа земя - малка, свита и беззащитна. Беше се стопила...

Вечерта баба запали печката в кухнята, сложи клони от ябълката. Погледнах през прозореца. Чудо – старата ябълка блестеше в бяла пурпурна окраска. Усетих ухание на белоснежната пролет и жужене на пчели. Сkochих към баба – тя погледна и се усмихна:

— 40 дни видението ѝ ще се показва все на същото място! Само избрани ще я виждат!

Отново погледнах навън, тъмнината бе погълнала деня ведно със старата ябълка - сякаш светът бе свършил.

КОЙ

Сребърни тополи край реката. Стройна ненагледна редица. Кокетно се кипрят над бисерни води.

Суетни жени. Вятър вее в косите им закъснели ноемврийски листа. Бъбрят, бъбрят – весел брътвеж. Кикот момински.

Звън на зимни пчели.

Оттатък - снажни каваци. Във войнишки строй. Опънат лък.

Бледнеят сурово челата им. Мълчат, а очите пият кръшните стволоче отсреща.

По средата - дървено мостче връзва двата бряга.

Кой ли пръв ще мине?

СТАРИ КАДРИ

Снимахме документален филм по долината на река Бистрица. В моето родно село. Операторът щеше да закъснее и аз тръгнах към близката чука. От няколко дни гледах все натам. Пън ли, човек ли беше. Стоеше мирно на върха. Рано в утрото беше там, вечер на залез – пак.

Тръгнах през неокосените ливадите, през заградените градини с бели камъни, вече разтекли се из копривата. От някъде мирис на дим разшири ноздрите ми. Старица, приклепнала усърдно, дърпаше бозките на коза и млякото весело църкаше в малко съдче. Навярно бързаше да го свари, докато не се е дигнало слънцето.

Вървя нагоре, изгубих пътя – някой го бе изтрил. Прегазих малка вадичка и отново погледнах. Я, май ми прилича на приседнал човек.

И докато се чудя що е – неподвижният стана и ми махна с ръка. Канеше ме да отида при него.

Под козирката на рекламна шапка „Супер Бой“, накриво сложена, се кипреше едно старче. Почерняло като пъна, на който седеше. Стисна ръката ми, изпробва силата си и намачка дланта ми.

– Добро утро! – поздравих го аз.

– Дал ти Бог добро! – хитро ми намигна той.

– Ти от кинаджиите ли си?

– Да!

– Виж ме! На глава от населението се падат сто и двайсет къщи! А населението е три баби и аз. Сиреч съм много богат! Да, ама нема здраве! Докато бех млад, па и после, все пращах много здраве на сватове, на тоя, на оня! Нали така трябва да бъде? Културно?...

– Да!

ГРЕХОВНА СЕВДА

Да имаш севда понякога е по-лошо отколкото да нямаш... До ей тая простичка истина стигаш, когато подир една камара патила най-накрая се видиш в кьорсокак! Нататък каквото и да правиш, накъдето и да подхванеш, горчилката е все в пазвата ти... И теглиш ли чертата с калема, чак тогава ти става ясно, че севдата е робия... Драговолна робия! А едничкото, което те прави малко от малко куражлия, е надеждата, че на всяка робия дните са преброени. И затуй насетне все се питаш дали твоите ще стигнат да ѝ видиш края...

Тая най-обикновена човешка преживелица, дето захвана ей там долу на Бачковския манастир, пòчна с небивал мерак. И макар че двамина не спряха да се гаят, додето побелеят, накрая станаха пишман! Че как няма да станат, когато тая пуста севда им докара само болка и кахъри...

Сигурно защото бе зачената в грях...

Лятото на 1838-а бе хептен сухо и берекетът наново щеше да е нищо и никакъв. Ала султанското дàждие¹ никога не се губеше, та и раята за трета година поред щеше да бъде хем глад-

¹ дàждие (остар.) – данък, налог

на, хем и борчлия. Затуй християните се емнаха по църкви и манастири да се молят.

Както и други хора от Шейтанкьой² и бащата на Сия се запъти една събота на ранина към Бачковския манастир. И дъжд му трябваше на бай Илия, но зарад друго тръгна той към древната обител. Чувал бе от стари люде, че водата, дето блика на Клувията, е лековита дотолкоз, че цери какви ли не болести. Къоравите проглеждали, глухите прочували, а сакатите зарязвали патериците и сам-самички хващали пътя към къщите си... За да хване дикиш церенето обаче, трябва да преспиш една вечер на аязмото. И додето дремеш, е редно да изсушиш барем три пъти осветена от поп кърпа, която твой близък мокри на извора и превързва болното ти място. И сабахлен, като се наканите да си вървите, гледаш, че boleжката полека-лека си тръгва от тебе...

Тъй му бяха казали на завалията, затуй като видя, че никакъв илач не може да изцери болната му щерка, я качи на едно комшийско муле, а те с жена му Велика, на която всички викаха Лика, тръгнаха подире им пешком.

Сия се разболя преди месец по време на коситба на Ечеменище. Както си свиваше свитъците сено, все едно змия се сви във пазвата ѝ - изведнъж се свлече на ливадата и се хва-

² Шейтанкьой – букв. Дяволско село, днешното с. Косово, Пловдивско

на за гърдите. Оттогава какво ли не правиха и струваха с Лика, какви ли не билки и церове пи осемнайсетгодишната им хубавелка, ама нищичко не помагаше... И от ден на ден вехнеше като настъпена китка. Кръшната ѝ снага се стопи наполовина, ненагледното ѝ лице стана побяло и от платно, а под възтънко изписаните ѝ гарваново-черни вежди едвам-едвам синееха две тъжни и празни кладенчета...

Затуй и бай Илия тръгна от Господа помощ да дири...

Някъде по обед изтормозените хорица стигнаха Светата обител и силом намериха място да вържат умореното животно. Що талиги и какви ли не добичета имаше край манастирската порта - мулета, магарета, катъри, а чат-пат и някое изпостеляло конче. Сума ти народ се бе изсипал... И как няма да се изсипе, когато отгоре на всичко днес беше и манастирският празник - Успение на Пресвета Богородица. Вярно, че на 15-и август винаги се стичаха много богомолци, ама тая година имаше хептен. И напук на зора повечето бяха надошли - както се полага в тия случаи - с празнични дрехи! Е, тук-там се мяркаха и люде с поовехтели, но се виждаше, че са прани и чисти.

Сия идваше на манастира за първи път. И нейното гиздило не бе кой знае какво, че сиромашията се криеше зад всяко кьоше, ама момата

като е хубавелка и в дрипи да я премениш, все едно в злато си я нагиздил. И макар отдалече да ѝ личеше, че е болнава - та срещаше съчувствие навред – от време на време върху лицето ѝ се запираха и зажаднели ергенски погледи. Ама девойката бе в треска и да искаше, нямаше как да ги види.

— Първо да запалим по една свещица, а след това ще се качим на аязмото! – каза баща ѝ, подир което с жена му подхванаха Сия от двете страни и закрачиха навътре към манастирската черква.

В двора на манастира обаче имаше толкоз народ, че пиле не можеше да прехвъркне, камо ли да идат до олтара. Затуй като се мъчиха сахат-два да влязат и на дъщеря му взе да прилошава, бай Илия отсече:

— Да почнем с аязмото, а утре сабахлен ще минем през черквата.

— Абе, Личо, днеска е празник, не утре! – обади се Лика.

— К'во като е днес, не видиш ли Сия? – ядоса се не на шега мъжът ѝ, сетне притури по-мекко: – Господ види, че не може да влезем...

Жена му заоправя смутена забрадката си.

— Тъй е, да вървим – рече тя, сетне прегърна Сия през кръста и се запровира обратно през навалицата.

С триста зора се добраха до мулето, наново

качиха момата на самара и поеха към Клуви-
ята. На аязмото людете също бяха бол, ама не
чак колкото на манастира. Затуй лесно наме-
риха местенце, застлаха шарена черга, а отгоре
й - чист месал и се курдисаха да похапнат. Лика
извади от торбата лучец, сланинка и хлебец и
като се прекръсти, рече:

— Да лапнем, к'вото е дал Господ – после
отчупи три комата и ги тури пред всеки.

Сия само поклати глава, подир което легна
на чергата и затвори очи. Родителите й въздъх-
наха безмълвно и силом взеха да преглъщат.
Хапнаха, колкото хапнаха, накрая Лика склучи
длани пред гърди, сетне зашептя:

— Благодарим ти, Христе Боже наш, че ни
насити с твоите земни блага. Не ни лишавай и
от небесните си... – и миг преди да свърши мо-
литвата си, млъкна, защото някакъв черноок
монах, бе вперил очите си в Сия и не помръд-
ваше наникъде.

Бая време се изниза, додето калугерът раз-
бере, че го гледат. Когато излезе от тая омая,
се запъти право към бай Илия, който изправен
малко встрани, свиваше цигара.

— Дядо Матей рече, че на вечернята людете
няма да са калабалък, ако рачите, слезте в ма-
настира – рече му той и погледна към щерка му,
която унесена от болестта си, нито го виждаше,
нито го чуваше. – От какво е болна, бачо?

— Кой знае? Ей тука е боли... – опря мазолеста длан на гърдите си бай Илия, подир което въздъхна тежко-тежко и притури – Какви ли не илачи е пила? Нищо не помага! Затуй сме дошли на аязмото...

— То цери всякакви болести. И Вам ще помогне! – каза монахът и се прекръсти, после тръгна между людете на поляната.

— Чул те Господ! – тихо отвърна притесненият баща и зачатка с огнивото да запали цигарата, сетне засмука жадно и се загледа след калугера.

Щом изпълни заръката на игумена, Теодосий вдигна за последно очи към Сия, подир което заслиза надолу към манастира. „Господи, помилуй! Господи, помилуй!“ почна да мълви объркан той, замаян от самодивската ѝ хубост, и заотброява под расото си възлите на молитвена броеница.

Теньо дойде на манастира, когато бе на десет години. Доведоха го добри люде от карловските села, смилили се над клетото сираче – останало хем без покрив, хем без близък човек. Нарочно го докараха на Бачковския манастир, да не стане зян от душманите, които първо затриха от засада баща му – комитата Вълчан, а сетне бастисаха и челядта му. Додето траеше касапницата, поп Койчо сколаса да скрие момчето в черквата, подир което го прати скришом на манастира.

Тъй оцелелият Теньо стана послушник по неволя. Когато обаче се изнизаха десет години на сетне, се замонаши на своя глава. Стариият игумен – царство му небесно – първо му опрости греховете, сетне го подстрига, подир което му даде монашеското име Теодосий, щото канонът задължаваше да почва като кръщелното.

Додето слизаше към манастира и мълвеше молитва след молитва, двајсет и петгодишният калугер си представи как се отрече от греховния живот и даде обет за вяроност на Христа.

Спомни си топлата априлска утрин, когато двама белобради монаси го съпроводиха до прага на главната манастирска черква „Св. Богородица“, дето той свали горните си дрехи. Тогава Пахомий – неговият духовен отец в последните десет лета, го наметна с черно наметало, подир което го поведе навътре в храма. Пред аналоя³, на който имаше евангелие, кръст и ножица, го чакаше Ананий – тогавашният игумен на манастира. Щом стигна до него, йеромонахът го разпитва за какво иска да се обрече на Христа. Накрая като се увери в искреноста му, го попита:

— Брате, даваш ли дума да вардиш монашеско послушание вовеки?

— Давам! – врече се доброволецът, без даже да се замисли.

Тогаз игуменът му рече:

3 аналой (нгр.) – висока масичка за изправяне на църковни книги

— Возми ножици и подажд ми я!

Теньо взе ножицата и я подаде на игумена, сетне му целуна ръка. Тая работа се повтори три пъти, додето накрая Ананий постави ножицата отгоре върху евангелието, прекръсти се, после я взе наново и почна да му изрязва кръст на косата, като пееше:

— Брат наш постригае власи своя во имя Отца и Сина и Светаго Духа.

Когато свърши, игуменът обяви новото му име, подир което му подаде расо, цървули и кожена броеница. Сетне го благослови и го остави в храма да се моли през цялата нощ. На другия ден той го отведе в монашеското крило на манастира, отвори една врата и му рече:

— Брате, оттук насетне тая килия ще е твой молитвен дом и място за послушание пред Бога! – подир което наново го благослови и си тръгна...

Затуй и сега - пет лета, откакто даде обета - смутеният Теодосий побърза да се усамоти в килията си, дето тутакси коленичи и почна да се моли. Колко време се моли, той си знае, но по някое време чу устата си да хортува молитвата за изцеление от болест... Ама бе безсилен да я спре...

Подир няколко сахата, когато манастирското клепало заподканя за вечернята, чак тогава калугерът се възправи и отиде до долапа. Взе кенарената кърпа, която сабахлен купи от

някакъв станимашки праматарин⁴, и тръгна за службата. Като влезе в храма, я тури на масата за освещаване, сетне отиде до събратята си и скришом заоглежда миряните. Ала момата, дето го хвърли в смут, я нямаше...

Колкото слънцето скъсяваше пътя си до отсрещния баир и полека-лека денят отстъпваше царството си на нощта, човешкото гъмжило край аязмото се смалчаваше. Когато най-сетне мракът завладя изцяло притихналата долина, край скалите до лечебния извор бяха налягали кой къде-то свари двайсетина болни – деца и възрастни – придружени от свои близки: майки, баби, жени. На трийсетина крачки встрани от тях цигарените въгленчета в ръцете на мъжете нервно шареха из тъмнината, а те – наметнати кой с ямурлук, кой с някаква друга дреха – на групи от по двама-трима, шепнешком споделяха дертовете си.

Бай Илия също изплака патилата си на някакви люде, ама скри, че Сия му бе една-едничка... С Лика я чакаха цели девет години, додето накрая проплака на Бл̀атище по време на вършитба. Каква небивала драгост ги споходи тогаз? Как се радваха като деца...

— Бачо... – сепна го някакъв глас, додето крачеше към извора и една сянка изникна пред него. – Рекох си, че може да нямате опята кърпа, та...

⁴ праматарин (нгр.) – търговец на манифактурна стока

— А, ти ли си? – позна го бай Илия.

— Аз съм, бачо... – отвърна монахът, сетне протегна ръка към него. – Дядо Матей я опя...

Нашенецът взе кърпата и я заоглежда.

— Сабахлен в суматохата забравихме нашата, та сме турили един месал... Сполай ти... – благодари му зарадван бай Илия, подир което неловко спря.

— Теодосий ми викат – помогна му онзи.

— Сполай ти, отче Теодосие! Улисахме се сабахлен с жената и кърпата си остана...

— Случва се, бачо – отвърна му калугерът, сетне притури: – Не дойдохте на вечернята, затуй рекох да намина насам...

— Добре си сторил. Хубав челяк си ти - Божи. Да си жив и здрав!

— И твоята къща да е жива и здрава, бачо! – рече монахът и се накани да се връща. – Е, аз да вървя надолу...

— Чакай да изпием по един тютюн, ама първо да дам кърпата... – кимна Илия към мястото, дето лежаха Сия и жена му, сетне тръгна към тях.

И на Теодосий му се дощя да зърне момата, ама го досрамя да последва баща ѝ, затуй остана да чака. Да, ама като поседя малко, не се стърпя и тръгна към аязмото...

Сия - все едно умряла - лежеше на една черга до извора, а Лика – току-що наквашила опятата от

игумена кърпа - тъкмо я слагаше на гърдите ѝ. В това време клепките на болната неочаквано помръднаха, сетне бърните ѝ се поотвориха и като че ли се опитаха да кажат нещо...

Видял това, калугерът се обърна смутено, подир което закрачи припряно към поляната. След малко при него дойде бащата.

— Турихме ѝ кърпата, дано се изцери...

— Ще се изцери, бачо, ще видиш! – уверено рече монахът, след което се прекръсти три пъти и добави: – Господ помага на всеки, който вярва в него. Нищо на този свят не става без неговата благословия!

— Тъй е, тъй е... - тутакси се съгласи бай Илия, сетне извади от пояса пунгията с тютюна и предложи: – Свий си сега една шейтанкьовска катраньовица.

— Ха-ха-ха! – засмя се калугерът. – Още не съм го научил този занаят, бачо.

— Хубаво си сторил, Теодосий! Чунким има файда от него, ама като го подхванеш на млади години...

Илия взе да свива цигара, после защрака с огнивото.

– Инак, като ти слушам приказката, май не си тукашен, а? – попита той

— Не съм, бачо. От карловските села съм... Тя, моята хич не е за разправяне... – отвърна Теодосий, но най-неочаквано и за себе си взе да

разказва одисеята си.

Додето монахът нижеше патилата си, на места гласът му тъй потреперваше и изтъняваше, че аха да се прекърши. Тогава страдалецът се поспираше, сетне като въздъхваше дълбоко, продължаваше наново.

— Много си патил, батьовото... – със свито сърце продума бай Илия накрая. – И твоята хич не е лесна, никой си нямаш...

— Господ си имам, бачо! – блеснаха в тъмното очите на калугера.

— Всеки го има, батьовото, ама нали покрай него трябва да има и някакви близки люде долу на земята. А ти... Чакай, ами поп Койчо? – сети се нашенецът.

Теодосий се смълча, подир което сведе надолу глава и силен продума:

— Като роднина ми беше, бачо... Ама от случайни люде научих, че преди месец е издъхнал в съня си... Царство му небесно! – после зашептя някаква молитва и взе да се кръсти.

Като чу това, Илия дотолкоз се обърка, че въобще не разбра кога калугерът се поокопити и рече:

— Е, аз да вървя, бачо, че окъснях – подир което се изгуби в тъмното.

— Сполай ти, батьовото! – викна подире му бай Илия, когато излезе от вцепенението и на свой ред се закръсти, забравил собствената си горчилка.

Затова и през цялата нощ насетне в главата му беше все калугерът... Сабахлен рано станаха, минаха през манастирската черква, запалиха свещи и дълго-дълго се молиха пред иконата на Света Богородица, турена на гиздав дървен трон вдясно от входа на храма. Когато свършиха, Сия – живнала мъничко след снощното церене незнайно защо заоглежда монасите, шетащи по вътре.

По едно време очите ѝ се спряха на Теодосий и не щеш ли, лицето ѝ като че ли взе да се прояснява... Колко време се гледаха, какво си казаха, те си знаят...

— Да вървим! – рече майка ѝ - нищо не разбрала, и я хвана през кръста, а бащата, зърнал калугера едва сега, се запровира между хората да се сбогува.

Двете излязоха от черквата и Сия неочаквано поизправи изнемощялата си снага и запристъпя някак по-леко, а Лика невярващо я загледа, сетне мълком се замоли...

След малко от храма се показва Илия, който, като видя как върви болната му щерка, се закова на място, подир което вдигна овлажнели очи и взе да се кръсти...

Щом се съвзе, забърза към манастирската порта, дето неговите хора го чакаха до завързаното муле.

— Да вървим, че бая път ни чака! – рече

им благо той и повдигна Сия на самара, сетне подаде повода на Лика и побутна добичето. – Айде, Лàса!

Като минаха покрай монашеските килии, Сия се загледа в тесните им прозорчета, подир което вдигна колебливо ръка пред гърдите си и скришом помахаша...

Бай Илия, зает със свои си мисли, нищо не видя, но и да бе видял – нямаше да му стане криво, защото монахът му легна на сърцето още вчера.

Щом захванаха нагоре по боаза, той произостана за нещо и не след дълго гласът му заехтя с все сила:

*Седнал ми е боляр Никола
с девет снъхи вино да пие,
вино да пие, бяла ракия.
Всичките снъхи диван седяха,
диван седяха, деца държаха.
Само най-голямата Тодора
диван седи, дèте не държи,
ами си едри сълзи пролива.
Боляр Никола я кротко теши:
— Немой плàчи, снъхо Тодорке,
я и' ти отлея от злато дèте,
от злато дèте, от сребро люлка.
Тодорка му тихо отвърща:
— Проклето да е от злато дèте,*

*от злато дèте, от сребро люлка!
В люлка го слагаш, не заплаква,
нянка му даваш, не засуква,
дума му думаш, не продумва.*

Когато го чу да подкарва любимата си песен, Лика начаса разбра, че мъжът ѝ също беше видял как Сиините бунарчета са захванали малко по малко да се задънват и заподсмърча от радост...

— Оти плачеш, мамо? – неочаквано се обади Сия от самара.

— Не плача, дъще, просто ей тъй... от радост... - отвърна ѝ Лика, сетне като обърса очите си с края на забрадката, на свой ред попита – Ти как си? Видиш ми се малко по̀ инак... А?

— Бива, мамо, бива. Откак Теодосий ми донесе кърпата, някак ми е по-леко, по-хубаво...

— Кой Теодосий? – опули се насреща ѝ Лика.

— Как кой? Ами калугерът... Кой друг?

— Него Теодосий ли го викат? Ами той снощи не е идвал до нас.

— Как да не е идвал? – искрено се учуди Сия.

— Ами само е дал на татко ти кърпата, нищо не му е викал... - по̀чна майка ѝ, подир което прехапа устни, разбрала, че Сия бе сънувала...

— Как да не е викал? Нали, като ми даде кърпата, каза: „Вземи, тя ще те изцери!“, сетне

ми каза, че цял ден се е молил за мене – рече дъщеря ѝ, но премълча, че младият калугер ѝ се врече...

Като наближиха Шейтанкьой и чуха бълбукането на белокаменната чешмица на Мисерлиците, на Сия ѝ се прииска да яде. А когато се откри тяхната къща, тя рипна от мулето и самсачка отвори портата...

Насетне не мина месец и изнемощялата ѝ снага се понапълни и възправи все едно тополя, въз която белоснежното ѝ личице грееше като сутрешно слънце.

Като видя тая божия работа, Илия веднага намисли да даде курбан. Додето се чудеше кой ден да го направи, най-неочаквано една сутрин в селото се яви Теодосий. И понеже бе с монашески дрехи, хората до един го взимаха за пътуващ калугер, тръгнал да събира помощи за Бачковския манастир, та почнаха да му носят едно-друго. Когато научи, че на мегдана има таксидиот⁵, Илия начаса реши наместо курбан да хариже едно от двете си ярета на манастира. И без много да му мисли, влезе в обора, избра по-голямото и го метна на врата. Тъкмо се показва отвън на портата и не щеш ли, отдолу се зададе Теодосий.

— Ха, ти ли си бил, бацьовото? – зарадва се

⁵ таксидиот (гр.) – пътуващ калугер, който събира помощи за манастир

Илия и пусна задните крака на ярето да се ръкува. – А, добре дошъл!

— Добре заварил! – здрависа се новоодошлият и взе да се усмихва някак притеснено.

— Тъкмо идвах да го дам за манастира... – рече нашенецът и понадигна животното на раменете си.

— За друго съм дошъл... – подхвана калугерът и незнайно защо целият почервения. – Аз веќе не съм...

— Ха! Що рекоха тогава, че таксидиотин някакъв помощи сбирал? – прекъсна го бай Илия, без да види червенината му, сетне побърза да попита: – Или има друг манастирски челяк долу, а?

— Няма, сам съм...

— Хубава работа! – рече нашенецът, подир което пусна ярето вътре в двора, поотри ръцете си една в друга и попита: – Е, казвай, какво те води насам?

— Ами... – запристъпя от крак на крак Теодосий и хептен се обърка.

Като видя притеснението му, бай Илия мигом се дръпна от портата и го покани:

— Да влезем вътре, да не стоим на пътя! – сетне свойски го прихвана през лакът и го поведе.

Щом влязоха в двора, перденцето на единия от двата прозореца на втория кат помръд-

на едва-едва, а Сия – съгледа Теодосий – приседна примаяла от вълнение. И как няма да приседне горката, когато знаеше за какво е дошъл... Още вчера, като я срещна на чешмичката на Мисерлиците, ѝ каза...

— Е как си, що си? – заразпитва го баща ѝ.

— Махнах се от манастира... – чу гласа на монаха тя и сърцето ѝ тъй силно задумка, че аха да изскочи от пазвата.

„Пòчна се...” - рече си момата и загубила ума и дума, въобще не разбра кога Теодосий каза, че я иска за невеста.

— А Сия знае ли, че я рачиш? – попита го на свой ред бай Илия.

— Знае, как да не знае...

Дочула гълчавата в двора, от обора на първия кат на къщата се подаде Лика и като видя калугера, весело възкликна:

— Ей, доживяхме да се видим...

— Дошъл е да иска Сия за жена – пресрещна я гласът на мъжа ѝ.

— Как тъй дошъл? – стресна се жената. – Че бива ли калугер да се жени?

— Искам го, тате! – подаде се и Сия, поруменяла от горе до долу.

— Че бива, що да не бива! – тутакси отсече Илия, видял озареното лице на дъщеря си.

И се случи тъй, че от тоя ден насетне младите заживяха наедно в другата стаичка на къщата.

Въпреки че си знаеше хала, а и сиромашията му се виждаше чак от Павелско, когато Сия се ожени за Теньо - както почнаха да му викат нататък - напук на дереджето си бай Илия им вдигна сватба. Е, не беше кой знае каква, но всичко си мина според реда - попът ги венча, сетне хапнаха, пийнаха, поиграха.

Подир сватбата в каменната къщица, наново се възцари смехът. Да, ама не беше за дълго...

Както си е редно, Сия стана трудна и коремът ѝ наедря, но месец преди да го износи, нероденото спря да рита...

На другата година младата невеста забременя наново и тоя път го роди живо, ама детето не можа да изкара и неделя...

На третата година всички си отдъхнаха. Велика - както кръстиха малката омайница - бе хем здраво, хем и весело момиченце, което отпървом те позаглеждаше дяволито, подир което почваше да ти гука тъй сладко, че ти спираше дъха...

И всичко вървеше по мед и масло, додето един ден не отидоха да жънат на Раховица. Щом стигнаха, вързаха люлка за бебето на малкия орех до хармана и взеха сърповете. Нивата им не беше голяма, ама тая година имаше толкоз хубав берекет, че по едно време бай Илия не се сдържа и извиси глас:

*Велико, Велико,
овчарска прилико.*

*Пладнувай, Велико,
пладнина е дошла.*

Лика – сякаш чакала баш тая жетварска песен – тутакси побърза да му отвърне:

*Овчарьо, стадарьо,
Велика познава,
га пладнина дойде:
слънцено преваля,
сърпън сенке хвърля,
нивана поляга.*

Сия се наслушваше към люлката и от време на време поглеждаше Теньо, който се наслаждаваше и на песента, и на тая небивала радост, обзела старите. Баща ѝ наново подхвана:

*Велико, Велико,
ай да са повàрим⁶
двамина да жънем!
Ако ма превариш -
стадо ще ми вземеш,
ако те преваря -
нива ще ти взема.*

Сетне гласовете на двамата екнаха вкупом:
*Велика превари
и му взе стадото.
Овчар ѝ се моли:*

Подир което бай Илия се изправи в цял ръст и като се обърна към жена си, завърши:

⁶ повàрим (диал.) - надпреварваме

*Велико, Велико,
ти ми взе стадото,
вземи ма и мене,
стадо да ти паса.*

— Ехе-хе-хей! – пръв отприщи радостта си Теньо, когато песента свърши, и гласът му заехтя из околните дерета.

Бай Илия и Лика се спогледаха усмихнати, сетне взеха да се смеят, подир което захванаха друга песен. И тъй в смях, шеги и песни слънцето преполови пътя си и наближи време за пладнина. Тогава Сия тръгна към ореха да понагледа бебето, че откакто го остави сабахлен не бе проплаквало ни веднъж. Щом наближи люлката и видя навилата се на кълбо пепелянка върху гърдите му, закрещя колкото глас има:

— Нееееее! – сетне отчаяно замаха с ръце...

Другите жетвари се спуснаха да ѝ помагат и на часа убиха змията, но никой от тях не можеше вече да помогне на малката ѝ омайница...

Подир тая неочаквана беда Сия и Теньо хептен посърнаха. Въпреки че ѝ идеше да се припаява с глас, Лика се опита да им даде кураж:

— Има време да се сдобияте с рожбица, млади и зелени сте!

Че бяха млади и зелени – бяха, ама насетне се изнизаха цели десет години, а бебето все не идваше и не идваше. „Бич Божи е!“ - не веднъж и дважд мина през главата на Теньо...

Затуй, когато през 1851-а прочутият устабашия⁷ хаджи Георги Станчовски събра дюлгери и захвана да гради селската черква, Теньо въобще не се чуди, ами запретна ръкави и цяло лято мъкна камъни, бърка кал, дяла греди, без да поиска и грош.

Не щеш ли, подир тая богоугодна работа, стана истинско чудо. Още на следващата Коледа им се роди момченце. Малката им къщица грейна цялата. Каква радост ги споходи тогава!

„Редно е да носи името Христово!“ - рече си в началото бащата на Сия, ама когато младите му казаха, че ще го кръстят на него, нямаше сили да откаже... И беше най-щастлив от всички. Идеше му да литне. С каквото и да се захва-
неше, все на песен го избиваше.

Ама съвсем скоро песента му секна...

И как няма да секне, когато стана ясно, че макар Илийчовите очи да бяха по-чисти и ясни от Сиините кладенци, нищичко не виждаха...

Щом детето проходи, накъдето и да тръгнеше, все в нещо ще се бутне или спъне. И въпреки че му трепереха денем и нощем, когато навърши три години за малко да падне в огнището...

— Абе вòдете го на аязмото! – рече тогава дядо му. – Може и нему Господ да помогне...

На следващата заран Теньо взе едно ком-

⁷ устабашия (тур.) – пръв майстор

шийско магаре, качи Сия и детето и заслизаха към манастира.

„Заради мене не види“ - взе да се корì бай Илия, когато младите се скриха из дефилето на Голяма ряка.

Да си кажем правичката обаче, нямаше челяк от къщата му, който да не се вини за Илийчовата болест. Даже и Лика си връзваше кусур. Улисана с дъщеря си, въобще не можа да се усети, че щом почнаха болките ѝ срещу Коледа, кандилото бе угаснало, та го запали чак като проплака Илийчо... На Сия пък ѝ се струваше, че кабахатът⁸ е изцяло неин, щото по време на постите си взе парченце сирене, без да се усети... Ама най-много от всички се тормозеше бившият калугер. И как няма да се тормози завалията, когато не уварди монашеското послушание...

Затуй щом прекрачиха манастирската порта, той влезе в черквата, подви колене пред иконостаса и цял час прекара в молитви. След това тримата се качиха на аязмото, хапнаха туй-онуй и кротко се настаниха до извора, където нямаше жив човек. От пътя ли беше, от друго ли, Теньо не можа да разбере кога дрямката го надви.

Както се бе унесъл, му се яви някакъв белобрад старец, който въпреки че се усмихваше благо, му рече:

⁸ кабахат (диал.) - вина

— Детето ти ще се изцери, само ако се върнеш в килията! – подир което изчезна неусетно, тъй както се и появи.

Завалията тутакси ококори очи и се заоглежда насам-натам, но от стареца нямаше и следа. Аязмото кротко си шуртеше в тишината, разкъсвана от време на време от шурците, подхванали вечерната си песен. Макар съвсем скоро Теньо да разбра, че е сънувал, студена пот обля цялото му тяло...

След малко се съвзе, разправи всичко на Сия, а като свърши, рече твърдо:

— Не бива да страда заради бащини грехове... – сетне свали ямурлука, зави спящото дете, подир което го целуна по очите и взе да се кръсти.

Накрая прегърна жена си и заслиза надолу към своята Голгота... А горката невеста невярващо заклати глава, после вдигнала очи нагоре, отрони:

— Защо бе, Господи? – и захлипа мълчешката...

Въпреки че цялата нощ не мигна, когато сабахлен слънцето бавно-бавно изпълзя над скалите на Клувията, тя бе унесена в дрямка.

— Колко си хубава, мамо? – събуди я Илийчовият глас, а пухкавите му ръчички загалиха бузите ѝ...

Още преди да отвори очи, сълзите ѝ тръг-

наха с всичка сила. Сетне – пощуряла от радост – почна да го целува където свари...

— Защо плачеш? Нали съм веке изцерен? – учуди се детето.

— Изцерен си, мама, изцерен... – запрегръща го наново Сия. – Аз ей тъй си плача - от хубаво...

— А къде е татко?

Сякаш нож промуши сърцето на женицата...

— Ами... в манастира... – подхвана тя, но тоя път плачът я задави съвсем.

— Стига бе, мамо... – заподсмърча и детето.

Сия силом се овладя, сетне решила да му каже истината по-късно, рече:

— Татко ти има някаква манастирска работа да свърши... – после добави: – Айде ние да си вървим, че сума път имаме...

— Ами татко? Кога ще си дойде?

Горката майчица първо изхълца, сетне нарочно взе да качва багажа на магарето белким скрие сълзите си, а накрая едвам-едвам промълви:

— Като се оправи... – подир което хвана детето за ръка и тръгнаха надолу.

Когато заслизаха, прогледналият Илийчо - упоен от околната шарения - почна да върти главичката си ту наляво, ту надясно и любопитен заразпитва майка си кое какво е...

Щом стигнаха манастира, Сия се заозърта

към монашеските прозорчета, белким съзре за последно доскорошния си мъж.

Да, ама женицата не знаеше, че още нощеска го затвориха в старата черква, дето трябваше три дни и три нощи поред прошка от Бога да иска...

И стана тъй, че тримата се разделиха, а нито Илийчо видя баща си, нито пък завалията разбра, че отрочето му е прогледнало...

Чак есенес случайни люде му донесоха добрата вест. Калугерът се спусна да ги прегръща, подир което забърза към килията си, където мигом подви колене и със сълзи на очи подхвана:

— Сполай ти, Господи...

Мина време. Илийчо порасна и колкото пъти се сетеше за деня, в който прогледна, все викаше:

— Що бе, тате? – а сините му очинки плувваха в сълзи...

Не един и два пъти моли дядо си да го отведе на манастира, ама той не даваше и дума да се каже за ходене, щото му се струваше, че съзре ли баща си на часа ще ослепее наново. Затуй детето запомни само топлия му глас, с който вечер му разказваше приказки за змейове и самодиви...

Не по-малко се тормозеше и Сия, ама нарочно не го показваше, да щади Илийчо, който

през ден-два все на плач го избиваше...

И тъй се нижеха годините. Теодосий се мъчеше в килията, те - в Шейтанкьой, а надежда от никъде не дохождаше...

Не щеш ли, една сутрин игуменът на манастира извика монаха при себе си и му рече:

— Брате, оттук насетне Господ ти отрежда друго място, дето да му служиш... — почна той и се нагани да разкаже какво му заръча, когато му се яви по време на сутрешната молитва, ала не можа да свърши, защото клетникът обели очи и се строполи в несвяст, още като чу, че ще го местят другаде...

Подир неделя дойде време за жънене. Нашите люде взеха сърповете и отидоха на Бл̀атище. Нивата, цяла отрупана с берекет, пълнеше и око̀то, и душата, ама нито на бай Илия, нито на жена му беше до песни, та работеха мълчешком. Додето наближи пладнина, се чуваше само съскането на сърповете. Когато сл̀нцето преполови пътя си, дядото рече на десетгодишния си внук:

— Що не идеш да нап̀лниш прясна водича, че да седнем да лапнем, а?

Без да продума, момчето взе б̀кела и заприпка натат̀к към извора. Т̀кмо се скри, когато в маранята се разнесе топ̀л мъжки глас:

*Велико, Велико,
овчарска приливо.
Пладнувай, Велико,
пладнина е дошла...*

Бай Илия и Лика приседнаха онемели, сащисани от странния певец, пръкнал се все едно изпод земята. Още като чу първите му думи, сърцето на Сия тъй се разигра, че за малко да изскочи от пазвата ѝ, а тя – сякаш не вярваше на ушите си – бавно възправи снага. Колко време се гледаха един-друг – само Господ знае! Вече се тъкмеше да иде да го срещне, когато Илийчо – върнал се от извора без и капчица вода да наточи – хукна с все сила към посивелия свещеник:

— Татееее...

ГОРДИЕВИЯТ ВЪЗЕЛ

Нощта бавно се спускаше над Вавилон. Тук винаги денят бе дълъг и топъл, но днес като че ли хората мечтаеха за нощта. Мрачна заплаха бе надвиснала над великия град. Войската на персийския цар Дарий бе разбита край Граник.

Сега към столицата на могъщата азиатска империя настъпваше горд и безмилостен противник – младият македонски цар Александър. Роден във война и готов за война, той бе решил да прекара живота си на кон и с кървав меч в ръка, считайки това като единствен път към безсмъртието. Обединил силите на Гърция, той твърдо и непреклонно следваше своята мечта. Победа над целия свят независимо на каква цена.

Да! Младите са силни, буйни и красиви. Те мечтаят да бъдат видени, да бъдат харесани, да бъдат признати. Не мислят за преходността на човека, за краткото време, което боговете му отделяха да прекара на тази земя и задачата му да съхрани човешкия род и в бъдеще и за подобри времена.

Тази нощ цялото население на персийската столица трескаво напускаше домовете си

и търсеше спасение в планините и горите около река Ефрат. На този всеобщ страх не се отдаваше единствено младата принцеса Фемира, дъщеря на Дарий III от седмата му жена. Тя бе живяла дълго време сред гърци, в легендарната Микена, където баща ѝ я бе изпратил със свои търговци. Успя да изучи твърде много за гърците и тяхната култура и не можеше да допусне, че сред тях ще се намерят хора, които да обожават войната и убийствата. Но не само това ѝ даваше спокойствие. Силата на нейния дух се крепеше на познанието, че боговете никога не прекъсват жизнения път на човека преди да е изпълнил земната си мисия. А тя имаше мисия!

Фемира беше една от малкото посветени в тайната на Гордиевия възел. Тя знаеше, че само който успее да го развърже ще управлява Азия. Тази сила идваше както от боговете, така и от хората. Сякаш цялата съдба на люлката на човешката цивилизация бе вплетена в многобройните му плетки. Тя знаеше също така, че възелът може да дава власт, сила и щастие, но може и да отнема всичко. Това е залогът на живота.

* * *

Шатрата на македонския цар беше широка и удобна, сякаш пригодена да бъде дом за цял живот. Вътре бе богато украсена с ловни и бойни

трофеи. Красиви килими покриваха земята, за да могат уморените от битки и походи крака на нейния обитател да си почиват. Имаше удобни легла, пригодени да приемат цялата гвардия на македонския нашественик, но тази вечер Александър беше сам. Нещо необикновено имаше в тази нощ. Нещо отнемаше радостта от победата. Победа, за която гърците бяха мечтали десетки години, още от битките при Маратон и остров Саламин. Най-после персийският враг бе сразен. Сега нямаше пречки величествената култура на елините да достигне до бреговете на Индийския океан. Сега пред македонските фаланги стоеше най-красивият град на света – Вавилон. Стоеше безпомощен, без защитници, като ранена дива сърна, която покорно чака съдбовния си край.

Но това не радваше сърцето на двадесетгодишния цар на Македония. Той знаеше от своя учител Аристотел, че най-страшното проклятие на боговете е да направят така, че човек да постигне мечтата си. И затова имаше много мечти, които да го водят цял живот като пътеводни звезди, но никога, никога да не свършват.

Имаше обаче и още нещо. Още от майка си Олимпиада бе чувал за чудната легенда за Гордиевия възел. Някога древен мъдрец заплел въже във възел, който смъртен не може да развърже. Оплел го така, както са оплетени човешките радости и скърби, както е оплетена

волята на боговете. И само онзи, който успее да го развърже, той ще управлява света.

Мислите на Александър бяха прекъснати от един от стражите му, който влезе и направи дълбок поклон пред своя предводител.

— Какво има, Диодоре? – обърна се Александър към воина. Той познаваше всичките си войници по име.

— Генерал Касандър моли да го приемеш, Велемощни – отговори воинът и отново се поклони.

— Да влезе! – махна с ръка Александър и придърпа към себе си златна кана с искрящо гръцко вино.

В шатрата влезе едър епирец, облечен в бляскави доспехи, с къс меч на кръста. Очите му искряха, което подсказваше, че наскоро е пирувал. Касандър беше стар приятел на царя и неведнъж се бе отличавал с храбростта си на бойното поле. Беше увличал конницата си така, че противникът загубваше всякакво желание за отпор. И днес, когато бе постигната най-величествената победа на гръцкото оръжие, царят на победителите бе тъжен и сам. Това тревожеше мислите му.

— Александре, - обърна се той към младия си господар, – защо не си с воините си? Нима днес те посрамахме? Бихме се като лъвовے. Постигнахме победа, която и титаните не са постигали. Ти

винаги си бил с нас, с войните на непобедимия ти баща Филип, с войните на Македония. В битките беше един от нас. Защо и в радостта не си един от нас?

Александър бавно повдигна красивата си глава. Отметна русите си къдрици назад и вперил поглед в стария си приятел.

— Благодаря ти за загрижеността, Касандре. Знам, че искрено се тревожиш за моето състояние. Не е болест това, което ме мъчи. Друго е. Нещо необяснимо. Вавилон е пред нас. Един кратък марш и сме в него. Но не виждам това, което исках да видя. Не виждам славата, за която мечтаех и радостта, която искам да донеса на хората. Светът не може да бъде победен на бойното поле, Касандре. Много по-дълбоки и сложни са корените на човешката съдба. За да управляваш света. ТРЯБВА ДА БЪДЕШ БОГ! А как става това? На това не ме научи никой, нито баща ми, нито Аристотел. Надявах се да го науча тук – в Персия.

— Пак мисълта ти се мъчи с Гордиевия възел, нали? Неведнъж си ми разправял за него. Сам започнах да се замислям. Как може боговете да определят за владетел на света този, който може да развързва възли. Не можеш ли меч да държиш, нищо не можеш. Знаеш ли, мисля си, че ако някога го намерим този възел, той трябва да бъде разсечен. Веднъж завинаги да покажем на тези

диваци, че на нас Зевс е дал силата и правото да решаваме съдбите човешки.

— Малко ли сякохме до днес, Касандре? Малко ли битки водихме? И какво получаваме след всяка спечелена битка? Получаваме НОВА БИТКА. Сякаш мъртвите стават и грабват отново мечовете. Това ДОКОГА ЩЕ БЪДЕ?

Генералът наведе глава. Младокът не беше глупав. Виждаше сякаш през времето. И добре разбираше знака на боговете. Касандър разкопча доспехите си и седна до господаря си.

— Знаеш ли, Александре – започна той неуверено. – Мислех, да не ти казвам, но аз поразпитах пленниците за Гордиевия възел.

Македонският цар трепна. Очите му заиграха и с недвусмислен жест подкани събеседника си да продължи.

— Гордиевият възел – продължи Касандър, – се пазел в таен храм в пустинята. Имало твърде малко хора посветени в неговата тайна. Много от тях са вече мъртви. Само за едного съм сигурен, че не е...

Александър прояви жив интерес. Остави чашата си и се превърна изцяло в слух.

— Една от дъщерите на Дарий, казвала се ФЕМИРА. Тя не само знаела къде е възелът, но и... как да го развърже. Била единствената, която знае тази негова тайна. Но персите я па-

зели като зеницата на очите си. Била неземна красавица, но малцина били тези, които са я виждали. Пазели я в необятните лабиринти на царския дворец във Вавилон, където били градините на Семирамида.

Колкото и дълга да е нощта, все някога тя свършва. Новият ден започна както винаги по бреговете на Ефрат - със слънце и лека прохлада, която галеше лицето на Фемира като нежна мъжка ръка.

Принцесата още не бе усетила тревогите на света извън лабиринта на царския дворец във Вавилон. Около себе си имаше лична гвардия и група от посветени жреци на Зеруан-Акерен – върховният персийски бог. Новините не стигаха до нея. Тя бе пазена зорко, както от външния свят, така и от самата нея. Никаква тревога не биваше да смущава живота ѝ. Такава бе заповедта на Дарий III, нейния баща. Той я бе определил да се занимава с философия - знанието за света, с проблемите на хората, с изкуството да побеждаваш враговете и най-вече – с тайните на боговете. Това знание, до което смъртните нямаха достъп. Основите, на които се градеше ВЛАСТТА. Дарий бе забелязал заложбите у дъщеря си още от малка и бе решил да ѝ даде

всички възможности да ги развие.

Фемира имаше най-прочутите учители в империята. Изучаваше естествени науки, особено се увличаше от тайните на медицинската наука. Започна от малка да лекува страдащи хора и имаше забележителен успех. След това баща ѝ сметна, че е малка азиатската империя за възможностите на неговото дете и го изпрати в Гърция. В Микена Фемира се запозна с изкуството на гърците. Запозна се с техните постижения в астрономията, наука, в която впоследствие се влюби. Да познаваш звездите, да можеш да се ориентираш по тях, когато си на море, каква огромна сила има това знание! Запозна се и с царицата на всички науки - философията. Диалозите на Сократ, постулатите на Платон, тезите на Аристотел. Какъв прекрасен свят се откри пред девойката.

След завръщането ѝ в родината, баща ѝ я повери на първия жрец на империята Зезерих. Той беше на преклонна възраст и скоро трябваше да предаде тайните, които му бяха поверени, на по-млад последовател. Фемира бе избрана за тази мисия. Един ден Зезерих я извика при себе си и ѝ каза:

— Мило, младо момиче, баща ти Дарий ме натовари с тежка задача. Аз съм вече стар и скоро ще поема своя път към подземното царство, но някой трябва да усвои тайни, пазени от векове във Вавилон. Тайни, на които се крепи

не само трона на империята, но и мирът и спокойствието на хората по нашата земя. Ти изучи всички науки на нашето време. Сега знаеш повече от всички мъдреци в Персия, но има и тайно знание, което до умовете на смъртните рядко стига. Това тайно знание с хилядолетия е пренасяно във Вавилон - още от първите династии египетски фараони, от първите императори на шумерите, от царете на хети и скити. Цялата тази мъдрост се пази в тайна. Не бива нито враговете ни, нито простият народ да я узнават. Тези тайни принадлежат на боговете. Една от тези тайни е тайната на Гордиевия възел. Древен мъдрец във Вавилон разбрал, че да управляваш държава така, че тя да процъфтява, хората да са доволни и враговете да те уважават, е висше изкуство. За такава дейност се изискват качества, които обикновен човек не притежава. Царете в нашата държава имат много синове и всеки иска да наследи трона, но кой е най-достойният? На този въпрос дълго време никой не можел да отговори. Дали този, който върти най-добре меч, дали този, който пее, танцува или рисува най-добре – никой не можел да отговори. Твърде много нещастия сполетели народа ни с нескопосани управници. И тогава един от мъдреците решил да подлага принцовете на изпит. Изплел един възел и предложил на царя, който успее да го развърже той да уп-

равлява Персия. Досега никой от принцовете не е успявал да го развърже. Но старанията, които те влагали в желанието си да постигнат, ги карало да развиват уменията си, въображението си и най-важното – да се научат на търпение и труд. Легендата разказва, че този възел Гордий получил от боговете и в него била вплетена магия. Който успее да го развърже, ще управлява не само Персия, но и целия свят – **ЩЕ СЕ ИЗДИГНЕ ДО БЕЗСМЪРТНИТЕ БОГОВЕ**, но който го унищожи – ще загуби всичко... И без време ще поеме към подземното царство на сенките.

Фемира бе посветена в тайните на възела. Дълго време беше жрица на Зеруан-Акерен при жреца в пустинята Гамурет и там усвои много от магиите, достигнали до Вавилон от приказния Египет.

Сега Фемира още не знаеше, че войската на Персия е разбита от младия и амбициозен македонски цар и най-важното, че баща ѝ бе загинал. Тя все още очакваше поредния си урок от своя учител по математика – достолепния Телем. Радваше се на красивите червени рози в градините и не подозираше, че животът ѝ скоро ще претърпи сериозни промени.

Днес обаче нейните пазители бяха решили да ѝ съобщят тъжните вести. Стариат Телем се яви

пред принцесата точно в уреченото време. Фемира беше подготвена за урока и с радост посрещна учителя си. Той обаче не отвърна на нейното настрояние. С тъжно изражение седна до нея и заговори:

— Принцесо моя, днес денят не е хубав за нашия народ и държава. Жестоко поражение претърпя персийската войска при Граник. Много хора загинаха. Загина и вашият баща, богоравният Дарий III – нещастният владетел на многолетната империя. Сега към Вавилон напредват многобройни македонски фаланги, водени от младия им цар Александър. Хората говорят, че бил най-изкусният воин на нашето време. Още от баща си Филип II Македонски се научил на военното изкуство и само него прилагал в управлението на държавата си. Завладял цяла Гърция, Тракия, Илирия. Мечтаел да стигне и до Индия и Египет. Баща ти не остави мъжки наследник. Сред всичките ти сестри ти си най-достойната, а си и посветена в тайните на боговете. Ти трябва да бъдеш спасена. Днес с твоята вярна гвардия ще те изведем от Вавилон и ще те скрием в храма на Зеруан в пустинята. Пригответи се, нямаме време. Войската на Александър е почти пред портите на града.

Лизимах се събуди с някакво странно чувство на безпокойство. Слънцето отдавна бе проникнало през тънкия процеп на шатрата му, но войниците му не идваха да го вдигнат. Не се чуваше нито вой на тръба, нито тропот на коне, нито дрънкане на оръжие. Лагерът на гърците сякаш бе потънал в дълбок сън.

Нещо необичайно за войската на македонския цар. Дали изпитото вино, или умората от битката бе натежала? Каквото и да беше, Лизимах усещаше, че това не е нормално за режима, на който беше свикнал. С усилие протегна тялото си и изправи натежалата си глава. Премреженият му поглед се спря върху бойното му снаряжение. Не! Нямаше да може да го надене! Ръцете и краката сякаш не се подчиняваха на желанията му. И все пак каленият в битки спартанец се изправи и с клатеща походка излезе от шатрата. Лагерът си беше на мястото, но войниците нещо му липсваха. Напрягайки мускули, той развъртя врата си наляво и надясно, така че прешлените му звучно изпращяха. Очите му се спряха върху шатрата на Александър. Пред нея стояха само охраните, а Диодор кротко пое боевия кон на царя, Буцефал. Невероятна тишина! А днес трябваше да тръгнат рано към Вавилон, за да не ги достигне кулминацията на тропическото слънце, когато

горещината е непоносима. Какво се беше случило? И ако Александър е имал някакъв замисъл за днешния ден, защо не го е споделил с генералите си? Въпросите нахлуваха в размътения мозък на Лизимах с такава острота, че чак усети болка. В крайна сметка реши сам да провери какво се е случило и с широка стъпка замарширува към шатрата на главнокомадуващия. Преди да влезе се ослуша внимателно. Дали пък нямаше някой при Александър. Не! Не се чуваше и звук! Престраши се и отметна входната завеса. Шатрата си беше подредена и явно се виждаше, че през нощта никой не е гулял в нея.

Изведнъж лек стон привлече вниманието му. Александър лежеше на твърдото войнишко легло на хълбок и издаваше странни звуци, които обаче показваха болките, нахлуващи в тялото му. Лицето му бе бледо и пот бе избила навсякъде по тялото му. Царят явно не се чувстваше добре! О! Това бе твърде меко! Нещо се бе случило с Александър!

Лизимах разтърси огромната си глава, разтърка очите си и по собствена заповед изтрезня. Бегом изскочи от шатрата и с гръмовен глас извика:

— Диодоре!

Воинът остави коня и моментално се стрелна към генерала. Изпъна тяло пред него и зачака заповедта.

— Бързо! Бързо! Повикай лечителя Антиохий!

Бързай! – каза Лизимах и се стрелна към шатрата на Касандър.

Не мина много време и лагерът се оживи. Тръба не се чуваше, но войниците ставаха и, вместо да надяват доспехите, тревожно се стичаха към шатрата на своя цар. Безпокойство личеше по лицата на всички. Александър бе не само командир. Той бе любимец на войската. Понасяше наравно с тях всички тежести на войната. Първи влизаше в боя и последен излизаше от там. Ореолът на пълководец, непознаващ поражение, пленяваше сърцата на македонците. Какво се бе случило сега? Този въпрос вълнуваше всички.

Касандър се появи пред шатрата на главнокомандващия със закъснение. Пред входа ѝ се бе насъбрало огромно множество от войници и всички протягаха врат да видят своя водач. Генералът си проби път с лакти и влезе в шатрата. Там вече се бяха събрали всички генерали на македонската армия. Пред леглото на Александър бяха коленичили лечителят и Диодор. Лизимах и Леандър нервно крачеха и подканяха робите бързо да варят билки по нареждане на Антиохий.

Касандър коленичи до леглото на стария си приятел и сложи ръка на челото му. Усети обилна пот и топлина да заливат ръката му. Нещо лошо се бе случило с Александър. Очите му бяха помътнели, лицето побледняло и устата

му едва издаваше звук на болка. На въпросите на лекаря отговаряше със знаци. Посочвайки, той показа, че болката е в корема.

Изминаха три часа и слънцето вече се издигаше високо над хоризонта, а положението на македонския цар не се подобряваше. Не помагаха билките и лековете, които приготвяше Антиохий. Лечителят премина към по-решителни действия. Грабна остра като бръснач кама и направи лек разрез на ръката на Александър. Пускатки му малко кръв, го накара леко да дойде на себе си, но не за дълго.

Касандър реши да въведе ред. Излезе пред шатрата и с жестове даде нареждане на тълпата да замълчи:

— Нашият цар е болен, но състоянието му е под контрол! Той скоро ще се изправи на крака и с бодър марш ще влезем във Вавилон. А сега стотниците да отведат войската в шатрите. Да останат само генералите на съвет.

Давайки тези разпореждания, Касандър влезе в шатрата на главнокомандващия.

Съветът се събра бързо. Генералите шумно обсъждаха всички възможни причини за заболяването на техния цар. Всеки даваше за пример собствения си опит. Всеки предлагаше лечение, някога помогнало нему, но състоянието на Александър не се подобряваше. Той не поемаше никаква храна. Приготвените лекове бяха

безсилни пред болестта. Тялото му се тресеше и изпитавше ту горещина, ту студ.

Касандър не издържаше на тази гледка. За него въпросите бяха прости и имаха прост отговор. Нещо се бе случило. Нали само преди часове той бе със своя цар. Заедно говореха за Гордиевия възел. Не! Не може да е това причината! Касандър не обичаше заплетените истории. Но как се появи точно тази болест, която бе нападнала точно и единствено само техния цар. Случвало се е войска да страда от болести. Дори много често се е случвало. Тези болести идваха по много причини. Но тогава се натръшваше цялото войнство, а сега – само царят. Какво се е случило? Този въпрос не излизаше от главата на генерала.

Изведнъж обаче очите му се присвиха. Устните му се втвърдиха, а лицето му придоби зловещ израз. Ръката на епирския генерал стисна дръжката на меча. Не е чиста тази работа! Тук има пръст някой съвсем жив и съвсем смъртен ПРЕДАТЕЛ. Касандър се изправи и с това си действие накара съветът да замълчи.

— Сред нас, мои верни приятели има...ВРАГ! Аз снощи бях с Александър. Той беше здрав и нищо не смущаваше спокойствието му, освен една натрапчиво луда мисъл. А сега само няколко часа след като се разделихме, той лежи повален от коварна болест. Какво друго може да

се е случило, освен някой да е сипал отрова във виното или в храната му. Робите трябва да бъдат наказани! Диодор, неговият телохранител трябва да бъде екзекутиран. А сред нас..., сред нас явно е предателят! Той трябва да бъде открит!

Очите на Касандър гледаха злобно. Погледът му обходи лицата на всички. Кой ли може да бъде? Как кой? Разбира се – ЛИЗИМАХ! Касандър не обичаше спартанеца. Неведнъж бяха влизали в лют спор. Дори се хващаха за мечовете. Буйната кръв и на двамата кипваше при всяко разногласие. Но Касандър трябваше да признае безпримерната храброст на Лизимах. Неведнъж спартанецът бе доказвал способностите си на воин и пълководец. Освен това притежаваше и странно чувство да отгатва намеренията на противника преди да са изразени. Така се случи и сега. Лизимах усети накъде бие епирският генерал и се изправи, преди да е получил обвинението.

— Натрапчиво лудата мисъл на Александър е била за Гордиевия възел, нали? - попита той със спокоен, но рязък тон.

— Точно така! – призна Касандър, макар това да не му се искаше. – Гордиевият възел ДАВА ВСИЧКО И ОТНЕМА ВСИЧКО! Това е стара легенда. Много хора днес не ѝ вярват. Дали е истина не можем да отгатнем, но със сигурност знаем кой може да помогне, ако в тази болест

възелът е замесен. – Но никакъв възел не е замесен! – изкрещя Касандър. – Тук става дума за предателство!

Генералите се оживиха. И двете хипотези изглеждаха еднакво невероятни. Воините, минали през сурови битки и години наред гледали смъртта в очите, не можеха да приемат легендата за истина, но и предателството не беше възможно. Александър бе обичан от всички. Цялата войска го бранеше в битки, защо да бъде отровен по този коварен начин.

— Аз знам КОЙ МОЖЕ ДА ПОМОГНЕ! - надвика всички Лизимах.

Генералите се усмириха. Настъпи тишина и погледите се впереха в спартанеца.

— Дарий III има дъщеря, посветена в тайните на възела и в тайните на лечителското изкуство. Неведнъж влизам в битка с персите. Познавам ги. А и дъщерята на Дарий... виждал съм я!

Любопитството на гръцките воители отново надделя. Всички трескаво започнаха да го подканят да довърши мисълта си.

— Беше преди около десетина година. Бях изпратен с един спартански отряд в Тива и в Микена. Тогава чух от хората за някаква невероятна ПРИНЦЕСА. Наричала се ФЕМИРА. Тя можела да лекува всякакви болести. Приготвяла билки и лекове, неизвестни на нас, гръците.

Била дошла от Вавилон. Боговете я закриляли. Била неவிждано красива. Това мога да го потвърдя лично, защото я видях. Един от моите хора бе ранен от отровна стрела в една битка с тесалийците. Отидохме при нея и тя само за един ден го излекува. Направи му специална превръзка и гангрениясалата му рана зарасна. АЗ ПОЕМАМ ЗАДАЧАТА ДА Я НАМЕРЯ И ДОВЕДА ПРИ АЛЕКСАНДЪР!

Камилите бавно и тромаво се движеха през пустинята. Фемира и спътниците ѝ клюмаха върху седлата им. Предпочитаха преходите да стават рано сутрин, когато все още слънчевите лъчи не забиват парещите си остриета вертикално в недрата на майката земя, но времето ги притискаше и те трябваше да се движат и денем.

Фемира и прислужниците яздеха камили. Само личната ѝ гвардия от петдесетина войници яздеше коне, които изнемогваха още повече от умора и жажда.

Керванът приближаваше поредния оазис и хората мечтаеха за спасителната сянка на палмите и живителната сила на извора, когато в далечината зад гърба им като мираж се появиха силуетите на десетина конници. Отначало никой не им обърна внимание. В пустинята това явление – да виждаш несъществуващи неща е обичай-

но, но с течение на времето тези силуети ставаха все по-ясни. И ето, дойде момент, когато ясно можеха да бъдат различени гръцките шлемове на главите на конниците. Странно обаче, това беше твърде малък отряд. Дали не бяха някакви далечни разузнавачи на Александър, сега не можеше да се гадае. Аспор, командирът на охраната на принцесата, даде гръмка заповед кervанът да се приготви за отбрана. Персите грабнаха мечовете и се развърнаха в боен строй.

Гръцкият отряд обаче явно нямаше враждебни намерения. Той се приближаваше бавно и без да размахва оръжие. Това се стори странно на Аспор и той се забави да издаде заповед за нападение. Съперниците се приближиха и един от гърците скочи от коня. Беше едър воин със силно телосложение. Гъста черна брада се подаваше под шлема му. Гръкът свали оръжията си и ги постави на земята пред себе си. Явен знак, че не желае битка. Аспор също не желаше сражение. Макар силите да бяха неравни, той добре познаваше силата на македонските фаланги и не желаше да провали мисията си с безсмислени схватки. Той също слезе от коня и се приближи до противника си.

— Аз съм Лизимах, генерал на македонския цар Александър! Желая да говоря с принцеса Фемира, дъщеря на Дарий III, покойния импе-

ратор на Персия – каза нашественикът на гръцки език, който добре бе познат и на персийския военачалник.

Аспор недоверчиво го изгледа, но предаде на принцесата желанието на парламентъора. Фемира слезе от камилата с помощта на робите и застана пред Лизимах. Спартанецът коленичи и с покорен глас започна:

— Прекрасна дъще на Персия, аз съм Лизимах, генерал от македонската армия. Идвам при теб с огромна молба. Далеч зад пределите на империята ви се носи славата ти на изкусна лечителка и милосърдна принцеса. Нашият цар Александър е тежко болен. От няколко дни лежи и никакви билки и лекове, познати в нашите земи не помагат. Покорно те моля да му помогнеш!

Фемира стоеше безмълвна. Страшният враг на империята, човекът, причинил смъртта на баща ѝ, разорил земята ѝ, поробил народа ѝ, сега беше паднал, покосен от...болест, може би по волята на боговете. И неговият генерал сега коленичеше пред нея. Какво можеше да поиска? Какво да направи? Тежки въпроси измъчваха принцесата под палещите лъчи на тропическото слънце.

В разговора се намеси Аспор:

— Да прережа ли гърлото му, господарке? - каза той и звучно извади меч си от ножницата.

Лизимах не трепна. Спартанецът не се боеше от смъртта. Но днес имаше нещо, което го смущаваше. На колене – той, спартанският генерал, молеше врага си... за помощ. Не смяташе това за унижение. Фемира заслужаваше не само да коленичиш пред нея, но и да я боготвориш. Той добре познаваше славата ѝ, но все пак... как да поискаш помощ тогава, когато с меч си върлувал в тази страна, когато с копие си причинил дори смъртта на баща ѝ. Неудобно наистина. Попита се какво би направил той. Вероятно дори не би слушал молбите, вероятно веднага би скокнал като лъв върху врага си. А сега... сега... така трябва! Той беше убеден в това.

Фемира само вдигна ръка, за да спре командира на охраната си.

— Да стигнем до оазиса - каза тя. — Там ще говорим! Дайте на гърците вода! Изглеждат изтощени от нас! Те не познават страната ни. Не знаят къде са изворите. Сега са само пътници в пустинята. Трябва да им помогнем!

Конниците слязоха от конете и с благодарност утолиха жаждата си. В такъв момент оръжията не им бяха нужни. Те не се страхуваха от смъртта. Страхуваха се от болките, от мъчителната жега, от жаждата, пресушила гърлата им.

Керванът пристигна в оазиса, когато слънцето вече преминаваше кулминацията си. Робите бързо разпънаха шатрите. Живителната сянка

на палмите, бистрата вода на извора – всичко това бе божия благодат. Войниците благодаряха на боговете и на принцесата, че ги бе спасила в един наистина тежък момент. Поне засега... Така си мислеха те.

Фемира повика Лизимах в своята шатра. Спартанецът влезе при нея без оръжие и доспехи. Черните му коси се спускаха по раменете. Силната му мускулатура издаваше човек прекарал живота си в лишения и борба. След покана на принцесата седна на една от възглавниците и покорно зачака въпросите ѝ.

— Как се реши да тръгнеш през пустинята само с десет бойци, Лизимах? - попита Фемира. – Не познаваш тази земя. Не познаваш хората ѝ. А и тук не сте на пътешествие, а на война. Ти си смел човек. И сигурно много обичаш своя цар. Разкажи ми какво се случи!

— Прекрасна принцесо - започна Лизимах – тръгнах с най-верните си войни. Навремето цар Леонид среща вашата войска само с триста спартанци и я спря при Термопилите. Не е нужно войниците ти да са многобройни. Нужно е да са ти верни, предани и безстрашни – така стават и многобройни, и непобедими. А особено в такава война и такава пустиня, такива мъже са ми нужни. Не съм храбрец. Но имам дълг на войник и трябва да го изпълня, каквото

и да ми струва това. Така съм научен.

— Хубави думи, Лизимах! Хубаво е да следваш дълга си, но защо това трябва да става само на война? Защо хората трябва да разбират, че са хора, само когато около тях е смъртта?

Погледът на Фемира се премрежи. Сълзи потекоха от очите ѝ. Малките ѝ юмручета се свиха. Тя стана и рязко се обърна към спартанеца.

— Кой уби баща ми? - попита тя и очите ѝ блеснаха. Спартанецът наведе глава и не смееше да погледне тези очи. За пръв път в живота си изпитваше срам. Това е странно чувство. Много е тежко да знаеш, че си извършил грозни неща и да трябва да ги признаеш. Но нямаше изход! Трябваше да изпие горчивата чаша до дъно.

— Баща ти, Фемира беше храбър воин. Войската ви бе по-многобройна от нашата.

Строена беше така, че силната ѝ конница бе по фланговете. Явно Дарий искаше да ни обкръжи и да ни унищожи. Александър обаче не се уплаши. Даде заповед конницата да атакува центъра - точно там, където беше твоят баща, а пехотата, македонските фаланги да удържат фланговете. Той лично поведе атаката срещу баща ти. аз бях до него. Когато боят наближи до личната му гвардия, вашите войници се уплашиха и побягнаха. Оставиха го сам. Едва успя кочияшът му да обърне колесницата и да побягнат. Но в този момент баща ти бе пронизан

от копие в гърба. Той падна от колесницата и Александър го настигна. Заедно с него пристигнах и аз. Слязохме от конете и видяхме баща ти в предсмъртен гърч. Александър се наведе над него и го загърна с наметалото си, защото баща ти трепереше и говореше, че му е студено. След това баща ти каза „Благодаря ти, войниче! Съжалявам само, че ще умра и няма да мога да ти се отплатя за добрината, която ми стори!“ И след това затвори очи завинаги. От тогава Александър не е на себе си. Никога не сме го виждали такъв. Липсват му бойният дух, стремежът към битка, към победа. Седи в шатрата си и само говори за...

— ЗА ГОРДИЕВИЯ ВЪЗЕЛ! - прекъсна го Фемира.

Спартанецът отново наведе глава. С кимване потвърди правилността на думите ѝ.

Фемира направи няколко крачки из шатрата и излезе навън. Нощта над пустинята беше тиха и прохладна. Дневният пек бе преминал и сега пътниците можеха спокойно да се разхождат из оазиса и да почувстват удоволствието, че са живи. „Горкият човек - помисли си Фемира. – Колко срам трябваше да преживее?! Дали за себе си? Дали за царя си? Дали за времето, в което живеем?“. И отново възелът! Той ги вълнува. Мечтата да властваш. Да си над хората. Да бъдеш Бог! Колко е слаб смъртният човек?!“

— помисли си отново Фемира. - Как не познава храната, която яде, водата, която пие, хората с които воюва, а мечтае да ВЛАСТВА НАД ТЯХ! Не разбираха гърците смисъла на Гордиевия възел. Да властваш не значи да си деспот на народа си, а точно обратното - ДА БЪДЕШ НЕГОВ СЛУГА! Да му служиш, за да може ДА ТЕ ПАЗИ! Нима като го убиваш и унижаваш, ще бъдеш признат за бог?! Не, това нямаше да се случи, но изглежда македонският цар не бе разбрал тази проста истина.

Принцесата влезе в шатрата и рязко вдигна поглед към Лизимах. Генералът усети, че трябва да стане на крака и по войнишки изпълни вътрешната си заповед.

— Заведи ме при своя цар! - каза Фемира.

Здрачаваше се, когато керванът с принцеса Фемира влезе в гръцкия стан. Лизимах и войниците му настаниха придружаващите я охранници и роби, а принцесата заведоха в шатрата на Александър.

Македонският цар дишаше тежко и очите му гледаха премрежено. Фемира хвана ръката му и усети потта, която обилно се лееше от тялото на завоевателя. Набързо извади от малка торбичка, висяща на кръста ѝ изсушени билки и ги подаде на Диодор, като му заповяда да бъ-

дат сварени бързо с вода, от меховете на персите. Войникът се поклони и светкавично изпълни заповедта. Не мина много време и Фемира поднесе отварата към устата на страдащия младеж. Александър преглъщаше с мъка питието и правеше гримаси на неудоволствие. Настойчивостта на принцесата обаче го караше да се подчинява безпрекословно. След няколко часа тялото му усети лекота. Потта продължаваше да се лее, но болките вече преминаваха и очите на царя бавно се отвориха за света. Все още имаше време да живее на белия свят. Александър се надигна от леглото и това зарадва всички и най-много Лизимах. Македонският цар все още обаче не можеше да проумее какво се бе случило. През насълзените си очи той видя силуета на красива чернокоса девойка облечена в червена туника, със златни украшения, които явно показваха благородния и произход.

— Ти си... Фемира?! – каза с усилия Александър и отново легна по гръб в твърдото войнишко легло.

Принцесата само потвърди с кимане на глава и намести вързоп дрехи под главата му вместо възглавница.

— Лежи сега спокойно! - каза тя на превъзходен гръцки. - Ще се оправиш! Не е дошъл моментът да потеглиш за царството на Хадес.

Александър само изкриви устните си в опит

да се усмихне, но вниманието му бързо бе привлечено от шумното влизане на Касандър в шатрата. Епирецът бе нахлул в типичния си грубиянски стил, заплашително разлюляващ се меч на бедрата си и с поглед, изпълнен с подозрителност и омраза.

— Отрова е причината, нали? - нахвърли се той върху Фемира, но гърлото му явно умираше от жажда, породена от снощното пиянство и сега упорито търсеше вода. Намери един златен потир и звучно започна да отпива на едри глътки.

— Никаква отрова няма в тялото на вашия цар. - каза принцесата спокойно - Просто вие не знаете нито каква храна ядете, нито... каква вода пиете - като последните си думи ги подчерта с гневен и решителен тон.

Касандър се стресна, шумно изпразни бузите си, несръчно размаза пръските вода по дрехите си и впери облещен поглед в спокойното лице на персийската гостенка.

— Как така? - попита тъпо той.

— Просто така! - отвърна Фемира. - Би трябвало да знаете повече за една страна, която смятате да завоювате. Би трябвало да знаете, че водата около река Ефрат не навсякъде става за пиене. В нея има твърде много мънички и невидими „врагове“, нашите лечители ги наричат микроби. С меч ли ще ги избиеш, или с копие?

Касандър бе напълно съкрушен. А Алексан-

дър и Лизимах не скриха присмеха си. Принцесата явно имаше не само голямо сърце, но и остър ум.

Александър бързо се възстановяваше. Отварите, които Фемира му правеше, всеки ден го вдигнаха на крака. Организмът му почувства нахлуващите сили и сега вече му бе по-леко и по-спокойно. Този ден македонският цар бе решил да се отблагодари по подобаващ начин за помощта на персийската принцеса и изпрати официална покана по Лизимах към Фемира да го посети.

Фемира пристъпи в шатрата на Александър, придружена от верния му спартански генерал. Александър се бе приготвил за тази среща. Богато украсена маса и почетен военен екскорт посрещнаха дъщерята на Дарий при влизането ѝ. Роби наливаха вино, нежни звуци на лира и благоухания придружиха думите на благодарност, които Александър протоколно отправи към персийската си гостенка. Заедно с македонския цар в шатрата бяха и всичките му генерали, стегнати като да посрещнат не враг, а изключително уважаван и ценен съюзник.

Вечерта премина в дух на приятелство и уважение. Когато генералите си тръгнаха. Александър помоли Фемира да остане за малко при него.

Останали сами, двамата потомци на велики династии дълго време не можеха да отронят и дума, а разговаряха само с погледи. Накрая Александър се претраши:

— Прекрасна дъще на Дарий - започна той, - знам, че не мога да скрия вината си за смъртта на твоя баща и на много от твоите сънародници. Знам, че с нищо не мога да изкупя последствията от постъпките си. Не мога да ти обясня защо така става.... Ти няма да го разбереш и ще си права да не го разбираш! Животът на смъртните е сложен и несправедлив. Но ти сега имаш право да искаш! И по очите ти разбирам, че искаш нас да ни няма в земите ти. Така да бъде! ТИ МЕ ПОБЕДИ!

Македонецът се приближи до писалището си и показа на Фемира пергамент с царския печат. В него той нареждаше на войската си да се завърне в Пела под командването на Лизимах, като Фемира каквото и да извърши, да бъде екскуртирана с почести до Вавилон и да бъде осигурена защита на нея и спътниците ѝ. Фемира учудено прочете два пъти „каквото и да извърши“. Това беше неразбираемо за младата принцеса. Какво искаше от нея македонският завоевател? Скоро щеше да разбере.

— Аз обаче не мога да се върна! - продължи Александър - Твърде много позор ще събера. И не само това... Аз сам няма да мога да се погледна. А и

никой няма да ме остави жив след това отстъпление. Ти познаваш гърците. Няма да понесат позора на поражението, независимо по какви причини.

Александър направи няколко крачки в шатрата си и вдигна красивите си сини очи към Фемира.

— На онзи пилон - посочи той - е закачен мечът ми. Моля те вземи го! Остър е! Ще пре-reжеш гърлото ми! Там най-малко боли. Никой няма да ти стори никакво зло. Отдал съм писмена заповед. Ти имаш право на това. Това го дължа на всички - на теб, на баща ти, и... на своя баща! Така всички ще получат СВОЯТА СПРАВЕДЛИВОСТ! Изглежда боговете така решават винаги, за да бъдат всички доволни, някой трябва да... умре! Нека този път изкупителната жертва да съм аз.

Фемира не вярваше на очите си. Колко слаб може да бъде човекът, от когото се страхуваше целият свят. Не само персите, но и египтяните, и финикийците, и етиопците, и индийците. А сега тя, слабата и безпомощна дъщеря на мъртвия Дарий, имаше възможност да сложи край на техните страхове. Да спаси света! Да спаси много хора от смърт! Да върне мъжете по домовете им! Трябваше ли сега да грабне меча? Но този въпрос дори не я вълнуваше. Оръжията ѝ бяха противни. Не само защото отнемаха живот, а защото бяха грозни и безполезни.

Човекът имаше толкова много възможности да се бори за СВОЯТА СПРАВЕДЛИВОСТ, без да ги използва. Боговете го бяха дарили със способността да мисли и чувства, нещо, което няма у никое друго същество на земята.

Гняв изпълни сърцето на принцесата. Очите ѝ блеснаха. Слабата ѝ ръка инстинктивно се вдигна и звучна плесница запали бузата на смаяния Александър.

— Ти, който причини толкова нещастия на хората! Ти, който преследвайки грозната слава на Ахила Пелеев, искаше да влачиш мъртвия си враг на колесницата си и да се опияняваш от страха на хората. Ти, който причини гибелта на баща ми! Ти, който все още причиняваш страдания на народа ми и сам видя какво е да страдаш! ЗАЩО ИСКАШ СТРАДАНИЕ И НА МЕН ДА ПРИЧИНИШ? С какво право смяташ, че аз ще съм щастлива да прережа гърлото ти? Защо смяташ, че аз трябва да падна ТОЛКОВА НИЗКО, КОЛКОТО СИ ПАДНАЛ ТИ?

Гневните ѝ думи стреснаха стражите и Дидор влезе в шатрата с изваден меч. Александър с властен жест го накара да напусне. Мина доста време, докато и двамата можаха да дойдат на себе си - Фемира от задавили я гняв, а Александър от парализираното го смущение.

— Свикнали сте по лесния начин да решавате проблемите си – продължи принцесата. —

Премахваш проблема от света и... той е решен! Е! Да! Но не става така! Всеки проблем отново изниква от пепелта и с нови сили те хваща за същото гърло, което искаш сега да прережа. Не е ли така? Много неща не си научил, Александре! Нито от Аристотел, нито от Диоген! Не помниш ли какво ти каза старият философ, когато ти, владетелят, му предложи да направиш нещо за него! Той поиска само да не му закриваш слънцето! Това слънце, което свети за всички ни. Нима има по-голямо щастие за човека като отвори очи да го вижда? И смисълът на ГОРДИЕВИЯ ВЪЗЕЛ не си разбрал! За да властваш над хората се иска търпение, умение и... любов!

Синът на Филип II Македонски все още стоеше безмълвен. Едва ли някой от любимите му легендарни герои е изпитвал по-унизително поражение. Сега наистина предпочиташе той да бе убития Хектор от „Илиада“ и тялото му да се влачи в прахта. Поне щеше да знае, че е загинал достойно в битка, от ръката на силен противник, а не от нежната ръчичка на възмутена персийска принцеса. Но все пак накрая с очи на провинило се дете, погледна към Фемира и каза:

— Заведи ме при възела... МОЛЯ ТЕ!

Македонската армия бодро напредваше през пустинята. Войниците бяха отпочинали, нахранени и запасени с вода. Тежестта на похода не се усещаше нито сред конницата, нито сред пешаците. Лизимах водеше предния охранителен отряд. Фемира яздеше заедно с него.

Когато стигнаха познатия оазис на първата им среща, тя даде нареждане да спрат и да разседлят конете.

Войниците с радост установиха временен лагер. Александър бавно приближи Буцефал до персийската принцеса и слезе от коня.

— Нима вече стигнахме? - попита той.

Фемира кимна утвърдително с глава, а Лизимах зяпна от учудване.

— Нима сме били толкова близо да храма тогава, когато се видяхме за първи път?

— Точно така - отговори Фемира и поведе двамата си спътници към малък пясъчен хълм, по единия склон на който се намираше изворът и гъста лианна растителност хвърляше спасителна сянка от яркото тропическо слънце. Принцесата леко отметна една от лианите и пред погледите на Александър и генералите му се откри вход.

— Това е храм на Зеруан - каза Фемира. — В

него ще влезем само двамата – обърна се тя към македонския цар.

Александър кимна с глава.

— Следвай ме, без да се отклоняваш! - заповяда принцесата - В пещерата има коридори, станали свърталище на скорпиони. Не са безопасни. В пещерата се влиза без оръжие.

Александър кимна в знак на съгласие и предаде меча си на генерал Касандър. Двамата запалиха факли и влязоха в пещерата. Само началото на прохода приличаше на пещера. Много скоро спътниците започнаха да се движат по широки коридори с каменни надписи и статуи на шумерски, акадски и гръцки божества. В долината на Ефрат се бяха заселили различни племена и всяко от тях почиташе своите богове. Различни цивилизации бяха оставили отпечатък на своята култура върху тази земя. Храмът като че ли бе обединителен дом за всички.

Скоро Александър и Фемира застанаха пред статуята на богинята Ишхара - шумерска богиня на мъдростта. В краката ѝ за стоманен пилон бе завързана красива позлатена колесница.

— Това е колесницата на фригийския цар Гордий - започна Фемира. - Преди много години фригийците търсили кого да изберат за цар. Не държали да е силен, не държали да е красив, не държали да е от благородно потекло, но държали да е МЪДЪР, за да управлява с разум и

любов народа си. Фригите попитали оракул. Той им предсказал да изберат първия, когото срещнат по пътя за храма на Зеруан, във волска кола с кацнал на нея орел. Срещнали бедния земеделец Гордий. Избрали го за цар. И не съжалявали. Гордий управлявал с мъдрост и държавата му процъфтявала. Решил обаче да предаде народа си отново на мъдър наследник и измислил изпитание. Завързал òка на колесницата си със сложен възел и наредил, който го развърже, той да бъде избран за владетел. Години наред това изпитание се преминава от всички принцове на Вавилон. Никой досега не е успял да го развърже изцяло. Този, който разплете най-много плетки, той управлява империята. За да го развържеш, се иска мъдрост и търпение. Това се иска и да управляваш империя.

Александър пристъпи към колесницата с треперещи ръце. Сега той бе пред изпитанието на боговете. Хвана възела и започна. В началото плетките вървяха лесно. С всеки разплетен край той придобиваше все по-голяма увереност и умение. Очите му започваха да виждат хитрите завръзки на стария мъдрец и той с гордост показваше на Фемира висящите краища, щастлив от постигнатия успех. Пред очите му преминаваха сцени от миналия му живот. Той виждаше баща си Филип - на кон с бляскав шлем на главата и вдигнал ръка, сякаш да го погали,

майка си Олимпиада, учителите си - Аристотел и най-вече.... Диоген. Този стар хитрец Диоген, как много пъти го караше да се чувства слаб и нищожен, пред висотата на неговия дух. Дори си беше помислил: „Ако не бях Александър, бих искал да бъда Диоген.“ Плетките вървяха и очите на младия цар святкаха. Още малко и той ще докаже пред боговете, пред хората и най-вече пред тази персийска красавица, ЧЕ ТОЙ Е... НОВИЯТ БОГ ВЪВ ВАВИЛОН! Още малко само му трябва. Но изведнъж... възелът започна вместо да се разплита да се затяга. Младежът не се отчая. Започна отново и отново. Възелът ту тръгваше, ту изведнъж се затягаше, сякаш го стискаше за гърлото. Пот изби по челото на македонския цар. Пред очите му преминаваха годините. Той виждаше битките, победите, храбрите македонски фаланги. Но виждаше и лицата на страдащите, убитите, ранените и най-вече децата, останали без родители. Той ли бе причината за тяхната болка? Досега не бе мислил за това. А пръстите му не спираха. Плетка след плетка, а възелът нямаше край. Александър не виждаше нищо и никого освен възела. Не усещаше нито глад, нито жажда, нито желание за дрямка. Не чувстваше и времето, което безмилостно протичаше. Той виждаше само възела. Ето сега! Започна да се разплита! Ето така! Още малко само... Отново се затегна!

Фемира също гледаше Александър. Тя също сякаш участваше в изпитанието. Сърцето ѝ, незнайно защо искаше младежът да успее. Спокойствието на двамата обаче изведнъж бе нарушено. В залата пред статуята на богиня Ишхара влязоха Касандър и Лизимах. Александър не ги забеляза, но те бяха твърдо решени да говорят с него. Касандър пръв се престаши. Пристъпи към владетеля си и с нехарактерен за него тих глас каза:

— Господарю, минаха три дни. Войската бездейства. Скоро ще започне да недоволства. Всеки възел сме развързвали по един и същ начин и досега винаги сме успявали! Хайде, спомни си как развързахме възела, с който заговорниците, убили баща ти, бяха завързали твоите ръце... С МЕЧ! Това е ЗАВЕТЪТ НА БОГОВЕТЕ! Възелът да бъде разсечен и тогава СВЕТЪТ Е ТВОЙ! Светът с добро не се дава. Той трябва да се вземе с меч, Александре. Хайде вземи меча!

— Възелът дава всичко и отнема всичко, Александре! Ако го унищожиш... ще погубиш себе си – каза Фемира – Страшно е проклятието на боговете. Където и да си, ще те настигне. Никой досега не е успял да го развърже, но ти успя твърде много да напреднеш. Никой досега не е имал твоите успехи. Не унищожавай възела – това не е ОБИКНОВЕН ВЪЗЕЛ, А МНОЖЕСТВО ЗАПЛЕТЕНИ ЧОВЕШКИ СЪДБИ! С меч можеш само да предиз-

викаш гняв и жажда за мъст. Оттам – страдания и мъки за народите и.... за теб самия.

Лизимах стоеше безмълвен. Спартанецът за пръв път виждаше безсилието на меча и го виждаше ясно. Израснал сред битки и изпитания, ставал и лягал с меч в ръка, той сега разбираше, че има ВЛАСТ ПО-СИЛНА ОТ СИЛАТА! Има нещо, което боговете бяха запазили само за богове! Пристъпи към своя приятел и командир и каза:

— Да вървим, Александре! Не хващай меча! Нашият път продължава. Тук изпълнихме мисията си.

Александър гледаше двамата си генерали с блеснали очи. Гледаше Фемира с надежда и любов. Очите му търсеха помощ и съвет. Как да постъпи? Какво да направи. Изведнъж кръвта нахлу в главата му. Ръката му инстинктивно хвана меча, звучно го измъкна и го издигна над възела. И тогава очите им се срещнаха! Александър обаче не видя очите на девойка! Това бяха строги, студени, страшни очи на Богиня! И не смъртта бе тази, която го стресна. Нещо ново за него, необяснимо, страшно красиво и силно! Нещо, което го няма никъде! Само там... в този храм! Ръката му се отпусна.

Той заби меча в земята и го остави там.

Тримата приятели излязоха от храма и всеки възседна коня си. Македонската армия про-

дължи пътя си!

Знам, че легендата не завършва така. Но аз бях там и видях всичко! И го предадох точно! А възелът още стои в пустинята и чака своя АЛЕКСАНДЪР ВЕЛИКИ.

ТЕХНОКРЕТЕНИ

Ходих оня ден при мама. Тя живее сама в двустаен апартамент. Още не прекрачила прага и що да видя - през коридора се вие разклонител и от него като клончета на бръшлян в различни посоки се гърчат още три. Тръгнах по единия и в кухнята установих, че от него излизат още два. Шашнах се. При положение, че във всяко помещение има най-малко два електрически контакта, направо изумях защо са й тези разклонители!

— Само един контакт работи в целия апартамент! – измънка мама.

Е те това е моята майка! Дай ѝ техника и не ѝ търси друго занимание! В зависимост от сложността на уреда ѝ отнема от час до ден, за да му вземе душичката.

Установила съм интересна закономерност: колкото е по-сложен уредът, толкова по-малко време ѝ трябва, за да му види сметката! За видеото ѝ стигнаха две минути, за да заклещи касетата и откърти вратичката. С електрическата тенджерата се пребори за около три часа. Всъщност, отначало имаше някаква надежда, че ще намерят общ език: кексчето се разби чудесно,

тестото бухна и видът му беше обещаващ. Майка ми, с нейната мания да мие всичко що ѝ падне в ръчичките, топна капака в сапунената вода, изплакна го ху-у-убавичко, после щастлива от новата придобивка мушна щепсела в контакта. В резултат изгоряха бушоните на целия вход, а в капака на тенджерата зейна дупка с големина на кратер. Пукота от късото съединение подплаши гълъбите на покрива, а по-нервните бабички с писъци избягаха пред блока.

Сега, като се замисля, се сещам, че най-дълго оцеля газовият котлон. Преди да ѝ позволим да го използва ѝ прочетохме една лекция по техника на безопасност и втора по пожаробезопасност, след което установихме, че няма редуцир-вентил. Прибрахме котлона в килера. Братът, така и аз в продължение на месец търсихме така дефицитната част. С триста мъки го доставихме. Не минаха и четири часа и нашата малка, спретната кухня се превърна в просторно помещение включващо спалнята и част от коридора. За мен е мистерия как мама оцеля! С общи усилия за два месеца успяхме да купим стъкла за прозорците на всички съседни от входа. Добре, че беше лято и хората проявиха разбиране! През този период мама готвеше на котлон с дървени въглища.

Нашето семейство е двуетапно. През първия етап мама родила така и мен. Тате издържал да живее с нея само три години. Избягал, след като

мама успяла да запали юргана със сешоара си. Било зима и тя използвала сешоара като грейка в леглото. Вторият ѝ съпруг имаше здрава нервна система и един син – брата. Въпреки, че нямат кръвна връзка, майка и братът са заклетни технокретени. Дори имам чувството, че той я превъзхожда в някои отношения. Първият си подвиг извърши веднага след като го доведе в къщи. Още, дето има една приказка, не прекрачил прага и отказа електронния часовник да свири. За нас и досега си остава загадка как му се отдаде този номер при положение, че не го е разглобявал! Не казва юнакът и това си е. Сигурно ще отнесе тайната си в гроба! Няма да ви описвам надълго и нашироко как разви способностите си като порасна. Само ще отбележа, че колата му няма контактен ключ, а се пали с два оголени проводника, карданныя ѝ вал се откача през ден, а ауспухът му е без гърне, защото... Браточката е симпатяга и цялото семейство с усмивка му прощава неудачите при общуването с техниката. Вторият ни баща често отсъстваше от къщи. Ние с каква като видяхме коя накъде е, почнахме да пазим мама и брата от контакти с техниката, в резултат на което така се прирастихме към нея, че завършихме инженерни институти.

Години наред един въпрос не ми дава мира: как се предава технокретенизма? Ако се опре-

деля от гените, то ние с каква трябваше да го наследим от мама. Ако е на принципа „С какъвто се събереш – такъв ще станеш!“ значи и тримата трябваше да го придобием! Явно не е този начинът! Почвам да си мисля, че технокретенизмът е нещо уникално, дадено от Бог само на някои избраници, с цел да държи околните в напрежение и да създава емоции.

Да ни пази Господ от технокретени!

ЦЯР СРЕЩУ БЕЗСЪНИЕ

Задремя ли веднъж – с топ не можеш да ме извадиш от чаршафите. Проблемът е, че трудно става... заспиването де!

Един приятел ми вика:

— Вземи си топла вана!

Опитах. Не е да не съм опитвал. Докато съм във ваната – добре. Чувствам, че тази вечер номерът ще сработи. Но доooooooooоокато изляза от водата, доooooooooоокато се избърша, доooooooooоокато си облека пижамата... Разсънвам се!

Споделих проблема си с колегите. Те мислиха, коментираха и обявиха, че методът ми е погрешен. Трябвало да си правя бани със студена вода. Правих точно три пъти. На четвъртата вечер се оказах в болницата с диагноза двустранна бронхопневмония.

Лекуващият лекар, след като ме изслуша, ми каза:

— Хъ-ъ-ъм... възможно е тази да е причината... хъ-ъ-ъм...може би не трябва да рискувате... Виждате, нали, какви са последиците? Препоръчвам Ви един месец да се въздържате от къпане.

Изписаха ме след седмица здрав и кирлив. На втората седмица се обаждам на доктора:

— Докторе, дръгна се като крастав! Срам ме е от колегите!

А оня:

— Вие се почесвайте! Още никого не са арестували за дръгнене на публично място! Ха! Ха! Ха!

Мно-о-ого смешно! Ами безсънието? Как можеш да спиш чешейки се до кръв? Рискувах: окъпах се без лекарско разрешение и не умрях. Но и не започнах да заспивам.

Какво да правя? КАКВО? Опитах с лекарства. Отначало – плахо, а после като видях коя накъде е – започнах да лапам хапчетата с шепата. Вечер, ако се сетя навреме – има ефект, но ако пропусна момента и глътна хаповете да речем към десет часа – сутринта се успивам и цял ден ходя като замаян. По това време дойде на гости сестра ми. Като ме видя – пребледня:

— Бате – вика, – урочасан си!

— Мани, Тино, кой ще ме урочаса! Не ми ли видиш суратя? Урочасват красивите, а с мене майките плашат непослушните дечица!

Не, та не! Пустата му Тина на другия ден ми доведе една жена да ми бае против уроки. Отначало се дърпах, пък после си викам – тъй и тъй дошла жената – ще я изтърпя! Седя. Слушам. Гледам. Имаше какво да се чуе и види! Баячката бе взела присърце задачата си: сложи върху една керемидата тамян, сипа в чаша изгорели въглини и като отпочна едно баене – шапка ѝ свалям! Върти се като дервиш, обикаля около мен, вдига ръце,

маха с керемидата! Пушеци се вият около нас! Атмосферата се изпълни с тайнственост и мистицизъм. Всичко беше много интересно. Само едно не можах да разбера: защо като в рефрен от песен врачката все повтаряше: „Ако оздравееш – майната ти! Ако ли не оздравееш – пак майната ти! “? “Може би това е част от ритуала?” – помислих си аз и честно ви казвам – не посмях да я попитам. Платих ѝ колкото поиска и тя си отиде.

След два дни ми обраха жилището. Тина твърди, че нямало връзка между двете събития. Полицията е на друго мнение, но каква полза като сега спя на паркета?

Ей, хора, няма грешка! Докато седна на пода и заспивам! С цялото това тичане до полицията – да огледам поредната баячка – белким я позная – така съм каталясал, че не ми идва на ум за хапчета и душове! Ям и спя! Или само спя!

Полека - лека започнах да си купувам мебели. Но легло – не! – няма да си купя! Свърши ли данданията около разследването, ще се запиша в курсове за боди билдинг. Като се уморя едно ху-у-убавичко – ще спя като къпан, а може и приятелка да си намеря? Казват, че в тези курсове имало много хубави момичета.

Тина твърди, че баянето е помогнало. Аз съм на друго мнение, но не смея да ѝ кажа, защото не знам какво ще ѝ хрумне този път да предприеме!

КОИ СА ПОМИЯРИТЕ

От гледна точка на човека кучето е приятел, който никога няма да го изостави. От гледна точка на кучето, човекът е оня субект, който по някое време на деня му слага нашийник и го влачи по улиците в нежелана от него посока. Фактът, че само на сантиметри от краката му префучават превозни средства не го впечатлява. Естествено като на всяка стресната жива твар, адреналинът на кучето се покачва, кръвното му налягане литва нагоре и лапите му започват да се преплитат. Страхът сковава мускулите му и го кара да подмокри най-близкото дърво, а стопанинът се радва, че ето на – мъжкото в песа се изявява и той си бележи територията. Бележи – трънки! Я му се случи през следващата година да го влачат по същата улица, я не! Ако в къщи, върху килима, опита "да си бележи територията", съвсем няма да му се зарадват, а нищо чудно да отнесе някой чехъл по носа или за назидание да му натопят муцуната в локвичката, което за сетен път доказва, че хората не мислят логично и си сменят принципите в зависимост от ситуацията. Тази липса на последователност в поведението на хората се нарича дресировка. Те я прилагат не само към кучетата си, към децата си, но и към гостите си.

Ето – звъни се на входната врата. Стопанинът отваря и въвежда нищо неподозиращия гост. Веднага го стопира и му нарежда да си свали обувката. Фактът, че чорапите на новодошлия са кирливи, а краката му вонят, та се не траят, изобщо не го впечатлява. Та нали няма той да ги мирише! Това е работа на кучето. Според сценария то е длъжно с весел лай да се втурне към госта, да върти опашка и души краката му. В началото на живота си някои песове допускат грешка и, доверявайки се на първичния си инстинкт, заръфват глезена на непознатия, но скоро разбират, че дори стопанинът да споделя чувствата им към новодошлия (а това често се случва), хората се придържат към така наречените норми на поведение, не хапят гостите си и много рядко позволяват на кучетата си да правят това. След ритуала по посрещането следва настаняване на дивана. Естествено и песът си опитва късмета да се излегне върху меката мебел, но веднага бива отпратен в ъгъла. Често си мисля как ще се чувстват хората, ако им сложат едно парцаливо чердже на паркета и ги накарат да лежат върху него?

Докато кучето разсъждава по проблема, хората дъдрят, бърборят, мелят. Опитва ли и то да се включи в разговора – веднага го натирват на балкона. По някое време търпението на стопанина се изчерпва, той си поглежда часовника

и пресмята, че гостът вече час и половина му досажда и няма изгледи скоро да го освободи от присъствието си. Тогава на помощ се виква приятелят на човека – кучето. Един добре дресиран пес знае кога да мълчи, кога да лае и в кой момент да захапе госта, така че да му стъжни живота и го откаже от скорошно посещение в този дом. Ухапаният от куче развива вторични рефлексии и когато пожелае отново да отиде на гости в съзнанието му веднага се промъква образът на озъбения пес, който с голям хъс го ръфа по прасеца, нервните окончания на зарасналата наскоро рана подават сигнал към кората на мозъка и там някакви връзки включват предупреждението да не посещава тази къща докато в нея живее кучето. Т. е., стигаме до първоначалната идея за дресиране не само на кучето, но и на гостите на стопанина. В случая се срещат и изключения: има хора, които доведени до ръба на отчаянието са в състояние да сритат песа в ребрата, когато установят, че същият е обладан от идеята да наруши целостта на кожата им. Това животоспасяващо действие е много рисковано, защото съществува реалната опасност стопанинът да го забележи. Сритването на кучето се възприема от домакина като посегателство върху личната му собственост и от този момент гостът се превръща в персона нон грата.

Ако кучето не се поддаде на дресировка,

има голяма вероятност недоволният стопанин да го изхвърли на улицата. Тогава то преминава от групата на домашните любимци в обществото на уличните помияри. Животът на тези песове протича по други правила и няма нищо общо със затворническото живуркане. За разлика от домашните любимци, те имат право да хапят когато и когото си пожелаят, да правят локвички където намерят за добре, да приютяват бълхи в козината си, да си хапват каквото им се хареса и забележете най-важното: да любят кучката, която е пленила сърцето им.

Много нещо е изписано за любовта. Ако се съберат книгите на тази тема и се претеглят – сигурно ще достигнат тонажа на земното кълбо. Но в тях обикновено се разказва за човешката любов и много, много рядко за кучешката такава.

Нека само за момент си представим какво преживява нашият домашен любимец: той е мъжага и като всичко мъжко на този свят мисли, че е в правото си да подбира партньорките си, но за жалост е от някаква порода, която хората смятат за много ценна. И... ето ти ситуация: влачат му някаква си кучка, на която досега не е виждал очите и очакват да прави секс с нея! Та той не е жиголо! Той си има своята мъжка гордост и изтънчен вкус! Освен това хората са се скупчили около тях двамата и следят всяко не-

гово движение. През главата му минава мисълта и то съвсем основателно, че хората се любят когато са сигурни, че нямат публика и тъй като човешките добродетели не са му чужди, той кляка в ъгъла с увесен нос и подвита опашка. Т. е. отказва да извърши действието. Ако се случи стопанинът му да е толерантен – всичко свършва дотук. Но я си спомнете за нашия балкански нрав? За мръснишкото ни подсъзнание и хайде да си го кажем направо – за просташката логика: "Аха – казват си нискочелите, – щом кучето му не може, значи и той не може"! Този ред на мисли като вихър минава през съзнанието на кучешкия стопанин. Той се амбицира, за да докаже, че щом кучето му е мъжко – то е длъжно и може да прави секс с всичко женско, което върти опашка и има четири лапи. Следва унизителна сцена: масажират песа, слагат му топли компреси на едно специално място, дават му да пийне алкохол. В отчаянието си стопанинът му е готов дори да му покаже как става тази работа и само тънкото лустро на цивилизацията го спира в последния момент да награби кучката. От безсилие той псува кучето и целия му род, рита го в ребрата и в изстъплението си го бие с каиша. При това положение на домашния любимец съвсем вече не му е до секс, а по-скоро се стреми да излезе от периметъра на стопанина си и да се завре в някое тихо ъгълче,

за да си ближе раните. Но такова кътче липсва и кучето, поставено в безизходица, се доверява на първичния си инстинкт, и започва да хапе де когото стигне. Веднага го обявяват за бясно. Викат кучкарите и... какво да ви разказвам...

Миналата година видях в един магазин разкошно кожено палто. Попитах продавачката от какво животно е направено.

— Канадски вълк – любезно ме осведоми тя.

Вярвам ѝ. Купих го. Но като го обличам, не знам защо, всеки път с нещо ми напомня за нашия Пуфи.

КРАТКО РЪКОВОДСТВО НА ТЕМА: „КАК ДА СЕ ОТПУСНЕМ И УСПОКОИМ“

Шефът за пореден път Ви е направил на бъзе и коприва?

Тъщата отново Ви е бръкнала в здравето?

Жена Ви пак Ви е сложила рога?

Не губете кураж!

Не посягате към въжето да се бесите!

Не бързайте да ги трепете!

Вслушайте се в съвета ми!

Приберете се в къщи и се опитайте да се отпуснете и успокоите. Внимателно навийте килима в хола на руло и го поставете изправен в единия ъгъл. Разкопчайте си сакото, разхлабете вратовръзката, свалете си обувката и легнете на паркета. Разперете ръце, притворете клепащи и се опитайте да си представите, че сте малко, мъничко облаче, което се рее висо-о-о-око в небето. Вятърът Ви подмята насам-натам, насам-натам. Потопете се в това чувство на свобода и безметежност. Продължете така до пълно замайване (дано нямате страх от високото). Сега съсредоточете вниманието си във върха на пръстите на краката: палец, показалец, среден, безименен и кутре. Не пропускайте нито един от тях! Това е много важна част от лечението и пропусъкът може да е фатален! Отпуснете ги. Разхлабете последователно мускулите на същите тези пръсти, на прасците, бедрата, таза, гърди-

те, лицето. Съсредоточете се върху него. Отпус-
кайте, отпу-у-у-ускайте докато ченето Ви увисне.
Останете така. Още малко така, ха още мъни-и-
ичко задръжте в същото положение! Чувствате
ли как се разма-а-азвате по паркета? Не? Е, тога-
ва задръжте докато усетите, че се разливате по
него като масло върху препечена филийка!

Спрете да мислите за проклетите шеф, тъща
или съпруга (Господ да ги тръшне дано)! Оста-
вете главата си да се изпразни като потреби-
телската кошница на старец преди получаване
на пенсията. Сега започнете да се прозявате и
въртите на лява и дясна страна. Продължете да
се търкаляте по паркета и не мислете за нищо.
Абсолютно за нищичко! До кога да продължите
ли? Според мен – докато оберете праха от пар-
кета! Когато се уверите, че не е останала нито
една прашинка бавно, много бавничко седнете,
а после се изправете. Това е краят на упражне-
нието за отпускане и успокояване.

Ако все още се тресете от нерви и Ви си ще
да се обесите или да удавите шефа, тъщата или
жена си, то тогава бягайте към близката апте-
ка за нещо успокоително или строшете две-три
чаши. Това винаги дава положителен резултат.

— Какво? Кой щял да сложи килима на мяс-
тото му? Ами майната му на килима! На вас
огън Ви гори на главата, та за един килим ли ще
се тръшкате!

С ВКУС НА ПЕПЕЛ

11 май

— Не търси вече в Денчо мъжът, когото помниш! – ми каза доктор Аврамова, когато съпругът ми получи инсулт и след петнадесетдневен кошмар се прибрахме от болницата вкъщи.

Душата ми е опустошена. Той не ме познава. Много по-лошо е, че не познава и дъщеря ни. А толкова много я обичаше. Сърцето си даваше за нея. Полусляп ходеше на работа...

Всъщност той не знае кой е. Не може да говори. Не се движи. (Дясната му страна е парализирана, половината от главния му мозък на скенера се вижда като черно петно.) Лежи. Очите му са отворени и когато се опитам да застана в полезрението му, имам чувството, че гледа през мен.

Още в болницата купих биберони и го храня като малко детенце. Животът ми изведнъж премина в съвсем друго измерение. Седем пъти в денонощието сменям памперси, къпя, пудря, приготвям храна...

Месец след изписването му идва доктор Узунов – шефът на спешното отделение, където го приеха след инсулта, да го види. Не дава кой знае какви надежди. Всъщност не дава никакви надежди. Ще си остане прикован в леглото, няма да проговори, няма това да прави, няма

онова да може... Няма! Няма! Няма!

Ужас...

Паля цигара от цигара.

Не мога да спя.

Не мога да се храня.

— Гледай себе си!

— Грижи се за себе си!

— Той ще си замине, а ти ще се поболееш!

Дяволите да ги вземат приятелите! Вместо да ми дават надежда, ми дрънкат Господ знае какво!

Нашата аптекарка - рускинята, ми каза:

— Когда узнает тебя – заплачет.

Засега аз плача непрекъснато. Засичам се с Мария Иванова (тя ми е директорка) на улицата и рева: „Как можа Господ така да ме накаже. Защо точно на мене това се случва? Защо?“ И в един момент ѝ казвам: „А ти щеше да си щастлива брат ти да беше в такова състояние, но жив, нали?“ (брат ѝ млада младина почина от левкемия). Жената запрегълъща сълзите си... Прости ми, Господи, аз съм една неблагодарница! Прости ми!

10 август

От три дни дъщеря ни е в къщи. Ще си тръгва следобед. Ние непрекъснато му говорим, нищо, че не реагира. В един момент тя така, между другото, казва:

— Тате, след малко си тръгвам и няма да идвам чааак до на пролет, защото ходя на работа, а и семействата скоро ще почне!

Изведнъж тоя човек, както си лежеше неподвижно, вдигна лявата си ръка, докопа я за китката, придърпа я към гърдите си и заплака на глас!

Пустата му аптекарка! Позна бе! Е, не "узнал меня", а „узнал“ дъщеря ни, но какво от това! Важното е, че позна изобщо някого! Въпреки че известна зелена ревност се прокрадва в сърцето ми! Откъде – накъде ще познае нея, когато с мен е бил много по-дълго време!

Целият месец август минава в учене: как се казва той, майка му, татко му, сестра му, аз коя съм, как се казвам... Не се отказвам. Всеки ден едно и също.

Махаме памперсите. Учим се да ползваме писоар, лъжичка. Как се хваща, как се насочва към устата... Навила съм един юрган на руло, вдигам го и го подпирам на него.

01 септември

Тръгвам на работа.

— А кой стои при него, докато те няма?

— Господ го пази!

Нямам пари за гледачка... Всъщност май нямам кой знае колко налични. Вземам заплатата и първо се разплащам в магазините. Защото и

аз като ромите съм клиент на вересия. Но хората са щедри. Дават. Дори и в аптеката ме записват в тефтера: „Когато имаш ще си платиш“. Наистина са добри. Носят ми старите си чаршафи – да има постелки за инвалида. Никой нищо не ми е отказал. Съседи ми носят храна, когато и каквото имат. Пък и нали съм на работа... Справям се някак...

01 януари

— Дядо Мраз ти донесе подарък – подавам му четка за коса. Той я върти в ръката си и се чуди какво да прави с нея.

08 март

Пада от леглото в три часа през нощта. Плаче. Страшно е да чуеш как мъж плаче на глас. Протяжно. Безнадеждно. Неутешимо. Със здравата ръка се мъчи да се повдигне някакси. Мисия невъзможна. Опитвам да му помогна. Не смея да будя съседите по това никое време. Напрягам колкото силици имам. Аз съм 46 килограма, а той над осемдесет. Опит първи – неуспешен. Вторият – също. Ще го изпусна и осакатя! Мобилизирам се и някак успявам да го закрепя в края на леглото.

Следобед ходих при доктор Аврамова. Изсипала съм се. Ужас! Хубав осмомартенски подарък, няма що!

27 април

Черна дата. Днес се навършва една година от инсульта. И все пак има някакъв напредък. Вече може да казва четири думички, да сядва в леглото и дори прави опити сам да се прехвърля на инвалидното столче.

23 май

Днес е рожденият ден на дъщеря ни. Казвам му. Той гледа смутено. Сочи към джи есе ма. Да ѝ се обадя. Какво да ѝ кажа? Не мога да ѝ върна оня татко – стария, който дори безработен даде последните си стотинки, за да ѝ купим джи ес ем, който цяла нощ стоя до болницата, когато ѝ оперираха крака, бащата, който държи снимката ѝ до леглото си и се взира в нея с полуслепите си очи...

Не мога да ѝ разкажа за депресията си. Черната дупка, както ѝ викам. Желанието ми да легна и да не се събудя. Да изчезна от този кошмарен свят. Мисълта ми: дано ме блъсне нещо по улицата и да ме претрепе. Не мога да се примиря с този безмислен живот. Това не е живот, а някаква форма на вегетация. Но растенията поне раждат нещо през това време. Аз към какво да се стремя? Какво да очаквам?

Не, определено нямам право да я връщам в кошмара точно днес! Няма да разруша крехкото равновесие, което тя успя да изгради след

трагедията с татко ѝ.

Той настойчиво ми сочи джи ес ема. Няма как – обаждам ѝ се.

Същия ден следобед

Ще ви разкажа за мечтата си: в един не много далечен ден Денчо да стане и да отиде до кухненската маса...

Защото яденето има вкус на пепел, когато се храниш сам...

НЕПОЗНАТИЯТ

— Къде ми е бялата риза? – крещеше мъжът и със замах отваряше и затваряше вратите на гардероба.

Жена му и детето страхливо го гледаха, сгушени една в друга. Ризата бе на простора, все още неизсъхнала. Съпругата бе забравила, че точно нея винаги иска на празник и сега не смееше да отвори уста. Не за себе си се страхуваше, а за момиченцето. Гневът на бащата не знаеше граници и понякога избухваше от най-дребни неща.

Младата жена избута дъщеричката зад себе си и проговори с глух глас, късайки думите като залъци пресъхнал хляб.

— На простора е.

Погледна го право в очите, очаквайки удара. Нямаше да се размине този път. Колко уморена бе от скандалите, от редуването на нежност и болка в живота си с Радо.

— На простора? – мъжът повтори думите ѝ, пребледнял от ярост.

Момиченцето стискаше роклята на майка си като спасителен пояс. Бе малка, още не знаеше нито една молитва, но усещаше, че пак ще се случи онова, от което ужасно се боеше. Тя-

лото ѝ трепереше неистово, защото ако това с ризата се разминеше, следващото нямаше.

Мъжът изскочи на двора и след секунда се върна с влажната риза. Бе я облякъл и сега за- копчаваше ръкавите. Погледна двете трепере- щи фигури до вратата и процеди:

— Ще се разправам с вас като се върна, сега нямам време.

Наистина, откъм площада на малкото град- че се чуваха зурните на чалгиите, които извес- тяваха, че танците скоро ще почнат и хората трябва да побързат за празненството по случай празника Рожен.

Есенният ден се разливаше като мека ми- лувка върху къщите и уморените от летните жеги дървета и храсти. Слънцето галеше, а не гореше. Подухваше лек прохладен ветрец и зе- мята поемаше дъх на въздишки, като живител- ни глътки вода.

В коридора се чу шумолене – най-дълго- то в живота на малкото момиченце. Минутите се бавеха, спираха и мъчително се търкулваха една върху друга като узрели тикви, затискайки мравката надежда.

— Кой изхарчи ливантото? – застана като великан в рамката на вратата мъжът.

— Никой не е пипал шишето – с бледи устни на черта прошепна жената.

— Никой? – отново ниско просъска мъжът и

навря почти празното шишенце пред лицето ѝ. — Това „никой“ ли е?

Момиченцето стисна още по-силно роклята на своята майка. То беше виновно за липсващия парфюм. Сутринта само искаше да го помирише, но от вълнение малките нежни ръчички се бяха овлажнили и сякаш шишенцето с бързи крачета подскочи, когато се наведе да усети прекрасния аромат. Страхуваше се да каже на майка си, ужасяваше се, че може да научи баща ѝ. Защото знаеше какво ще последва. Нейният баща удряше, докато не се умори.

И сега ударите се посипаха като яростен дъжд върху майката. Тя не се пазеше. Стоеше изправена, притискайки към стената тялото си, защото усещаше точно зад коленете си сподавеното дишане на детето. Знаеше, че мъжът бърза за празненството и побоят няма да продължи дълго. Трябваше да издържи още малко.

— Когато се върна, да ви няма и двете – каза мъжът, спирайки да си поеме въздух. Хвана жената за косата и удари лицето ѝ в стената.

Кръвта се стичаше по кожата на майката, но тя намери сили да каже:

— Сбогом.

Мъжът се обърна изненадан, понечи да се върне, но музиката ставаше все по-силна. Той изсипа парфюма на дланта си, плесна галъовно бузите и врата си с ливантото и излезе с напе-

рена походка към площада.

Майката и дъщерта останаха сами. Жената изми спокойно лицето си, прибра няколко чифта бельо в една везана покривка, измъкна на низ с жълтици изпод последната глинена тухла до вратата и се усмихна. Хвана за ръка момиченцето и тръгна по задните улички.

Музиката все по-силно се чуваше, зурните все по-пискливо се извисяваха над другата музика. Хората образуваха широк плътен обръч около площадчето, мъчейки се поне с милиметър да се преместят напред, за да виждат по-добре танците.

Внезапно писъкът на зурните спря.

— Шеритон! Шеритон! – завикаха от всички страни хората.

Майката стисна още по-силно детето си за ръка, праметна вързопчето с дрехи и пари през рамо и вдигна на ръце дъщеря си. Детето се огледа изненадано. От огромния брой танцьори се отделиха седем мъже. Баща ѝ беше един от тях. Всички се отдръпнаха настрана, а седемте мъже застанаха един до друг и праметнаха ръце през раменете си. Едва сега момиченцето видя, че всички те бяха с бели ризи, гладко избръснати, високи, стройни, красиви, с буйни къдрави коси, малко по-дълги, отколкото останалите мъже носеха.

Музиката бавно, на тласъците, като вълни на

лениво море, се разнесе над душите на хората. Седемте мъже танцуваха някакво странно хоро – приклякаха, завъртаха се елегантно, а после сякаш самите те бяха вълна на море, се полюшваха в ритъма на музиката. Детето гледаше баща си – лицето му не излъчваше гняв, ярост или омраза. Очите му светеха, на устните му се появи някаква светла усмивка. Това не беше нейният баща, а някакъв непознат мъж, толкова красив, чаровен и светъл, като бяла прекрасна птица в полет. Малката не откъсваше очи от тази магия, сливаща музика и танц в един пулс. Времето и болката бяха изчезнали. Този мъж, който танцуваше, бе добър. Този мъж с бялата риза, начело на хорото, не бе нейният татко. Само приличаше адски на него. Прииска ѝ се да изтича и да го прегърне, да усети до бузата си мириса на ливанто и аромата на сапун от още неизсъхналата риза.

Жената гледаше мъжкото хоро с тъжна усмивка. Спомняше си времето, когато се бе влюбила в този мъж, този, който танцуваше. Не онзи, който вкарваше в употреба юмруци за най-малката дреболия у дома. Душата ѝ попиваше красотата на танца, лицето на мъжа и миговете безвремие. И тя, както малкото момиченце, щеше да се опита да забрави болката и унижението на изминалите години в малкия южен град, но и двете щяха да запазят спомена за непознатия магьосник танцьор в деня на празника Рожен.

ГРОЗНА

Тази история е така стара, че не зная дали е лъжа или не. Случила се е преди толкова много години, че имената на хората са избледнели, както снимките избледняват във времето. Ала мъдростта ѝ е толкова истинска, колкото слънчевата прегръдка на всяка обичаща майка и толкова силна, колкото красотата на всяка изстрада на прошка.

Някъде на юг, между прегръдките на три планини, имало село, прочуто през девет земи в десета, защото нямало грозни моми. Една от друга девойките в него били по-красиви и стройни. От близо и далеч идвали стройници да искат невести от това чудно място, но мъжете в планинското селище не ги давали току-така. За всяка искали по три кесии жълтици и триста сребърни пари. Кметът носел два пистолета в пояса, а всички останали мъже - по един. Така че и през ум не минавало на другоселците да се опитват да крадат моми от там.

В селото живеела бедна жена, старица, която не си знаела нито годините, нито родното място. Тя била тук още преди да се пръкне селото. Заварили я стара, та не се знаело на млaдини хубава ли е била или не. Тя лекувала с билки и знаела отговор за всички задачи, които

животът поставял на хората в селото.

Една нощ на вратата ѝ похлопал кметът на селото. Старата жена отворила и занемяла. По лицето на мустакатия мъж се стичали сълзи. Дори пистолетите ги нямало в пояса.

— Какво се е случило, добри човече? – попитала тя и го поканила да влезе.

Настанила го на топло край огнището, дала му да пие топъл чай от девет билки, изчакала сълзите да спрат, като не го питала нищо повече. След малко мъжът с мъка проговорил:

— Жена ми роди грозно момиче.

Старицата въздъхнала. От години очаквала това да се случи. Знаела, че в природата не може да се раждат само красиви моми. И се готвела как да спаси горкото дете, когато му дойде времето. Ето че този ден бил дошъл.

— Да го убия, сърце не ми дава - обяснявал клетият баща. – Да го оставя на вълците също не мога.

Замълчал за миг.

— Цяло село ще посрамя, ако го оставя у дома.

— Ти за това не бери грижа – отговорила бавно старицата, като присвила очи. – Момичето ще живее при мен, аз ще кажа, че през нощта са го донесли мои роднини от много далече. Ще го науча на тънкостите на билките и всичко, което знам. Нито хората ще го виждат, нито тя ще виж-

да тях. Само имам едно условие – когато стане на осемнайсет, да го ожените на чужденец-пътник. Аз ще ви кажа как.

Целунал ръка кметът на старицата и излязъл в студената нощ. След малко се върнал с бебето и животът продължил в балканското село както преди.

Бабата учела детето като своя наследница на тънкостите на билките, вечер я извеждала тайно в селото, а когато станала достатъчно разумна, водела я при болни жени и момичета, така че всички те знаели тайната, че в селото има грозна мома, но я пазели ревниво – подрастващото момиче имало вълшебни лековити ръце, с които можело да отнема болка, огън в тялото или страх.

Годините се търкулвали, момичето растяло, дошло време кметът да изпълни обещанието, което бил дал.

В една топла есенна вечер през селото минал чужденец пътник. Бил мъж нито млад, ни много стар. Ни хубав, нито пък грозен. Но притежавал топла усмивка и старицата го одобрила. Повикала кмета при себе си и му наредила:

— Довечера ще поканиш чужденеца на гости у вас. Ще му сипеш от всички бъчви вино. Когато го напиеш, ще пратиш човек да ме викне. Ще го оставим да спи в стая, в която ще заключим и грозната. Сутринта ще разбием вра-

тата и ще му кажем, че или ще се ожени за нея и ще я отведе със себе си, или ще го обесиш на площада, а после ще го оставиш на вълците.

Така и направили. Кметът наточил най-хубаво вино, викал „Наздраве“ и черпел чуждия пътник, но самият той не пил. Заключили непознатия в стая с грозната девойка и зачакали до сутринта. Тогава разбили вратата и както ги посъветвала старицата, изревали с опряни пистолети до главата на чужденеца:

— Или се жениш за нея, или ще те обесим веднага.

Мъжът нямало какво да прави, мил му бил животът, съгласил се. Погледнал момичето и се вледенил. Боже, колко грозно било то! Но очите му били хубави, като бистри планински езера. Те гледали кротко и сякаш искали извинение за всичко, което се случва.

Оженили ги набързо и се случило нещо, което нито кметът, нито някой от мъжете в селото били сънували. Започнали да излизат от всяка къща жени и девойки и всяка носела скъп дар за грозното момиче:

— Ето везана с коприна кърпа, задето ме изцери от лошите сънища – казала една.

— Ето ти сребърни гривни и обеци, задето ми изцери главата – дарувала друга.

— От мене гердан от мъниста, че ме отърва от страха – прегърнала я с обич трета.

Постепенно конят на момичето бил натоварен с множество скъпи дарове, а девойката започнала да се усмихва свенливо. Тогава пътникът видял прекрасна усмивка, а вече знаел, че има и златно сърце, затова я хванал за ръката топло и я повел по пътя, без да се обръща.

На края на селото я чакала старицата. Извадила от дълбокия джоб на престилката си наниз жълтици и ги окачила на гърдите на слияното девойче.

— Бяха в пеленките, когато роднините те донесоха – обяснила тя. – Бъди щастлива и не ме забравяй.

Прегърнала я и й дала последния дар – бял гълъб в плетен кафез.

— Изпращай ми вест всеки месец, а аз ще ти отговарям.

Минали години, бързи като водите на бурна река. Момичето станало млада жена и живеела повече от щастливо със своя съпруг. Един месец гълъбът се върнал без вест. Втори месец изпратила бялата птица. Но тя пак долетяла без отговор. На третия месец гълъбът се върнал и издъхнал в ръцете на грозната.

— Нещо страшно се случва в селото – казала тя на мъжа си. – Трябва да отидем да видим.

Пътували дълго до планинското село. Спомените се връщали като ситен дъжд в душата на грозната жена. Болка я пронизвала, че така я

омъжили и прогонили, но и топлина я заливала заради добрината и благодарността на жените и момичетата в селото при нейното изпращане. Сега се тревожела за старицата, нейната грижовна майка.

Щом стигнали, писъци достигнали до ушите им. Над всяка къща се виели гарвани, а кукумявките не спирали злокобно да се обаждат. Миришело на смърт и разруха. Тя разбрала – Грозната Чума била влязла в селото. Много били мъртви, старата билкарка – също.

Запретнала ръкави и с помощта на таен букет от билки започнала да се бори за живота на хората. Дните се сливали с нощите, но един ден не останал нито един болен. Всички били оздравели. Извикал я кметът и я попитал с какво да я награди.

— Искam само едно – казала тя – да остана да живея в селото като всички останали. И ако в някой дом се роди грозно момиче, да го отгледат с любов, вместо да се срамуват от него.

Кметът я прегърнал разплакан, а след него и всички оцелели. Оттогава нарекли селото Грозна. Поне мъничко от тази красива история трябва да е била истина!

КОКОНА

— Видя ли каква кокона се настани в апартамента отгоре? – подвижна зад мен съседката от първи етаж.

Спрях се. Погледнах прозорците на втори етаж. През леко вдигнатите щори се открояваха красиви пердета в лилаво. Как не бях обърнала внимание, че някой се е нанесъл там? Сигурно е станало, докато бях на кални бани. Усмивнах се. Най-после нещо по-така в нашия скучен блок, където бяхме останали на доизживяване вдовици, стари моми и разведени. Беше ми втръснало да слушам за болести, смърт, какви прасета са мъжете или какви „големи бели птици“ (гъски) са жените. Имах нужда от истинска жена, с която да бърбуркам за всичко и нищо, с която да разглеждам „менюто“ (мъжете, които минават по улицата) и да ги обсъждам закачливо. „Кокона“ в устата на моята съседка звучеше чудесно.

— Богата била, много богата - приближи още комшийката. – Броила парите на ръка, да видиш ти. Сигурно има някой паралия любовник, защото мъж няма – поверително доближи глава към моята. – Само да не вземе да мъкне мъже и да вдига шум посред нощ.

— Е, може да е свестно момиче - миролюбиво се опитах да разсея нейните съмнения.

— Ще видим, - поклати глава тя. – От такива кокони може всичко да се очаква.

Усмигнах се още по-широко. А от комплексирани нещастни жени още повече.

Няколко дни тичах по задачи и не бях успяла да се запозная с новодомката. В петък вечер се прибирах уморена. На пейката пред блока седяха съседките. Пърхаха като ято перурди – развълнувани, сякаш са спечелили от Тото 2.

— Седни, седни за минута – задърпаха ме една през друга. – Да ти разкажем какви неща стават около коконата.

Оставих чантата до пейката и пак се усмигнах. Имаше нещо чаровно в детското им вълнение. Чуждите тайни ги очароваха, забавляваха, даваха тласък на жаждата им за живот. Особено щом разберяха някакво нещастие за някого или го изобличаха в неморалност – чувството им за справедливост тържествуваше. Ето, и те са нещастни като нас! Ето, и те са несъвършени!

Слушах ги разсеяно, на включване и изключване – долавях отделни думи, а всъщност наблюдавах сянката, която минаваше покрай пердето на втория етаж. Висока фигура, стройна, изправена, стегната. Ако и лицето беше такова, наистина ставаше въпрос за „кокона“ в добрия смисъл на думата.

...„Дори не е високомерна“, „Може би е бо-

лна от загадъчна болест“, „Мълчалива е“, „Весела е понякога“, „Облича се с маркови дрехи“, Много хубаво се гримира“, „Каква боя използва за косата“, „Кой я издържа, не работи...“

Срещнах я в супермаркета в неделя сутрин. Познах я по роклята и шала, които простираше често на балкона.

— Мариета – ваша съседка съм на трети етаж отсреща – представих се.

— Лейла – отговори тя и се усмихна.

Англосаксонски черти, би казал някой. Ъглести скули на лицето, но смекчени от пухкави устни и дълги мигли на очите. Зелени, сини или и двете? Определено бяха красиви. Гласът бе малко плътен, но дълбок и красив. Хубава жена. Откъдето и да я погледнеш. Съседките имаше за какво да завиждат. А да одумват – материал колкото искаш.

— Какво ще кажеш да отидем да хапнем нещо в малката сладкарничка на ъгъла – предложи тя. – Освен ако не си на диета – и пак се усмихна.

— Минават ли хубави мъже от там? – намигнах в отговор аз.

Лейла намигна също. Така започна това странно приятелство, за каквото бях копняла години наред. Забавна, без да бъде досадна, освободена, без да бъде вулгарна, весела, без да бъде истерична, тя беше онази приятелка, идеална за

мен. Притежаваше всички женски черти, които ме караха да търся нейното приятелство все по-често, и не проявяваше нито един от вбесяващите женски недостатъци.

С нея можехме да обсъждаме минаващите мъже, да броим калориите на пицата, която си поръчваме, да говорим с часове за качеството на определен сорт праскови или да мълчим, легнали на пода, ронейки сълзи пред някоя романтична драма.

Усещах нещо, което никога до сега не бях усещала и започвах да се притеснявам. Боже мой, не бях на шестнайсет! Стара съм вече за лудости. На тази възраст ще стана за смях на всички.

Исках да се дистанцирам, но не можех. Лейла ме дърпаше като магнит към себе си. Понякога се налагаше да се концентрирам така, че да стискам зъби или внезапно да ставам и да си тръгвам. Тя ме поглеждаше изненадано, но не казваше нищо.

След няколко месеца нямаше съмнение, че въпреки своята сериозна възраст съм влюбена в „коконата“, както я наричаха клюкарките от блока. Не знаех какво да правя. Страхувах се да го кажа дори пред себе си, какво остана пред нея. Еднакво безумно беше да се надявам тя да каже както „да“, така и „не“. Пазех се да не се доближавам до нея, да не я докосвам.

— Лека нощ, приятелко – казвах обикновено вечер, когато се разделяхме.

— Лека нощ, приятелко моя - отговаряше тя и стоеше на вратата, докато не пристигнеш асансьорът.

Не я питах защо не ходи на работа. Не ме питаше и тя защо живея сама. Говорехме си с мълчание. Тя и аз. Откъде имаше пари за скъпите дрехи, какво правеше по цял ден, къде ходеше и с кого се срещаше - не знаех. Не исках да знам. Тя беше красива и свободна. А аз бях влюбена в нея. Докога щеше да продължи всичко това?

Трябваше да се видим в пет следобед в събота. Мислехме да ходим в МОЛ-а - да гледаме някой приятен филм, да си говорим за мъже и да пробваме скъпи обувки.

Напоследък Лейла се държеше странно – мълчеше, внезапно ставаше тъжна, оплакваше се от упорито главоболие, което не се поддаваше на никакви лекарства. Под очите ѝ се появиха кръгове от безсъние. Влюбена ли беше? Няколко пъти я питах, но тя отклоняваше отговора.

В пет без пет бях пред входа.

— Бързо – притича съседката от първия етаж, – дойде Бърза помощ за коконата.

Не усетих как взех стълбите по две наведнъж.

— Иди с нея после - дочух гласа на комшийката.

„Сакън да не изпуснете някоя новина“ - помислих си бясна аз. Вратата бе отворена и вле-

тях. Тъкмо я изнасяха.

— Вие каква сте? – попита ме делово лекарката.

— Приятелка – отговорих с пясъчно гърло.

— Масивен инсулт - поясни медицинското лице. – Няма никакви шансове, дано да греша. Знаете, че е мъж, нали?

Слушах и не разбихах. Какъв мъж? Лейла бе най-сладката кокона, която познавах. Седях в линейката, държах ръката ѝ или ръката му. Все едно, молах се да оцелее, отново да си говорим без думи пред телевизора или да обсъждаме минаващите по улицата мъже.

Господ не чу молбата ми. Явно не бях заслужила. След време се появи племенник - наследник за апартамента. Бяха му казали, че сме били близки с Лейла.

— Кажете ми, моля ви, какъв беше вуйчо ми? Майка ми не говореше за него.

— Прекрасен човек и приятел, когото обичах истински – отговорих и ми олекна.

ЛЮБИМКА

Поредният скандал с приятелката ми току-що беше приключил. Темата не бе нито обвинение в изневяра, нито мръсни дрехи до леглото, а моята работа. От няколко години бях санитар в частния старчески дом в града. Парите не бяха лоши, разбирах се с колегите и със среброкосите „младежи“, за които се грижех.

— Докога ще се разправяш с изкуфели бабки за смешни пари? – избухна днес Мариана. – Чичо може да ни уреди в Белгия в една пицария. Културна работа, без нощни смени, хубави пари, бяла държава...

Просто грабнах ключовете и излязох. Не можех да понасям чичо ѝ, леля ѝ и тяхното парвенюшко високомерие. Нито нейната лакомия за пари.

Автобусът със скърцане отвори врати и жегата ме сграбчи за врата.

— Блазе ти, живееш в курорт - често подмяташе „белгийският“ чичо.- Може за месец да дойдем на море при вас. Хем евтино ще ни излезе, хем да се видим.

Изтрябвали са ми точно сега. Помня, че смрънках нещо неопределено снощи по скайп, докато говорех с Мариана. Тогава трябва да са ѝ вкарали тази муха с пицарията в главата.

Тя мисли, че в чужбина я чакат цветя и рози, че само да стъпи на белите измити плочки по тротоарите, и светът ще бъде розов. Заблуди за наивници! Какъвто и аз бях, преди да замина в Холандия, откъдето преди три години се върнах.

— Айде бе, Емо, Марчето пак не ще да се къпе! – посрещна ме още на входа колегата.

Намигнах му. Както бе казал поетът, в живота на всеки мъж има една Мария. Белокоса, със сини очи, прозрачна кожа и лютив като чили характер, тя много бързо стана моя любимка. Марчето помнеше фактите само петнайсет минути след като спрем да говорим. После всичко потъваше в оплетените гънки на умореното ѝ съзнание.

Отворих вратата. Тя стоеше до прозореца, стиснала ръце и устни.

— Привет на най-прекрасното момиче на света – усмигнах се срещу нея. – Гинка от 20-та стая те кани на чай, а една дама никога не ходи на гости неизкъпана.

Очите ѝ посрещнаха погледа ми и ме познаха. Оправи кокетно косата си.

— Ами добре – кимна в съгласие, но веднага хитро смръщи вежди. – Но ще ме изкъпеш с онова, дето мирише на портокал и ще ми облечеш жълтата рокля.

— Дадено – въздъхнах с облекчение и отидох да донеса душ гела.

Обикновено по време на баня си бърбехме за живота. Бе пътувала много, разказваше за Испания, Гърция, Холандия и Сибир, но този път мълчах. Нямах настроение, в главата ми звучаха думите на смс-а, който току-що бях получил: „Избирай – или аз, или старческият дом“.

— Какво си се умълчал – обади се нетърпеливо Марчето. – Да не те е зарязало гаджето?

Имаше невероятен усет за хора, за събития, които току-що са се случили или ще се случат. Навик от дългата работа на преводач може би.

— Почти - отговорих с половин уста, докато плакнех за последен път косата ѝ.

— Ултиматум, значи – подсмяхна се бело-косото момиче. – Преди няколко дълги години – пак тихо се засмя, – имах голяма любов с един мъж в Кипър. Красив като бог и невероятно богат. Бях готова душата си да продам за него, докато един ден той най-сериозно ми нареди:

— Избирай – или аз, или твоята работа.

Марчето замълча и помислих, че е забравила началото на историята, която разказваше.

— И при теб ли става така?- попита нетърпеливо тя.

— Нещо такова - отново не отговорих ясно. – Какво направи ти? – попитах в очакване.

— Знаеш ли, можех да имам много мъже – красиви, грозни, богати, бедни. Всеки от тях щях да преживея, след всяка раздяла щях да оцелея.

Но без моята работа, без възможността да пътувам душата ми щеше да бъде мъртва.

— И ти си тръгна – довърших думите ѝ. – Не съжаляваш ли?

— Нито за миг- отговори категорично тя.

След час седяхме в малката градина на дома - Марчето с жълтата рокля, естествено, забравила, че трябва да ходи някъде. Играехме домино, а тя смучеше доволна кола със сламка от стъклена чаша.

— Истинските дами не пият от еднократни чаши – казваше винаги. – Класата е в стила и на дребното.

А Малкия ми апартамент Мариана бе наводнила с еднократни съдове и прибори.

— Не съм слугиня да мия – повтаряше напоследък.

Нещата не вървяха. Страхувах се от самотата, правех компромиси, а не трябваше. Може би работата бе онова бягство от живота с Мариана, чрез което се поддържах жив.

— За какво ще си говорим днес? – попита ме моята „сребърна“ любимка.

— За компромисите в любовта – предложих кратко.

Обичах да разговарям с нея, докато си почиваше. Можех да ѝ споделя всичко за себе си, за проблемите, които имам, за приятелите, за страховете си. Знаех, че нямаше да помни

и дума. В същото време ми олекваше, слушах гласа ѝ, който напомняше тихото говорене на моята отдавна починала баба и се успокоявах. Тя ме съветваше, без да бъде нахална. Разказваше случки от своя живот, някои по десет-петнадесет пъти, но винаги ги слушах с удоволствие, защото бяха истински.

Сега говорехме за любовта, за компромисите в нея, за смисъла да останеш или не с някого, който винаги започна изречение с „Искам“

— Имах един обожател, който постоянно искаше нещо от мен - замислено започна Марчето. – Бях млада и влюбена, в началото правех всичко, което желае. Но когато заяви: „Искам да станеш руса“, просто изтрих телефона и умето му от живота си.

Колко често напоследък Мариана започваше точно така: „Искам да купиш апартамент в центъра; Искам да имам последен модел кола; Искам да живея в чужбина; Искам да си сложиш обичка на веждата...“

Гледах слънцето, което уморено полагаше лъчи върху захарните облаци. Мракът бавно отваряше кутията с хлад и усещах полъха на вечерта. Трябваше да прибера Марчето, за да не настине.

Никога не бях чел преди срещата с нея стихове на Карл Сандбърг и Анакреон. До главата ѝ на шкафчето стоеше дебел том „Бисери на

световната поезия" и от него често вечер ѝ четях преди сън. Отворих на Сандбърг: „Внимавай, горди думи като казваш..." Още не бях довършил стихотворението, когато телефонът ми иззвъня:

— Защо не ми отговаряш? Ще те напусна! Омръзна ми да живея с неудачник...

— Добре – прекъснах я спокойно аз.

Мариана затвори ядосано.

— Винаги сме по-силни, отколкото предполагаме – впери сини очи в мен сребърното момиче.
– Добре ли си?

— Да – отговорих уверено и душата ми се усмихна.

ЗАЛЕЗЪТ

Две малки боси крачета смело крачеха по прясно утъпканата пътека към плажа. Целите бяха изподраскани, покрити със синини и по нищо не се различаваха от своя притежател - седем-осемгодишно момченце със сламено рус перчем, килнат на една страна. Телцето на детето бе крехко, а бледата му кожа на места бе със синьо-лилав оттенък. Изпод окъсаната му ризка се подаваше малко златно медальонче, завързано на кожена каишка. В овехтелите си дрешки момчето изглеждаше беззащитно и жалко, но погледът му имаше магнетично излъчване. Очите му бяха дълбоки и сини като море след буря. В тях се четеше строгост и прямота, неприсъщи за годините му и безмерна тъга.

Малките пръстчета плахо докосваха медальона, сякаш се бояха да не го изгубят. Босите крачета решително крачеха сред повехналиите клонки и трънчета, а ръчичките му си проправяха път, като избутваха настрана клоните на цъфналите къпини, които ограждаха пътя. Нослето му усещаше соления мирис на морето. Момчето разгърна и последния ред клони и пред очите му се откри плажът. Гладката по-

върхност на морето потрепваше от лекия бриз. Наоколо нямаше жива душа. Вася обичаше това място. Бяха го открили един следобед, докато събираха къпини в плетена кошница. Седна на пясъка и зарея поглед в хоризонта, по който плаваха златисти облаци.

Ръцете му потърсиха каишката на медальона и внимателно я отвързаха. Погледна го и за миг лъчите на залязващото слънце го накараха да заблести като звездичка, кацнала в дланта му.

Извърна очи от заслепилата го светлина и го отвори.

Спомените го връхлетяха неочаквано, като северен вятър нахлуха в сърцето му, красиви и безпощадни. Спомни си времето, преди светът да се разпадне на парчета, когато душата му беше все още по детски радостна и чиста. Когато с мама и татко ходеха на неделни разходки край морето и пускаха хвърчила. Когато ловяха риба с голи ръце в бистрото поточе. Когато събираха диви ягоди сред зелените поляни. Когато щастието на цялата вселена се намираше заключено между двете топли длани, хванали ръцете му, докато прескачаше дъждовни локви...

Преди онзи лекар в бяло да хване татко за рамото и да му прошепне, че мама страда от неизлечима болест. Оттогава татко спря да му говори и между тях изникна някаква невидима стена или може би той се превърна в призрак и татко не го

забелязваше? След няколко седмици мама почина. Нейният живот угасна през една тиха юнска нощ. Оттогава дните се превърнаха в сиви призрари, оковани в спомените от миналото. Татко давеше мъката в чашата с водка. Вася знаеше. Беше станало най-страшното. Изгуби мама. Изгуби и татко. Когато се прибереше на зазоряване, след дългата разгулна нощ, татко се качваше в стаята му, с един замах го събаряше от леглото му и го биеше с кожен колан. До посиняване. Понякога до припадане. Вася не разбираше. Той ли беше виновен за смъртта на мама? Татко не го ли обичаше вече? Понякога след поредния безмилостен побой, докато той скимтеше свит на пода, баща му се приближаваше до него, прегръщаше го мълчаливо и ридаеше с глас. Но сълзите не отмиваха болката. Когато момченцето успееше да стане от пода, то се качваше на горния етаж в стаята на майка си и дълго рисуваше залези.

Вася посегна с ръка да изтрие неволно отронилата се сълза. Той отдавна не плачеше. Беше пораснал. Беше изгубил всичко. Златният медальон се изплъзна от пръстите му и падна върху изстиващия пясък. Вдигна го и нежно изтръска пясъчинките от снимката в медальона, от която с обич го гледаше млада жена със сламено руси коси. Целуна снимката и вдигна поглед към залязващото слънце.

И тогава си спомни крехката фигура в болнич-

на нощница, която го вземаше в скута си, когато седеше в креслото до прозореца и наблюдаваше залеза. Отново чу нежния ѝ глас да му нашепва тихо, докато го люлееше в ръцете си. Тя говореше замечтано и гледаше огнените картини, които се сменяха на хоризонта: "Животът е като слънцето – има своя изгрев и своя залез. Залезът за мен дойде, но ние с теб не трябва да се плашим от него, защото той е толкова красив... погледни го..." - и тънката ѝ бледа ръка се протягаше към небето, сякаш искаше да улови своя залез и да го задържи..." - Да, наистина е прелестен. И когато моят залез настъпи, аз ще се потопя в него и ще се превърна в част от тази красота..."

Вася устреми поглед към хоризонта.

Тази вечер залезът беше различен. По-красив от всички онези пъти, когато идваше тук след смъртта на мама, за да наблюдава раждането на нощта. Лъчите на залязващото слънце обагряха синевата с карминени пламъци. Морето, гладко като огледало, отразяваше златистото небе.

В далечния хоризонт слънцето бавно потъваше сред вълните. Вася знаеше, че мама е там и го чака, за да го прегърне с нежните си ръце и да го целуне. Копнееше за нейната обич и топлина. Той завърза отново златното медальонче на врата си. Целуна го, нагази във водата и заплува към залеза...

ТЪМНАТА ЛАМПА

Дядо Алеко живееше в една порутена къща в края на селото. Оградата, килната на една страна, отдавна не скриваше бурениялия двор и младите издънки, които като пощурели виреха нагоре клони и бодли. В селото никой не обръщаше внимание на стареца. Бяха го забравили, както бяха забравили да забелязват малките неща в живота, които ги заобикаляха ежедневно. И спретнатите им къщи с излъскани прозорци и грейнали в цветя градини пренебрегваха къщичката на дядо Алеко – бяха издигнали каменни зидове и обърнали сивите си гърбове без стъклени очи, покрити с дантелени пердета, заради слънцето.

Не се сещаха за него, даже когато вечер бавно, тътрейки издраните си галоши по песъчливия път, той тръгваше да пали по главната улица старите лампи. Измъкваше от една порутена барака невисока стълба с олющена бяла боя, взимаше кошница с крушки и една по една ги завиваше по местата им. Малко по малко улицата светваше и когато хората се прибираха от нивите, им беше светло. Само тогава някои от тях му хвърляха по един бегъл поглед – от онези, които

минаваха през него и не се задържаха нито на посребрените му коси, нито на новопоявилите се бръчки на иначе ведрото му лице, нито на мазолестите му груби длани, поели в себе си светлината на нощта.

Бай Георги се прибираше от своята далечна нива винаги по едно и също време. Нарамил мотиката и закачил на нея празния вързоп от обяда, с наведена глава вървеше напред. Когато минаваше крайпътния кладенец, винаги се отбиваше да се напие със студена и чиста вода. Това му доставяше удоволствие и изпълваше гърдите му с приятна хладина. Стигаше ли завоя, иззад който щеше да се появи селото, знаеше, че и днес там щеше да го очаква малкото му момиче – Калинка. Всъщност тя никак не беше малка, тъй като миналото лято бе навършила осемнадесет години, но за него винаги щеше да си остане малкото момиченце, което му задаваше хиляди въпроси и го слушаше, погълната цяла, когато вечер ѝ разказваше страшни истории за кръвожадни вълци и разгневени мечки.

Всяка вечер, когато се прибираше, бай Георги заварваше уличната лампа точно пред своята къща тъмна. Цялата улица светеше, а тук все беше мрак! Опипом търсеше резето на портата, тъй като очите му привикваха трудно с тъмнината и изпускаше по някоя гръмка псувня по адрес на дядо Алеко. А Калинка винаги

прикриваше с ръка откровената си усмивка и се сдържаше да не прихне в смях. Знаеше, че когато баща ѝ се ядосаше, не биваше да му показва, че се забавлява. А и когато влезеше в уютната им къща, седнеше на масата и отпиеше глътка вино, упоен от него и от превъзходните аромати на прясно изпечено пиле и макова питка, знаеше, че щеше да забрави.

* * *

— Дядо Алеко! – извика отнейде Калина. – Дядо Алеко! – чу се отново настойчивостта в гласа ѝ.

Старецът се сепна и спря, а когато се обърна, срещу него бе застанала Калина.

— Дядо Алеко, защо никога не палиш вечер нашата лампа? – най-сетне вече бе решила да го пита тя.

Дядо Алеко остави стълбата, подпря се на нея, покашля се и рече:

— Ех, Калино, нима не знаеш! Но нищо, работа си имала, шетала си из къщата и двора, не си видяла.

Калина отвори портата, а тя плахо проскърца, сякаш да не пропусне да чуе разговора и пристъпи напред.

— Какво да видя? – очите на девойката се разшириха от любопитство.

— Утре, утре излез малко преди изгрев слънце, постой нейде, близо до лампата и чакай! Ще видиш! – казвайки това, дядо Алеко, вече нарамил стълбата, тръгваше надолу по улицата, а Калина вече беше решила така да стори.

На другия ден Калина се измъкна от леглото, облече вълнени дрехи, за да я пазят от сутрешния хлад и на пръсти се промъкна край стаята на родителите си. Много скоро баща ѝ щеше също да се събуди, тежките му стъпки щяха да отекнат в къщата, а майка ѝ щеше да побърза да му приготи обяд и да отиде да нахрани животните.

Изскочи на двора, прохладата закачливо близна лицето ѝ, а когато погледна към небето, луната все още светеше и в близост до нея Зорницата трептеше по-ярка от всякога. Калина се притаи до черешата и потъна в мълчание. За миг крайчеца на небосклона се изпълни в червено, малките облачета станаха снопове розов памук и изведнъж небето се запали сякаш бе огромна пещ. Един дъх след туй пред погледа ѝ се стрелна птичка! Малка, бърза, с отрязана опашка. Калина ахна и инстинктивно закри устата си с ръка, за да не се издаде. След малко във въздуха се появиха още птички, по-мънички и сякаш още тук-там покрити с пух. Лястовички! Това определено бяха лястовички! И излитаха от... лампата! Да, Калина бе сигурна, че излитат оттам и

се връщат пак там – в гнездото си. Ето защо дядо Алеко никога не палеше точно тяхната лампа!

Внезапно откъм къщата се чу шум. Сърцето на Калина подскочи, сякаш се намираше в чужд двор и крадеше череши. Впери поглед във вратата, знаейки, че тя всеки момент ще се отвори.

* * *

Бай Георги стоеше до черешата и гледаше как лястовиците се стрелват във въздуха, как се викат една друга и как кацат в гнездото си в лампата. Нищо не казваше. Калина стоеше до него, също мълчалива и само погледът ѝ издаваше възхитата и радостта, които изпитваше към тези малки създания.

Събрал вежди, баща ѝ най-сетне тръгна към портата, прекрачи прага и забърза по пътя. Изпращайки го с поглед, Калина знаеше, че доброто му сърце ще надделее и че повече няма да чува ядните му думи.

* * *

Нивите, покрити с реколтата и потта на хората, се къпеха в слънчева светлина. Отнейде се носеха песни. Често-често проблясваха металните повърхности на сърпове и мотиките, които забиваха ръбовете си в сухата земя или в стеблата на растенията. Денят преваляше. Жегата ставаше по-мека и колебливо се отдръпва-

ше, оставяйки място на прохладната вечер. Щурците бяха шумни гости на бала на влюбените, който всяка година им посвещавахе лятото.

Бай Георги крачеше уморен по пътя към село. В края на мотиката му висеше вързопът от обяда. Знаеше, че днес Калинка няма да го посрещне, защото беше на гости на баба си и дядо си в близкото село. Стигна кладенеца и жадно отпи от водата. Беше истински рай след жаркия ден и полепналата по лицето му прах, да измие очи и да освежи зноя в душата си. Когато навлезе в селото, мракът вече покриваше всичко наоколо, ала главната улица светеше. Отдалече се виждаше празнината в низа от светлина – лампата пред къщата му отново не светеше.

Стигна до портата и тогава... остави мотиката на земята, откачи вързопа и извади от него къшей хляб. Между коравите му пръсти той бързо се изрони на трохи. Постоя малко, загледал в тях, сетне се усмихна и потъна в тъмнината на двора.

* * *

Изведнъж портата на байгеоргиевия двор се отвори, а щурците се сепнаха и замлъкнаха. Бащата на Калина излезе, понесъл в ръка бъклица червено вино и се отправи към къщата на дядо Алеко.

ПРИУМИЦА ЗА ГЕНИАЛНОСТ

Вангел Чапкънов, чиято фамилията със значението хитрец напълно отговаряше на същността му, беше крупен предприемач. Дейността, с която се занимаваше, се оказа завидно сполучлива, затова той основателно можеше да се самоизтъква вследствие на постигнатия си просперитет. Заради дългогодишния си не съвсем честен, но безспорно упорит труд, бизнесменът успя да натрупа солиден капитал, благодарение на който си набави всички онези материални облаги, за които простосмъртните само можеха да мечтаят. По този начин си осигури безгрижно и охолно съществуване. Всъщност по-скоро характерната му лукавщина и крайната му маниакалност представляваха основният градивен фактор за изкачването му по ескалатора към разцвета, а вродената му византийщина му извоюва първостепенното място сред вождовете. Така той израсна в социалната йерархия и се превърна в неоспорим съвременен самовластник, чийто възход се формираше въз основа на типичните за модерното общество предприемачески отношения и взаимовръзки. Главно големецът считаше напредъка си за критерий, чрез който да изтъква вели-

чествената си особа и непрестанно да натрапва фалшивото си превъзходство над обикновените трудещи се хора, които създаваха благата. Безспорно грандоманът отлично владееше подобни мурафети и ги прилагаше качествено навсякъде. По тази причина можеше да бъде определен като преуспял човек и късметлия вследствие на привилегиите и изгодите, които възможностите му позволяваха. Перфидното парвеню обаче имаше една прищявка, която за негово разочарование не можеше да се закупи с пари. Всевишният го беше лишил от природно дарование по рождение, а фанатикът отлично проумяваше, че славата увенчава само онези, които притежават талант. Ако на богаташа много благородни качества не му бяха присъщи, то разумът му много добре го подсещаше, че за да бъде едно лице неповторимо и да блести над многолюдието като ярка звезда с безподобен блясък, се налагаше да се отличава спрямо останалите с някаква феноменална заложба. Вангел Чапкънов безпределно жадуваше да е фаворизиран и несравним по рода си творец, само дето се оказа пълен профан във всички сфери на изкуството. Единствената опитност, която беше по силите му, се свеждаше до оперирането и умножаването на личните му финанси. Затова той безкрайно завиждаше и ненавиждаше всички онези видни виртуози, на които хората се възхищаваха. Главно лудееше, понеже

разполагаше с необходимите финикийски стиму-
ли, за да поощри изявите си пред общественост-
та и така да се превърне в знаменитост, само че
вродената му неспособност необратимо го пре-
пъваше. Основно не успяваше да проумее на как-
ъв принцип Бог разпределяше даровете спрямо
своите чедра. Необяснимо защо Създателят пред-
почиташе да отличи с гениалност видимо съвсем
невзрачни хора, след като на преден план се явя-
ваха други по-подходящи – в случая той самият,
които реално разполагаха с нужните валутни им-
пулси, за да реализират продукта си пред света. В
действителност Вангел Чапкънов от позицията си
на заможна особа и егоцентрик смяташе за по-
удачно вместо да инвестира в майсторството на
някой друг, да финансира себе си, като на финала
цялата изгода щеше да е изцяло за него. Така ал-
чният циник неоспоримо доказва своята върхов-
на ненаситност, която се базираше на злобата и
ревността му към творбите на авторите.

Накрая, за да намери изход от този непре-
станно измъчващ го проблем, непримиримият
лакомец покани на вечеря един свой близък
приятел и го запита следното:

— Изхождайки от обстоятелството, че като
философ изследваш сътворението на света,
което се основава на двете взаимно отричащи
се теории, свързани с божественото начало и
тази за развитието на материята, искам да уз-

ная следното. Да приемем, че Господ наистина съществува и той реално е ръката, която дирижира еволюционния процес, в такъв случай се интересувам въз основа на какви показатели подбира хората, които решава да ощастливи със способности? В действителност не успявам да проумея замисъла му? Нима не е неразумно и дори бих казал, че е безрасъдно да надариш със заложба някого, който не притежава задължителната финансова възможност и обезателната публична подкрепа, за да я реализира?! Не е ли по-удачно да упълномощиш с дарование някоя заможна и социално изявена личност, която разполага с действителните средства да го осъществи?

Събеседникът му го изглежда равнодушно над очилата си, след което отговори:

— От гледна точка на мизантропа егоист разсъждението ти е напълно правилно, но що се отнася до хуманиста алтруист, тълкуването ти е тотално сбъркано. Светът е създаден за всички, но ако следваме твоята логика, то една мащабна група хора, която не разполага с имането, което за теб е факт, изглежда се налага да бъде изключена от битието, което никак не е редно. Общественият порядък е организиран така, че всеки индивид да участва пряко в строежа на цивилизацията, независимо дали посредством своя талант или капитал. Безусловно ако чове-

чеството се уповава на тази божествена филантропична схема, то в прогресивно отношение неизменно ще се доближи до бленуваното съвършенство и ще постигне жадуваното благоденствие.

Изслушвайки внимателно и търпеливо обяснението на своя гост, Вангел Чапкънов не изяви желание да опонира на изложената теза. Единствено отпи поредната си глътка вино и сведе видимо недоволния си поглед към пода.

САГА ЗА БЕЗКОНЕЧНОСТТА

Беше разгарът на лятото, когато знойното величествено слънце с помощта на лъскавата си искряща мантия озаряваше сърцато Земята, като едновременно с това благодарение на лъчезарната си благодушна усмивка твореше плодородие. То, освен че се грижеше за изобилието на планетата, също така наблюдаваше и се вълнуваше от живота на хората наред с техните възжеления и премеждия. По този начин стана свидетел на поредното на пръв поглед съвсем обикновено, но от емоционална гледна точка доста затрогващо събитие.

Всичко започна през една гореща юлска вечер, когато родителите на малката Теди ѝ съобщиха радостната новина, че на другия ден всички заедно заминават на почивка. Дотогава безгрижната кърдроска нямаше навършени повече от пет години и, макар да бе виждала морето хиляди пъти по телевизията, не разполагаше с явна представа за неговата неповторима пленителност. На този етап вече ѝ се отдаваше реалната възможност да се увери лично в завладяващия му магнетизъм и посредством човешките си сетива да усети благотворното му давление.

Цяла нощ, колкото и да се опитваше, детето така и не успя да заспи, понеже прекалено

силно се вълнуваше. Всъщност независимо, че живееше в планината и несъмнено обожаваше изумителното ѝ великолепие, основно копнееше да опознае и изкусителните тайнства на морето.

На другия ден, още преди животворните слънчеви лъчи да позлатят живописните върхове на хълмовете, семейството пое към своето лятно приключение. Мигновено любознателното момиченце инстинктивно долепи невинното си кукленско личице до стъклото на колата, за да проследи и обследва всички онези невероятни природни забележителности, които се откриваха пред погледа му по време на пътуването. Някои измежду множеството чудеса се оказаха засятите с кехлибарени жита и слънчогледови слънца ниви, които, наблюдавани отдалеч, наподобяваха огнен океан. Също така отвъд неговите призрачни пламъци, сред смарагдовите поля, пристъпваха важно и грациозно щъркели. Безспорно Теди не остана безразлична към тези дивни земни феномени, но основно желаше час по-скоро да съзре онова легендарно море, за което беше слушала единствено и само хвалебствия. По тази причина за всяко малко езерце или рекичка по пътя тя възкликваше с обичайния въпрос:

— Това ли е морето? Пристигнахме ли вече?
Изхождайки от познанията си, че на място-

то където отиваха, въздухът има особен аромат, нетърпеливата изследователка постоянно си подаваше малкото носле през прозореца и вдишваше дълбоко. Разбира се, все се оказваше подведена, докато, озовавайки се в курорта, тя най-накрая успя да долови опияняващото благоухание на сол и същевременно с това да почувства гальовния полъх на морския бриз върху кожата си. Наред с всички останали удивления, Теди не остана безпристрастна и по отношение на чайките, чиито звуци ѝ се сториха доста комични:

— Слушай, мамо! Чуй, колко смешно крякат само! – присмя се момичето на чудноватите птици.

Майката обаче не опонира по никакъв начин относно лекомислието на детето си, а единствено се усмихна снизходително и добронамерено. Основно в погледа и се долови необяснима замечтаност, подсказваща, че тези уж толкова смущаващи слуха крясъци, предизвикваха радостни вълнения и доволство в душата ѝ. На този етап Теди все още не можеше да си обясни причината за поведението ѝ.

След като приключиха с настаняването в хотела, ентусиазираните летовници се отправиха към плажа. Докато се приближаваха, най-напред дочуха веселието на енергичните изкушаващи вълни, които посредством своето

благозвучно мълвене сякаш ги призоваваха. В следващия момент пред захласнатите погледи на курортистите се откри неописуема райска панорама, при която небе и море се сливаха в общ невидим хоризонт и композираха цялостен син, озаряван от блестящото слънце, небивал пейзаж. Теди безспорно онемя и, пленена от магията на тази ангелска прелест, пожела лично да се увери в нейната чувственост. Изхождайки от обстоятелството, че на този етап беше все още прекалено млада и неопитна, се наложи баща ѝ да я придружи. В мига, когато невръстната госпожица се завтече устремена към морето, първоначално босите и крехки крачета усети-ха финия десен на горещия скъпоценен пясък. Миловидното ѝ лице най-осезаемо засия от щастие, когато хубавицата се потопи във водата, превъплъщавайки се в приказна омайна сирена. В онзи момент реално ничие славословие не беше в състояние да опише върховното ѝ блаженство. Докато момичето ликуваше в морето, грижовните любвеобвилни вълни го издокарваха със сътворената си от самородна морска пяна одежда, след което отново го разбулваха, като изпъстриха кожата му с безброй солени капчици във вид на искрящи елмази, които жаркото слънце жадно поглъщаше.

През останалото време малката палавница се занимаваше със строенето на пясъчни замъ-

ци по плажа или пък събираше мидени черупки по брега. По този начин дните неусетно се изтърколиха и настъпи моментът за сбогуване с тази неопикуема морска обител.

В мига, когато Теди и родителите ѝ потеглиха по обратния път към дома, детето не спря да се взира назад. Несъмнено се чувстваше по начин, сякаш губеше нещо изключително свидно и скъпо. Тогава най-сетне проумя меланхоличния поглед на майка си относно трудно поносимите крясъци на чайките, които на този етап вече му се струваха като трогателна мелодия. Наистина морето предизвикваше тъга в душите на онези, които се разделяха с нежните му обятия. По тази причина, след като се прибра въщи, сантименталната романтичка често пъти допираше до ухото си събраните по крайбрежието рапани, за да дочуе отново оживлението на морските вълни. Безспорно техният смут и суетня можеха да се оприличат на безсмъртна божествена хармония, която биваше одухотворена при съприкосновението на сластолюбивите струни на благодатната арфа с човешкия талант и темперамент.

Естествено забавните перипетии за подрастващата авантюристка не приключиха дотук, понеже и през останалите лета тя и семейството ѝ продължиха да навещават морето. Разбира се след време компанията на родителите

й се оказа заменена с тази на приятелите й, а когато се влюби и се омъжи, неин постоянен спътник стана съпругът й. Основно всеки път, когато превъзбудената мечтателка съзерцаваше морето, си даваше сметка за неговата неизменност, докато вследствие на изминалите години тя от дете вече се беше превърнала в красива млада жена.

Когато на свой ред Теодора се сдоби с дете и то съзря достатъчно, близките му го заведоха на почивка. По време на пътуването момиченцето безкрайно се вълнуваше, наслаждавайки се на природните явления, като не спираше да пита дали всяко малко езерце или рекичка насреща му не е морето. В действителност по отношение на емоциите и действията си, то не се различаваше съществено от реакциите на своята майка на нейната възраст. За пореден път доказва това впечатление, когато иронизира досадните крясъци на чайките. Теди от своя страна му отвърна с онзи замечтан и носталгичен поглед, който вече й беше много добре познат. Не по-различна се оказа ситуацията и когато Нели се потопи в солената вода. Тогава тя благосклонно откликна на призива на непринудените закачливи вълни за взаимна чистосърдечна дружба и заслужи тяхната симпатия наред с блажените им ласки. През останалите моменти немирницата свободно и неудържимо припикаше по сатенения бро-

катен пясък, строеше пясъчни замъци, събираше миди по брега и оползотворяваше рационално всеки един предоставен ѝ от живота миг.

За времето, докато баща ѝ я учеше да плува, майка ѝ и баба ѝ които добиваха тен на плажа, я съзерцаваха развълнувани. Наблюдавайки я, Теди с носталгия си спомни за своята първа одисея сред вълните и макар ситуацията да изглеждаше видимо еднаква, то безспорно се явяваше коренно различна, понеже на този етап Нели представляваше детето, а тя самата – родителят. Също така разсъдливата идеалистка осъзна, че независимо изминалите години, морето изглеждаше все така свежо, жизнено и непроменено, докато около очите на майка ѝ отдавна вече имаше бръчки. Сякаш за този вълшебен природен феномен еволюцията беше спряла в самия миг на неговото сътворение, докато хората неизбежно старееха.

— Осъзнаваш ли колко кратки реално са тези трепетни мигове? – обърна се тя към майка си, докато се любуваше на дъщеря си от брега. – Сега, когато наблюдавам могъществото и своеволното вълнение на морето, разбирам, колко уязвими и нищожни всъщност сме ние. Несъмнено сме значително по-млади от него и докато то пирува в разцвета на силите си, ние очебийно вехнем с всеки изминал час. На практика е надживяло безброй разнородни

епохи, преодоляло е всевъзможни исторически погроми и декаданси, като накрая пак изглежда изненадващо прекрасно. Мисля си, че ако Земята продължи да съществува и дори още векове да изминат, то морето ще се намира все на същото това място, ще се вълнува и ще разплисква славно водите си както досега, докато нас за жалост вече няма да ни има на този свят.

— Поради тази причина сме длъжни да изживеем всеки един, отреден ни от Всевишния момент, като се наслаждаваме на богатствата и изобилието, които нашата чудна планета ни е завещала – подкрепи становището ѝ майка ѝ.

В този момент Нели прекъсна разговора им, подвиквайки им възторжена от водата:

— Мамо, бабо, вижте ме, вече мога да плувам сама! – демонстрира им новото си умение момиченцето. - Толкова е вълнуващо! Всъщност всичко тук е невероятно и искам да останем вечно!!!

НЕЧИЙ ДОМ

Когато младото семейство разгледа обявената за продажба стара керпичена къща, която се намираше в един от най-отдалечените квартали на града, двамата съпрузи съобщиха своето окончателно решение на агента по недвижимите имоти:

— Ще я купим - рекоха те. – Разположена е на добро място сред природата и най-важното е, че има двор, където децата ни ще могат да играят на воля и да дишат чист въздух. В действителност нямаме намерение да живеем в нея, а по-скоро смятаме да я ползваме като вила за отдих. По тази причина ни се струва удачна, независимо че не разполага с необходимите удобства.

— Тогава несъмнено сте отсъдили правилно - подкрепи становището им брокерът.

В следващия момент клиентката, която възнамеряваше да придобие жилището, по време на окончателния оглед заинтригувана попита:

— Между другото, докато наблюдавам окачените по стените потомствени снимки, бих желала да узная на кого е принадлежал този дом?

Посредникът я изгледа многозначително над очилата си, демонстрирайки ѝ своето неодобрение относно зададения въпрос и пренебрежително отвърна:

— На някаква безизвестна фамилия – рече с презрение и снобизъм той, след което замълча, непозволявайки повече да се любопитства по темата, понеже не я считаше за важна.

Когато документите по покупко-продажбата бяха изготвени, двете страни по сделката се срещнаха, за да подпишат договора. След като замяната завърши, старите притежатели се заеха да изнесат своята покъщнина. През това време новата собственица долови тъга в погледа на предишната, осъзнавайки, че всеки един видимо незначителен предмет за нея имаше огромна стойност:

— Предполагам, не Ви е лесно да напуснете имота си? - заговори я настоящата стопанка. - Изглежда това място Ви е изключително скъпо?

— Така е – отвърна, въздъхвайки тежко сентименталната жена. - Реално тази скромна стряха приютяваше три поколения и независимо, че не е никак луксозна и модерна, има богато минало. Всъщност родителите ми са я построили преди много години, за да отгледат мен и брат ми, като впоследствие и децата на двама ни отраснаха тук...

Неусетно разчувствалата се дама започна да споделя въодушевена, та дори и изпадна в най-несъществени подробности относно житието си. Главно разясни естеството и произхода на разнообразните сувенири, които предста-

вляваха свидни родови реликви, придобити по случай празници и тържества. Наред с тях не пропусна да включи в хрониката си и най-традиционните вещи, които бяха неизменна част от ежедневието и бита. Накрая, когато приключи с трогателните си откровения, добронамерено рече:

— Тази къща несъмнено пази много спомени, които с вашите преживявания ще обогатите. Основно за времето, прекарано тук разбрах, че не толкова самото място е от значение, а сговорът на близките, които го населяват. Ако членовете на едно семейство се обичат истински и са сплотени, то тогава която и да е обикновена постройка ще бъде не просто покривът над главите им, а тяхната съвместна безценна обител.

Когато всички подробности по прехвърлянето на собствеността привършиха, двете страни се сбогуваха и всяка от тях продължи по своя път.

НЕ ВСИЧКО Е ПАРИ, МАМО

Симеон крачеше нервно напред-назад и чакаше Емилия да му се обади. Предния ден се държа много грубо към нея пред приятелите им и тя му каза, че се разделят. Младежът имаше буен характер, мислеше, че може да говори каквото си иска на всеки, без значение дали ще го обиди. Дори на майка си многократно казваше преувеличени и изопачени неща, само за да я нарани. Сам знаеше, че не са верни и много ще я наскърби. Но беше убеден, че родителите трябва да осигуряват всичко на децата си и да задоволяват всякакви прищевки.

Веднъж водиха с майка си разговор за стремежите на всеки в живота.

— Ти се задоволяваш с много малко, там ти е грешката – каза ѝ той. – Аз винаги ще искам още.

Майка му беше учителка, скромна и много трудолюбива жена. Уроци преподаваше у дома, по европейски проекти работеше, все гледаше да изкара парички за семейството. Винаги, когато синът ѝ пожелаеше нещо, веднага го получаваше. Искаше голямо колело – получи го. Поиска компютър – купи му. Компютърът изгоря

- веднага му купи нов. Само да е щастливо детето и то да е като другите деца - да си има всичко. Завърши гимназия и каза:

— Ако ми купиш кола ще вляза в Университета.

Само да учи, купиха му кола. Весел, безгрижен животът си течеше неусетно - срещи с гаджето, купони с приятели, мама и тати се грижат за всичко.

Майка му преглъщаше грубия тон и му даваше цялата си любов, на която беше способна.

Телефонът най-после звънна:

— Еми, прости ми! Нали знаеш колко много те обичам. Не мога да живея без теб! Сгреших знам, държах се гадно. Добре де, не биваше пред всички така да ти викам и да те обиждам. Познаваш ме - викам, викам, после ми минава.

Еми затвори телефона. Симеон замахна ядосано с ръка и тръгна към дома си.

— Майко, дай ми някое старо одеало. Къде са онези свещи?

Майка му извади от гардероба шарено родопско одеало. Взе от шкафчето в кухнята торбичка с двайсет- трийсет малки свещички и му ги подаде.

— От кога стана такъв романтик?! Радвам се! – прегърна го тя и го погали по главата. Нищо, че е две глави над нея висок, за нея си остава онова малко момче, подстригано като моливче.

На следващия ден Симеон взе Емилия след училище с колата и я заведе на пикник извън града. Имаше едно хълмисто място край морето с прекрасен изглед. Постла одеалото, нареди свещичките, запали ги и, пълзейки на колене, ѝ подари красива сребърна гривна.

— Хайде, прости ми вече! Извинявай! Ще се опитам да се поправя. Имам да ти казвам нещо много важно. Решили сме с Иван да отидем за няколко месеца в Швеция да работим. Искам да събера някакви пари, да започна собствен бизнес. Фирма може да направим с Иван. Ще видим, още го мислим.

— Нали знаеш, говорили сме, аз такава връзка от разстояние не искам.

— Но, Еми, имаме скайп, ще си взема лаптоп, всеки ден ще говорим. Всеки ден ще бъдем заедно.

— Не знам. Ще си помисля. А института?

— Ще си уредя документите, ще прекъсна за една година, пък после ще видим.

— Майка ти какво каза?

— Тя още не знае, баща ми - също.

— А с какви пари ще отидеш?

— Ще продам колата.

Двамата влюбени подобриха отношенията си, почти всеки ден излизаха заедно - на заведение, на кино, на кафе с приятели.

Иван купи билети за самолета и уреди квар-

тира при познати в Стокхолм.

Майката на Симеон прие новината почти нормално - млади хора са, искат да пътуват, да опитат нови неща, нека си опитат късмета.

— Добре, деца, аз съм с вас - дерзайте смело! Но баща му реагира много тежко.

— Как, моят син ще ходи по чужбина на гурбет?! Толкова ли съм неспособен да помогна на детето си?! И колата си продал, без да ми кажеш, без да се посъветваш с мен. Решението е твое! — много тъга имаше изписана на лицето му.

— Баща ми, не го вземай толкова навътре. Като изкарам малко пари, ще си купя нова кола, ще купя и на вас. Тоя скапан Форд от Втората световна на Автоморга да го закараш.

Много бързо дойде денят на отпътуването. Иван и Симеон взеха по един сак багаж, качиха се в раздрънкания Форд и потеглиха към автогарата.

Майката и бащата на Симеон ги изпратиха, както и групата най-верни приятели.

В почти последната минута Симеон прегърна баща си, прегърна майка си и се качи в автобуса.

— Смело напред, момчета! Всичко ще се уреди по най-добрия начин! — каза майка му и се опита да спре напирещите сълзи в очите ѝ.

Пътуването мина спокойно и приятно. Настаниха се в малка квартира. В една стая бяха

четири момчета. Навън зимата вилнееше. Температурата падаше под минус двадесет градуса. Първите дни опознаваха обстановката, града. Започнаха работа към една почистваща фирма. Всеки ден чистеха улиците от сняг с едни големи лопати, тонове снежна маса минаваше през ръцете им. Въпреки натоварването премръзваха, температурите се движеха около минус двайсет, минус двайсет и пет. Почти всяка вечер Симеон говореше с майка си и с Еми по скайпа. Градът беше огромен, харесваше му, имаше много чужденци на работа. Първият месец мина неусетно.

Емилия започна рядко да отговаря на обажданията му, докато един ден му прати съобщение: „Знаеш, че не мога да поддържам такава връзка от разстояние. Аз вече излизам с друг.“

Младежът беше съкрушен, въпреки грубия си характер много обичаше това момиче. Много се постара да я задържи, дори се опита малко да се промени заради нея. Но явно нещо не се беше справил.

Времето започна да минава бавно и мъчително. Вечер след работа всяко от момчетата в стаята сядаше на лаптопа да говори с близките си. Не излизаха вече по разходки, бяха твърде изморени и премръзнали. Монотонността започна да задушава Симеон. Взеха добра заплата и решиха да си подарят малка тридневна

екскурзия с кораб. Искаха малко да се разтоварят, да разнообразят живота си. Круизът беше много приятен, запознаха се с нови хора. Танцуваха и се забавляваха по цяла нощ, но нещо в душата на момчето беше празно.

Измина и вторият месец в „еднорелсов път“. Този начин на живот не допадаше на Симеон. Вече беше изгубил гаджето, нямаше ги веселите купони с приятелите. Майка му и баща му винаги бяха насреща, ако има проблем, винаги са били подкрепа и опора. А в тази чужда страна всеки се беше затворил в своята черупка и само изкарването на пари ги вълнуваше.

Ежедневието си течеше като река - работа, лаптоп, самота.

Една вечер Симеон се обади на майка си.

— Мамо, искам да се прибера у дома.

— Какво се е случило? Добре ли си? Всичко наред ли е? Нали искаше поне шест месеца да стоиш там?

— Мисля, че изпадам в депресия. Еми скъса с мен, вече си има ново гадже. Тук съм сам с един лаптоп. Няма любов, няма приятели, няма майка и татко. Мамо, аз разбрах, че парите не са всичко. Има много по-важни неща на този свят. Искам да се прибера у дома, мамо!

— Разбира се, момчето ми! Прибирай се! Никой не те е пратил на заточение в Сибир. Ще си продължиш образованието, ще си намериш

работа. Всичко ще бъде наред.

След един час телефонът отново звънна:

— Майко, купих си билет за самолета. Утре ме чакай към полунощ на автогарата.

— Добре, мамо. Там съм.

Родителите на Симеон бяха безкрайно радостни, че синът им се прибира. Каквото и да реши за своето бъдеще, все ще го подкрепят, само да е жив и здрав.

На следващия ден самолетът имаше закъснение. Симеон взе по-късен автобус към родния град. Майка му вече го чакаше с нетърпение. Точно когато пристигаше автобусът, дойдоха и неговите приятели да го посрещнат, без значение, че минаваше два часа през нощта.

Младежът слезе от автобуса и се запрегръщаха с момчетата по братски. После отиде при майка си. Прегърна я толкова силно, като че ли не искаше повече да я пуска.

— Благодаря ти, мамо! – каза той и в очите на двамата бликнаха сълзи.

ТАНЦЪТ НА ГИГАНТИТЕ

По материали от книгата „Послания от съзвездията Северен кръст“ на Цветана Качерилска

Ману Дийан Аргат вървеше бавно по сухия пращен път към мястото на срещата. Дългата бяла роба, препасана с тънко въженце, допълваше името му – Сребърния Бог. С дълга сребристая коса, бяла брада и тъмносини проникателни очи, той вдъхваше сила и респект. Жезълът му наподобяваше крива дървена тояжка и не издаваше силата, която притежава. Ману се обучаваше за друид цели трийсет години при Учителя Беланиус, но откакто драконите и вампирите от Черната лежа преминаха в земното измерение, те станаха врагове. Беланиус бе обладан от демоничните сили, преминали портала при Гигантите. Обещаваха му да го направят Владетел на Света и увеличаваха мощта на магиите му. Ману беше тръгнал към Бриджит, владетелката на Земята на Живото Сърце. Тя притежаваше силата на кристалите и Сребърния друид се надяваше на помощта ѝ в борбата срещу Черната лежа. Небето бе тъмно и мрачно. Черните облаци се бяха строили като демони-воини, готови за битка. Дийан Аргат вече беше изморен и търсеше един от древните дъбове, сочещи пътя към Гигантите. Тези дъбове, бяха стари и обрасли с

имел, събираха Божествената енергия в земното измерение. Друидите черпеха сила и мощ от тях за магиите и прорицанията си. Затова ги наричаха „Хората на дъба“ или „Мъдреците на дъба“. Даровити лечители и ясновидци, те вярваха, че човешката душа е безсмъртна, а Вселената вечна и безкрайна. Не позволяваха тайното им знание да бъде записвано. Всичко научаваха наизуст до най-малката подробност за всяка магия, биле, рецепта и закон. Ману беше изпратил известие на своя ученик Луу - син на Слънцето от земята на траките - теси, да се срещнат в близост до Гигантите. Тесите бяха в съюз с Водните Духове, а земята им беше богата на термални лечебни извори. Като деца на Слънцето, тесите имаха добра летателна техника, захранвана със светлина. Правеха точни звездни карти и гадаеха по звездите. Луу беше брилянтен ученик – друид, но и Дийан научи много от него. Усвои тайната на много магически ритуали с вода.

„Старите ми кокали се изморяват бързо“ - мислеше си Ману. - „Трябва да помоля Луу да ми подари един от неговите оримани да летя, а не да си мъча краката.“

В далечината се виждаше сивкав дим. Сребърният друид побърза към мястото, а там се намираше селото на думноните. Там беше и последният дъб преди мястото на Гигантите. Селото беше изпепелено, явно драконите напредваха с

плана за унищожение и властване на Земята на Черната ложа. Глинените къщи бяха разрушени, търкаляха се преобърнати каруци. Тук-там се виждаше по някоя оцеляла животинка. Градините бяха потънали във въглени и пепел.

Дийан Аргат приближи една овца, намери си малка купа и си издои мляко. Използва тлеещите въглени да си стъкми огън и да си приготви гозба, а след това се отправи към стария дъб. Седна до вековното дърво и потъна в дълбок сън. Събуди се от поройния дъжд и гръмотевиците, порещи снагата на небето. Скри се в малка хралупа между корените на дървото. До Гигантите оставаше още малко път, Луу сигурно е вече близо. Ману направи една от своите магии да повика сина на Слънцето.

От небето се появи лъч лилава светлина, който се спусна пред огромния дъб. Светлината угасна и старият друид видя златист овал с прозрачен капак.

— Луу, приятелю, най-после си тук. Получил си съобщението ми.

Двамата се прегърнаха като стари приятели.

— Учителю, в превъзходна форма си.

— Аа, стар съм вече момче, но не се давам на младоците. Има още хляб в мен. Как го управляваш това чудо ?

— О, много лесно, Сребристи, с мисъл и светлина.

— Познавам учението на Великите Посветени - силата е в мантрите.

— Какво се е случило, Ману, какво си намирал?

— Недалеч от тук има едно свещено място. Нарича се „Танцът на Гигантите“. Представлява четири каменни кръга. Външният е от вертикални стълбове, като на всеки лежи плоска каменна плоча, съединени са в окръжност. Вторият кръг е от по-малки камъни, а третият и четвъртия са незатворени и наподобяват подкови.

— И какво е предназначението му?

— Между камъните протича чиста етерна енергия, като енергийният поток се отразява в стените и се получава гънка в пространството. Това е портал между нашия и други светове.

—Значи от там са дошли силите на Черната ложа, които сеят мор по Земята?!

—Да, синко. Открили са нашия портал за връзка със Светлите пратеници, незнайно как са проникнали и сега искат да завладеят планетата ни. Затова искам да призова Светлата Бриджит за помощ.

Дъждът спря, двамата се качиха на оримана и полетяха към Гигантите.

Беше нощта на равноденствие, тогава се отваряше порталът.

Двамата друиди започнаха своя ритуал за връзка със Светлите сили. Слънцето тръгваше

по своя път и слаба светлина огряваше камъните. Мъжете вдигнаха жезлите си към небето и изрекоха тайнствени слова. Светкавица освети главите им. Една от каменните конфигурации приличаше на порта. Магьосниците насочиха жезлите си към нея и продължиха да изговарят магични думи. Изведнъж, обляна от светлосиня светлина, се появи тя - Бриджит.

— Аз съм Господарката на кралство Живото сърце. Защо ме викаш Ману ?

Друидите паднаха на колене пред Светлата Господарка. Лъчезарна усмивка озари порцелановото лице на Бриджит.

— Заповядайте, бъдете мои гости !

Друидите се озоваха в замък от великолепен мрамор в различни цветове - от снежно-бяло до синьо-виолетово. В центъра имаше кръгла зала от кристали.

Светлата кралица беше седнала на своя трон от син кристал, а в ръката си държеше син кристален меч. Наметалото ѝ беше обсипано с различни по големина и цвят кристали.

Ману и Луу трудно преодоляха смайващия блясък на двореца.

— Светла Бриджит, драконите и вампирите от Черната ложа преминаха в нашето измерение. Магьосникът Беланиус им помага да завладеят земния свят. Опожаряват села, убиват хора, събират демонична войска.

Луу беше изгубил дар слово и гледаше с опиянение прелестната Господарка, не можеше да откъсне очи от нея. Сребристият го сръчка.

— Нуждаем се от помощта на Светлите Сили, Кралице - допълни той. - Чували сме, че само войска от Архангели може да победи тъмните сили. Затова сме тук да молим за твоята помощ!

Двамата се поклониха.

Бриджит се замисли, косите ѝ от свила сияеха под играещите светлинки на кристалите. А виолетовите ѝ очи бяха като дълбоките води на тайнствено езеро – магични.

Луу вече беше влюбен в нея, първият миг беше достатъчен да бъде омагьосан от нейната красота и сила. Не знаеше как ще приключи тази война между Светлината и Тъмнината, но вече беше готов на всичко, което тя ще предложи.

Светлата Господарка, Жената-Воин, също бе пленена от хубавия млад друид. Дългата му руса къдрава коса му придаваше ангелско изражение, а очите му бяха с цвета на земното небе – любимият ѝ цвят.

— Добре, аз ще ви помогна. Трябва да прогоним демоните на Черната лежа далеч от вашето измерение. Но ще трябва да съберем по-голяма войска. Ти, Ману, ще преговаряш с Ириман - Владетеля на елфите. А ти, Луу, ще призовеш Водните духове на тесите. Само така обединени трите

сили на земята, водата и небето ще победим Черната лежа.

Бриджит върна друидите при Гигантите и всеки пое по пътя на своята задача.

Младият друид бързо се придвижи със своя ориман до страната на тесите. Искаше да се посъветва първо с жрицата Калиста, тя разговаряше с водните духове.

— Трябва да принесеш дар на Великия воден цар на Морето на смъртта. Той обича еднорози, със златния си рог те пречистват водите и ги правят лечебни. Трябва да намериш девица, която да омае животното с песни и музика, за да го уловиш в примката си. Доведи ми еднорога и остави другото на мен.

Луу тръгна към селото с твърде угрижен вид. Можеше да помоли дъщерята на цар Акамант, но вече е влюбен в Бриджит и няма да се ожени за Ливия. Как да я помоли за услуга, с кои очи да я погледне.

— Не се страхувай, синко на Слънцето. Ливия е с добра душа и ще ти помогне – дочу неизвестно откъде шепот.

Завъртя се, поогледа се, но не видя никой. Все пак ставаше въпрос за оцеляването на земяните, трябваше поне да опита.

Ливия беше седнала сред своята малка градина и си сплиташе венец от цветя. Палави пеперуди кацах по ръцете и по раменете ѝ.

— О, Луу, здравей! Как си, нещо тъжен ми се виждаш, случило ли се е нещо?

И младият друид ѝ разказа всичко, беше напълно откровен и честен.

— Не се притеснявай, братко мой, ще ти помогна на драго сърце. Да ти призная и аз имах едни грижи. Сърцето ми е пленено от младия Спарад и не знаех как да ти го кажа, а сега камък ми падна от сърцето. Утре при пълнолуние ела да ме вземеш, ще отидем в горите на Бардуса и ще имаш твоя еднорог.

В уречения час тръгнаха полека по горските пътеки. Ливия засвири на седемструнната си лира и вълшебния ѝ глас се понесе между дървесата като нежен повей на вятъра. Около нея започнаха да се приближават катерички, сърнета, не закъсна и красивият еднорог. Тя седна на една малка полянка и животинките притихнаха до нея. Белият красавец положи глава в скута ѝ и сладко заспа. Луу изскочи от един храст, завърза го с дебело въже и зачака златнорогият да се събуди.

Водният цар на Морето на смъртта получи своя дар и изпрати мощна конница при Гигантите.

Ману Дийан водеше преговори с Ириман.

— Само при едно условие ще склоня, Сребристи - ако научиш двамата ми сина на твоите тайни друидски магии. Знам, че това е забранена територия за елфите, но ти решаващ.

Старият друид се замисли, претегляше плюсовете и минусите на сделката.

—Добре, Ириман, имаш думата ми - ще направя друиди от твоите нехранимайковци – за смя се гръмко и двамата мъже си стиснаха ръцете.

Елфите приготвиха вълшебните си лъкове и армия от крилати човечета пое към мястото на срещата.

Луу взе с оримана стария си Учител и всички очакваха при Гигантите воините Архангели.

Ману, Луу и Ириман отправяха своите молитви към Боговете за сила и смелост в борбата. Преди изгрева на вечното Слънце Портата се отвори и светлина се разля по Земята. Бриджит сияеше в своята светлосиня ризница, високо вдигна кристалния меч и заговори -

— Воини от земята, водата и небето, обединете силите си в тази тежка битка срещу Черната лежа. Победете огъня на драконите с вода, кръвожадните вампири със сребърни стрели, а демоните с кристална енергия!

И поведе огромната войска към една война в името на земяните.

Така започна истинският танц на Гигантите.

Драконите бълваха огнени кълба, опожаряваха села, а Танцът на Гигантите ги преследваше.

Черната лежа беше прогонена през десет

галактики на една студена и мрачна звезда.

Луу заживя с Бриджит в страната на Живото сърце и, когато посещаваше траките-теси, ги учеше на тайната на кристалите.

А старият Сребърен Бог предаваше своето знание на елфите.

НЯКОЙ ДА МЕ ОБИЧА

Днес ми подариха нещо. Не знам за какво служи, изобщо не знам какво е. Но е моят първи подарък, специален е. Татко казва, че когато съм била съвсем малка, съм получавала много подаръци, аз обаче не си ги спомням, така че за мен това е първият ми подарък. Представлява стъкълце във формата на колбичка, по-скоро са две колбички, свързани помежду си с тънка тръбичка. Прилича на пясъчен часовник, само че в моето нещо няма пясък, а наситена тъмнолилава течност. Когато стисна, но не много силно, широката част на колбичката, течността започва да се изкачва нагоре, минава през тръбичката и се озовава в другата колбичка, без да пада обратно. Трябва да обърна местата им и пак да стисна лекичко или просто да потъркам стъкълцето, за да започне отново изкачването на течността. Най-ми харесва, че никога не пада, само се изкачва, изкачва... Имам си моето лилаво нещо от сутринта, а вече си го обичам. Марги го пхна в ръката ми днес в междучасието, докато ми шепнеше в ухото: „Вземи го, за теб е. Само не го показвай тук на никого - ще ти го вземат или ще го счупят.“ „Но защо, защо

го даваш на мен?" - я бях попитала изненадано. „Как защо? - Марги бе по-изненадана и от мен. - Нали сме приятелки?"

Сега държа малкото стъкълце, милвам го, а лилавата течност се катери нагоре и ми идва на ум, че ако много искам нещо, желанието ми ще расте, расте и расте нагоре заедно с лилавото нещо и... ще се сбъдне. Този път след училище не отидох в библиотеката. Прибрах се направо вкъщи. Татко го няма, на работа е и мога на спокойствие да разглеждам моето лилаво чудо. Няма да му го показвам, може да му хрумне, че е нещо вредно и да ми го вземе. Изобщо той е много загрижен за мен, така казва. Не ми купува телефон, за компютър да не говорим, дънки - в никакъв случай. Тези неща развърщават. Не съм много сигурна какво означава това, но мисля, че се досещам. Като си науча уроците в библиотеката, чета и разни книжки, така че - да, досещам се. Разбирам даже, че всичко, което ми забранява татко, е нещо като наказание. Наказана съм до 18-годишна възраст. „Успeya ли да те опазя от покварата до 18 години, станеш ли пълнолетна, ще можеш да вземаш правилните решения. Но няма да допусна да станеш като майка ти!" - той често повтаря това, понякога тихо, процеждайки го през зъби, а друг път го крещи. Мама ни е напуснала, когато съм била на три години, „избягала е" с друг мъж. Затова

татко толкова държи да не стана „покварена“ като нея. Татко ми забранява всички тези неща и е така строг с мен, но не е лош. „Всичко, което правя, е за твоё добро“ - ми казва той. Не, не е лош. Дори престана да ме бие толкова често като преди. От миналата година, откакто ми счупи ръката, ме е бил само пет или шест пъти. Освен това вече много внимава да не ме осака-ти. Взема една от кухненските кърпи, намокря я, изцежда я и ме удря с нея. Не оставя следи, пък и нищо не може да ми се счупи. Понякога се разминавам само с два-три шамара. „Защо, татко? Какво съм направила?“ - се претрашава да попитам. „Профилактично“ - отговаря кратко той. „Профилактично, профилактично, профилактично“ - повтарям думата, за да я запомня. Ще я проверя какво значи в интернет, когато отида в библиотеката. Татко не знае, че мога да си служа с компютър, няма и да му казвам.... А за случая с ръката сама съм си виновна. Подреждах килера и намерих една стара дървена кутия. Видя ми се магична, миришеше магично. На дъното ѝ открих снимка с надпис на гърба: „Жоро, Марина и мъничката Вени“. Бяхме тримата - татко, мама и аз. Толкова хубави и толкова радостни! Намерих и друга снимка, само на мама, снимана по-отблизо. Красива, красива, красива! Грабнах снимките в ръка и изтичах при татко, без да се замислям: „Татко,

виж какво намерих!" Той се загледа, а после ус-
тата му побеля: „Хвърли ги веднага! Веднага!"

Не можех да ги хвърля, не можех. Там беше
мама. Имах майка, макар и само на снимка, но
имах майка. Съществуваше някъде и наистина
беше моята майка. За нищо на света не можех
да хвърля снимката ѝ. Тогава татко вдигна сто-
ла, на който седеше допреди малко, и го стова-
ри върху ръката ми. В болницата и в училище
по-късно казах, че съм паднала по стълбите. Той
така ми каза да казвам. Ръката ми зарасна и не
съжалявам толкова много. Даже напротив. От-
както видях снимката, започнах да мечтая.

Мечтая, че мама идва за мен. В края на учи-
лищния ден, след последния звънец, всички
се изсипват навън. А там, на входа, ме чака тя.
Красива е точно като на снимката и върви към
мен. Аз също се втурвам към нея и едва сега
забелязвам, че зад гърба ѝ върви едно моми-
ченце. По-малко е от мен, но много си прили-
чае. Мисля си, че е моя сестричка. Изпитвам
огромно вълнение, защото много искам да си
имам сестричка, която да е и моя приятелка и
да ме обича. Дотук мечтая. После не мога да
си представя какво друго да стане, но това е,
което искам, нищо повече. Обикновено мечтая
вечер, преди да си легна. Мечтая, а после съну-
вам мечтата си. Благодарна съм ѝ, че е толко-
ва тиха. И изобщо моята мечта внимава много,

никога не се появява през деня - ами може да ме издаде и татко да се ядоса. А ако не го ядосвам, му остава само да ме обича, само да ме обича... Когато не е ядосан, не ме бие, даже не ми се кара. Понякога ме хвали, че готвя вкусно и поддържам къщата в ред. Научих се да готвя още миналата година, намирам рецептите от едни кулинарни предавания по телевизията или от вестниците, които татко носи вкъщи. Мога да правя и други важни неща - през лятната ваканция боядисах сама стените на стаята си. Признавам си, че тавана го боядиса той, но като порасна още и стана по-висока, ще мога и аз. Казва ми, че съм пъргава като малка маймунка и макар че хич не харесвам маймуните, ми става радостно.

Заради всичко това внимавам много да не го ядосам, но онзи ден в магазина се случи така, че той пак побесня, без да имам капка вина. Бяхме на покупки и видяхме там учителя ми по математика, който води и заниманията на шахматния училищен клуб. Той пазаруваше заедно с жена си, а когато ни видя, каза на татко: „Дъщеря Ви е много умна, едва 11-годишна е, а е най-добрата в шахматния ни отбор. И по математика е блестяща, казвал съм Ви го и друг път“. „Освен това е и най-красивото дете, което познавам“ - добави жена му усмихната и ме погали леко по главата.

„Благодаря“ - отговори кратко татко, но аз

знаех какво ще последва, когато се приберем вкъщи. Знаех, защото видях как му се стегнаха челюстите, а ноздрите му се разширяваха и свиваха, разширяваха и свиваха... Само че аз бях подготвена. Затова обичам шаха - учи ме да предугаждам ходове и да се подготвям. Още щом влязохме, стегнах раменете и врата си. Шамарите започнаха със затварянето на вратата, но аз не трепнах. И отдавна не плача. Плачът го ядосва още повече. Просто стискам очи и чакам всичко да свърши, а ако много ме боли, захвапвам ръкава на блузата си и от мен не излиза и звук. „Да не си посмяла да си мислиш, че си някаква красавица! Ще ти го избия от главата с нея заедно! А ако си много умна наистина, няма и да се сетиш да се задържаш пред огледалото!“ - наизданието свърши, но не посмях и да въздъхна. Освен това си знам, че не съм хубава, с рижата коса, зелените котешки очи и луничавото лице приличам на плашило. Просто жената на учителя е много мила, затова ми каза така.

Продължавам да милвам стъкълцето и се сещам за Марги. Вчера беше много лош ден за нея, не че и другите ѝ дни са много добри... Подиграват ѝ се непрекъснато. Викат ѝ „очилата жаба“. Тя е много слабичка, ръцете и краката ѝ са тънки като косъмчета, затова главата ѝ изглежда голяма, а още по-големи изглеждат очите ѝ зад дебелия стъкла на очилата. Марги не

се защитава, не отговаря нищо, когато ѝ казват онези обидни думи. Отива в някой ъгъл и плаче. Вади кърпичка след кърпичка, бърше очилата си, а после очите. Винаги в този ред - първо очилата, после очите. Почти всяко голямо междучасие е така. Знам го, защото в повечето случаи гледам да се навъртам около нея. Често ѝ подавам от моите кърпички - така е объркана и засрамена, че понякога не може да се сети къде е сложила своите. Много ми е мъчно за нея, но не знам какво да ѝ кажа, затова само ѝ подавам кърпички или просто седя до нея. Голямата Вила е виновна за всичко това. Тя е оставачка, по-висока е от повечето от нас с поне една глава. Знае си, че е по-голяма и по-силна и тормози Марги, а страхливите подлизурковци ѝ подражават. Тя измисли това за „очилатата жаба“, а вчера в голямото междучасие, точно след часа по рисуване, Голямата Вила не само нарече Марги „очилатата жаба“, но я спъна и блъсна едновременно. Марги падна, очилата ѝ изхвърчаха и едното стъкло се счупи. Не можеше да мръдне, лежеше като закована на пода. Знаех от какво е това - от страх и срам. Срамът кара лицето ти и ушите ти да горят - както на Марги сега. И стомахът гори, и ти се повръща, и ти се иска да изчезнеш, да се изпариш и никой да не те гледа. А Страхът, страхът е нещо като течен лед. Не знам как е възможно, но е точно това. Тръгва от врата и

се спуска надолу и докато пълзи, сковава всичко - гърба, ръцете, краката, челюстите, а главата и очите са празни. Знам какво е това. Чувах ли, татко? Знам какво е това... Гледах Марги и виждах как Срамът пламти по лицето ѝ и виждах полепналия по цялото ѝ тяло Страх. Някаква топлина нахлу в главата ми и ме тласна с всичка сила напред. Голямата Вила е голяма, стърчи над мен, но няма моята маймунска пъргавост, освен това я изненадах. Стоварих се върху нея, тя падна по гръб, а аз седнах на гърдите ѝ. Още държах в ръка молива от часа по рисуване. Насочих го към едното ѝ око и просъсках точно както го правеше татко: „Ако още веднъж, ако само още веднъж ѝ кажеш „очилата жаба“ или ѝ направиш нещо, ще ти извадя едното око, а после и другото. Разбра ли?“.

Голямата Вила беше онемяла и вече не беше голяма. Страхът пълзеше и по нея. Но в очите ѝ нямаше Срам. Помислих си, че тези, в чиито очи няма Срам, а само Страх, са най-лоши от всички. Мен вече не ме беше страх.

Помогнах на Марги да стане, прибрах очилата ѝ, макар само с едно стъкло, после я изпратих до вкъщи.

А днес тя ми подари лилавото чудо. Сепнах се - следобяд трябваше да се върна отново в училище за месечния турнир по шахмат и Марги щеше да дойде с мен. Оставах ми два часа

- напълно достатъчни, да си науча уроците за следващия ден и да отида навреме за турнира.

Марги ме чакаше в училищния двор. Показаше ми шишенцето, колбичките или каквото там беше: „Не съм го пустила от ръцете си през целия ден. Благодаря ти. Това е най-хубавият подарък, който имам“. В този момент една ръка хвана моята : „Дай ми това нещо!“ Беше някакъв дангалак от големите класове, гледаше ме лошо, много лошо и извиваше ръката ми. Можеше и да я счупи, ако иска, тя и без това беше чупена веднъж, но нямаше да му го дам за нищо на света. Стиснах силно кръглото стъкълце, лилавата течност започна да се покачва, стиснах силно и още по-силно - стъкълцата се забиха в пръстите и дланта ми, продължавах да стискам... Дангалакът изчезна. Гледах как кръвта тече по ръката ми и беше лилава и си помислих, че не боли толкова, ако кръвта ти е лилава. Заплаках за пръв път от много време, всичко около мен беше в лилава мъгла. Беше ми мъчно за моята мечта - как щеше да се сбъдне, като го няма вече моето лилаво чудо, в което течността растеше и растеше... Опитах се да си представя мама - как идва за мен и води онова момиченце, което ми е сестричка и което ме обича. В лилавата мъгла някой наистина се приближи до мен и ми подаде кърпичка. Беше Марги, плачеше и сълзите ѝ бяха лилави. Стана ми смешно. „Защо се смееш?“ - попита ме

учудено. „Ами ти, ти плачеш повече и от мен.“ Тя също се засмя. Смеехме се и двете, тъй както си плачехме, и не можехме да спрем. Смеехме се...

Сутринта Марги ми беше казала: „Нали сме приятелки“, а сега ми подаваше кърпички. Някой да ме обича е сила, по-голяма от Страх. Някой да ме обича е сила, по-голяма от силата да вдъхвам Страх. „Нали сме приятелки?“ - така ми каза Марги, а сега плачеше. За мен.

ПРИКАЗКА ЗА НЕЖНОСТТА

Тя беше една такава глупавичка Нежност - хем се нуждаеха от нея, хем ѝ се присмивиха. Но не, не всички и не едновременно. Искам да кажа - някои изпитваха неистова необходимост от нея и се чувстваха щастливи единствено в нейно присъствие, а други изобщо не смятаха, че им е нужна - и я прогонваха незабавно, щом се окажеше наблизо. Имаше и трети, които мечтаеха за нея, молеха се за нея, а когато тя пристигнеше, всеотдайна и безусловна, я отпращаха на свой ред - не веднага, но достатъчно бързо, преди да ги е направила слаби и зависими, както си мислеха те. На всичко отгоре едва отпратили я, започваха да ѝ се присмиват, сякаш със самия акт на присмеха възвръщаха отново силата си, която заблудено вярваха, че тя им е отнела.

От тези, последните, Нежността се боеше и я болеше. И все пак потърсеха ли я, тя тръгваше отново, забравила собственото си огорчение. Затова обитателите на Страната на чувствата я наричаха „глупавичка Нежност“. „Глупавичка, но Нежност“- казваха едните. „Нежност, но глупавичка“- твърдяха другите. Както и да го обръщаха обаче, думата „глупавичка“ все си беше там и пробождаше болезнено сърчицето на

Нежността.

Днес беше един от Онези дни, в които се усещаше наранена и безсилна. В продължение на много, много години обгръщаше, пропиваше и напояваше живота на един човек, който като че ли все още не беше наясно със себе си. Отчаяно се нуждаеше от нея, но имаше моменти, в които за нищо на света не искаше да си го признае и тогава я отхвърляше. Опитваше се да я прогони колкото се може по-надалече и за колкото се може по-дълго време. Една нежност обаче знае кога се нуждаят от нея. Една Нежност всъщност знае, че винаги е необходима на някого. Затова, колкото и да я отхвърляха, тя пак се връщаше. Този човек не ѝ се присмиваше, не. Но напоследък така яростно се бореше с нея, че тя започна да се чувства все по-слаба, все по-отпаднала. Най-страшното беше, че се появиха съмненията - наистина ли всяко човешко същество в света се нуждае от нея?

И ето я сега - свита, сякаш някак смалена, седеше тихо в своя дом в Страната на чувствата. Усети лек допир, по телцето ѝ се разля успокояваща топлинка и тя въздъхна с облекчение. Майка ѝ, както винаги в такива моменти, се оказа наблизо, за да я утеши. А от всички майки нейната най-добре умееше това - защото коя друга би могла да бъде майката на Нежността, освен Любовта?

– Хайде, усмихни се мъничето ми - прошепна Любовта, - и ми разкажи какво те тревожи.

Вместо да се усмихне нашата мъничка Нежност се разтърси от ридание и порой от сълзи се стече по лицето ѝ. Започна да разказва на пресекулки, споделяше преживяното, а плачът все повече я разтърсваше.

– Ела, ще ти покажа нещо. - Майка ѝ я хвана за ръка, поведе я внимателно към градината - навън валеше топъл, бавен, спокоен дъжд.

– О, колко е красиво! – все още хлипайки, промълви Нежността.

– Но това го направи ти, мъничка моя, това са твоите сълзи – каза майка ѝ и се усмихна... Не спираше да се усмихва.

В този миг над градината изгря огромна дъга. Ярки, искрящи, цветовете ѝ пулсираха, докосваха се помежду си, преливаха в нюанси, творяха красота...

Нежността гледаше пленена, притихнала, вгълбена като пред прага на голямо прозрение. Потърси очите на майка си, тя ѝ кимна лекичко и тогава разбра, усети го с цялото си същество: когато една Нежност плаче, а Любовта ѝ се усмихва, за да я утеши, се ражда Дъгата.

— Тази Дъга всъщност е мост. Мостът на Надеждата - каза Любовта. – По него хората преминават, за да дойдат в моята градина.

— А какво има в другия край на Дъгата,

мамо? – попита Нежността.

— Там е пустиня. Пустинята на страха. Хората, които живеят там, страдат неимоверно, нещастни са и много отчаяни.

– Но не могат ли просто да се изкачат по Дъгата?

– Могат – отговори Любовта, – но най-напред трябва да могат да я видят. А за да я видят, трябва да повярват в мен.

– О, но да се вярва в теб не е трудно, ти си най-хубавото нещо на света! – възкликна пламенно Нежността.

– За това си ми нужна ти. За да повярват в мен, за да ме разпознаят, хората трябва да имат най-напред теб в живота си. Любовта се изразява чрез Нежността. И чрез много, много други чувства още, но без Нежност Любовта не е Любов.

Нежността остана неподвижна, после започна бавно да се изчервява, осъзнавайки значимостта на чутото, осъзнавайки дълбокия смисъл на собственото си съществуване.

– Сега... вгледай се внимателно в Дъгата! – прошепна майка ѝ.

Съсредоточна до краен предел, Нежността успя да различи в трептящата феерия от цветове силуета на мъжка фигура. Въпреки главоломната скорост, с която се движеше човекът, Нежността можа да разпознае чертите му. Този,

същият човек, който по-рано я бе наранил и я бе накарал да се съмнява в смисъла на съществуването ѝ, беше стъпил на пътя на Любовта. Летеше. И нямаше сила, която да го спре.

МНОГО, МНОГО КРАСИВО ЦВЕТЕ

Усети прилив на сили и се протегна нагоре, но нещо го притискаше с огромна тежест и го принуди да спре. „Ще си почина малко“ - си каза и във времето на паузата нахлуха картини. Сменяха се бързо, непоследователни, но ясни - и постепенно оформяха спомен, силен и жив като пробуждане: за семенце и топла прегръдка, за игрив вятър, който нежно го поема от майчината пазва и със звънлив смях го носи във въздуха, прелитайки над пулсиращи цветни светлини и последно - отново прегръдка, топла, но малко притискаща. „О, аз съм едно много прегръщано семенце“ - засмя се тихичко, после отново се протегна нагоре, този път за по-дълго, но пак се измори и спря за почивка. „Прегръщаш ме - каза на рохкавата почва около себе си, - но така силно, че едва помръдвам и даже ме боли малко. Защо не ме пускаш?“ „Имай още търпение - му отговори Земята с дълбокия си глас. - Сега точно правя коренчето ти и наистина е болезнено, докато си пробиваш път нагоре, но иначе няма как да стане здраво и силно.“

Заредиха се дни и нощи, в които семенцето се разпукваше все повече и повече, а родилите се от сърцевината му власинки, тънки, но здра-

ви, пиеха сокове от Земята и силата им растеше. Последният му опит в пътуването нагоре се оказа с най-продължителна болезненост, но сменилото го внезапно усещане за светлина изтри с един замах горчивината от преживяната болка. Оттук насетне беше по-лесно - телцето му се наливаше със зеленина, а на върха му се оформяше заоблена пъпка като малка главичка. Личеше си, че е любопитна - въртеше се в различни посоки, опитваше се да разбере къде точно се намира, но не успяваше, защото все още не беше прогледнала.

Една сутрин, точно когато слънцето се усмихна за добро утро, се чу лек пукот и пъпката започна да се разтваря. До края на деня цялата главичка на цветето се покри със седефенобели листенца във формата на издължени сърчица, а в средата ѝ грееше в жълто малко оченце. Завъртя се бързо наоколо и видя наситена в зелено полянка, заобиколена цялата от храсти. Храстите от своя страна видяха най-красивото цвете, което се беше раждало на тяхната полянка. Бяха така зашеметени от грациозното зелено телце, от искрящата белота на листенцата и от чистия поглед на жълтото му оченце, че бодлите им сякаш внезапно омекнаха.

„Прекрасно е!“ - възторжено възкликна шипката.

„Да, да, несравнимо е!“ - залюляха клоните

си в знак на съгласие трънката, глогът и дрянът.

Една проскубана гарга, която подскачаше припряно по клоните на храстите, се развива с продраания си глас: „Колко сте глупави! По-високи сте от него, по-силни сте, давате полезни плодове, а на всичко отгоре си имате и бодли, с които да ги защитавате! Стига сте превъзнасяли едно нищо и никакво цвете!“

Думите на гаргата оставиха цветенцето без дъх, по зеленото му стебълце премина конвулсия, а главичката му клюмна отчаяно. „Тогава защо се родих?“ - си каза, хлипайки, а после, изморено от събитията през изминалия ден, се унесе в неспокоен сън.

Утрото го събуди с прохладата си, а по листенцата му блестяха малки капчици.

„Не е само росата - прошепна шипката на съседката си отляво, - плакало е. Знаеш ли как да го утешим?“

„Откъде да знам, като никой не ме е учил на това? И мен като теб ме бива само да бода и да раздирам. Страх ме е, че ако му кажа нещо, мога да го нараня повече“ - разстрои се трънката.

Цветенцето ги чу, поиска да им благодари за съчувствието, но гласчето му бе слабичко и по средата на пътя към тях думите му се разпиляха нечути.

Слънцето се издигаше все по-високо, а лъчите му лека-полека изсушиха капчиците по

цветните листенца. „Колко е хубав денят! Днес, днес всичко ще е по-различно!“ - си каза цветето ободрено. И стоплено от обзелата го надежда, примижа под ласката на слънчевите лъчи. Сепна го жужене, което идваше съвсем отблизо, над самата му главичка. Омаяна от аромата му, една пчела летеше около цветчето, почти го докосваше. Но не кацаше все още, сякаш искаше да удължи мига на първата си среща с това изключително създание.

„Колко очарователно същество! - помисли от своя страна цветето, наблюдавайки в захлас танцуващите прозрачни крилца. - Сигурно ще може да ме чуе, щом е така близо до мен.“

— Коя си ти? Как се казваш? Искаш ли да си моя приятелка?

— Ей, ей, по-спокойно, ще имаме време за всичко. Най-напред ще ти кажа, че съм твоя приятелка още преди да те познавам, защото... защото аз не мога да съществувам без цветята.

Но цветенцето, което се бе почувствало толкова самотно, сега, когато вече имаше приятелка, не можеше да спре въпросите си: „Какво е да си красив? А полезен? Защо нямам бодли? Нямам ги, защото не притежавам нищо важно, като плодчета например, което да пазя ли? Защо се родих тогава?“

Пчелата избръмча игриво, смехът ѝ се разля като хиляди зазвънели камбанки. Тя беше

весела, но и много, много търпелива пчела. Беше летяла дълго, беше видяла света, знаеше толкова неща, затова разбра припряността на цветето и му каза:

– Мъничко мое, ще отговоря на всичките ти въпроси... доколкото знам отговорите, разбира се. Но аз не разполагам с много време, чакат ме и други цветя. Затова ще идвам всеки ден при теб и така малко по малко ще ти разказвам за всичко, което искаш да знаеш.

Наистина беше нетърпеливо да узнае всичко наведнъж, но остана очаровано все пак: „Тя не мисли да ме изоставя, щом обеща да идва всеки ден при мен.“

– Благодаря - прошепна то на пчелата и помръдна с листенцата си за довиждане.

Заредиха се дни, изпълнени с радостно очакване и минути на щастливо общуване. Цветенцето научваше все повече и повече за себе си, но и за толкова неща наоколо.

– Да си красив - обясняваше пчелата, - означава да предизвикваш възхищение: ако някой е тъжен, да се стопи тъгата му, докато те гледа; ако е груб, да се изпълни с нежност; ако е радостен, да се умножи радостта му и да се почувства щастлив...

Освен това ти си много полезно с прашеца, който събирам от цветчето ти и от който правя мед. Моят мед е лечебен, но без теб аз не бих

могла да пълня пчелните пити. Опитвам се да кажа, че без теб няма да ме има и мен. Разбих ли сега колко си важно? А нямаш бодли, с които да пазиш прашеца си, защото ти ми го даваш доброволно и щедро. Ти имаш нужда да ми го дадеш, за да продължиш да живееш в децата си, защото когато кацам на цветчето ти, аз ти нося прашец от други цветенца. От твоя и техния прашец се оформят семенцата, от които ще се родят твоите дечица-цветенца. Ти си мислиш, че си самичко цвете на тази полянка, но не си, защото аз те свързвам с другите цветя.

Познавам едно цвете, което има бодли. Казва се роза и е единственото цвете с бодли. Красиво е като теб, но много се страхува за красотата си, затова са ѝ нужни бодли - да я пази с тях. И изобщо всички бодливи същества са такива, защото всъщност се страхуват за нещо или от нещо. Ето, аз самата имам жило, защото има създания, които искат да вземат меда ми, преди да съм готова да им го дам, преди самият ми мед да е готов за тях. Но ти, ти няма защо да се страхуваш - твоята красота е от такъв вид, че и най-злите намерения се отдръпват и на тяхно място е готово да дойде приятелството.

Гаргата, която в продължение на няколко дни бе мълчала /нещо така необичайно за една гарга!/, не може да се стърпи повече и раздра въздуха, грачейки:

— Стига си му пълнила главата с глупости! Красота, та красота! Защо не му кажеш колко е нетрайна, а? Още днес може да го откъсне някой и след три дена във вазата цялата му красота ще увехне!

— О, колко си лоша! И глупава! - разбръмча се пчелата гневно. - Не разбра ли защо е толкова специална красотата на това цвете? Откакто е тук, на никого не е казало лоша дума, никого не е обидило, никого не е наранило и разплакало. Красотата му е така специална, защото сърцето му е изпълнено с нежност и любов. И никой няма да поиска да умъртви това.

Стреснато от грубостта на гаргата, цветето попита пчелата:

— Тя защо е винаги ядосана?

— Защото е нещастна. А е нещастна, защото никой не я обича.

То се замисли напрегнато, после решително каза:

— Моля те, повикай гаргата при мен. Гласчето ми е слабо и тя няма да ме чуе, ако я извикам аз.

— Какво има да ми казваш? - изграчи гаргата троснато, когато кацна до цветенцето.

А то изправи стъбълцето си, събра цялата си смелост и лека руменина пробяга по седефените му листенца, когато промълви:

— Ще ми позволиш ли да те обичам?

Гаргата първо подлитна, а после тупна по гръб от изненада. Но се съвзе бързо и отново стъпи на краката си:

— Мен? Да обичаш мен? Кой ти е казал, че имам нужда да ме обичат? - изфуча и отлетя на клоните на шипката.

Само след минута обаче се върна и попита:

— И как ще стане това? Какво значи да ме обичаш?

Цветенцето се огледа безпомощно:

— И аз не съм много сигурно. Но можеш да идваш по-често при мен и да си говорим. Специално за теб аз ще изпускам най-силния си аромат. Освен това, когато подухне лек ветреца, аз започвам да се люлея - така се научих да пея и танцувам. Думичките за моите песни само си ги измислям, а сега ще ги казвам на теб.

Гаргата погледна нерешително за миг, после тръсна глава:

— Не, не! Това не е за мен!

Отлетя на шипката, след малко обаче пак се върна, застоя се по-дълго и отлетя за трети път. И още много, много пъти за този ден прелиташе между цветето и шипката...

...Какво точно се е случило по-нататък? Разказват, че онази полянка все още си е там: далече-далече в планината. Че шипки, трънки, глог и дрян все така си стоят в кръг, но са единствените от всички храсти – драки без бодли - и дават

най- вкусните плодове, че пчеличката продължава да кръжи около цветенцето, а то по-красиво от всякога се поклаща на единственото си краче и много близо до него се разхожда важно една малко побеляла гарга и че ако се влушаш много, много внимателно, ще чуеш песен. Тя е малко нестройна и двата гласа - единият звънлив, а другият леко дрезгав, не са в пълна хармония, но пък е песен, която се пее от двама.

НАЙ-СТРАННОТО ЖАБЧЕ

Казват знаещите хора, че възпитанието започва не когато се родят децата, а когато се раждат родителите им.

В голямото блато – царството на всички жаби от околността - се излюпила малка попова лъжичка. Лъскава, пъргава и много общителна, тя бързо спечелила любовта на другите попови лъжички и даже на големите жаби и жабоци. Растяла бързо, а палавите ѝ игри били повод за веселие и цялото жабешко семейство я аплодирало с шумно крякане. Растейки обаче, малките попови лъжички имат свойството да се превръщат в малки жабчета, а първата работа на жабчетата е да се научат да крякат, защото само така говорят помежду си. Затова и нашето малко жабче / бившата весела попова лъжичка/, стъпило върху парче торф в края на блатото и се заупражнявало в крякане. Първите звуци, които произнесло, така му харесали, че искало да опитва още и още, докато постигне все по-добро крякане. Решило да се упражнява така всеки ден, та крякането му да стане достойно за слуха на неговите събратя.

И така – дългоочакваният миг настъпил. Преди голямото вечерно крякане, когато жабите си разказват случките от изминалия ден и си пожелават „лека нощ“, жабчето започна-

ло своя концерт. Крякало дълго и вдъхновено. Когато най-сетне спряло, усетило само тежката тишина, легнала над блатото. Помислило си, че сигурно го е омаяло с прекрасното си крякане и то още е потопено в насладата, която му дарило. Но точно тогава с едва сдържано възмущение и съдийски строг тон заговорил старият жабок, старейшината на блатото:

— Братя жабоци, вие чухте и се убедихте сами, че това е най-грозният глас, звучал някога в нашето блато. Още по-лошо дори – това не е крякане. Звучите, които издава това същество, са от друг език. Самото това същество не е жаба – знае се, че ние жабите, не говорим така. Да го изгоним – неговото присъствие тук е заплаха за нашето общество. Може да се окаже проводник на лоши идеи – ами ако всички заговорят неговия език, ще се обезличим като жаби, цялото ни жабешко съсловие ще изчезне. Затова – вълн от блатото!

Някои жаби и особено по-младите се опитали да го защитят.

— Но то си е жаба, роди се тук в блатото и беше най-веселата попова лъжичка, която всички обичахме. Много е младо още, може и да се научи на нашия език.

Старейшината изкрякал гневно за последен път:

— Ще го изпратим в най-далечния и мизерен край на блатото и ако се обади дори един-

единствен път, ще го изгоним завинаги. Казах!

Така се заредели дни на самота и мъка за малкото жабче. Един ден, както си стояло съкрушено и отчаяно на брега, чуло песен. Дълбока тръпка на озарение преминала през цялото му телце - то разбирало думите на песента! В нея се говорело за чудесния летен ден и за радостта да имаш приятели, с които да я споделиш. А мелодията на песента била толкова нежна и красива – жабчето познало тази мелодия, то самото я пяло преди жестокото наказание. Забраната да не се обажда му се видяла сега смешна и жалка. „Ще отговоря – казало си то, – пък каквото ще да става“. И също запяло.

В клоните на близкия храст до брега на блатото си почивали на сянка малко славейче и неговата майка. Славейчето било, което пеело за чудесния ден и приятелите. Голямо било учудването му, когато някой му отговорил от брега на блатото. Майката славейка също се заслушала и се стреснала: „Дали не е някое друго славейче, изпаднало в беда - толкова близо до блатната вода! Ще ида да видя, може би има нужда от помощ.“

След малко се завърнала потресена:

— Такава наглост виждам за пръв път – жаба да пее като славей! Толкова е вулгарно, толкова е грозно!

— Но, мамо – казало малкото славейче, –

може да е жабче, но не е грозно, щом пее като славей!

— Млък! Млък! Млък! – разтреперила се неистово майката на славейчето. – Да не съм те чула повече да говориш така, камо ли да изпитваш симпатия към това странно същество! Такива... такива твари носят само беди!

В това време клоните на върха на храста леко се раздвижили. Там стояла една врана – всъщност Враната. За нея се разказвали легенди – че е древна като света, че е царица на враните, че говори всички езици, но се обажда само веднъж на сто години.

Разнесло се дълго грачене – Враната прочиствала гърлото си от натрупаното мзлчание, а после се чули отчетливите ѝ думи:

— Различните не трябва да се осъждат на заточение и самота. Те принадлежат поне на две общества – в случая на жабчето с глас на славей – и на жабешкото, и на славеевото. Те са мост между тях. Вярно е, че не можеш да изградиш гнездо на мост, нито пък да направиш блато на него, но той е нужен, за да се премине от блатото към гнездото... Различните принадлежат на всички... Привилегия на обществата е, които ги имат...

Враната млъкнала. Всички обитатели на блатото и околностите му притихнали и се замислили дълбоко – може би за следващите сто години.

ЗЛАТИЦАТА

Татарското нашествие беше отминало, тъй както отливът оставя след себе си в пясъка стърчащи останки от миди и водорасли. Малкото планинско селце, сгушено в долината, бавно се съвземаше.

Нашествието беше оставило след себе си пушещи руини, озлочестени невести и избити мъже и деца. Старите хора с празни очи гледаха съсипията и се щураха в този мъртъв пейзаж.

Но мъртвилото беше само на пръв поглед. Тук-там се чуваха ударите на брадва в горите, някой ковеше нови греди на къшлата си. Оцелелите събраха заблудените по горите овце в общо стадо.

Там горе - на високия рът, на изток, можеше да се види тънка струйка пушек. Там беше колибата на един ловец. Никой не знаеше как му беше името. Кръстиха го Хрисул Божи човек, защото живееше сам, като отшелник. Той се скиташе из пущинаците и се изхранваше с лов и риболов. Хората разправяха, че като се върнал от рат и видял жена си и детето си посечени, непосмял да оправя дома си. Погребал ги и останал в гората...

По това неспокойно време проповядваха богомилите. Селяните ги слушаха с уважение, но не можеха да ги последват, дали обет на земята към милница. И светите хора си отиваха. Вечер край огньовете се разправяше, че Хрисул техен верен човек е станал, но всички ходеха при него за лек, понеже знаеше всякакви билки и болести.

Болярите също рядко навестяваха далечното селце. Само два пъти годишно идваха да събират децата.

Но понякога знатни люде със свитата си ходеха на лов и нарушаваха течащия като спокойна река живот на местните хора. Те търсеха не само подслон, но и храна, и медовина, и девойки да им прислужват.

В този есенен ден свитата на болярката Теодосия беше излязла за глигани. Селяните-гончии викаха из деретата, за да подгонят дивеча. Болярката, обратно на другите със знатно потекло, не намираше интерес в женските занимания и сплетни. Тя обичаше да язди своята пъстра кобила, можеше да борава с лък и копие не по-зле от другите ловци. Беше я научил баща ѝ Калоян, който се помина миналата зима.

Облечена в мъжки дрехи, със сиво наметало, тя мъчно можеше да бъде разпозната като болярка и жена. Само царствената ѝ стойка на коня и властното държане я издаваха.

Теодосия препусна по пътеката, изпревари-

ла останалите. Тръпката от лова я караше да се чувства изпълнена с живот. Изостряха се сетивата ѝ, топлина изпълваше бузите и слабините ѝ, сърцето ѝ биеше лудо.

Внезапно тя чу шум отдясно и отзад и си помисли, че някой охранник я е настигнал. Можаше само да обърне главата си, когато очите ѝ срещнаха разярения поглед на един огромен глиган. Тя нямаше време да хвърли копие или да постави стрела. Конят се изправи на задните си крака и ѝ пречеше. Звярът изфуча диво и се впусна към изплашения кон, блъсна го и ездачката му падна на земята. Обезумялата кобила се скри в тръс между дърветата.

Девојката лежеше в несвяст върху мократа земя и есенна шума, без да вижда връхлитащото за втори път животно. Тя не видя как една стрела изфуча и уцели глигана под лявата плешка. Той падна, но в предсмъртна агония ухапа крака на момичето, оставяйки дълбока рана.

От храстите изскочи едър, побелял мъж, с брада и мустаци. Това беше Хрисул. Той издърпа животното, затиснало момичето. Наведе се и откъсна парче от ризата си, за да спре бликащата от раната ѝ кръв. После нарами на гръб изпадналата в несвяст ловджийка и я понесе по пътеки, които само той знаеше...

Хрисул постави девојката на стъкменото от клони и слама легло в колибата си. Той изми с вода

и медовина раната, набра листа от живовляк и от-
ново превърза крака. Глиганът беше направил на
дрипи дрехите на момичето.

Мъжът въздъхна, стана и коленичи в дъното
на колибата. Изскърца капака на тежка кова-
на ракла. Там той беше запазил бялата риза на
жена си и парцалената кукла на момиченцето
си. Имаше и един гердан от синьо мънисто.

Хрисул облече заспалата болна с бялата
риза, поръбена с красива шевица. Поколеба се,
после извади гердана и също ѝ го сложи, като
избърса една случайна сълза от лявото си око с
опакото на ръката си.

С тежки стъпки той се насочи към поляната,
където беше погребал своето семейство. Само
несръчно издълбан в дървото кръст сочеше тех-
ния гроб. Хрисул съжаляваше, че свещеникът
също беше посечен от татарите и нямаше кой да
отслужи молитва за душите им. За това той беше
направил колибата си близо до тях, да е с тях и
да моли за прошка, че не ги е защитил навреме.

Той си спомни как на връщане от рат конят
му усети дима и изцвили. Не си спомняше как
препусна и как краката му сами го доведоха до
къшлата. Само греди стърчаха от руините и още
пушеха. С обезумял поглед той коленичи и зар-
рови в пепелта, за да намери обгорените кости
на любимите си съпруга и дете. Но такива ня-
маше. Заобиколи отзад към кладенеца и тогава

ги видя. Дори в смъртта си майката притискаше своята рожба.

Хрисул не помнеше колко време е коленичил пред тях.

— Ивана, Ивана-а-а! - вопъл излезе от гърлото му и го тресеше целия. Той стисна юмруци и гледаше към Бог - безсилен и отчаян. Скръбта го разтърсваше целия.

Сълзите не спираха, неспособни да изтрият ужасната орисия.

Нечия ръка тогава го изтръгна от унеса.

— Стига бре, момче! Стига!

Хрисул погледна състарената и напукана ръка, която го държеше за рамото. Обърна се и видя дядо Никодим, пчеларят.

— Как да живея сега, дядо Никодиме? Как? Старецът поклати глава и въздъхна.

— Сам трябва това да узнаеш...

Оттогава бранникът се промени. Той остави ризницата и меча и стана ловец. Търсеше мир за душата си, за мислите си. Цяр за болката. С времето тя остана - тъпа, но не така мъчителна. Като белега от меч на лявата страна на гърдите му. Болеше зиме и го караше да кашля продължително и дълбоко...

....Хрисул остави цветята на гроба, въздъхна и тръгна обратно към колибата. Той измъкна от капана си един заек, сложи го в торбата и продължи в напирания здрач.

Стъкна огън с огнивото и на него забърка яхния, за да нахрани неочакваната си гостенка. Когато котлето вече къкреше, девойката отвори очи.

Тя гледаше с детско любопитство всичко наоколо. Опипа премяната си. Опитва се да се надигне, но изпъшка и пак се отпусна върху кожата.

— Къде се намирам? Какво се е случило? — попита тя тихо.

— Нападна те глиган. Добре, че бях наблизо. Жалко, че беше толкова тежък, иначе сега с него щяхме да се гощаваме. Но добре, че той с теб не се гости - засмя се сърдечно Хрисул.

По-късно те сърбаха с дървени лъжици ароматната яхния и огънят ги спасяваше от студа, тъмнината и лошите мисли. Сякаш животът ѝ на болярка беше сън или някъде беше чувала за него. Теодосия с учудване си мислеше как този ловец не я запита как се казва и откъде е, но я лекува и храни. Но тя не посмя да му открие знатния си произход.

Тя неусетно задряма и сънува огъня. Той сякаш я изпълваше. Теодосия се мяташе в треската. Но тя усещаше нежните и лековити ръце на лечителя, който сменяше кърпите върху челото ѝ. Смътно си спомняше, че я накара да пие отвара от върбова кора за треската.

Когато се успокои, Хрисул дълго гледаше лицето ѝ, на което играеха сенките на огъня.

— Ивана, върна ли се, Ивана?- прошепна той.

Девојката отвори очи и го погледна. Огънят от треската бе запалил друг огън. Той беше превързал раната на крака ѝ, а сега тя превързваше раната в душата му. Нощта ги обгърна със звездното си наметало...

На сутринта Хрисул стана рано и отиде да донесе вода от кладенеца. После набра малко горски плодове и живовляк за раната. Когато се върна, видя в земята следи от копита. Ловците бяха навестили колибата и взели със себе си момичето. Но нямаше следи от борба. Той влезе в одаята и съгледа ризата, прилежно сгъната върху раклата, а на нея - синьото мънисто. Беше си отишла, незнайно къде.

...Минаха се две луни. И ето - пак ловджии зашетаха из горите. Но този път те не идваха за лов. Болярката Теодосия ги водеше право при колибата на отшелника.

Двама нейни охранници я бяха изпреварили и държаха привърженика на богомилите вече завързан.

— Пуснете го! - нареди тя.

После се обърна към коленичилиия мъж, който изпървом не я позна.

— Стани! Искah да ти благодаря за добрината - и посегна да му подаде една златица.

— Не искам твоята златица! – глухо отвърна

мъжът.

Кафявозлатистите очи на болярката се срещнаха с неговите...

— Знам. - отвърна тихо тя.

После обърна коня си и даде знак на свитата си да потеглят обратно.

Тя яздеше бавно и с усилие се сдържаше да не погледне назад...

Шепотът на времето:

Перпера (грц. υπέρπυρον) е златна монета във Византия (XI-XIVв.) и средновековна България през XIII-XIVв. Българите я наричали още „златица“.

По онези времена наистина е имало болярка Теодосия от Калояновия род.

КЪДЕ ЗИМУВАТ РАЦИТЕ?

В края на февруари, дърветата бяха с красива ледена паяжина, която на зимното слънце искреше с цялата си студена величественост и пръскаше надежда за по-добри и топли дни.

Спас затвори с въздишка прозореца на ателието си. Не чакаше никого. Жените в живота му все си отиваха. С дни не излизаше навън. Не работеше, мислеше за поредната раздяла. Днес обаче го посети приятелят му Гошо. Също сам. И той художник. Инат. Готов да му помогне по неговия си начин, да го разведри с разходка някъде в планината. Например за раци. Не успяха през лятото, защо да не отидат през зимата? Приятелят му познаваше дефилето на Искър като петте си пръста на лявата ръка. На дясната липсваха два от неправилна употреба на някаква машина. Докато работеше с нея мислеше за конкретна жена и пръстите отлетяха. Миг невнимание – цял живот без пръсти. Жените в живота му и те - завъртя се една, втора, трета, поожени се два-три пъти, къде послъга, къде го излъгаха...

Двамата се утешаваха взаимно. Тръгнаха за раци с малко пари. И те не достигаха. Художници.

Посъбраха нещо за билети, хванаха влака и право към дефилето. Можеха да скочат в движение в подходящо място. Влакът, наистина намали ход и спря не по разписание. Те погледнаха към скалите, реката, големите камъни край водата... Това е мястото!

От бързане не взеха нищо за ядене. Е, ще си напалят огън, ще си поприказват, ще си стоплят вода за чай или кафе... Какъв чай? Кой художник пие кафе? Затюхкаха се със закъснение. Най-вече Гошо. И да е с жена и да не е - може да го преживее, но без вино! Да имаха поне бутилка, да се постопят, поне чашка, поне глътка. Ай, да му се не види!

Времето, въпреки студа, бе приятно. Накладоха огън. Но от събраните влажни съчки той не се разгоря. Колкото и да се мъчеха да се сгреят, нищо не се получи. Гошо за да се стопли, започна да търси раци. Повдигна камък, втори, трети. Какви раци посред зима? Е, така за идеята. Те бяха гладни и като ги човъркаше отвътре, си замърмориха тихичко. Всеки за своята мъка:

— Сега да имам червено вино...

— Да се гушнем...

— Да ми сложи софрата...

— Моето зайче да заподскача около мен...

— Да си отпиваме...

— Да се напрегръщаме...

— На малки глътки..

— С дребни целувки...

— Да ми потече сладостния сок по устните...

— От шията до ушите...

Изведнъж се сепнаха. До тях молитвено стоеше отецът от съседния манастир, подпрян на бастунче и ги разглеждаше внимателно.

— Какво ви води насам, чада мои, в тази пустош?

Гошо се окопоти и каза:

— Отче, къде е най-близката кръчма, че ми се пие вино?

— А на мен ми се ядат кебапчета.

Отецът ги погледна с укор, но благо ги поведе към най-близката кръчма.

Там на топло до огъня на изкуствената камина, като се заситиха с храна, започнаха да се оплакват. Спас за раздялата с поредното гадже, за безпаричието. Гошо, че и на него не му стигат парите и виното, а жените все го изоставят. Отецът и той им пригласяше, че бил сам. Какво да прави горкият, ходи с бастунче, манастирът е някъде по скалите. Трябвало да търси майстор да постегне църквата, да пооправи иконите. Няма-ло наблизко бояджия, за художници нямал много, но бе посъбрал нещо, а и къде да ги търси?

Те пиеха и пиеха от евтиното вино на кръчмаря, а той потриваше доволно ръце, когато... след третата бутилка утайката на фалшивото вино не оцвети устните на двамата нещастни

мъже.

Отецът, като не носеше на вино, ги погледна, стресна се и промълви:

— Какви красиви устни, какви дълги коси и дълбоки тъжни очи като на... Ама, вие да не сте...

— Ехо, за какво говориш? - двамата се ококориха. Отецът не спомена ли, че самотата му тежеше? Но като се погледнаха... С тия дълги коси, бради и червени устни. Двама мъже. Сами. В гората... Уплашено изхвърчаха навън, да не ги помислят за двойка. Отчето след тях. Та, те са художници, как не бе забелязал по-рано!

— Момчета, чакайте! - за какво си говорехате? А, за раци. - Да ви покажа къде има раци? Нали искахте раци?

— Не, благодаря!

Те тичаха напред, а отецът след тях, хоп, хоп на слабите си крака, троп с бастунчето.

— Стойте де, чакайте да ви питам нещо...

— Как ще ни пита, давай да тичаме...

И така тичаха до най-близката спирка на влака...

Но Гошо, изведнъж се сети:

— Ама, отчето не търсеше ли художници?

— А, така... Бил заделил пари за тях...

— Ха, сега, нали ни трябваха пари!

— Какво ще правим?

— Не знам.

— Ще чакаме влака?

Те извърнаха глави, откъдето все още се дочуваше едно „Момчета-а-а!...“ и хоп, хоп, троп по заскрежената земя... Но докато умуваха дали да се върнат, влакът закова по разписание.

ЖАЖДА

Двигателят внезапно замлъкна. Инерцията трябваше да го отдалечи от това място и да излезе от зоната на града, но машината направи плавен завой и се приземи на един от балконите. Знаеше, че това е именно балкон, защото преди да предприеме това пътуване, проучи всичко подробно. Огледа се и опита да приведе двигателя в готовност за отлитане. Не. Нищо не се случи. Опита с резервния, но и той не реагира. Една по една изпробва всички системи, но в нито една нямаше живот. Не, това не беше вярно - екранът пред него светна и показва наличие на връзка. Успя да се свърже с центъра, но от там му отговориха, че не им е известна причината за аварията и че ще могат да го приберат едва след около 3 земни седмици...

Тиктакането на стрелките се конкурираше с цъккането на клавишите и секундите се опитваха да изпреварят думите, летящи в пространството. Вече трета седмица Маги не можеше да се отдели от компютъра - бързаше да приключи със задълженията и веднага се прехвърляше в социалната мрежа, която бе обсебила нейния живот. Не, не цялата мрежа, а един конкретен

потребител с псевдоним „RT5“. Явно беше любител на научната фантастика, защото за профилна снимка бе поставил изображение на някакво странно, макар и симпатично, създание.

Маги: Не си ли гладен?

RT5: Всичко, нужно за поддържането на жизнените ми функции, е на една ръка разстояние.

Маги: Колко е дълга ръката ти?

RT5: Колкото е нужно.

Маги: Супер! А на мен ми се налага да отида до кухнята, а понякога и до близкия магазин.

Тя беше убедена, че той се шегува и това я забавляваше. Изобщо, според нея, беше много забавен - постоянно разказваше някакви фантасмагории и личеше, че е много начетен - обясняваше ѝ подробно устройството на някакви машинарии. Тя самата ръководеше екип в институт за нови технологии и бързо намериха общ език. В негово присъствие, макар и виртуално, тя се чувстваше напълно комфортно. Нямаше ги блудкавите закачки от типа „Блондинка, но с акъл“ или „Красива, пък умна“, „С това тяло какви пари можеш да изкараш“ и други подобни, с които я заливаха псевдоприятелите ѝ. Понякога ѝ се искаше да бъде тъпа блондинка или да си обръсне главата, защото те наистина я караха да се чувства глупаво с ви-

сокото ѝ ниво на интелигентност. Много искаше да срещне човек от другия пол с нейното или по-високо IQ.

Тъкмо беше на ръба на отчаянието, когато във виртуалното пространство се появи RT5. Той я караше да се чувства специална. Когато си пишеше с него, напускаше този свят, излизаше от тялото си и политаше сред изгревнооцветена мъглявина или се рееше сред далечното звездно небе. Той беше като енциклопедия и успяваше да я пренесе от морските дълбини до командната зала на космически кораб или да я вкара тайно в някоя генетична лаборатория. Понякога жената имаше усещането, че разговаря със същество от друг свят - свят на по-висш разум. И изобщо не беше далече от истината.

Маги: Прости ми за думите, но мисля че се влюбвам в теб.

RT5: Маги, разкажи ми какво е да се влюбиш, какво е това „Любов“?

Маги: Ти сериозно ли ме питаш? Никога ли не си се влюбвал?

RT5: Мисля, че не съм. Живея в общество от самостоятелни единици.

Маги: Защо, при вас не се ли раждат деца?

RT5: О, има деца, които са резултат от сложно генетично комбиниране. Това ли наричаш „любов“?

Маги: Шегаджия! Нищо не си ми разказал за

мястото, където живееш.

RT5: Разказах ти, но ти... нарече и това шега. Сега ти ми разкажи какво усещаш, когато си влюбен.

Маги: Пак се шегуваш, но ще ти разкажа какво чувствам аз, макар че сигурно си много далече и единствената възможност да общуваме е тази. Мога и с това да се задоволя, но все пак... имам усещането, че те познавам вече достатъчно добре, за да ми се иска във всяка една минута да съм с тебе, да разговаряме, да те глезя, ти да ме глезиш...

RT5: Как?

Маги: Като си доставяме взаимно различни удоволствия - да се смеем заедно, да се събуждаме един до друг...да се докосваме, да се любим...

RT5: Да се любим?

Маги: Да, да се любим... Нали е нещо естествено между двама, които се привличат?

RT5: Сигурно е така в твоя свят...

RT5 се притесни. Не разбра смисъла на много от думите, но желанието за близост вече му беше познато. Той осъзна, че ако не отлети скоро, просто ще загине, защото не му беше познато противодействие на завладяващата го слабост. Екранът пред него светна в зелено - осъществяваше се връзка с центъра. „Приготи се! След 10 земни минути влекачът ще е

при теб. Открихме причината за повредата. В действителност повреда няма, а спирането на двигателите е причинено от т.н. жажда за любов - това е най-големия враг на свръхвисоките технологии,,

RT5: Маги, след малко връзката ще прекъсне. Налага ми се да отлеля...

Маги: Добре, RT5... и без това умирам за сън... Така и не ми каза как се казваш в действителност...

Връзката прекъсна. Ако Маги беше погледнала през стъклото към балкона, щеше да бъде удивена от красотата на отдалечаващите се окръжности от светещи точки. В малкия извънземен кораб едно същество се чувстваше обречено - знаеше, че в доклада си трябва да напише: „Земята е опасна - там върлува безконтролно страшен вирус, който действа блокиращо на нашите системи“, а и те вече го знаеха. Знаеше още, че скоро ще проличи, че е заразен, защото беше изпитал потребност от общуване, взаимност, радост, а може би и любов... Имаше чувства, нещо, което не беше познато в неговия свят и... вече изпитваше жажда... Осъзнаваше, че само този, който е изпитал, който се е научил да различава чувствата и е познал любовта, можеше да изпитва тази жажда - жажда за любов. Възможно е да го изолират като начало и понеже чувствата не могат да се заглушат, със

сигурност ще го прокудят. Тогава може отново да се върне на Земята... А може би изобщо не трябваше да тръгва от там...

Когато се събуди на другата сутрин, Маги имаше усещането, че е загубила нещо, но не можеше да установи какво - сякаш беше проспала изминалите 2-3 седмици. Беше жадна... Изпитваше огромна жажда за любов.

ГЛАРУС

От години не бях ползвала отпуска. Не, не че не съм излизала в отпуск от работата, но не си бях давала почивка от хаоса около мен. И ето ме сега - вече дванадесет дни се оглеждам на моския бряг за някой „гларус“. Ааа, не в оня смисъл, дето трябва да плащам. Щеше ми се някоя забегка. Днес е последният - тринадесет-ти ден... - събота.

Обикновено идвам на плажа към осем. Тогава са тук всички самотници или... смотаняци... Всяка вечер, преди заспиване, връщам лентата назад, за да установя, че на нито един не мога да запомня физиономията. Бих могла да си отпусна още седмица, но не виждам смисъл. Довечера хващам влака и се връщам отново към мрачното сиво ежедневиe.

Дните се изтърколиха като цигански колела - утро - вечер, ден - нощ... от самотни по-самотни...

Ето и сега, след като постлах самотната хавлия на пясъка край тихото, може би самотно като мен, море и запалих самотна цигара, ще изпия последното самотно кафе и се готвя да хапна също тъй самотната кифла, небрежно оставена, поглеждам, почти върху финия вълнен розов шал...

Е, плажът постепенно започва да се пълни, но...

Изведнъж нещо се стрелва към мене, аз се навеждам и надигайки глава, виждам как един гларус отнася кифлата ми и...

— Шалът мииии! - изкрещявам ужасена и скачам.

Птицата се стрелва към една жена, която прави няколко крачки назад, залита и пада по гръб върху току-що изтегналия се наблизо мъж. Развелият се шал първа сладоледа на едно идващо дете, размазва го по лицето му и то писва. Шепата хора на плажа скачат и подгонват изплашения вече гларус. Току-що пристигнали тийнейджъри го замерят със сини сливи и уцелват една лелка... Настава голяма олелия. Ошашавената птица вижда свободен коридор към водата и се спуска натам... Опитва се да се вдигне във въздуха - пуска кифлата, а вятърът подема закаченият за крака ѝ шал и ѝ помага за известно време. После го отпуска и крайчето му се топва във водата, материята натежава и започва да дърпа птицата надолу...

Не искам да видя останалото. Сядам на брега и захлупвам лице в шепите си - не знам да плача ли или да се смея. Искях гларус - на ти гларус! Язък за шала - беше подарък от най-добрата ми приятелка - донесе ми го от чужбина. Язък и за гларуса - обречен е, ако не успее да се освободи...

Край мен постепенно утихва. Аз седя с кра-

ка във водата, изключила външния свят и мечтатая. Ето, дочувам шляпане на весла току до мен и си представям привлекателен мъж с чаровна усмивка, който ми подава ръка и казва: „Ще ме придружите ли до самотния остров, който се вижда ей там?“

— Госпожо, този шал ваш ли е? Госпожо!

Излизам от унеса и вдигам глава, отваряйки най-сетне очи. До мен наистина има лодка, забила нос в брега, а от нея една ръка подава мокрия ми шал. Слънцето ми пречи да видя повече. Ставам бързо и посягам към наметката си с едно смотолевено „Благодаря!“, но ръката се дръпва и същият глас възкликва:

— Охоооо, доста симпатична дама! - насреща ми светят два изумруда и белеят два реда зъби. - А може би заедно с шала ще приемете и разходка с лодка??? - и докато аз се колебаая, той продължава - Който прави услугата, черпи!

— Добре! - отговарям аз, преди да се е разколебал - Приемам разходката с лодка... заедно с шала!

Събирам багажа си от плажа и си мисля как тази вечер влакът ще замине без мен...

ПЪТЯТ

Дъждовните капки потропваха бързо и се стичаха, настигайки се, по стъклата. Отиващото си лято сякаш плачеше.

— Точно сега ли трябваше да завали?!? - се възмущаваше тихо Тонко. - Да му се не види и каръщината...

Той стоеше, видимо спокоен, скръстил ръце пред прозореца, а благоверната му се суетеше край багажа, струпан или по-скоро затрупал част от коридора.

— Що ми трябваше да те слушам... - мърмореше по-скоро на себе си той, -... че и цялата компания да се съобрази с тебе..., с твоята отпуска... Трябваше да си отидем през юли, както всяка година...

— Че кога сме ходили, бе, Тонко? - настръхна Софка.

— Не, бе, Софче... Както някога... и... както го планираме всяка година... И тоя багаж... - той хвърли бърз поглед през рамо. - Айде, дигай децата, че Мирчо ей сега ще звънне, а още не сме натоварили.

— Ние сме готови, тате! - чу се тънко гласче изпод закачалката. Децата се бяха свили на шкафчето за обувки и усещайки напрежението, не смееха да мръднат. Недоумяваха как ще ходят на море и то на палатка в такова време.

— Взехте ли си дъждобраните? - строго попита бащата.

— Да, тате! - плахо отвърнаха двете момиченца.

— А да не сте забравили банските? Събличаме дъждобраните и се бухаме в морето! - опита се да се пошегува той, при което близнаците само се спогледаха учудени.

— Изпивай си кафето и да смъкваме багажа - отвори вратата Софка и затътри огромен куфар към асансьора. - Вие стойте там! - нареди тя на децата.

След 10 минутки целият багаж беше под стряхата на входа, а Тонко паркираше 20 годишния „Пасат“-комби пред дългата 8 метра пътека - най-близкото за товарене място. Зад него една след друга спряха още три коли - цялата група беше тук. Дъждът шуртеше без пощада.

— Айде бе! - долетя глас от едната кола.

— Не сме натоварили.

— Ами що не натовари снощи като нас?

— Да, бе, ти имаш гараж, а аз с тая каръщи-на... - Тонко си спомни как преди време бяха „проверили“ багажника на старото жигулии и от яд, че е празен му бяха укривили капака почти под прав ъгъл.

— Малеее, ама вие имате багаж за цял камион?! - възкликна Мирчо, дотичал, покрит с голям найлон.

— Ей сега ще го приберем - уверено отвърна собственикът на немската машина. - Щайгите тук, така..., барбекюто тук, така..., хладилната чанта..., палатката..., масичката със столчетата...

— А бе мой човек, за барбекюто, ясно, аматия щайги... Напомняш ми за преди 20 години, когато тръгнахме с жигулито и москвича... И там има магазини.

— Ааа, кой знае какви са цените, а туй е от градинката на тъщата. Важно е! Саковете на седалката... Готово!!! - приключи със задоволство Тонко. - Тръгваме! Айде, бе жена, качвай се, че ще подгизнеш!

— Нещо не е наред... - замислено стоеше тя с чадъра под дъжда.

— Децата на старата ли ги оставихте? Добре сте направили! А ние взехме малкия, че дъщерята... - не довърши репликата приятелят им, отправяйки се към колата си.

— Децата! - раздра с вика си ранния час Софка. Мирчо се закова на място, а по фасадата на блока светнаха няколко прозореца.

Тонко - як, здрав мъж, бързо се изкачи до 4-тия етаж и донесе момиченцата под двете си мишници, но установи, че е заел местата им с големия сак.

— Аз ще го взема, при мен има място - рече Мирчо и с готовност грабна огромната чанта, която за радост не беше много тежка.

Тръгнаха. Най-сетне отиват на море. Големите не го бяха виждали от години, а 8-годишните близначки щаха да го зърнат за първи път след може би около 5 часа.

Тънка светла ивица отбеляза изтока и постепенно се разшири, измествайки тъмнината. Дъждовните бляци бяха останали някъде назад, а отпред слънчевия диск бавно се издигаше над пътя.

Насреща няколко коли подред присветнаха с фарове, знак за полицейски пост. Тонко погледна дремещата Софка - беше с колан, закопча своя и хвърли поглед в огледалото към задната седалка, където спяха дъщерите му. Беше изостанал от групата, но това не беше причина за притеснение. Нещо нормално бе да го спрат с тази стара кола - не му беше за първи път, затова отби спокойно от пътя, подчинявайки се на палката на полицаия и зачака.

— Инспектор Димитров! Документите, моля! - нормална процедура.

— Софке, дай документите на инспектор Димитров, ако обичаш! - обърна се възможно най-учтиво шофьорът към жена си.

— Тонко! - разбуди се Софка с вик и той разбра, че нещо не е наред.

— Не ми казвай!... В сака са...

— При Мирчо... - довърши с широко отворени от ужас очи съпругата.

— Господин инспектор, малко недоразумение... Ще звънна само един телефон? - още спокоен каза Тонко.

— Нямате документи, така ли? Слезте от колата и ме последвайте! - строго нареди полицаят.

— Моля Ви, Гос`ин инспектор... - взе да се поти големия мъж, - само едно обаждане...

— Без документи, сигурно и жената няма такива, две малки деца без специални седалки... - продължаваше полицаят, - сега ще огледам и колата...

— Какви специални седалки, та те са на по осем години...

— Като гледам Вас - спря се униформеният и поклати глава - и онази едричка жена в колата... мхм, малко се съмнявам. А пък и кой знае, може да сте ги откраднали тези деца... Спят и не мърдат...

През това време Тонко звънеше на Мирчо, но той не вдигаше. Набираше наново и наново, но без резултат.

— Не вдига! Шофира!

— Значи спазва закона...

Полицаят изглеждаше сериозен, макар че още в началото разбра нелепата ситуация и тайно се забавляваше. Ако Тонко го беше погледнал, щеше да види играещите крайчета на устните му, които едва се сдържаха да се раз-

тегнат в усмивка, но пък нямаше как да го пусне, без да му провери документите.

Най-после Мирчо се обади:

— Какво става, друже? Трябваше да отбия някъде... Къде си?

— При полицейския пост.

— Проблем ли има някакъв?

— Документите ми са в сака...

— Айде, стига бе! Аз съм поне на 40 км от там, ама какво да те правя, обръщам... Добре че насам не е валило и е сухо... До скоро!

— Той е с бърза кола, няма да се забави повече от 20-25 минути - по-скоро на себе си промърмори загазилият.

— Май не трябва да те изпускам от поглед! - пошегува се Мирчо, малко преди да потеглят отново.

— А, карайте си! Щом моята Софка е до мен, документите са вече с нас, а и храна имаме в изобилие, все ще пристигнем - направи опит да отговори на шегата Тонко. - Има-няма още стотина километра...

— Добре, значи... среща направо там!

— Там - като ехо повтори спасеният и махна с ръка - До скоро!

Отново тръгнаха към бленуваното море. Децата се бяха разбудили и след кратка закуска се заиграха. Звучеше тиха музика - и двамата

равно, но меко място. - Софче, къде са кърпите, чаршафа?... Не са в оня сак, нали?

— Тука са! - жената, след като положи младежа да легне на тревата, издърпа малка чанта и извади поисканото.

— Виж, извади аптекката, трябва да има спирт. Ако не, бутилката с водка извади, май ще е по-лесно, та да си измия ръцете - продължи да нарежда Тонко. - Ей сега, миличка! - каза той благо на крещящата родилка и когато беше готов, допълни със строг глас. - Давай сега, напъвай!... Почини си!... Хайде пак!... Готово! - в големите му ръце се губеше малко същество. - Честито! Момиченце е! -той го шляпна леко и бебето изплака. Сложи го в чаршафа в ръцете на жена си, а тя го подаде на майката.

— Трябва да срежем пъпната връв, до колкото зная... - рече Софка. - Ето ти новото ножче, полях го с водка. Довърши си работата!

— Линейката идва. Чувам я! Те ще го направят по-кадърно. Ще изляза да им махна, че тука нас май никой не ни вижда, а само колата ни. Щом никой друг не спря...

— Благодаря ви! - промълви младата жена. - Дано той - посочи към младежа - да не е сериозно ранен, че няма да си го простя. Аз дръпнах рязко волана, когато внезапно ме заболя. Имаше още около три седмици и бяхме решили да идем до морето за ден-два, но...

— Ще се оправи, миличка! Сигурно се е понатъртил и доста се е поизплашил, но ще се оправи! - погали я Софка. - Бащата ли е?

— Да!... Имате две ангелчета! - посочи родилката с поглед момиченцата, които се бяха свили до колата. - Документите ни... В колата са... - сети се тя и се надигна.

— Ще ги вземем, успокой се!

Дойде първо линейката. Изненадаха се, когато видаха малкото човече, но бързо довършиха израждането. Младежът нямаше нищо счупено. Малко след тях дойдоха полицаите - същите, които ги спряха по-нагоре. Оформиха документацията, без да се бавят.

— Понякога Съдбата си прави странни шегички - констатира инспектор Димитров. - Значи е трябвало да бъдеш тук навреме... - погледна той към родилката.

— Сигурно е така! - отвърна с усмивка Тонко.

Пътят до морето се оказа твърде дълъг за семейството му, но продължиха доволни. Пяха с пълно гърло чак до морето.

Беше минал час и половина, откакто трите коли се бяха установили в наетия преди време по интернет парцел. Докато възрастните опъваха палатките, а децата събираха съчки за огън, Мирчо с безпокойство поглеждаше часовника

си - пак се беше случило нещо...

Знаеха се с Тонко от малки - израстнаха в един двор и бяха неразделни, а Софка му беше братовчедка, дошла да учи в града. Още тогава двамата си бяха лика - прилика. По-късно всички бяха свидетели на битката им с времето да се сдобият с дете и на тревогите по отглеждането на близначките. Бяха свикнали със странностите на семейството. Понякога се шегуваха с тях, но ги обичаха. Макар често малко разсеяни, бяха добряци - никой не ги беше чувал да се карат помежду си или да влязат в конфликт с някого. Удивително беше спокойствието, с което и двамата приемаха ситуацияите, които изнервяха останалите, а пък житейските несгоди - сякаш без тях животът им нямаше да има смисъл.

— Най-послед! - възкликна облекчено Мирчо, когато видя муцуната на старото немско возило да влиза в ограждението. - Ето тука! - посочи той мястото за паркиране.

Още не беше спряла колата, когато от нея изскочиха двете момиченца и хукнаха с викове към морето - тясната плажна ивица беше оттатък оградата и малката портичка зееше отворена.

— Е, защо се забавихте? - нервничеше Мирчо.

— Нищо особено, нищо необичайно... - с виновна усмивка отговори Тонко, докато вадеше барбекюто и палатката. - Нали знаеш какво може да се случи по път..., освен да те спрат по-

лицаи...

— Спукал си гума!?

— И когато трябва да разтовариш всичко, за да стигнеш до крика и резервната... - усмивката не слизаше от лицето му. - Добре, че тук не вали и можем да се насладим на почивката. Ех... От години мечтаем за тази ваканция - знаеш, все нещо се случваше и не можехме да тръгнем. Но.. вече сме тук! - очите му се насълзиха, когато погледът му се задържа на щастливите близначки, плискащи се с писъци на брега...

КОДЪТ

Когато си спомня тази история, умирам от срам.

Лято, жегата... Прибирам се аз един път след работа и въпреки че е надвечер, слънцето при-
журия, а дечурлигата тичат през новия шадраван,
онзи, дето струите излизат направо от плочките
на площадчето и вечер е ошарен от ралични
светлини - шантава работа...

Та прибирам се аз - уличката излиза почти
срещу нашата задна тераса и виждам щипки на
простира за чорапи. Така нарича съпругата ми
телта, опъната между колонките на парапета на
терасата. Светла няма навик да меша цветовете
на щипките - когато простира, слага първо
всичките сини, после червените, жълтите... Ни-
кога не простира една дреха с различни щипки,
а и просва първо дрехите от един цвят, после
друг и така... Това си е нейна приумица, освен
това прибира щипките заедно с прането. Сега
обаче си висят там и някак си е странна под-
редбата им - 3 сини, 3 червени, 3 жълти, 3 чер-
вени, 3 сини. Ще рече човек, висяли са чорапи-
те на някой трикрак. Докато заобиколя блока
и изкача стълбите, щипките изчезват. Това се
повтаря и на другия ден. На третия вече съм
силно раздразнен, ще кажеш някой си играе с
мен. Виждам ги да си висят в същия ред, уско-

рявам крачка, за да стигна по-бързо и едва не се сблъсквам с благоверната си на вратата на апартамента - тя излиза. Отминавам я само с едно „Здрасти!“ и влизам вътре. Поглеждам на терасата, но щипките ги няма. „Явно тя ми се подиграва.“ - преминава като светкавица през съзнанието ми.

Влизам в банята, пускам душа, но нещо все ме гложди. Загръщам се с халата и излизам на терасата да изпуша една цигара и да помисля. Погледът ми се понася по отсрещните балкони, които са толкова близо, че може спокойно да водиш разговор със съседа. Такова е новото строителство - нагъчкват постройките една до друга, да решиш, можеш с комшията и по една ракийка да удариш, без да си ходите на гости, ей тъй, през парапета да се пресегнеш и да се чукнете за „Наздраве“.

„Ха! Какво е това на втория етаж отсреща? Три сини, три червени, три жълти...“ Прилича на детска игра - си помислям аз, но...- само дето там живее свалячът Пиер. Не зная дали това му е истинското име ли не, но всички сме виждали как води разни мадами, уж да ги рисува. Да, бе, да! Разбираме ги ние тия работи, ехей... Той където отива, ние оттам се връщаме... Ха... Да не би...“ Поглеждам към детската площадка и о, Боже, тя разговаря точно с него... Тежко подозрение превзема душата ми. „Да, ще го напра-

вя. Ще разплета тази история, цялата интрига, ще открия истината." Влизам в хола и отварям компютъра на профила на Светла във фейсбук, знаей всички пароли, обаче няма лични съобщения. Надниквам в скайпа... Също... Дори изтрети няма. „Когато заспи, ще проверя телефона ѝ. Да му мислят, когато ги хвана!“ - просветва в мозъка ми някаква дяволска алармена лампичка.

Убеден бях, че имам основание да се съмнявам във вярността на жена ми. Не тя ми беше дала повод, не, а приказките на колегите ми. Не осъзнавах тяхната завист, че имам млада, хубава и оправна жена. „Ето, виждаш ли - ти остаряваш, а тя е в разцвета на силите си... Ще си намери някой по-млад от тебе, ще видиш... ако вече не те е сменила“. Такива неща ми говорят - къде са сериозни, къде - не и постепенно съмнението е пролазило в съзнанието ми.

Спомням си как я видях на онова събиране, на което не исках да ходя, и веднага се влюбих в нея. Тя беше на 25, а аз - почти на 40. Ухажвах я цели 6 месеца, преди да стане моя. След още половин година ѝ предложих брак и се оженихме. Роди ми 2 дъщери, но към момента, за който ви разprávям, голямата е при баба си, а малката е с майка си на площадката и си играе с децата. Тя обаче говори с Него. Спомням си още, че за онзи празник в детска-

та градина сама ходи да го моли да нарисува декорите, щото моята Светла е председател на родителския актив. А преди това той прави някакво пано за входа... „Какво толкова има да си говорят? И как се смее само..." Отдавна не съм чувал смеха ѝ вкъщи...

Когато двете се прибират, Светла сияе - явно добре се забавлява, а това скапва моето настроение и аз помръквам съвсем. Мрачната ми физиономия в началото я озадачаваше, но от 2-3 месеца е често явление и тя вече не ми обръща внимание. Само отчита:

— Днес пак сме в лошо настроение, а? - а с това долива „масло в огъня" и аз просъсквам:

— То ще се чуе...

Това сякаш обърква всичко - Светла ме поглежда първо учудено, поле изръсва: „Да, явно има какво. и отминава. Измива детето, нахранва го и го слага да спи, след което пренася завивките си в детската стая. Докато тя си пуска душ, аз преравам чантата ѝ и ѝ проверявам телефона. Не откривам нищо компрометиращо и отбелязвам: „Хм, умее да се пази, заличила е всички следи." Може би, ако бях открил нещичко, щях да се чувствам по-добре, доволен, че подозренията ми са се оправдавали, но така... „Ето, ще спи в другата стая. Да ѝ вдигна ли скандал? Неее, ще се разкрия."

На следващия ден - петък, се правя на бо-

лен и излизам по-рано от работа - зная, че в последния работен ден от седмицата Светла работи само сутрин и следобед обикновено си е у дома. Но нея я няма. Отварям вратата на балкона и поглеждам за щипки. Няма ги. „Явно, когато си уредят срещата, ги прибира“ - откривам аз логиката като последен ревнивец. Поглеждам отсреща - и там няма щипки, но пък през отворената врата към терасата се чуват смеещи се гласове - мъжки и женски. Веещата се завеса открива художника с две чаши и бутилка в ръце, гол до кръста, говорещ оживено на някого... и... отново смях... „Сега вече ги пипнах!“ - решавам аз и хуквам към жилището на съперника. Входът е на съседната уличка, но аз съм бърз. Стигам до входа, обаче, нали се сещате, вратата е със електронно заключване. На десетата минута вече съм позеленял от безсилие, когато в рамката застава с широко усмихнатото лице художникът, правещ път на една много по-млада от него жена, която, сещате се, изобщо не е моята съпруга.

— А, комшу, здрасти! Жега, а? – подхвърля, виждайки, че целият съм плувнал в пот. – Търсиш ли някого? Влизай! – и услужливо задържа вратата, докато се сетя да я хвана.

„Боже, как щях да се изложа!“ - си мисля аз, но загадката продължава да ме гложди и естествено се забивам в една кръчма, та да мине

времето...

Два часа по-късно се прибирам с леко позамаяна глава, смел и решен да ѝ потърся сметка. Аха, седи пред компютъра, пише нещо и за никъде не бърза. Малката се цопурка в надуваемия басейн на терасата и кротува там с куклите.

— Днес не си навън, а?

— Имам работа.

— Или той е зает?!?

— Кой? - пита тя, без да ми обръща особено внимание и продължава да чатка с клавишите.

— Как кой? Художникът! Кога ще те рисува?

— Да ме рисува ли? - сепва се тя. - Ама ти какво?

— Как какво? Всеки ден сте заедно навън, шушукате, хихикате... Как става така, че когато си навън и той е там, а? Само не ми казвай, че е случайно! - набирам все повече смелост аз... - А и тези щипки, дето се уговаряте с тях...

— Какви щипки, бе? Ти добре ли си? - скача тя на свой ред.

— Момчeeeeeeeeeeeeeeee! - раздира с вика си нажеженото пространство малката от терасата и двамата се сепваме.

— Какво момче, къде? - изскачам бързо при нея, готов да я отбранявам от някакъв на-трапник.

— Пепи има братче, Пепи има братче, братче, братче... - тананика вече весело тя.

— Братче ли? - попита заинтригувано Светла.

— Да, той много искаше братче, че да си играят. - обяснява малката. - Днес дядо му и лелу му дойдоха да го вземат по-рано от градината.

— Кой е Пепи? - недоумяващ попитах аз.

— Внукът на въпросния художник, който е приятел на дъщеря ти от градината, майката му от няколко дни е в родилното под наблюдение. Ама ти от къде да знаеш? - ми се сопва тя и пита гальовно малката (гледай ти как бързо променя тона). - Ти от къде разбра?

Тя сочи балкона отсреща, където висат цял ред сини щипки...

— Ахааааа... Така значи... Това било. И какво означават „3 червени, 3 жълти, 3 червени“??? - пита развеселена майка ѝ.

— Ех, добре де... - примирено казва малката. - Те означават..., че е време да започваме да мрънкаме да ни изведете...

— Така... А „3 сини, 3 червени, 3 жълти, 3 червени, 3 сини.“???

— Че вече съм успяла да те убедя и след малко излизаме...

Светла ме поглежда подигравателно някак отгоре, а аз се чувствам толкова нищожен...

ВЕЛИКАТА КИТАЙСКА СТЕНА

Всичко започна с един закон, приет преди столетия. В последствие така се стекоха нещата, че този закон се обвърза с Великата Китайска Стена. Но събитията така се объркаха, че една малка част от хората знаят малко, а малцина са тези, които помнят всичко.

Преди столетия на власт е била династията Тцън Дзън, която била много „демократична“ и то по време на имперско-феодален строй. Императорът набързо похарчил императорската хазна за какво ли не – от пищни императорски вечери до закупуването на много скъпо струващо говорещо магаре. Тогавашният им Отчетник не открил начин как да изпише тези безумни харчения и се сетил нещо, на пръв поглед странно. Обложил с годишен данък всеки развод и набързо напълнил отново хазната.

Понеже печатът беше у него, под последната точка от конституцията той дописа нова, подпечата я, затвори плика и го изпрати на императора, а печата постави на мястото си. Конституцията не бе прочетена – едва ли някой в тези години би я прочел и затова на никой не му направило впечатление последната точка. Тя гласяла, че все-

ки, който се разведе, започва да плаща данък и то всяка година. Това много се хареса на императора, който не бе по-малко изненадан от всички. Но и той не я бе прочел, въпреки че с изключение на Отчетника, самият император Тцън Дзън и всички от които зависеше Конституцията, гласуваха с удобрение. Имаше и един „въздържал се“, но това бе Отчетникът.

И така императорът виждайки пълната хазна всяка година, с течение на времето доста се сприятели с Отчетника и дори това приятелство премина във вечна дружба. Вечна, вечна, колко да е – един живот. Разбира се, тяхното приятелство бе искрено и въобще не ставаше въпрос за пари и пълна хазна. И Тцън и Отчетникът много обичаха поданиците си. Освен това Отчетникът беше много хуманен човек, защото когато направеше нещо, което да е в ущърб на поданиците, веднага го забравяше. Но той бе професионалист и само когато трябваше си го спомняше и после пак го забравяше. Един истински достоен и добър Отчетник и висш политик, ориентиран към човешкото и към благо на всички хора. Разбира се доста е некоректно да хвалим само един политик и Главен Отчетник, при положение, че всички останали законотворци и управленци са ориентирани главно и само към народа и неговото благоденствие. Отчетникът се съедини с императорската ди-

настия и оформиха висшата ложа. В началото бяха само двамата, но постепенно, заради императора почнаха да се присъединяват и други свестни и ориентирани към човека политици. В последствие висшата ложа продължи да съществува, защото се наложи с годините като гарант за просперитет и благоденствие за членовете си и може би съществува и до днес, но това няма значение, защото това е тайна ложа. Идилия.

Само че този непосилен разводен годишен данък не убегна на хората и те много бързо се усетиха – на власт минаха няколко десетки династии и няколко стотин години. Тогава хората се вдигнаха на протест и за малко да свалят властта. Тя много се уплаши. Реши да премахне данъка, но той така се бе вкоренил, че бе невъзможно. Той беше последната точка от Великата Конституция. Конституцията е свещен документ. Тя не се пипа! Тя е главното! Тя е основата на основите! Тя е толкова важна и значима, че чак се приемат закони, които да я тълкуват.

Политическото пространство стана доста напрегнато и политиците започнаха да се потят, в резултат на което се наложи увеличение на парламентарния бюджет за повече салфетки, които да попиват потта. И това не убегна от зоркия поглед на хората и те добавиха ново искане за премахване на плащането на салфетки

от държавния бюджет, но това е тема на друг разговор, защото двете искания и до днес служат за оспорвани политологически и социологически дискусии. Разбира се, накрая политолозите, социолозите и журналистите стигнаха до общ консенсус, за което протестиращите бяха много благодарни, а именно, че двете искания трябва да се разглеждат поотделно.

Политическата обстановка беше изключително напрегната, но политиките се справиха. Те бяха много умни и винаги вземаха мъдри решения. Като това например сам да си определяш колко да ти е работната заплата като политик. Вижте, това е много трудно решение и не е шега работа. Трябва да анализиращ себе си, да знаеш колко струваш и какъв си, че да определиш колко да вземаш. Искане се много мъдрост и килограми ум, които политиките притежаваха (освен това притежаваха и други работи) и историята с данъка в конституцията бе решена много умно и мъдро – премахна разводите. Няма разводи, няма данък и всички са доволни. Тогава Великата Китайска Стена се намеси – всяка двойка, която искаше да бъдат разведени заставаше, така че единият партньор да е в единия край на стената, а другият - в противоположния и по знак тръгват един към друг докато не се срещнат. Иначе нямат право на развод. Откакто политиките приеха закона, никой

не се е засичал с партньора си на стената. Отказваха се преди това и така разводите изчезнаха. Вижте, ако си мислите, че нашата планета Земя е прашина в Космоса, то тогава тръгнете и я извървете пеш. Същото е и със стената – тя е много дълга и дори специално за целта сформираха нова институция, която да поддържа хората, докато вървят. Даваха им храна и вода, специален лекарски екип следеше здравословното състояние на вървящите.

Великата Китайска Стена много бързо започна да служи за себереализиране и духовно израстване – докато вървиш, ти си сам с медитацията си. Но никой не е стигал до края. Всички са се връщали обновени от стената при семейния си партньор и разводите престанаха, както и омразният данък.

Веднъж, изпаднал в дълбока медитация върху годишния разводен данък, Човекът вървеше по стената. Много искаше да направи научни открития в тази област и затова бе завършил докторантура, а дисертацията му бе на тема „Счетоводно приключване на разводния данък и отразяването му в годишния счетоводен баланс.“ Мислеше да включи и отразяването му в годишните данъчни декларации, но това бе свръхусилие и не бе по силите на един човек. Специално обучени в продължение на четиридесет и осем години счетоводители, задължи-

телно попълваха раздела, свързан с разводния данък и почваха още от началото на годината, като в края вече викаха обикновените счетоводители да им помагат. Тези последните, задължително са завършили освен докторска степен, но и института на дипломираните експерт разводни специални счетоводители. Те трябваше да имат много практика – задължителният минимален трудов стаж е да са работили в продължение на седем живота като счетоводители, считани от настоящия назад и то последователни и без прекъсване, като това бе регламентирано със специален закон – може би най-специалният и значим закон приет някога след закона за разводния данък и закона забраняващ бъркането в носа на обществени места. Те трябваша също така и задължително да знаят отлично писмено и говоримо седемнайсет езика – в работата на тези спец счетоводители се включваше и превод на тези езици. Преведените раздели „Годишно счетоводно разводно-данъчно приключване“, съкратено ГСРДП, от годишните данъчни декларации се изпращаха задължително на Европейския съюз заради сключени двустранни договори, защото този данък заплашваше да се разрастне и те трябваше да бъдат подготвени. Тези документи се препращаха за научни изследвания на учените от тяхна гледна точка, която винаги е различ-

на – нали разбирате, този данък е най-голямата мистерия след пирамидите, за които се знае повече. На спецсчетоводителите им се плащаше изключително много и работеха за държавата. Един такъв счетоводител забогатяваше още на третия ден. Първият е за вземането на годишната данъчна декларация, втория – за отварянето ѝ на раздела ГСРДП, а на третия ден спецът отива и си взема заплата и тогава и само тогава започва да я полъхва. Който не вярва, да се пробва да вземе данъчна декларация и да я отвори. Поне два дни ти трябва, а на третия отиваш и плащаш на счетоводител да ти я попълни.

Той бе на път да направи откритие в областта на разводния данък, но се ожени. Бе много влюбен, до уши. Сватбата беше пищна, а жена му настояваше да бъде копие на императорска сватба. Винаги си е мечтаела да се ожени като императрица. Ако я питаш защо това е била мечтата ѝ, тя ще ти отговори „Не знам, но така го чувствам.“ А чувствата са голяма работа и трябва да им се обръща внимание. Трябва да се грижим за чувствата си и да берем плодовете им.

След като се ожени, той бе изцяло обсебен от жена си и се насочи по нейна препоръка към политиката, а откритията му в областта на икономиката започнаха да намалят и накрая спря-

ха, въпреки че бе на път да направи откритието на своя живот. Но му липсваше съвсем малко. Знаеше почти всичко, но малкото, което не знаеше, му пречеше на откритието. Нещо като липсващото звено. Не знаеше защо, но чувстваше, че има нещо общо със Стената, по която вървеше в момента.

След като се ожениха, започна да се чувства малко странно с жена си. Тя започна като императрица да му раздава заповеди и той се чувстваше все едно тя не му е жена, а работодател. На всичкото отгоре искаше той да спечели изборите и тя да стане жената на министър-председателя. Откъде такива мечти, не се знае. Все пак той най-напред е учен и именно като такъв влезе в политиката.

В главата му се появи изречение – „Политиците трябва да са много умни и мъдри, иначе може да стане голяма беля!“ Какво ли означаваше това?

Вървеше от доста време и то в дълбока медитация над годишния разводен данък и беше твърдо решен да се засече с жена си. Тя искаше от него да стане министър-председател и то без да знае защо го иска, а той все пак бе учен, а не Тцън Дзън например. Със сетни сили, изморен, изнурен и изтощен до немай и накъде, но в медитация той направи още няколко крачки и я видя. Засече се с жена си. И тогава всъщност осъзна, че тя въобще не бе тръгвала, а той бе

извървял цялата Велика Китайска Стена от началото до края.

Той погледна жена си в лицето. Тя също като него бе изпаднала в дълбока медитация и му се яви пред погледа като Тцън Дзън. После му показа него като Отчетника. И тогава той направи откритието на живота си. Той бе Отчетникът, а жена му - Тцън Дзън в минал живот и сега разплащаха кармата от онзи живот. В същия този момент той разбра кое бе липсващото звено, което той цял живот бе търсил. Той се засече с жена си на Стената и се очакваше да се разведе с нея, но, знаейки как тя му се яви, той нямаше да го направи. Щеше да остане с нея и да стане министър-председател, а тя жената на министър-председателя и така тя да изпълни другата си мечта. После като министър-председател щеше да има достъп до Печата. Оставаше само да разбере къде е Конституцията, защо законът бе променен, така че министър-председателят да съхранява Печата, а главния Отчетник – Конституцията. Само че той бе Отчетникът в онзи живот, благодарение на което си спомни – някакъв лъскав шкаф и едно тайно чекмедже в него. Този шкаф бе бюрото на настоящия главен Отчетник, а в тайното чекмедже бе Конституцията.

И така той стана министър-председател и подписа за втори път тайно Конституцията. Под

последната точка добави нова. След това каза на парламентарно представените партии:

— Дайте да видим Конституцията, че след „случайното“ откриване на годишния разведен данък, Конституцията не е четена, а може да съдържа точка, която при тогавашното прочитане да не е била открита.

Политиците тогава ахнаха колко умен е министър-председателят им. Когато учените видяха новата точка и откриха, че тя е свързана с годишния разведен данък, всичките двеста четиридесет и осем политиците получиха Нобелова награда за открития в областта на годишното счетоводно приключване на разводния данък. А защо политиците взеха наградите, а не учените – не знам. Ако някога разберете – пишете ми.

Новата точка гласеше – „Когато се засекат партньорите на Стената, но не се разведат, имат право на един развод, плюс бонус по още един на партньор без годишен разведен данък“, което ще рече три развода общо – единия развод може да се изповяда, когато и ако си поискат партньорите, плюс по още един развод бонус на двамата, без да се плащат данъци за тези два развода. Разбира се това тълкуване на Конституцията бе прието единодушно от неговата партия в парламента със закон.

Така за омразния разведен данък получа-

ваш два шанса да се отървеш от него. Но хората останаха да протестират. Заради надутия бюджет за салфетки. Но както казах, това е тема на друг разговор.

НАШЕ МОМЧЕ

Всичко започна, когато Стоил реши да кандидатства по програма за подпомагане и развитие на овцевъдството. Тогава той разбра, че е наше момче.

Родителите му са овцевъдни магнати. Имат осемстотин хиляди овце и няколко програми по Фонд „Подпомагане на овцевъдството“. Притежават всичките овце на света, дори и тези които не са техни. Богати са и са номер едно сред овчия бизнес сегмент.

Един ден баща му каза:

— Синко, трябва да си крепък, ако искаш да се занимаваш с овце. Трябва да си здрав, за да са здрави овцете. Ако се разболееш, една овца веднага, автоматически се разболява заедно с тебе. Това може да доведе до верижна реакция и овцете няма да са доволни. Нито ти. В този бизнес трябва да си силен, за да са с теб овцете. Трябва да можеш винаги да пазиш пазарните си позиции. Затова бъди здрав и силен и бизнесът ще е твой и овцете ще ти носят пари!

Това бяха много мъдри думи, които оставиха дълбок отпечатък в съзнанието му и той реши с част от овцете да кандидатства по програма за подпомагане на животновъдството. Стоил на практика не беше много умен и предвид родителите му не беше вършил нищо, но винаги го

бе правил с двете си ръце и със своя бистър ум.

Имайки предвид, кои са родителите му, трябва да съм много внимателен какво пиша за Стоил. Все пак той е наше момче.

Имаше много труден живот, който Стоил стоически понасяше. Детството му бе изключително тежко, особено когато трябваше да учи в престижната частна гимназия, собственост на баща му. Всички се отнасяха много зле с него, като сина на собственика. Не учеше много, всъщност въобще даже, защото Стоил беше природно надарен гений, според майка му, а той знаеше, че тя е винаги права. Когато трябваше да се решава нещо важно, идваха хора при майка му и ѝ казваха:

— Да, права сте!

Тъй че Стоил беше гений и това се потвърждаваше от отличните оценки, които получаваха винаги, благодарение на своя бистър ум.

Освен това е и наше момче.

Също така изключително мъчно бе за него майка му да го кара с последен модел „Ролс-Ройс“ и ескорт охрана. Нямаше много съученици, защото баща му бе основал гимназията само за него, но и пред малкото, които имаше той се чувстваше доста неудобно, когато идваше сутрин на занятия.

— Гимназията, която основах, е най-добрата и затова тук учат само най-гениалните деца, включително и ти, който си най-големият гений

на света – каза баща му веднъж, когато Стоил му зададе въпроса, защо след като интелектът му е безспорен не учи в по-добро училище.

Преди гимназията го посещаваха бавачки и като цяло не се очакваше нищо от него освен, нали знаете там детските му неща – все пак той беше наше момче. Разбира се това бе най-щастливото време в живота му.

Пубертетът му бе доста сложен, защото веднъж, когато вече му бе минал, майка му каза:

— Синко, ти имаше доста сложен пубертет.

Той късаше оковите на своето „трудно“ детство и затова всички проявяваха съчувствие спрямо него. А и нали все пак бе наше момче. Всичко му се купуваше. За всяко нещо му се угаждаше. Нали все пак детството му бе „болезнено“, а и животът му като цяло в последствие. Той имаше право на всичко и го получаваше. Срещу някоя и друга продадена овца на баща му. Разбира се Стоил тогава въобще не се интересуваше от овце и не знаеше че правата му идваха от тях. А и самите овце не знаеха, че правата на господарите им идват от тях, нали все пак са овце, а той бе наше момче.

Когато стана на двадесет години, се осъзна като художник. Като велик художник – нали все пак е наше момче. Реши да кандидатства в художествената академия съвсем самостоятелно с двете си ръце и даровития си ум. Разбира се,

че няма нищо общо с това, че баща му продаде десет хиляди овце и го приеха с отличен. Не спонсорството на баща му донесе отлични оценки във висшето учебно заведение за изкуство. Не и това, че той се трудеше в академията, защото не го правеше. А защото бе „надарен“ и точно това нямаше как да остане незабелязано от преподавателите. Като цяло рисува изключително много картини – осем на брой, които бяха толкова гениално нарисувани, че след като баща му се раздели с още десет хиляди овце, бяха сложени в националния художествен музей. По този начин всички можеха да се наслаждават на гениалното му изкуство. А желаещите не бяха никак малко – нали все пак той е наше момче.

След като завърши, се помота известно време наляво и надясно, нагоре и надолу. Естествено, навсякъде беше приет с разбиране и съчувствие, навсякъде бе обичан и подпомаган като наше момче. Това бе много труден период за него и, осъзнавайки трудността, Стоил реши да направи нещо и както казах по-горе след думите на баща му, с част от овцете кандидатура по Програма за подпомагане на животновъдството. Това е изключително сложен бизнес с изключително сложно-плашещи програми за подпомагане. Но Стоил не се плаше от това. Той бе гений и много лесно се справи с това.

Съвсем спокойно му отпуснаха половин милон стартово. Казаха му, че ако не му стигнат парите, ще му дадат още, ако желае.

— Ти си наше момче – каза му служителката на гишето и го покани на чай в кабинета си, който бе доста стряскащ, но Стоил не се стресна. Той бе смел. А и жената промени набързо декорите в кабинета си, така че да става за наши хора и да не плаши.

Виждайки погледа в очите му, служителката поясни:

— Виж сега, моето момче, тука се навъртат всякакви и то по много. Ако кабинета ми не е стряскащ те могат да станат още повече или о, ужас, да се връщат отново. Нали разбираш – по тази програма има много пари и аз не мога да ги раздавам ей така.

Нито му се наложи да попълва нещо, нито да ходи от едно гише на друго и от там на първото и т.н. Той бе умен и служителите свършиха това, което трябваше да се направи, вместо него. И не само това – той бе толкова талантлив, че дори незнайно как успя да накара служителите да свършат служителската си работа, вместо той да им я свърши. Това бе такъв шок за цялата общественост, че започнаха да се тълпят маса от хора, за да се съветват с него. Разбира се, никой нямаше щастието да научи нищо от него, защото Стоил говореше доста закодирано и никой не успяваше

да го разбере.

— Пийте чай със служителите, – им казваше на хората Стоил, – и когато се промени декора, може да вземете парите.

Вече бе в овчия бизнес и баща му бе много щастлив. Неговият единствен син бе успял съвсем самостоятелно да спечели финансиране на бизнеса си и бе изключително горд от невероятното постижение на детето си и ако в следващия момент не бяха дошли марсианците, баща му щеше да му предложи да стане министър на овцевъдството. Но марсианците кацнаха на Земята. За първи път. Отдавна го бяха планирали и искаха да осъществят контакт с разумната и интелигентна човешка раса. За тях бе изключително важно за оцеляването им, защото леко бяха прецакали планетата си, а имаха данни, че хората са невероятно гениални и им трябваше умен човек, който да им помогне. Всеки във Вселената знаеше, че хората са най-умни от всички раси, дори и от марсианците. Изключително задълбочените научни изследвания и опити на земните учени сочеха, че няма друга разумна раса във Вселената и това нямаше как да убегне на марсианската раса и те дойдоха за помощ от най-умните и разумните.

И така човеците, когато видяха извънземните кораби, доста се чудеха и чудеха какво да направят. И решаха да изпратят Стоил да ги приветства.

Нали все пак е наше момче.

Стоил и хората знаеха, че ще успее и затова нямаше и капка притеснение в него и в човечеството. Корабите на марсианците приличаха на държавните земни учреждения, а главният приличаше на учреждението, в което бе ходил да кандидатства по програмата за подпомагане на овцевъдството. Той вече бе успял веднъж и нито за миг не се съмняваха, че ще успее отново.

Най-главният марсиански началник заповяда на служителите си да отворят вратата на кораба и когато погледът му попадна на Стоил, възкликна:

— Той е наше момче!

КАРМА

*Сега не съм подвластен на силата, която
движи животите ми.*

*Нямам убежище в нищо материално
и затова няма да имам да защитавам съд-
бата си.*

Имам покой, затова проглеждам.

*Смел съм и ще седна на трона на предо-
пределеността в царството на битието.*

*Освободен и бистър, ще изпадна в зати-
шие,*

*за да не ме възлюбва моята кралица Ори-
сница.*

Самуил беше 23-годишен младеж, с разро-
шен перчем, който сега не се виждаше заради
цялата тази вода наоколо. Висок, с нежни черти
на фона на здраво мускулесто тяло, което вся-
ваше респект и му позволяваше да предпазва
своята духовна потребност. Имаше остър ум,
който често издаваше една развита интелекту-
алност, изработена с много труд през животите.

Беше му леко солено, но на Черно море е
така. Изпълни се с чувство на „любов“, но няма-
ше как, нямаше какво друго да направи, освен
да му се отдаде. Очите му издаваха напреже-
ние, което се допълваше от състоянието му, в

което се намираше в момента. Беше заел приклекнала поза. Едва видимо, Самуил примигна с едното око. Нищо в него не издаваше това, което вършеше.

Не беше жегата за сезона, жегата беше само в неговата глава. Въпреки това слънцето грееше и един слънчев лъч докосна съзнанието му и по-навътре. Замисли се и потъна малко по-надълбоко.

Въпросът за кармата, като бял расов кон, който бясно препуска по неотъпканите пътища на вечността, го вълнуваше от известно време и по-точно от преди четири години, когато за пръв път прочете онази книга, в която ставаше въпрос за това как хората, правейки определени действия, постигаха определени резултати в живота си, както и следствия от всички животи. Имаше и доста опити, някои от тях подробно описани, особено един, който мина през съзнанието му и за части от секундата нещо в него прищрака,

карма⁹

9 карма 1. В индуизма – сбор от всички следствия от делата на един индивид в този или в предишен живот. 2. В будизма и дзен – универсален закон за причината и следствието, който действа с помощта на преражданията и според който, за да се освободи от кръговрата на преражданията, човек трябва да се въздържа както от добри, така и от лоши дела. 3. Разг. Съдба, предопределение. <санскр.> 4. (тиб. Лей): Действие. Законът за причина и следствие, според който човек преживява света според впечатленията, складиращи в ума, създадени чрез собствените действия на тялото, речта и ума. Това означава, че човек

и той вече не бе в състояние да спре да се интересува от нея и да желае да обяди този красив кон. Той знаеше, че ако успее, ще постигне Нирвана¹⁰. Затова и нарече конят Нирвана. И той успя.

Опитът беше класически – в резултат на действия от минал живот, „обектът“ или душата, береше плодовете в настоящия. Това, което остави в него такова дълбоко отражение, беше фактът, че плодовете бяха посети преди да се е родил настоящия живот, един вид преди да се е родила почвата.

Самуил много мисли върху това. Тези мисли не преставаха да мигрират и до днес, но вече не го измъчваха така както в началото. Той бе забил острата като шпага собствена мисъл в надутото като сфера сърце на кармата и бе осъществил такова докосване, сякаш игла беше

определя своето бъдеще чрез настоящите си действия.

10 нирвана 1. Рел. В индуизма – състояние на освобождение или просветление, което освобождава човека от страданията, смъртта и прераждането и от всички други форми на мирска обвързаност. 2. Рел. В будизма и дзен – цел на духовната практика във всички направления на будизма, освобождение от детерминираността на кармата; покой. 3. (санскр., тиб. Нянг нъен ле депа): Състоянието отвъд страданието. Изобщио, освобождение от страданието в самсара. По-специално в Големия път – свършеното Буда състояние. Невкопчването или Голямата Нирвана означава да се отпуснеш в това, което е. В такова състояние, ако нищо не се случва, това е пространството на ума. Ако нещо се случва, това е свободната игра на ума. Ако нищо не се появява, това е пространствената същност на ума. Ако нещо се появява, независимо дали във външния или вътрешния свят, това е свободната игра на ума. А фактът, че всички преживявания могат да се появят, е безграничното изразяване на ума.

пробола балон и беше останала там, без балонът да се е пукнал. Имаше някакво възшебство и Самуил знаеше, че бе прав и пътят му - също.

Напънът бе сериозен, но това в никакъв случай не разстрои съзнанието му. Той запази спокойствие и пое въздух.

Знаеше, че кармата се определя от някакви закони. Нямахме как иначе. Едва ли би била оставена на произвола. Но от кого? Въпрос, който изникна в съзнанието му, както и напрегнатата ситуация преди малко. Кой би бил този, който би оставил кармата на произвола? Едва ли има такъв и следователно следващото, което интересуваеше Самуил, бе кой е този, който не е оставил кармата на произвола? Кой е на трона? Може би това е господарят на кармата. Или може би господарите на кармата?

И така, съвсем логично, кармата се сдоби с един или няколко господаря.

За разлика от кармата, Самуил нямаше господар. Той беше роден в семейство на свободни данъкоплатци, които мечтаеха за вила край Слънчев Бряг и яхта, разбира се. Нов модел автомобил, нова по-голяма къща, ново колело, защо не – всички те бяха убежища за неговите родители. Така се чувстваха по-горди и някак си го обръщаха на чест – чест е за семейството да кара яхта, чест е за семейството да има ново имение. Да, сигурно беше така. Проблемът ид-

ваше изцяло от това, че те бяха и си оставаха убежища. Защото последната риза най-ярко се откроява. С нея те обличат, когато си в онова тънко състояние на съществуване между този и онзи свят или някъде там, легнал в ковчега на завършения ти живот в тяло, което някак присъстващите плахо поглеждат и най-вече бялата риза. Тя се откроява по-ярко и от собственото ти изпълнено със свършек тяло, което като че ли притръпва за сбогом с последна светлина. Като крушката преди да изгори и след това да бъде изхвърлена. Тази – последната риза - няма джобове и не можеш да я напълниш с нищо. На практика тези неща са преходни, за разлика от вечността и не по-реални от сън, но в тяхното съзнание бяха и те търсеха убежище в тях. Това ги караше да си мислят, че не само ще напълнят ризата си, но и семейната хазна во век и веков, та чак до края на преражданията си, а дори и след това. Един вид утопия и ако те успееш да я реализират, цикълът щеше да се завърти наново. Самсара¹¹.

Самуил повдигна за малко единия си крак. Една вълна леко го докосна. Дали не беше вълна на напрежение?

Когато беше малък, често прекарваше на

11 самсара (санскр., тиб. Коруа): Цикълът на съществуване. Неволно прераждане в обусловени състояния, също без овладяване на света на преживяванията

село. Дядо му през по-голямата част от времето се опитваше да се придържа към мъдростта, която му прилягаше на възрастта. Имаше благ поглед и, когато те погледнеше, оставяше едно приятно впечатление, което с течение на времето разбираш, че е оправдано. Обичаше природата и Самуил с удоволствие ходеше с него да берат гъби, които после изсушаваха и добавяха към ястията. Много обичаше бульона от гъби – тъмен на цвят, като живота, щипка радост към света. Вечер сядаха край камината и разговаряха. Родителите му работеха за убежища и карма, но в малките моменти, в които петимата бяха заедно, баща му вадеше китарата и музиката зазвучаваше в ушите му като нещо от друга планета. Гласът на баща му беше мелодичен и, когато запееше, времето спираше. И кармата. През повечето време го слушаха в захлас, а през останалото се включваха и те. Пееха заедно с надеждата.

За разлика от дядо му, баба му бе строга, но справедлива жена. Тя имаше студен поглед, но когато беше, с нея Самуил чувстваше сигурност. Тя често повтаряше, че сиренето е с пари и по-късно, когато порасна, той осъзна смисъла на това уравнение – ако махнем парите, махаме стойността на сиренето, а ако наистина искаме да постигнем нещо, махаме сиренето – ако няма сирене няма и карма. Беше убеден в това и с те-

чение на времето го постигна – премахна сиренето. Това бяха незабравими моменти.

Самуил не живееше нито с баба си и дядо си, нито с убежища. Той живееше в една каравана, застопорена с трупчета около четирите си страни на около петдесет метра от морето близо до самия плаж и се обитаваше с толкова хора, колкото да не си досаждат един на друг. Мястото бе изолирано от група дървета, които природата така беше подредила, че да му доставят достатъчно комфорт или така наречения от него комфорт на кармата, т.е. уюта на недействието, на некармата. Закон, който той откри и който означаваше сбор от всички неследствия от неделата на един индивид в този живот. Човек може да определя своята липса на карма чрез настоящите си недействия или с други думи премахване на всички действия, причиняващи карма и извършване само на такива, касаещи съществуване. Нито повече, нито по-малко. Златната среда, в която причина и следствие не съществуват. Силата на некармата. Тя пребиваваше там и именно там, той я беше открил.

Този закон представляваше положение на замръзнало като висулка посред зима състояние, само че лятото и на море. Покой. Един вид блаженство, застинало във времето, поради липса на състояния, които да го разтопят и задействат, превръщайки го в различни решения

на една и съща задача, без в момента да става ясно дали са верни или не. Той не спираше да мисли за това. Неговият свят бе цялостен и завършен. Всичко беше готово в него и нямаше действия, причиняващи създаване на карма. Неговите ежедневни дейности се състояха в това да извършва само основните неща, касаещи съществуването му. А те бяха много малко – сведени почти до нула или една малка крачка след нея. Крачка на мравка.

Самуил истински силно вярваше в тези неща. Тогава беше забравил, че фанатичната вяра е много тежко нещо. Тя водеше до войни, убийства, извращения и бе в абсолютен контраст с живота, който не вярваше сляпо и който приемаше всичко с една лека несериозност, но несериозност като забавление, а не като нестабилност. Живота знаеше всичко и нямаше нужда от сериозност на лицето и именно поради това му беше много трудно да комуникира с азове на хората – с много усилия преминаваше от душевността на хората, техния духовен Аз който бе в постоянен контакт с живота и материалната обвивка, аз-а на тялото. Постоянно и неуморно крещеше на хората: „Не вярвайте екзалтирано, защото така се убивате, а се забавлявайте и ме живеете!“ Но виждайки реакциите им, неговите викове по-скоро бяха тих шепот в Черното море на човешките очаквания. Живо-

тът доста често се давеше в тях и ако бе успял да се умъртви, отдавна да бе премахнал тази екзалтация, но беше безсмъртен. Затова викаше, стенеше и, когато му писнеше, започваше да се забавлява и колкото повече материални обвивки го следваха, толкова повече чудеса се случваха и същевременно осмисляха неговото безсмъртие. Дали животът имаше мечта – той се възприемаше като чудо и хората трябваше да се възползват от това, а не да го създават. Хората не могат да създават чудеса, защото те минават през призмата на материалните им обвивки, а всъщност животът бе сътворил толкова много чудеса, че се разкъсваше от мъка, че никой не се възползва от тях, но те бяха там и чакаха да бъдат докоснати и да се разтворят в синхрон с душите. Създавайки през филтрите на насадените модели, чудесата се сковаваха и ако някой ги докоснеше, те просто се чупеха на малки парчета надежда и очакване. Животът бе създал достатъчно истински чудеса за всички и много му се искаше хората да се възползват от тях. Ех, това бе една прекрасна мечта и животът я мечтаеше. Да и също всички да се забавляват заедно с него – не един, двама или няколко на брой материални обвивки, а всички и всичко. Тогава истинското щастие щеше да блесне с пълния си потенциал. Но сега не беше така.

Самуил знаеше тези неща и затова подобно

на чудесата, не създаваше карма в живота, а се възползваше от нея, превръщайки я в некарма. Беше веган и затова не създаваше карма, свързана дори и с храната му. Не че не обичаше пържолите, но се налагаше винаги да се раздели с тях, иначе нямаше как да победи кармата и затова се хранеше само с плодове и зеленчуци, които той отглеждаше в една малка, но достатъчна градина, на място, което никой друг не ползваше. Ядеше, без да създава последици от това – той знаеше много добре, че в растителния свят душата не съществува. Плодовете и зеленчуците бяха създадени за храна и точно поради това кармата с тях не съществува и те изпълняваха функцията си по един прекрасен начин.

Беше опънал брезент до караваната, така че да му осигури достатъчно сянка. Нямаше много неща в караваната. Нямаше дори и тоалетна хартия. Всичко, което имаше, се състоеше в едно легло, маса и един тъмнозелен сгъваем стол, на който прекарваше доста време, наблюдавайки изгрева, залеза и звездите, несъздавайки карма.

На плажа имаше душ с течаща сладка вода, който той използваше и който душ някога е бил част от бар, сега представляващ развалини, а от табелата, която намери научи, че името на бара някога е било „Лей“. Той знаеше, че тази дума

означава карма и разбираше, че това беше странно съвпадение, което му показва, че е на прав път. Знак, оставен му на пътя на собственото му развитие. По-късно Самуил осъзна, че това бе още една от шегите, с които животът се забавляваше. Но сега бе зает.

Имаше нещо странно сега. Точно в този миг някак си, незнайно защо, той въобще не си мислеше за кармата и некармата, въпреки че за този отрязък от време Самуил имаше оправдание – сега вършеше нещо, доста касаещо съществуването му. Като птица, отлетяла на юг, мисълта за кармата ненадейно я беше последвала в този момент. Или може би не беше? Въпрос, който за части от секундата се появи в главата му и също толкова бързо изчезна. Самуил дори не успя съзнателно да го отрази. Съзнанието му в момента беше ангажирано с друго.

Самуил бе метър и деветдесет висок и затова прилекна още малко. Последният напън беше най-сериозен – като изригването на вулкан, предвещаващ края. Края на света, който Самуил си бе изградил, а с него и законите, които бе приел. Но това се случи след малко.

Бавно се изправи. Морето бурно докосваше кръста му. Тръгна да излиза и направи няколко крачки във водата. И тогава, изведнъж, миг преди да го врхлети чудото, което Самуил сам бе сътворил под формата на лайно и което

морето го връщаше към главата му, заедно с една голяма морска вълна, като изневиделица от нищото се появи и отекна в съзнанието му думата „карма“.

ЛУНА ЗА ЕДИН ДОЛАР

Луната се продава за един долар.

Всичко се случи заради пуберите. Откакто забраниха боя, пубертетите спряха да хвърлят боклука. И той се разрасна в домовете на хората, защото родителите все още смятаха, че това не ги засяга и, ако не беше Луната всяко жилище щеше да е като малко депо за битови отпадъци. Разговорите по този въпрос ставаха доста тягостни:

— Би ли изхвърлил боклука?

— Не сега, после – каза половосъзряващият човек.

— Кога после? – попита половозрелият човек.

— Ще видя кога. Не знам още. Светът е толкова тесен, ограничен и с рамки. Като буркан с компот е. И аз трябва да вляза в него. Как си го представяш?

— Пак ти казвам, хвърли боклука!

— Объркан съм тук, на тази планета. Ти как се побра в буркана? Не знаеш. Ебаси и ташака¹². Отивам си в стаята. Гаджето ме чака на компютъра да си чатим. Тя поне ме разбира! И няма да хвърля боклука, докато не разбера как да вляза в буркана и не искам да изливам компота, защото вляза ли, искам да го изпия.

12 Жаргонно – голямо разочарование.

Всъщност ти не ме разбираш.

— Като че ли... струва ми се... май... алалем... ш'та огрее... кой знае... месечина алалем¹³! – отвърна пребледнелият родител, грижливо изчаквайки детето му да се е прибрало в стаята си, за да не го чуе.

Бой нямаше. Забраниха боя като инструмент за възпитание и на родителите им останаха само разговорите и личния пример. И Луната. Иначе трябваше сами да си изхвърлят боклука. Но пубертът щеше да си мисли, че е спечелил. Родителите на половозрелият човек нямаха такива проблеми. Тогава Луната все още не беше населена с пубертети.

Когато той, мъжкият, зрееше полово и баща му му казваше „Отиди да хвърлиш боклука“, той отвърщаше силно, твърдо и ясно „Да, сър!“ и отиваше, и то веднага, а не след малко или никога. Баща му не го биеше. Само един път. Удари му плесница, но не го заболя, не беше силна. Не се изплаши. Само си представи нещо. Баща му беше метър и деведесет и три, сто и пет кила. Представи си как го хваща, че пуши. Тогава той пушеше, а баща му не знаеше, защото, ако разбереше, той беше уверен, че тогава вече щеше да усети плесницата му. Пушенето е много лошо нещо. И той го спря. Баща му никога повече не го беше удрял. Само един път,

13 (ар.-тур.) месечина алалем - ще ядеш бой май

лекичко. Той много обичаше баща си и майка си и ги уважаваше. А сега?

Земята объркваше пуберите. Пространствено ги ограничаваше.

Същевременно домовете на хората започнаха да се превръщат в сметища и това много ги разтревожи. Те излезнаха на протест, а това от своя страна разтревожи правителството. Затова измислиха проект Луна ЗДС и започнаха да пращат пубертетите на Луната, като я обявиха за Земна Държавна Собственост. Беше трудно, но правителството се справи. Каза на пубертетите, че само там могат да влязат в буркана с компота. И те повярваха. И започнаха да прииждат към Луната и все по-малко да хвърлят боклука. Той нямаше смисъл. А те сега имаха и го нарекоха идеализъм фрии. Имаха входа в буркана. Безплатно и съвсем свободно за тях. Но на родителите това струваше един долар, с който се покриваха разходите по вземането на боклука от дома. Вече не беше нужно да се ходи до кофата за смет. Вече тя идваше до хората и те бяха доволни. И пращаха пубертясалите си деца на Луната срещу един долар, където ги оставяха да им мине пубертетът. И после си ги вземаха обратно. Така през този период те узряваха полово. Възмъжаваха и се връщаха без проблеми. А и винаги през това време може-

ха да разчитат на правителството. За всичко. Нямаха никакви проблеми, все пак имаха силна опора зад гърба си. И идеализъм. И цялата Луна. Чиста работа! А когато се връщаха от там, те идваха мъже без нито едно от страничните действия, които обикновено съпътсваха периода на съзряване. Думи като депресии и бой постепенно започнаха да излизат от употреба и се забравяха. Прибираха се на Земята чисти като момина сълза от към чувства, без угнетение и агресия и това привличаше все повече и повече родители, които желаеха да отделят един долар месечно. И те се превърнаха в клиенти. В много клиенти. А това събуди корпоративните интереси. И желанията за печалба.

Всичко стана много бързо. Корпорациите, компаниите, фирмите свикаха на спешна среща синдикатите и им казаха, че не могат да плащат повече високите заплати на работниците си, защото проектът Луна ДЗД драстично намалило печалбите им, поради изпращане пубертетите извън Земята, а те като неквалифицирана евтина работна ръка са били гръбнакът на земната нация, който сега го няма. Останаха само скъпо струващата, неимоверно квалифицирана родителска работна ръка. И печалбите им спаднали драстично надолу, толкова надолу, та чак да най-долния край на последната страница на този разказ. При което, като чули това, синди-

катите казали: „О, ужас!“

Ако синдикатите не се бяха стреснали така, щяха да чуят последното изречение на корпорациите, което беше следното: „И ако не направите нещо по въпроса, ще намалим работната заплата под един долар!“

Разбира се, осъзнавайки сериозността на положението, синдикатите предложили съдействие, за да може да се оправи настоящата сложна и изключително трудна и тежка ситуация и до последното изречение не се стигнало. И слава Богу, защото това автоматически, веднага, на момента, означавало фалирането на петнайсет-двайсет банки, според разположението на Луната в дадения момент спрямо Земята. В най-доброто разположение по-малкото число, а в най-лошото – по-голямото. В резултат на което доста магазини и офиси щяха да сложат табела с надпис „Дава се под наем“, защото предишните, които са ги държали под наем, вече нямаше да могат да си го плащат и хората щяха пак да излязат на улицата, за да протестират, а това много щеше да изплаши правителството. А едно изплашено правителство е като половосъзряващ човек или както го наричат – пубер. Ситуацията беше неистово и неимоверно завладяващо сериозна и синдикатите напълно и наясно осъзнаваха положението. И затова предложиха на корпорациите

един строен, ясен, изпънат като снажен момък и невинен като девствена мома план. Нареккоха го планът за спасяване на икономиката и отраслите – ПСИО, като само една буквичка ги отделяше от психо и тя беше бримката, която къса чорапогащника на девствената мома, а именно хората. И поради тази причина оставиха спасяването на хората за по-благоприятен период. Хората щяха да разберат. Нали все пак не можеш да имаш спасителен план, който да се казва план за спасяване на икономиката, хората и отраслите тире ПСИХО.

И корпорациите казаха на синдикатите, а синдикатите казва на правителството – „Да приватизираме луната.“

Луната се продава за един долар.

ИСКРЯЩИ МЕЧТИ

Всичко започна с един искрящ поглед.

Имам дълбок поглед и затова вземам лекарства. Казвам се Искър. Вземам искрястомин и от него очите ми стават искрящи. Казват, че е страничен ефект от лекарствата. Когато погледна някой, той започва да изживява мечтите си все едно са реалност за колкото време си прецени, като тук не е минала и минута. Много е странно. В отдела по лекарствата в департамента на общинския кантон казват, че досега не е констатирано такова странично действие от искрястомина и не могат да направят нищо по въпроса.

— За първи път се случва такова нещо! – казаха ми от Отдела.

Плащам луди пари. Толкова луди, че направо палат мога да построя. Но тогава не можех. Защото вземам искрястомин. И тогава погледът ми става искрящ. И мечтите се разтварят, ако погледна някой.

Никога няма да забравя първия път. Бях на среща. Нали се сещате. С момиче. Името ѝ е Звезделина. Аз по принцип съм срамежлив и не гледам хората в очите, а и до тогава не бях открил страничното действие. И тогава я погледнах. Тя бе красива. А и доста разговаряхме вечерта. И тогава пожелах да я погледна в очите. След като го направих, нямах представа, че ще

сбъдна мечтите ѝ, но тогава я отведох да ги изживее.

Искаше да бъде главна жрица на планетата Венера. Нали знаете, от тези, които виждат бъдещето, когато си поискат. И миналото. С нея прекарах тридесет и две години. За една минута. Цялата планета беше в краката ѝ. Венеряните я обожаваха. Беше им разкрила доста тайни за Вселената. Например, че не са единствената разумно-мислеща форма на живот, а има и други. Минимум още една. Тогава те ахнаха.

— А ще се свържем ли с тях? – попитаха венеряните Звезди.

Това значеше много за тях, икономиката на тази планета беше доста разклатена. Направо в застой. Надявах се да се свържат с други и да подпишат двустранни търговски договори, като искаха да изнасят повече, отколкото да внасят. Така брутният им вътрешен планетарен продукт щял да скочи толкова много, та чак до началото на тази страница и икономиката им щяла да живне, а венеряните да забогатеят. След което, благородно щяли да отпускат заеми на другата извънвенерянска разумна раса, а те щели да им ги връщат с лихви и да забогатяват още повече. Иначе за какво да им дават назаем?

Венеряните много се зарадвали и изпратили съобщение до другата раса. За съжаление всичко,

което другите чули по своите сателити в Космоса, било само едно кихане, което те не разбрали и само отвърнали „Наздраве!“, което от своя страна венеряните интерпретирали като минаването на комета. В резултат на което контакт между двете разумни раси не бил осъществен и всичко било забравено. Целият проект коствал няколко стотин милиарда и тридесет и две години. След една минута Звезделина отвърна очи.

— О, Боже! Какво беше това? – попита тя.

— Не знам – казах аз. – За първи път ми се случва. И аз съм не по-малко учуден от теб. За това ли си мечтаеше?

— Да! Но вече го изживях и сега благодарение на теб мога да продължа нататък и да мечтая за други неща. Не знам как да ти се отблагодаря.

И тогава ми хрумна идеята за дарение. Регистрирах си една фондация с нестопанска дейност и там приемах дарения. Това ми беше първото. Постепенно забогатях баснословно и изпълних плана на венеряните, само че от моята искряща гледна точка. Купих си фармацевтичен завод и започнах да произвеждам искрястомин и да го продавам по цялата планета. Едва ли имаше счетоводител да ми каже колко точно съм богат. Било изключително трудно да се брои до толкова.

Разбира се, продължих да взимам искрясто-

мин. Никога не съм спирал. И то само заради стра-
ничното действие, класифицирано като единствен-
но познато досега. Разбира се, те не можеха да ме
съдят, защото аз нямах никаква вина. Не можеха
и да ми забранят да го пия. А и аз станах толкова
богат, че можех да ги купя и затова никой не го
беше грижа какво върша. Всички искаха да изжи-
веят мечтите си за една минута.

Един човек мечтаеше да открие свещенната
геометрия и да я преподаде на тридесет про-
цента от населението. Костваше му 289 години
за една минута и един искрящ поглед. Разби-
ра се, не можах да откажа дарението за моята
фондация.

Всичко се промени, когато погледнах едно сл-
чайно момиче. Когато се запознах с нея, за минута
се погледнахме в очите. За първи път ми се случ-
ваше да погледна някого на първа среща. Тогава
се случи нещо невероятно. Погледнах себе си
и изживях мечтите си за една минута и в двете из-
мерения. Това доведе до изменение подобно на
свръхизменението, което приличаше на това, кое-
то може да причини нещо малко. Както пърхането
на пеперуда например, може да причини тайфун.
В резултат на което създадох свой собствен Свят,
не по-малко реален и в двете измерения, в кой-
то аз участвах като господар и на двата Свята. Аз
създавах всичко в абсолютна реалност – зъвладя-
ваща и действителна, в две измерения и един Бог

– Искър. Създавах неща от хубава къща с голяма градина, дървета, поточе до чувства, желания, усещания. Съзидателността ми бе безгранична.

Разбрах, че тя беше втория искрящ страничен случай. Никога не съм предполагал колко яко е да изживееш мечтите си. Дарих ѝ всичките си пари и мога да кажа, че минах на друг етап. Надживях момента, в който да не ми трябва и сега спокойно живея без тях. Когато си поисках нещо, то просто ми се доставяше – нали бях Бог. Работата не беше лоша. Имах пълни осигуровки и максимално пенсионно осигуряване. Трябваше само да устискам, но когато встъпвах в длъжност, Вселената склучи с мен трудов договор, тъй че на практика ще изляза пенсионер с максимална пенсия и привилегии, а това ми даваше възможност да увелича квотата си за повече Свята и политически имунитет със статута на Бог.

А какво се случи с момичето с искрящия поглед? Ами, оженихме се.

ПЕТНАЙСЕТ ПРОЦЕНТА ОТ СТАРТА

Петнайсет процента след старта са най-добрият шанс, който може да получите!

Казвам се Детелин, накратко Дени и съм само математик. Направиха ме професор. Поради което се казвам проф. Детелин Детелинов и съм само математик.

Открих диметралното биоуравнение съвсем случайно. Сигурно го знаете – петнайсет процента, като в последствие добавих константата „старта“, която много невероятно измерва биоуравнението на диметралния множител. Петнайсет процента са крайното частно на цикъла на животите. С други думи петнайсте процента от старта са добър коефициент за локация на базата, на който можете да изчислите вашето IQ. Това мое откритие в математиката даде неимоверен тласък в точността на измерването на IQ теста. Вече никой на тази планета няма и капка съмнение в истинността на своята интелигентност. Специално за мен основаха Фондация „Детелин“, за постижения в областта на био-математиката, за да могат да ми дадат наградата. След това мое постижение, други награди не са връчвали и Фондацията остана да действа само като институция с надут бюджет. Нали разбирате, всеки иска да научи колко наистина е умен.

Вижте, аз съм само математик.

В какво се състои диметралното биоуравнение. Трудно е да се каже. Това измъчва националния държавен обществен институт по биоматематика и до днес. Неговата тежка структура позволява на обществото да узнае за уравнението избрана информация на етапи през няколко години. Все пак от IQ теста се печели много. Толкова много, че вече е трудно да се каже колко. Нали, все пак, всеки иска да знае колко точно е умен.

Вижте, аз съм само математик.

Появиха се IQ магнати, новобогаташчета, на които им лепнаха името айкютисти. Те започнаха да купуват имоти по градовете и да ги дават под наем. От цялата планета избраха два града, които да оправят – Хасково и Пловдив. Искаха да наляят пари в тях и те станаха най-красивите градове на планетата. Там те привлякоха най-добрите излъчени от резултатите на IQ-тестовите по целия свят. Беше много вълнуващо, когато се появиха двадесет и осем от най-големите умове в света в град Хасково и град Пловдив, спонсорирани от айкютистите. Всеки един от жителите им, до най-малкото бебе знаеше, че идването на двадесет и осем от най-умните хора на целия свят означаваше...

— Много богатство? – попита с много голям интерес Мирослав Маринов.

— Не, много мед – каза Мечо Пух.

Вижте, аз съм само математик.

Защо точно диметрално биоуравнение в математиката? Това уравнение дава смисъл на твоите животи. Банално е да се каже на твоето съществуване. По-скоро на твоите животи.

— И как так? – заинтересувано попита Мирослав Маринов.

Вижте, аз съм само математик.

И затова мога най-добре да отговоря на този въпрос. А и все пак съм носител на Детелинова награда за мегамигахиперекобио-математика. Тази награда донесе много пари на мен и на айкютистите. Нали разбирате, те са ми като братя.

Вижте, аз съм само математик.

Но да се върнем на въпроса ти.

— Петнайсет процента след старта са много добър резултат. Всъщност, те са най-добрия, който можеш да имаш някога – каза професор Д. Детелинов. - Колкото повече животи живееш един след друг, толкова повече се увеличава коефициента на успеваемост „след старта“. Математически открих най-значимата теорема в историята на математическата наука. Аз разбрах, че вместо един процент успешни животи от общо пет процента от всичките ти прераждания, за ползотворните прераждания био-математически изчислих на осем процента от десетте процента от петнайсетпроцентния цикъл и, когато продължих с изчисленията открих, че на петнадесет процента от всичките ти живо-

ти до шестнадесетия процент всяко едно твое прераждане е най-доброто от всички. През целия този един процент между 15% и 16% имаш само най-добри прераждания. Ти имаш един постоянен най-висок IQ-коефициент. След това следва нов цикъл от петнадесет процента и ако пак си между 15% и 16% в цикъла ти си най-умен и това не убегна от острия поглед на държавния институт по проблемите при изчисленията на IQ-тестовите, които използваша моето уравнение. Сложно е, но е гениално.

Вижте, аз съм само математик.

Искаха от мен изчисления. И аз, тогава Дени, го изчислих. Сметнах как най-добре да се преспоционира коефициента на интелигентност, изчислявайки го до абсолютна точност.

Вижте, аз съм само математик.

Не казвам, че хората ще ме разберат. Айкютистите ме разбраха. И сега можем с най-голяма точност да кажем кой колко е умен. IQ-тестовите работят безупречно, благодарение на моето уравнение. Това носи богатство.

Сигурно се чудите кой е най-умният човек на планетата Земя.

— Учудващо е – учудено каза Мирослав Маринов. - След като може да се каже кой колко е умен, кой тогава е най-умният?

Вижте, аз съм само математик – каза Дени – проф. Детелин Детелинов.

ТОЧКИ

Беше почти два следобед, а аз имах само три точки. Вперих очаквателен поглед към Люси от маркетинга, която тъкмо лавираше между две бюра с широкия си и плосък като дъно на гребна лодка задник. Почти с неудобство стискаше картонена чаша димящо кафе близо до огромните си, разляти на всички страни, но най-вече към пода гърди. Взирах се в кафявата течност с надеждата да проявя неочаквани възможности в областта на телекинезата и да я разлея върху зелената блузка на жълти точки, но без изненада установих пълната липса на подобни заложби. Кафето оцеля сложния преход и рекламистката се изниза през стъклената врата, като задникът ѝ леко потрепна за сбогом.

Изнервен, хвърлих нелепия, кафяв молив, който през последния час се бе отчел с няколкостотин безполезни лупинга между пръстите на дясната ми ръка и се запътих към мъжката тоалетна. В коридора цареше тишина, само тихото жужене на напускаща завинаги достойната си служба неонова лампа нарушаваше боядисаното в бледа охра спокойствие. Пред вратата на колцентъра позабавих крачка. Анастасия

беше бременна в осмия месец - за първи път, а приближаваше трийсет и осем. Особено опасен период, в който зародишът развива дихателната си система. Преждевременно раждане води до близо четирийсетпроцентова смъртност. Влязох и поздравих учтиво:

— Как са днес жриците на телефонната слушалка?

Получих три усмивки, две съвършено фалшиви и една твърде разсеяна, за да попадне в тази категория. И напълно искрена гримаса от Милена, такава, каквато правиш когато отпиеш от чаша, в която очакваш да има вода, а съдържанието се оказва преседяла сода. Шокът е толкова голям, че безобидните мехурчета ти се струват капсули сярна киселина, която разяжда хранопровода ти и се изливат в трахеята със съскащ звук и миризма на изгоряла плът.

Приседнах на края на бюрото на Анастасия. Заслушах се в дишането ѝ за момент и се обнадеждих, когато ми се стори леко учестено. Не са ли това капчици пот в ъгълчетата на челото ѝ?

— Справяте ли се с допълнителния товар, очарователна госпожо - попитах небрежно, но ми прозвуча леко неуместно, особено към жена с бушуващи хормони и добавих - Прекрасен товар, искам да кажа.

— Всичко е наред, благодаря ти. В последните дни рита малко по-често – може би на

всеки час, час и четвърт. Тази седмица излизам в отпуск, ще си полежа славно и ще се продължа да се подувам безметежно - Анастасия ме дари с усмивка за втори път.

— Е, момичета, радвам се, че сте добре – имам чувството, че разочарованието в гласа ми се усеща чак от деловодството на третия етаж. – Имате ли нужда от кафе, чай или хартия за принтера? – направих последен опит. Три небрежни поклащания на глава и една искрена гримаса на досада набързо ме изпратиха отново по пътя към тоалетната.

Винаги си избирах клетката в далечния край, стига да беше свободна, разбира се. Отворих вратичката с крак за да не се цапам, а резето сложих с два пръста на лявата си ръка. След секунда се намерих стъпил на тоалетната чиния. С ловко движение отвъртях датчика на противопожарната аларма, сложих го в джоба си и приклеках над порцелановия отвор като огромна уродлива птица върху паркова статуя. Запалих цигара и вдишах дълбоко дима. После го изпратих към обезвредената пластмасова кутия на тавана.

А денят бе започнал толкова добре. Нямаше още осем, когато злобна контрольорка с къса, сива коса, вмирисана униформа и евтини чехли на бос крак, от които стърчаха огромни, жълтеникави нокти, се нахвърли върху момичето на две седалки зад мен в трамвая. Картата ѝ на

придружител важала само когато се вози с брат си, инвалид. Заплашваше я глоба и анулиране на документа. Чуха се няколко плахи гласа „остави момичето“, които само увеличиха злобата на женището с птичи крака. Сигурно се бе почувствала като някой митичен шериф в дивия запад, изпратен да въздаде правосъдие сред незачитащи закона пияни отрепки. Нахвърли се върху момичето с двойна ярост, задърпа го за рамото и едва не го разплака. Тогава скочих, с една крачка преминах дялящото ни разстояние и с нещо като нескопосан реверанс поставих дневната си карта в ръката на нарушителката.

— Сега пътничката е редовна, нали? - бях поне с трийсет сантиметра по-висок от контрольорката, но някак нямах чувството, че я гледам отгоре. Очите ѝ блестяха със справедлив гняв, а тук-таме около нас се зараждаше вълна от облекчени подхилквания. Лицето ѝ сякаш се издължи към мен, после внезапно се прибра в контурите си, а под веждите блесна хитро пламъче.

— Да, тя е редовна. А вие?

Ръката ми започна конвулсивно да трепери от нетърпение, но потиснах желанието да я изстрелям по посока на джоба си и вместо това бавно посегнах към билетчето, което дупча точно за такива случаи. При вида на малката хартийка трамваят избухна в аплодисменти. Не знам кой се изчерви повече - аз от удовольст-

вие, контролърката от внезапно излелите се в стомаха ѝ жлъчни киселини или момичето от смущение. Три точки. Малко, но стават за начало на деня. Остават 923 886, пресметнах набързо.

От този момент обаче бяха изминали вече шест часа, а аз бях прогресирал колкото хигиенните навици на парижани между средата на 13-и и началото на 15-и век. Допуших фаса и го изпратих да каже здрасти на морето, след което завинтих обратно датчика на противопожарната инсталация.

Остатъкът от работния ден премина в същата тиха безнадеждност. Единственият проблясък настъпи в шест и половина, когато на път към метрото забелязах видимо нещастен пясъчен френски булдог с красиво медальонче, който изглеждаше очарователно изгубен. Тъкмо бях решил да изпробвам силата на зоочараси и да го прибера с надеждата да го върна на собствениците за две точки, от които отчаяно се нуждаех, когато девойка на неопределима възраст между 16 и 45 с розово потниче и безвкусни сандали на висок ток го повика от близката градинка.

Може би ако не го беше нарекла Наско щях просто да се прибера, да се изкъпя и да подремна два-три часа преди традиционната среднощна обиколка из квартала в търсене на пиянски

свади, подозрителни сенки по балконите и разплакани момиченца. Вместо това обаче слязох една спирка по-рано и се отбих в аптека с дръзкото име „Асклепий“. Отдавна си бях направил домашното и успях да измоля без рецепта един блистер „Вентолин“ от 100 мг за дете с бронхит. Интересно лекарство - разширява дихателните пътища и потиска производството на хистамин. Аз обаче бях чел по-внимателно противопоказанията - хиперактивност при подрастващите, леки нарушения на съдечния ритъм и в края на листовката - да не се приема при бременност, предизвиква контракции.

В девет без дванайсет на следващата сутрин с неуверените движения на човек, носещ три огромни, картонени чаши горещо кафе, балансирах през вратата на колцентъра. Като се стараех да не си топя пръстите в димящата течност поздравих с неопресторена неловкост и сервирах на всяка от трите дами в стаята. Както предполагам отдавна бяха забелязали, когато се държиш непредизвикано мило с няколко жени, всъщност се интересуваш от една конкретна. Бас държа обаче, че нямаха идея от коя, да не говорим за причините да го правя.

Със затаен дъх проследих как Анастасия едва не прати чашата на пода с подпухналите си от албумина пръсти, но в крайна сметка отпи

първата глътка и аз доволен се запътих към стаята си в края на коридора.

В следващия час и половина подложих кафявото моливче на подчертано средновековно отношение, като освен това на всеки два-сет минути посещавах тоалетната като тийнейджърка, излязла със заголено кръстче на дискотека в края на октомври. Бях започнал вече да се съмнявам в точността на дозата, когато сред тракането на офис-техниката и свистенето на климатиците дочух очаквания вик.

— О, боже – проехтя алтиното на Милена. Прехвърлих бюрото с почти елегантен скок, забих здраво рамо в слънчевия сплит на Ганчо доставчика, който бе с пет-шест години помлад и десетина килограма по-лек от мен и застрашително ме изпреварваше по коридора и цъфнах на врата на колцентъра след половин минута.

Сцената надминаваше очакванията ми. Анастасия лежеше върху бюрото и въздухът със свистене излизаше през сгърчените ѝ от болка устни. Огромният корем сочеше като обвинителен пръст към тавана, а двете ѝ колежки истерично набираха 112, като бъркаха средно по две цифри на опит.

— Линейката ще дойде най-рано след половин час – вече прехвърлях лявата ръка на бременната през рамото си. – Помогнете ми да

я занеса до колата. По-бързо, патки – изкрещях не на шега изнервен от суетнята около себе си. В крайна сметка хората имаха оправдание – не бяха подготвени, за разлика от мен.

Анастасия изкрещя от болка и се замята като улучен от граната кашалот. Тежеше страшно, но успях да я замъкна до асансьора. Обикновено не ходя на работа с кола, но тази сутрин бях извадил стария „Опел“ от гаража и предвидливо пристигнах половин час по-рано, за да спра непосредствено до входа. В крайна сметка не исках да рискувам здравето на жената, нали?

Успях да я набутам на задната седалка и зверски ударих главата си в рамката на вратата докато се опитвах да се измъкна заднишком. Потеглих срамно неумело, от първа директно превключих на трета и взех левия завой към булеварда с клаксон и молитва. Стенанията на Анастасия си пробиха път до съзнанието ми през шума на делничния трафик. Стори ми се, че каза, „моля те, по-бързай“, но не съм сигурен, защото точно в този момент се провирах между микробус на фирма за алуминиева дограма и лъскаво, малко „Пежо“ с дъвен водач, бавно преживящ баничка.

До входа на болницата стигнах за осем минути, след още две вече виещата ми колежка изчезна зад една от онези потискащи, двукрили врати, които винаги ми се е струвало, че крият някаква жестока тайна. Останах сам в огромно-

то фоайе, поех дълбоко въздух и се отправих към автомата за кафе. От черпене на други днес не бе ми останало време сам да изпия едно.

Лекарят беше много млад и много мургав, а стетоскопът никак не допринасяше за изграждането на доверие, като по-скоро му придаваше вид на герой от сапунен сериал.

— Вие ли сте бащата?

— Не, аз... Просто я докарах. Работим заедно...

— Както и да е, свършил сте отлична работа. Контракциите бяха много силни. Включихме магнезий, смятам, че опасността от фетален дистрес е избегната на този етап. Разбира се, дамата ще трябва да прекара остатъка от бременността на легло. Още веднъж Ви поздравявам, както разбрах, реагирали сте много бързо. Благодарение на Вас зародишът е спасен.

„Я, какъв мил доктор“, мислех си по пътя към колата. Толкова ме похвали, че се замислих дали да не си запиша някоя допълнителна точка. Седнах, затворих вратата, запалих цигара и извадих бележника. Не, има си правила. Неотложна помощ за родилка - 1000. Остават още 922 886.

Почти осемдесет хиляди вече са зад гърба ми. Когато си записах първите пет преди три години, като върнах едно врабче в гнездото му, не се и надявах да стигна толкова далеч. Гледах огромното число на листа, после раздраната си на един клон

дясна ръка и отново се зачудих дали има смисъл.

Може би наистина трябваше да си прережа вените вечерта, след като убих онова хлапе с мотора си. Подпрях го съвсем леко, но крачолът му се заплете в сплиците и малката главичка удари тротоара с недвусмисления и влажен звук на нещо непоправимо счупено. С часове седях гол в банята, ревах и пуших, пуших и премяхах в ръката си бръснарското ножче. И реших, че ще се изкупя. Бях млад и здрав, оставаха ми още около петдесет години живот. Много време, което да посветя в служба на хората.

За да запазя разсъдъка си, създадох система от точки, като започнах от минус един милион, най-големият грях - убийство на дете. С тези темпове ще изляза на нула преди косата ми дори да е побеляла напълно. Стига да има достатъчно изгубени кученца и разплакани момиченца. Аз ще бъда там.

КЪСЕН ПОЛЕТ

Иван виждаше всяка игличка на преминаващите от двете му страни борове. Малки, зелени ръчички, които сякаш му махаха за сбогом. Забеляза огромна, оранжева гъба на един прелитащ ствол. Сгушила се ниско, под първите клони, ярка като детски кът в огромен магазин. Тук-таме между зеленината с примамващата си, червена сладост намигаха горски ягоди. Стори му се, че сякаш успява да усети острия им, но плах аромат, силен и кратък като докосване от любима ръка в мрака.

Малко, сивкаво облаче сякаш следваше движението му. Стрелкаше се рязко, после игриво се спотайваше зад върха на някоя ела, а след това като палав малчуган отново хукваше по небосклона. На Иван му заприлича на дървеното локомотивче, което получи от баща си за четвъртия рожден ден. Намери го до леглото си сутринта, набързо сковано и свършено несиметрично, но красиво в грубостта си.

Искърското дефиле се разкри между завоите на километри напред. Иван минаваше по този път с камиона поне веднъж седмично вече двайсет години, но сякаш едва сега видя огромната пукнатина в планинските недра, където водата с хилядолетия си бе проправяла път между базалтовите мастодонти и карстовите струпвания. Като

палав ученик, разрязал с пластмасово ножче кубче пластилин. Като драскотина от котешки нокът върху безценен натюрморт на стената. Стори му се, че чува приглушения тътен на далечната река, бавна и величествена между завоите, а после палава и целеустремена, изтъняваща в далечината като двоен бемол в края на коледен концерт. Блестяща в розово и златно сред оскъдните лъчи на следобедното слънце, което едва докосваше скритата ѝ в ниското повърхност.

В носа му нахлу миризма на тинтява, примесена с озона от близостта на водата. Заглуши останалите му сетива и го остави безмълвен. Над отвесна, издадена скала отвъд близкия завои се виеше рояк птици. Пазачи на мълчаливия каменен гигант, които описваха странни, концентрични кръгове, като във вътрешността на огромен калейдоскоп.

Дори на слънцето сякаш не му се искаше да се спусне твърде бързо над дефилето, трябваше му още час, още минута да се наслади на красивата гледка. Иван нямаше минута. Камionът му беше изхвърчал през мантинелата и сега неумолимо летеше към увеличаващата се речна долина, която шофьорът разглеждаше за първи път в живота си. Имаше време да съжали, че е бил сляп за съвършенството толкова дълго. И достатъчно смелост да не затвори очи до самия удар.

НЕ РАЗБИРАТЕ, ДОКТОРЕ...

Доктор Ковачев миеше ръцете си с почти религиозна отдаденост. Тънка струйка гореща вода - така я предпочиташе. Някои държат на колосаните чаршафи, други копнеят за миризмата на изгорели бензинови пари, трети благоговейт пред заревото на залеза. За доайена на спешното отделение всички тези емоции се събираха в горещата вода - леко болезнена, отрезвяваща, но нежна и пълна с някакво неопределено очакване.

— Митко, дали имаш десетина минути да погледнеш нещо в трета от реанимацията? - беше старшата сестра Радева.

Петдесетинагодишна вдовица с дебели прасци и натрапчива миризма на запържен лук. Доктор Ковачев се зачуди за кого ли готвеше, след като единствената ѝ дъщеря живее в Малта вече десетина години. Изведнъж въпросът го зачовърка - ако топлата вода бе неспособна да направи нещо за доктор Ковачев, то беше да отмие безкрайното му любопитство.

— Преди два часа докараха някакъв клошар, оправих документите и дежурният го прати на изследвания. Мислех утре сутринта на визитацията да му назначиш допълнителни, но е много настоятелен да види някой лекар. Знам, че си приключил, ама е вторник вечер и...

Евтините мрежести мокасини на доктора вече проскърцваха по коридора. Вторник, специализантите пушат и гледат мач във фойето на втория етаж. Доктор Ковачев не се интересуваеше особено от възможността даващите 16-часови смени младежи да получат малко разтуха. Запъти се към реанимацията не от съпричастност, а от любопитство. В дългата си кариера не бе срещал случай, който да му е бил безинтересен - от смущение в пренаталните сърдечни тонове до прозаичен пристъп на уртикарий. Зад него сестрата подтичваше на слонските си крака, а евтиният найлон на униформата ѝ издаваше такива резки звуци на триене, че лекарят очакваше в коридора да се зароди кълбовидна мълния.

Изненада го липсата на миризма. Дали думата „клошар“, с която си беше послужила Радева, или надлежно отбелязаният факт, че пациентът е приет наскоро, бяха породили у доктора очакване за нечистоплътност, което се оказва съвсем неоправдано. Дребничкият старец лежеше в източния край на стаята, вляво от прозореца. Жилите на врата му се гънеха като току-що свалена кухненска ръкавица при всяко вдишване и издишване. Наболата брада покриваше тясното лице, а рехавата, белезникава коса стърчеше нагоре като в детска рисунка.

Опитният диагностик веднага забеляза по-

дутия и смъкнат клепач на дясното око. В комбинация с последвалия пристъп на дълбока, влажна кашлица с хрипове, които се чуваха и с невъоръжено ухо, Ковачев вече имаше съвсем леки колебания. Пристъпи към олющената, метална рамка на леглото и без особени церемонии, заяви:

— Допри плътно външната страна на палците си, ако обичаш - старецът го изглежда уморено, но без учудване в малките си, сини очички и измъкна кльощавите си ръце изпод сплъстените от петилетка болничен прах нишки на одеялото. Съвсем според очакванията на лекаря обичайният луфт с овална форма между двата пръста липсваше.

— Много ли кашляш? - Ковачев бе наясно, че с подобен въпрос не го очаква кариера на телевизионен водещ след приближаващото пенсиониране. Лекарската работа обаче твърде често напомняше тази на гимназиалния учител - сред стотиците потенциални шлосери и фризьорки да намериш бъдещия атомен физик или доктор по право. Така и той измежду всички сърбежи и потрепвания на крайници, страхове и нервни тикове, неясни шумове в ушите и въображаеми загуби на равновесие, се бе научил да се държи плътно към основния симптом.

Възрастният мъж само кимна. Поизправи се на възглавницата и понечи да проговори, но

не му достигнаха сили. Облиза изпръхналите си устни с изненадващо розов език и все пак промълви.

— Докторе, много е важно...

Ковачев вече се беше вгълбил в папката с изследванията, която изтопуркалата след него сестра най-после му бе подала. Кимаше с глава, сякаш на себе си. Извади рентгеновата снимка, поднесе я близо до очите си срещу оплътата от мухи неонова лапма, отдалечи я на двайсетина сантиметра, пак я приближи и цъкна с език.

— Едва ли знаеш какво е коморбиден фактор - прошепна докторът, след което се обърна към пациента. - Белият дроб е много интересен орган. Има огромен аванс в капацитета си - с други думи ако функционират двайсетина процента, нямаш никакви проблеми да се справяш с ежедневните си дейности. Мислиш, че всичко е наред. По тази причина диагностицираме злокачествените образувания обикновено в трета и четвърта фаза, когато възможностите за лечение са минимални. Утре ще те пратя на ядрено-магнитен резонанс, ще пуснем туморни маркери. Обаче се опасявам, че...

— Много е важно да ме излекувате - думите на стареца най-после си проправиха път към претеглящото плюсове и минусите на агресивен курс химиотерапия съзнание на Ковачев. - Ако умра, всичко свършва...

За момент лекарят онемя пред елементарната категоричност на изявлението. То беше толкова просто и вярно, че граничеше с пълното безсмислие. Все едно да ти заявят, че водата е мокра или пеперудите имат крила.

— Ще опитаме палиативна терапия, но първоначалните Ви изследвания показват куп съпътстващи заболявания - в объркването си Ковачев премина на „Вие“. - Кръвната Ви захар е висока, сърдечният ритъм - непостоянен. А и синдромът на спуснатия клепач, който забелязах веднага, е индикация за засегнати отдалечени нервни окончания, характерен за изключително напреднало туморно образуване на белия дроб...

— Не разбирате, докторе - пациентът си пое мъчително въздух. Разкривените старчески вежди се сгърчиха от болка и усилие. - Тази болница, този град...

— Имаме едни от най-добрите специалисти в страната.

— Аз съм ги измислил. Вас също. Съпругата ви, двамата сина, червената „Тойота“. Този свят е мой...

— След резонанса ще говорим по-обстойно. Не съм убеден, че ще издържите три курса химиотерапия - доктор Ковачев бавно отстъпваше заднишком към вратата. На два метра от нея се обърна и решително прекрачи прага.

После се поколеба и извърна глава за кратко. - „Тойотата“ ми е бордо, не е червена.

Ако не друго, то поне любопитството на лекаря изгуби част от своята болезненост. Повече не стъпи в трета стая от реанимацията, прехвърли пациента на Атанасов - млад пулмолог, пристигнал преди половин година от провинцията. Когато следващият четвъртък сестра Радева между две направления за подпис му съобщи, че старецът е починал, доктор Ковачев внезапно изпита остра нужда от чист въздух.

Излезе на тясното балконче, затрупано с прах и есенни листа. Огледа тихата уличка откъм задния вход на болницата и вдигна поглед към слънцето. То примигна като кинескоп на стар телевизор, примигна още веднъж и угасна.

ТРЕСКА ЗА ПРОМЯНА

Днес се разделих с детската градина. Какво ми предстои ли? Разбира се - подготовка за първия учебен ден!

Цели две години наблюдавах промяната, която става с човек по време на една такава подготовка, а и след това.

Съседът под нас - Иван - е с две години по-голям от мен и тази година ще е в трети клас. Именно дружбата помежду ни ме накара да се замисля над процесите, които много скоро предстоеше и аз да изживея.

Родителите ни се сприятелиха още щом се нанесохме в новото си жилище преди пет години. Почти всяка вечер се събирахме ту при едните, ту при другите. Беше много весело. Бащите ни играеха на шах или табла, гълтайки неимоверни количества домашна ракийка и биричка, а майките ни се хвалеха с новите си придобивки, особено когато това бяха нови дрешки или обувки. Ние с бащата си играехме в детската стая вкъщи или у тях. И той, и аз разполагахме с всички видове играчки и люлеещи се плюшени животни. Имахме пълната свобода да избираме дали да гледаме детски филми или да се състезаваме с дистанционно-

управляеми коли. Дали да се преобличаме като рицари и да се бием, като в приказките или да се обстрелваме с електроните си оръжия. Дали да играем на „Черен Петър“, „Не се сърди човече“, и „Домино“ или да редим пъзели и „Лего“. След вечеря, която ни сервираха отделно от тях, продължавахме с игрите, докато прозявките започваха да приканват за сън.

Понякога се качвахме в автомобилите на родителите ни и заедно отивахме на пикник или просто на заведение извън града. Съвместно празнувахме личните и националните празници. Изобщо си живеехме така добре, сякаш бяхме едно семейство.

Унесени в игри, не усетихме кога Иван трябваше да се раздели с детската градина и да се подготвя за училище.

Беше голямо въннение. Имах чувството, че родителите му повече се вълнуваха от самия него.

Още в началото на лятото започнаха ремонт. Дойдоха зидари и бояджии. Входът ни се превърна в строителен обект, но трябваше всички заедно да изтърпим „промяната“. Приятелят ми щеше да става ученик. След края на ремонта започна преобзавеждане. Изнасяха се едни мебели, а на тяхно място се внасяха други.

В началото на септември, след като видимо всичко беше подготвено, а Иван беше подстри-

ган почти до кожа, бяхме официално поканени да разгледаме новата обстановка и да станем съпричастни с промените, които бяха настъпили в този дом.

Стените бяха преобоядисани в ярки тонове. Пердетата - сменени с щори. Подът беше застлан с нови пътеки. Плочките в банята и тоалетната бяха сменени с нови. Детската стая сега приличаше по-скоро на някакъв офис. Единствено леглото и гардеробът подсказваха, че това е стаята на първолака.

Домакинята, с някакво чувство на превъзходство ни демонстрира механизма, с който се повдигаше матрака, за да може подматрачното пространство да се използва като шкаф. След това с гордост ни показва униформените панталони, ризи и якета за ученика, грижливо закачени в новия гардероб. Бюрото, което все още миришеше на смола, беше запълнено с всевъзможни ученически пособия. Синята чанта с презрамки, поставена на въртящ се стол, изглеждаше неимоверно голяма спрямо ръста на първокласника.

Промяната беше наистина огромна. Но тогава се запитах: „Защо е всичко това?“

От този момент започнах да си задавам въпроси, на които трябваше да получа отговори.

На първо място се запитах, какво се беше променило? Училището беше съвсем наблизо,

почти „залепено“ за гърба на детската градина. Външно децата, които посещаваха двете сгради съществено не се различаваха. Единствено тези от малките групи бяха по-дребни, но и учениците бяха различни по килограми и височина. Какво толкова особено се случваше, за да се правят тези промени?

От родителите си бях чувал, че училището е място, където се дават знания. Това обаче, също не можех да си обясня. Нима у дома и в градината не ни даваха знания? Познавах буквите и можех да сричам отделни думички. Можех да броя до десет и дори нагоре. Можех да рисувам, да си тананикам, а и знаех наизуст няколко песнички и стихотворения. Можех да играя на компютъра. Посещавах уроци по английски и футбол в градината. С мама и тати ходехме на кино, посещавахме музеи, дори веднъж ме заведоха и на цирк.

Това, което в момента с нескрито възмущение наблюдавах беше „промяната“, която променя самите хора.

Родителите ни спряха да се събират. Иван вече не излизаше навън да си играем и сякаш беше някак по затворен в себе си. От майка си бях чул, че учениците имат домашни задания, които трябвало да подготвят за следващия ден. Според мен, ако има нещо, което ти отнема времето за игра то означава, че ти отнема част от детството? Има още неща които ме смущаваха.

По-рано съседите ни, с които така се разбирахме, винаги бяха весели и засмяни, а сега са едни намръщени и сякаш притеснени. Освен това, често от техният апартамент до късно се чуват крясъци и заплахи.

Вярно, в това семейство е настъпила промяна, но тази „промяна“ според мен не беше за добро...

Трябваше да търся отговор на десетки въпроси, преди и в моя живот да настъпи този ден – „денят на промяната“.

Сега, две години по-късно мога да заключа, че след като наблюдавах преобразяването на моя приятел Иван, не желая да се превръщам в това, което е той в момента.

Трябваше да обясня на моите родители, че не се нуждаем от външни промени. Не съм толкова умен, за да давам съвети, но и не съм толкова глупав, че да не разбирам къде трябва да правим промяна. Нима родителите на Стефка, която живее на първия етаж и също тръгва на училище, ще правят такива приготовления? Та нали виждам, че нямат средства да ѝ купят дори нова кукла, а камо ли колело или мобилен телефон, каквито аз вече имам. Не могат „големите“ да ме заблудят! Има неща, които са по-важни от парите. Това със сигурност е отношението между хората. Виждам в градината деца, които идват със скъсани маратонки, но родителите им

така мило разговарят с тях, че с такива деца можеш да си спокоен в игрите, докато има други с които аз не играя, но непрекъснато се хвалят със скъпите си играчки и заедно с родителите си се държат надменно и подигравателно. Аз лично предпочитам деца като Стефка и Иван, но промяната, която настъпи с него, ме натъжава. Аз не желая такава промяна! Искам да ходя на училище заради себе си. Искам да науча това, което пише в книгите и това, което ще ми кажат учителите. Искам много да зная и когато порасна, да мога сам да избира професията си. Тази професия, която ще ми доставя удоволствие така, както сега сам избирам игрите си. Искам да мога сам да отговарям на въпросите, които ме вълнуват и сам да мога да решавам какъв искам да бъде животът ми. Искам промяна, но не такава, която ще промени принципите ми а такава, която ще ме направи по-добър и по-човечен. Вярно е, малък съм... Но когато един ден порасна, искам отново да съм такъв, какъвто съм в момента... Искам да порасна, но не искам да се променям. Наистина... не искам!

Детето седна на земята в стаята си и се разрева.

— Не искам! Не искам! – викаше на висок глас и повтаряше.

Майката чу виковете на сина си, остави съдовете и влезе в детската стая.

— Успокой се, миличък. Какво става? Защо си разстроен?

Детето седна в скута на майка си и тихо промълви:

— Не искам промени. Не искам никакви ремонти вкъщи. Така повече ми харесва.

— Добре, гълъбчето ми. Какво ти дойде на ума? Не те разбирам?

— Мамо, обещай ми, че няма да се променяме.

— Няма, синчето ми, няма. Обещавам.

БАЩИНА ЗАРЪКА

— Моята песен е изпята вече, сине, но искам нещо да ти кажа за сбогом:

Когато безумците камъни хвърлят сега и чупят с тях крилата на орлите, кому тогава са нужни фенери, звезди и лъскави коли? Кой ще се рее в небесата и ще пише на слънцето? Кой гордост ще раздава и на малките птици кой ще търси възхвала? Тогава, какво ти остава, освен да се свиеш в ъгъла, да дишаш боклуци и да риеш в някаква плява... Недей!

Когато те стиснат за гушата, тогава тегли майна на всичко, дори и на сушата и смело стъпвай в тинята. Може пък там да намериш семе едничко, което ще посадиш и ще поливаш с надежда за нещо красиво като в приказка бяла...

Когато ти дръпнат ризата и голотата ти лъсне на показ, не свеждай очи, знай няма срамни неща. Спомни си, че и Адам и Ева голи са били и само дяволът ги е унижил... Тогава стъпи здраво и извий на змията главата, а после в огъня я хвърли – дано изгори!

Когато си гладен и жаден, погледни истината в очите. Подай ѝ ръка и с нея прогони всички злини. Тогава може би ще има смисъл животът, водата и

хлябът за всички души...

Когато всичко изгори, тогава разрови пепелта и може въглен да откриеш. От него огън запали и раздавай наоколо наслада с искри – все някой ръка ще протегне да ги улови.

А сега, просто тръгвай, сине! Върви!... Някъде там, някъде далече, незнайно къде и кога, ще срещнеш мечтите, а с тях и любовта. Тогава грабни с пълни шепи, измий си лицето, а останалото го разпилей над света! Дано красотата остане в цветя и звезди, до които ще стигнат със смях нявга децата честити...

КАМБАНИ

Камбаните лудо забиха в сърцето ми и сякаш искаха да го накарат да се пръсне от болка. Като юмрук в гърдите ми то се разтягаше и колко ли щеше да побере и да издържи? Сгреших ли? Не се молах, не се кланях, неверница бях, но душата си раздавах и какво ли в нея не побрах! Вятърът разгони облаците, слънце огря безбрежното небе и хукнаха тогава всичките звезди да си крадат светлина и топлина... И мъртвите сякаш възкръсваха!

А аз? Стоях и гледах запалените свещи и виждах през пламъка им мъже, жени деца, внуци, родители, деди, роднини, приятели, съседни... Камбаните лудо блъскаха по главата ми и всеки звън беше един спомен на обич, на болка, на мъка, на тъга, на смях, на плач... Грабваха ме и ме носеха навсякъде. Отивах ли някъде, връщах ли се или се раждах и умирах отново и отново с тях и бавно потъвах незнайно дълбоко в земята, където... Кой знае! Може би... Едва ли!...

Стрелките на времето се въртяха на бързи обороти и уж отдавна беше, а сякаш се случваше на секундата... Колко пъти душата ми искаше да отлети, но нямаше крила и се свиваше в ъгъла, безпомощна и сама, но когато камбаните за пореден път звъняха, тя се изправяше, стискаше зъби и махаше на черните гарвани за

сбогом. Тогава кукумявките крякаха и събуждаха нощите да варят жито и да разливат червеното вино...

Господи, изпитанията ти нямаха край, а въпросите ми още повече! Виолетови цветове се рееха навсякъде и пръскаха скрито мълчание и тиха смирена обич... Тежестта беше голяма. Болката - също. Кръстът прекалено огромен за чувствителните ми женски ръце и рамене... Гвоздеите се забиваха един след друг, а кръвта ми не течеше, а ставаше на буци, пукаше вени-те и хвърчеше...

Удар в сърцето... Нещо огромно се стовари и всичко сякаш овъгли... Къщите опустяха... Дворът буренияса... Змиите пълзяха... Кладенецът пресъхна. Ключът ръждяса... Никой не остана... Дори спомените започнаха да отлитат на някъде като тъмни петна... Белите лястовици оглушиха... Бодлите на розите онемяха...

Небето почерня в очите ми, а земята се напука и... дъжд от сълзи заваля... Беше Задушница! Камбанен звън тресеше въздуха, душите на мъртвите се връщаха, а гробищата горяха от свещи и цветя...

Господи, докога? Кой ще дръпне въжето? А ще има ли някой мен да оплаче? Май ще си копая гроба сама! Камбаните ще ги удари вятъра...

СИЛА ЗА ЖИВОТ

Стоеше все още изправен, нищо че беше отпаднал и духом и тялом. Никой не му даваше толкова години. Все още му се живееше. Искаше да бъде полезен, необходим и се чудеше защо го бяха отписали и се съмняваха в него. Не му даваха дори капка вода. Беше принуден да пие от дъжда, който в това горещо време валеше все порядко. Не знаеше умора, но усещаше че силите го напускат. Защо не го оставиха сам да си тръгне, да се сбогува с всичко и с всички? Трябва ли сега да му водят палачите и да го екзекутират?...

Спомни си, когато беше млад как всички разчитаха на него. Помагаше и на хората, и на животните, и на птиците. Никого не върна и не обиди с нищо никого. Нямаше право... Не можеше... С гърди спираше вятъра и бурите, които бяха около него и даваше подслон на всички и през лятото, и през зимата. Взимаха от него топлина, храната и светлина. Родът му беше известен, но не се перчеше с това. Беше стъпил здраво на земята и тежеше на мястото си. Живееше за другите и не направи нищо за себе си...

Сега беше късно. Вързаха го, за да не избяга и замахнаха с инструментите... Първобитно... Жестоко... Болеше го, но не издаваше и стон. Удряха го много и безмилостно... Накрая се предаде и рукна изведнъж. После го задърпаха нанякъде.

Крещяха срещу него и искаха да го направят на парчета. Не разбираше защо? Не беше виновен. Не беше престъпник. Как да им докаже? Тия, на които помагаше, избягаха, за да се спасяват... Никой не искаше да го чуе, да разбере какво му е... Всичко изчезваше пред него, а там някъде далече беше оставил корените и децата си. Щяха ли да оцелеят без него? Щяха ли да посегнат и на тях? Как да им помогне и да ги спаси? За него нямаше вече покой. Дори не знаеше дали ще го помнят или щяха да го забравят...

Боже! Какво става? Защо го качиха на този камион и го изпратиха неизвестно къде? Трябваше да се сбогува с останалите! Сега какво му оставаше? Къде го водеха? Не стига, че унижиха гордостта му, сломиха силата му, отдалечиха го от родното му място, ами сега го и отвякоха! Трябваше да направи нещо! Беше още жив! Въжетата го стягаха. Напругна се, опъна жилите си и се премести малко наляво, а после надясно. Примката се разхлаби и той се опита да се търкулне нанякъде... Няма смисъл! Само се надигна леко, когато камионът попадна в дупка. После се отпусна и притихна...

Всичко свърши. Скоро спряха. Шофьорът слезе и тръгна към бараките. Потърси някого, подаде документите и каза:

— Докарах го. Може и да стане. Вие ще прецените, като го видите...

Свалиха го по-лесно, отколкото го качиха. Вече му беше все едно какво щяха да правят с него. Дано да е за добро! Някой го потупа леко, сякаш цял живот му беше приятел. Нямаше сили да се усмихне, пък и не можеше... После чу друг да казва:

— Шефе, много е голям тоя дъб! Идеално дърво... Хубав материал за маса и два стола. Който ги купи, няма да съжалява след това...

СЛАДКОДУМНИК

Беше от ония хора, дето като вземеха думата, не я пускаха цял ден. Разтягаше я като ластик. Смучеше я като локум. Дъвчеше я. Усукваше я. Въртеше я. А тя се извиваше, извърташе се, обръщаше се, но не излизаше от устата му. Другите го зяпаха и не мигаха.

Не че беше умен и казваше нещо съществено, но просто умееше и знаеше как да говори и ако човек вникнеше в казаното, щеше да разбере, че всичко беше пълна каша и общо взето едно нищо. Нещо малко и украсено така, че погледнато отначало до края, то си беше едно и също без смисъл и значение. Народът обаче ръкопляскаше и цъкаше с език, за да не го сметнат за прост. А дали разбираше, е друг въпрос. Важното беше да е по-различен от другите и затова го обявиха за лидер и му даваха награди след награди.

Потупваха го по рамото с цел да им отвърне със същото и се надяваха това да стане някой ден... Нямаше значение, че не се замисля и не преценява положението, че не го разбира. Нали говореше там нещо! То беше достатъчно да го слушат. Не случайно казваха, че сладката или благата дума врата отваря. А той това го умееше. Другото нямаше значение. Важното беше да стресне, да замае, да завладее, да

омагьоса тълпата в своя полза и да я накара да му се кланя и да го следва без значение кога, къде и как. Без правила. Без закони... С измислици... С гръмки думи... Силно... Зловещо... Фрапиращо... Или тихо, кротко, спокойно. Овцете правеха същото. Тръгваше една, а другите я следваха. Трябваше да се върви в крак с модата. Майната им на традициите! Нямаше нужда от точки, запетайки и пряка реч. Нали имаше дух и дъх? Думата тежеше всякак и беше по-важна от женските сълзи и мъжкото тупане по гърдите. Но когато ставаше въпрос за ползата, изваждаше всички удивителни и въпросителни и замерваше другите с тях в очите, за да ги заслепи. Затваряше и устата им по този начин. А многоточията ги убиваха...

Ето и сега пак отвори уста и започна:

— От цялата ситуация разбрах, че просто не сте ме разбрали. Това беше за миналия път, когато казах, че..., а сега въпрос ставаше за ... и нещата стояха така..., ама вие си мислите за..., а то не е така..., защото... и видите ли... понеже така изглежда всичко като..., то аз ще ви кажа, че трябва да се направи така, че погледнато от този ъгъл да изглежда точно така, сякаш ..., защото, ако го вземем иначе, то ще се получи пък онова, което ще стане така... и затова аз апелирам да погледнем нещата оттук и да ги завъртим оттам, за да се получи така и това, което ис-

каме и можем, защото видите ли какво става, а аз си мисля, че така ще бъде по-добре за всички, особено когато трябва да се направи това, което знаем, че е правилното... Затова дайте да не драматизираме нещата, ами да се захващаме за работа и да действаме, а вие знаете как, защо, къде, кога да ги направите...

Последваха бурни ръкопляскания и никой не разбра за какво точно бяха, а и това нямаше вече значение, нали всичко си вървеше и течеше...

МАЦКА, ТА ДРЪНКА!

Каква красота! Какво изящество! Господ като е давал на едни, та се е забравил -сякаш е бил в страхотно настроение...

А тя наистина е невероятна! Каква осанка само има! Бяло лице... Зеленикаво-сиви очи... Малка красива брадичка... Нежна дълга шия... Изваяно сякаш от скулптор тяло. Стройни крака... Стъпва грациозно и върти съблазнително дупето си, а после отмята небрежно глава... Всички въздишат след нея, а мъжкарите я следват, запленени от красота и уханието й... Мацка отвсякъде, та чак дрънка! Как да ѝ устоиш?...

Аз пък съм много щастлив, ама много! Защото тя е моя! Да, да – моя е! Още от мига, в който я видях за първи път, я харесах и се влюбих в нея. Тя ме погледна с големите си очи изпитателно, после сведе срамежливо глава и най неочаквано ме гушна, а после ме целуна. Бях изумен от това, че толкова бързо ми се довери. Ами – просто се предадох и сякаш полетях нанякъде ...

Сега лежи до мен в леглото, свита, допряла тялото си до моето. Не мога да ѝ се нарадвам... Много я обичам! И не мога вече без нея... Погалвам я нежно, а тя промърка в съня си доволно. После отворя очи, поглежда ме нежно и с благодарност, а аз се разтапям чак от удовольст-

вие и наслада...

Но бързам много. Трябва да ставам, че закъснявам за работа. Галя я още веднъж и леко я докосвам, за да не я уплаша, а тя извива тялото си към моето...

— Хайде, миличка! – подканям аз. - Трябва да ставаме! Късно е вече...

— Мяууу! – отвърна само котката ми, изви се грациозно и вирна опашката си.

ГРЕШКАТА Е В НОМЕРА

Телефонът у дома звънна като на пожар. Току-що се бях прибрала от работа. А времето – пролетно и навън ухаеше на цветя... Вдигнах слушалката:

— Да, моля?

Отсреща ме попитаха:

— Прибра ли се?

Отвърнах с едно напевно: „Даа!“ и сякаш се разтопих от умиление. Цял ден го чаках да ми се обади. Мислите ми все в него бяха. Копнеех да го чуя, да го видя и да се сгуша в топлата му нежна прегръдка. Отдавна не беше идвал. Гласът му беше невероятен - някак си дълбок и възбуждащ. Скоро не бяхме се любили.

— Как си облечена?

— Ами... - отвърнах. – Ела и ще видиш!

— Искam те, но не мога, имам една неотложна среща след час, а после пътувам за провинцията. Времето ми е малко, но ще ми доставиш наслада, ако зная какво правиш в момента, как изглеждаш, за да си с мен през цялото време...

Настръхнах, като си представих парещите му пръсти, страстните му целувки, нежния му допир и безвъзмездното му отдаване. Удоволствието беше неописуемо...

Забравих срама си и фантазията ми заработи, сякаш бях на розов телефон. Обясних му, че

когато звънна, навивах бавно надолу черния си чорап – оня с опънатия прав ръб, който се подаваше от цепката на правата пола... Помоли ме да продължа, а аз пуснах едно аржентинско танго, което танцувахме винаги, когато бяхме сами... И се почна една игричка, а след това едни нежни и страстни думи... Възбудата ми растеше с всеки изминат момент. Думите му пареха по цялото ми тяло, целувките му – също. Имах чувството, че гледам еротичен филм. Във въображението ми хвърчеше дантелено бельо и аз се гърчех от екстаз... Не знаех сънувам ли или всичко беше наяве... Изживяването беше невероятно, а топлината се разливаше навсякъде. Краката ми омаляха и се чудех на кое небе съм...

Когато той започна да диша учестено, аз се стреснах. Не можеше да бъде! Какво се обърка? Къде беше? Кой беше? Какво се случи? Не можех да повярвам на ушите си. Това не беше моят любим!... Познавах го много добре. Знаех всеки звук, който издаваше в тия мигове, а той ме побъркваше допълнително и това го радваше много. Изкрещях силно:

— Кой си ти?

Отсреща се чу пукот, а телефонната слушалка падна от ръката ми, когато...

— С кого говориш, миличко?

Въобще не съм усетила кога беше влязъл моят възлюбен, нали имаше ключ...

— Ааа, никой. Грешка в номера – отвърнах протичко и сигурно се изчервих. - Ти откога си тук? Не съм те чула...

— Когато дойдох, ти беше затворила очи и мислех, че спиш - рече той, а после кой знае защо събра в една чанта нещата си и ми върна ключа.

ЛЮБИМКАТА НА ШЕФА

Тя беше невероятна – нежна и красива. Поне така си мислеха мъжете за нея, като я видеха. Жените пък ѝ се възхищаваха, което пък беше трудно за вярване. И едните и другите му завиждаха, когато излизаше с нея. Питаха го откъде я намерил, къде е родена, откъде идва. А той само се усмихваше и си вдигаше егото. Тя пък искаше да е непрекъснато с него и да се гордее с нея, но той го правеше рядко. Оправдаваше се с това, че е шеф, а като такъв му се полага повече. Излизаше и с други... Това сигурно я вбесяваше и наскърбяваше, но нямаше друг избор – беше се примирила с положението си и въпреки това всеки ден се надяваше да му се отдава напълно. Трябваше да не я изоставя никога, ама никога и за нищо на света!

Тази сутрин отново тръпнеше в очакване. И когато той я погледна с умиление, тя се уви около врата му. Искаше да го докосва, да го гали и затова едва стигаше до кожата му, защото знаеше, че и коприната възбужда с нежния си допир, а тя умееше да го прави точно така. Завъртя се още веднъж около него и се плъзна някак си грациозно. Искаше да го подлуди и да се наслади на всичко, но... Той я изпревари. Хвана я здраво с двете си ръце и грубо я стисна. Не я попита нищо... После я завърза и стегна възела около нея. Заболя я, но не издаде звук. Нямаше как. Не ѝ

стигаха възможностите. Дори не можеше да направи нищо. Предаде се и пак се примири с това положение. За кой ли път? Безсилна беше да стори каквото и да е... Остави се напълно на ловките му пръсти. Отпусна се уморено и сякаш увисна във въздуха някак си безжизнена, като си мислеше, че поне ще стигне до сърцето му... Той остави всичко така и тръгна, без да ѝ обръща повече внимание. Беше приключил с нея. Нали беше негова! Друго не му трябваше. Имаше други планове и бързаше много. Чакаха го и не искаше да закъснява повече...

Когато пристигна в офиса, секретарката го посрещна с думите:

— Добро утро, шефе!... Имате невероятно красива вратовръзка...

Той се усмихна само. Видя голям зор с нея, докато я вързваше тази сутрин. А беше една от любимите му с невероятните си цветове и пасваше на всички ризи и сака...

ШОК

Така ме цепеше главата, та две не виждах. Снощи се напихме яко с едни приятели и как съм се прибрал вкъщи, не помня. Губеха ми се моменти, дори часове. Спях ли, сънувах ли и това не знаех, но телефонът звънеше, та се късаше. Метнах възглавницата върху пияната си тиква, но той дрънчеше в ушите ми, та ща не ща, вдигнах слушалката. Едва отворих пресъхналата си уста:

— Дааа?

Едно нежно напевно гласче отсреща ме на- кара да се разтопя някъде в безкрая...

— Извинете, търся Павел.

„Кой? - викам си на ума - Павел ли?“ И се чудя аз ли съм или не съм. Мамка му! И това не помня... Сигурно съм аз, щом ме търсят... А и тоя глас направо ме побърква... Да става каквото ще! Какво пък толкова? Ако съм Павел - добре... Ако не съм - майтап ще си правя, щом ме будят рано в неделя... и просто отвърнах:

— Дааа!... Кой се обажда?

— Рени, гаджето ти... Не ме ли позна?

— Моля? Гаджето ми ли? - попитах още сънен аз и сякаш езикът ми се преплете.

— Павка, аз съм... Не сме се чували скоро, но трябва да те видя и да ти кажа нещо...

А сега, де! Втасахме я! Ама като съм се хва-

нал на хорото, ще давам до края... пък и тоя не-
жен гласец, направо възбуди кръвта ми...

— Виж сега... такова... Нещо не съм във форма... малко съм болен, та ако може - да не се виждаме... да не те заразя с някой вирус...

— Няма начин, скъпи! - прекъсна ме тя - Искам да те видя... Разбрах, че вчера си се прибрал...

Ново двайсет! Тая наистина не я знам, нито тя мене, но играта ми харесва...

— Я, давай по жицата, пък после ще я мислим - казах тогава, а тя като изръси:

— Ами такова... Бременна съм... Трети месец... Станало е тогава, преди да заминеш за бригадата в Англия... На оня купон, нали помниш?

Скочих като ужилен. Каква бригада?... Каква Англия?... Бременна ли? Кой?... Кога?... Как?... Защо?... Какви пет лева? Какво ставаше?... Ама аз да не помня?... През главата ми минаха всички познати момичета. Не познавах Рени, нито гласът ѝ знаех. И кога за последен път правих секс?... Не може да бъде!... Някой майтап ли си правеше с мене?... Сигурно беше преплитане на линиите или грешка в номера, но аз изтреснах напълно. Започнах чак да заеквам от тоя шок:

— Ввв-ииж, к'во...ма-мааа-аце!...Им-мма гре-гре-гре-шкааа...

— Грешка ли? Сигурна съм! Нали уж ме оби-

чаше? - през сълзи попита момичето, но после бързо се съвзе и се нахвърли срещу мен:

— Глупак! Бягаш от отговорност, а? Ще те съсипя, тъй да знаеш! - и ми тресна телефона.

Съвсем се шашнах. Хванах се за главата. Мамка му! Защо ли пих толкова снощи? Защо въобще пих?... И що ли ми трябваше да се правя на Павел, като не съм... Как да ѝ обясня на тая Рени, че не я познавам въобще?... Освен това е абсурд да е бременна от мен... Просто няма начин.... Та аз съм гей, бе хора!

МОМИЧЕ С ОЧИЛА

Слънцето се вмъкна през прозореца и погали златистите коси на Нели. После я погъделичка по нослето и отвори сините ѝ очи. Хвана ръцете ѝ и ги протегна нагоре. Искаше му се да си играе дълго, но някой влезе в стаята.

— Нели, хайде миличко, събуди се! – чу нежния глас на майка си. – Ще закъснеем за училище.

— Мамичко, не искам! Хайде да не ходим, моля те! – отвърна момиченцето и се намръщи, а после се разплака.

Майката я прегърна и се опита да я утеши:

— Знам, знам, миличко. Трудно ти е... Децата са непознати, но ще свикнеш. Няма как, преместихме се в нов град, но татко намери работа тук и наемът е по-нисък. Може и аз да си намеря работа и ще ни бъде по-леко вече... Сигурна съм, че всички ще те харесат. Ти си добро и хубаво момиче. Освен това имаш най-красивата руса и чуплива коса на света!

— Да, ама всички ще ми се смеят... Заради очилата... Грозна съм с тях...

— Ти не се притеснявай! Ще говоря с учителката и ще измислим нещо с нея. С очилата ще си подобриш зрението. Те са временно на теб. Един ден ще ги махнем и ще виждаш вече по-добре... Хайде сега, ела да се измием и об-

лечем. Ще сложим в косата ти ония фибики със светло сините цветенца. После ще закусим и тръгваме – каза майката и детето се успокои...

По-късно, в едно училище, когато би звънецът и влезе учителката, вратата на първи А клас се отвори бавно и в стаята сякаш бавно се промъкна самото слънце. Една дълга до кръста златиста на вълни коса, няколко фибики със сини цветенца, светлосиня като небето рокличка, бели чорапки и сини обувки вървяха на заден ход и влизаха в стаята. Всички ученици занемаяха. Съществото се обърна и се усмихна с най-невероятната усмивка на света. Беше като кукла, дори по-красива от Барби – оная розовата сладурана, дето всички момиченца искаха да я имат. Да, да! Така си беше. Само, че тази имаше очила със светло сини рамки и две сиво-сини очи, които мигаха някак си виновно. В ръцете си държеше огромна кутия с бонбони "Мерси"...

Децата зашумяха. Гледаха ту момичето, ту госпожата пред черната дъска.

— Деца, пазете тишина! – каза учителката. – Имаме ново другарче. Казва се Нели. Тя идва от много, много далечен град, в който всички деца носят очила. Това там е най-големият отличителен знак за мъдрост и знания. Нели се гордее с това и иска да ги носи с благодарност към другото училище, откъдето идва. Вие трябва да уважите това нейно решение. Тя ще ги

свали, когато тук получи по-голяма награда... Сега сама ще избере къде и при кого да седне. Хайде, деца, да я посрещнем както трябва!

— Добре дошла при нас, Нели! – поздрави-
ха я в хор децата, а тя отвори кутията с бонбони
и мина покрай всеки чин. После седна на праз-
ното място до прозореца вляво. Там седеше
момиче в розово, което прегърна Нели, целуна
я по бузката и рече:

— Да знаеш само как ти завиждам за очи-
лата!

Нели се усмихна и лицето ѝ грейна отново.
Беше щастлива. Имаше вече приятелка.

ЛЮБОВ В АДЖАРИЯ

Първа част

Пътува пет часа със самолета. Беше все още объркана. Остави петгодишния си син на майка си и купи билет за отиване и връщане. Все пак искаше да види обстановката. Не можеше така да се хвърли с главата надолу някъде, където не познаваше никого, нито обстановката, нито говореше езика, а и религията им беше друга. Вярно имаше и християни, но все пак доскоро размирици и военни действия разтърстваха тази страна.. Столицата Батуми беше далеч. Трябваше да хване автобуса. Чудеше се защо Емил не я посрещна тук, но като се огледа, разбра, че частна кола няма да може да пробие път между служебния транспорт. Трябваше да проверят и багажа ѝ.

Ася въздъхна. Писмото му беше категорично. Изпрати ѝ покана. Чакаше я с детето, защото я обичаше и не можеше да живее без нея. Тя също го обичаше. Беше безработна от няколко месеца, а той имаше сериозна работа в консулството в Грузия. Щяха там да се оженят. Бяха се решили, нищо че отскоро се познаваха. Срещнаха се в хотела във Варна. Случайно се сблъскаха, като търчеше по коридора след малкия Мони. Извиниха се един на друг, а после се видяха в кафето отпред и той ѝ се усмихна. Поиг-

ра си със сина ѝ и си размениха телефоните. Започнаха да си пишат и по скайпа. Допаднаха си. Тя имаше тъмна дълга коса и светли очи, а той беше леко прошарен и тъмноок. Хубава разлика в годините – нейните тридесет, а неговите пет повече. Слушаха една и съща музика, четяха едни и същи автори, обичаха едни и същи ястия. Все банални неща като самия живот. После замина...

Ася се огледа. Стомахът я присви. Пътуването беше дълго и сякаш ѝ се виеше свят. Имаше нужда да наплиска лицето си със студена вода, за да се освежи. Намери тоалетната, а после май се обърка. По дяволите! Излезе от другата страна, а автобусът за Батуми беше заминал. Ами сега? Защо се замота толкова? Не беше си взела и багажа. Погледна таблото – имаше превоз след три часа. Какво ще прави дотогава?

Беше гладна. Смени няколко лева за рубли и толкова за местните лари. Видя някаква будка и си купи кумис – прочутото конско мляко. Почувства се прабългарка като го опита, но се намръщи на киселия вкус. Въпреки това изпи бутилката, но сякаш главата ѝ се замая. Изведнъж се сети, че в тази напитка има и алкохол, а тя не го понасяше. Леко залитна, но не успя да падне. Една здрава мъжка ръка я подхвана и понесе нанякъде. Боже! Сънуваше ли? Та това беше джигит, а тя вече беше метната на гърба

на черния кон като торба. Тук, около летището? Какво ставаше?... Не знаеше - просто изгуби съзнание...

Когато отвори очи, разбра, че лежи в дъното на някаква конюшня. Миришеше на слама и коне. Главата я цепеше. Пред нея стоеше метална чиния с пилаф с мазно овнешко месо. Обичаше ориз, но този ѝ се стори отвратителен и не го докосна. Освен това беше вегетариантка. Отчупи парче от питката, дебела един пръст, но още първата хапка ѝ загорча от солта, с която я бяха поръсили и гърлото ѝ пресъхна. Не разбираше какво искат от нея. Беше сама, но очакваше обяснение. Видя до себе си чантата и се отпусна, че поне багажът ѝ беше до нея. През главата ѝ минаха всякакви мисли – бой, изнасилвания, тормоз, наркотици, продажба за проституция... Беше гледала много филми и беше чела достатъчно книги, за да ѝ се повдигне от всичко. Какво ли ѝ предстоеше?

Стана и се опита да излезе, но вратата на конюшната беше заключена. Започна да удря с юмрук и да вика, но чуваше само гласа си. Ръката я заболя. Нямаше смисъл... Сълзите ѝ рукоуха. Беше жадна. Имаше чувството, че не е пила вода цели три дни. Устните ѝ се напукаха. Облиза ги и едва преглътна. Трябваше първо да се успокои и тя го направи като си повтаряше: "Спокойно!... Спокойно!... Спокойно! Всичко ще

е наред..." После пое дълбоко въздух и бавно издиша. Направи го пет пъти и огледа обстановката...

Втора част

Емил беше неспокоен. Ася, неговата Ася трябваше да е тук отдавна. Какво ставаше? Явно не е заминала, а уж му обеща. Телефонът ѝ мълчеше. Излъга ли го, че не може без него? Защо ѝ повярва? Май всички жени са еднакви кучки! И все пак?... Проклето място! Искаше, но не можеше да я посрещне. Имаше забрана от правителството чужди моторни превозни средства да не обикалят летищата. Защо по дяволите избра Аджария? Да, да, така си беше, полетът беше по къс и по-евтин, любимата му щеше да пристигне по-рано, а той беше копнял да я види и прегърне...

Всъщност не я познаваше добре. Бяха заедно съвсем малко, но тя го грабна със оня невероятен син поглед и той потъна в него като удавник още от първия миг, в който я видя. Не му пречеше това, че беше разведена и имаше дете, а той заради работата си все не намираще подходящата жена. С Ася обикна и Мони. Голям сладур беше, как да не го обикне?... Не ѝ каза всичко за себе си. Нямаше време, а и тя не питаше. Чакаше той сам да ѝ разкаже. Е, нямаша кой знае какво за разказване. Работеше към посолството в Грузия, но отговаряше за сигурността

на строежите в Аджария, които непрекъснато се разрастваха в сферата на хотелиерството, нефтопреработването, корабостроенето... Искаше да ѝ покажа прочутата ботаническа градина, но за нея им са нужни цели три дни, за да я разгледат и да се насладят на всички цветя - знайни, незнайни, обикновени, красиви и екзотични... Беше сигурен, че Ася ще се влюби във всичко тук. Ще и разкаже всичко, само да дойде!...

Бяха минали повече от три часа. Нямаше я и със следващия автобус. Не издържа и се обади на майка ѝ. Чу гласа на детето и помисли, че не е тръгнала. Преглътна и с глух глас попита:

— Извинете, може ли да говоря с Ася?

— Съжалявам, господине – отвърна жената – Ася не е тук. Замина за чужбина. Потърсете я след месец

Нещо го сви под лъжичката. Благодари и затвори телефона. Защо си е взела билет и за връщане? Трябваше да събере мислите си. Откъде да започне? Не беше се сблъсквал с такова нещо. Искаше му се да запали цигара, но не пушеше. Дали глътка уиски ще му помогне? Зарови в барчето, а после в чекмеджетата и усети, че ръцете му треперят. По дяволите! Неговите колеги бяха изпили всичко... Какво да прави? Седна на стола, затвори очи и се отпусна. Мислите сякаш бягаха покрай него като в галоп. Изведнъж една го перна като мълния по

главата и Емил подскочи от мястото си. Удари се по челото и започна да звъни по телефоните. Накрая се свърза с приятел от грузинските служби. Каза името на Ася. Спомена му, че няма познати в нито една от автономните области...

Мина доста време. Поне така му се стори. Стоеше като на тръни или сновеше напред – назад. Въпреки това се стресна като чу звъна. Вдигна слушалката:

— Ало, Емил. Има такава жена. Пристигнала е с ранния полет. Освободила е багажа.

Изтръпна. Нещо се беше случило и вината беше негова. Дори не чу как оня отсреща помоли да го изчака половин час, за да решат двамата какво да правят. Всяка минута му се стори ценна. Не можеше да чака. Взе сакото си и тръшна вратата след себе си. Хвана едно такси и каза посоката...

Трета част

Ася чу шум и се сви на кълбо. Неизвестността я плашеше, но се опита да запази самообладание и се направи на заспала. Някой леко я бутна по рамото. Любопитството я изгаряше. Отвори очите си и погледът ѝ бавно се плъзна по черните ботуши нагоре. Стройна фигура, черен панталон, рубашка с много джобове, мустаци, дълбоки черни очи, гъсти вежди, тъмна коса, астраганен калпак, сякаш беше зима.

Липсваше му само сабята... Намери сили и се усмихна. Не харесваше мъже с мустаци. Беше дотук. Джигитът да си гледа работата! Не я интересуваше и така щеше да бъде по-лесно и по-леко за двамата. Пое чашата горещ чай и бавно отпи. Мисълта ѝ течеше като река. Значи наблизо имаше друго помещение. Едва ли ще прави чай навън на огън! Тогава? Не беше далеч от населено място, но пък никой не я чу като викаше... И тая конска миризма се набиваше в носа ѝ постоянно. Какво да прави?... Емил ѝ липсваше.

Чаят утоли малко жаждата ѝ. Не бързаше. Печелеше време. Мъжът беше силен на вид и нямаше как да го надвие. Беше скрила зад гърба си една подкова, но какво можеше да направи с нея? Не беше толкова бърза и ловка, та да го удари по главата... Оня сигурно чакаше да си изпие чая, за да ѝ стори нещо. Усети, че я гледа. Погледът му сякаш я пареше и бавно я изгаряше. Не издържа и попита:

— Какво искаш? Нямам пари...

Той смотолевя нещо на езика си, но тя не разбираше нищо, а оня явно се досети и продължи на руски само с една дума:

— Подождите!

Това го знаеше, но какво да чака и кого?

Чаят свърши. Тогава чу шум от джип и продължителното свистене на спирачките. Вратата

се отвори с трясък и в ушите ѝ се заби познат гаден смях, а после мазните думи:

— Я, виж къде било гълъбчето! Сега хубаво ще го оскубим...

— Ти?... Какво правиш тук? – прекъсна го тя и все още не можеше да повярва на очите си. Не разбираше каква работа има той в Аджария и откъде познава този джигит?

— Ще разбереш, миличка, ще разбереш. Сега вземи този телефон и се обади на твоя красавец Емил. Нека знае за сега, че си жива.

— Няма! – троснато му отвърна Ася, но она я перна пред лицето с пистолета си и тя се подчини. Как обаче да каже на човека когото обича, че е пленена от бившия си мъж и някакъв коняр? Сигурно щяха да искат откуп за нея и то голям. Беше забравила, че се движеше с мафиотите и заради това се разведе с него. Не искаше да има нищо общо нито с това, нито с пиянските му истории, нито с курвите, които се въртяха около него. Той не разбра, че е бременна, а и толкова години не се сещаше за нея. Ето значи къде беше изчезнал... Добре, че Мони носеше фамилията на баща ѝ...

— Хайде, мърдай! – развика се той и натика телефона в ръцете ѝ. Значи, знаеше и номера му. Гадно копеле!

Ася сложи мобилния до ухото си и се молеше наум Емил да не вдигне. Излъга се:

— Ало! Слушам ви!

— Емо, аз съм Ася... Бившият, конюшня, джигит – изстреля тя като картечница, но оня ритна ръка ѝ и апаратът изхвърча. Вдигна го и се захили в него:

— Да, бившия – Димитър. Слушай, конте, не искам пари за тая пикла, а плановете на завода за военни мунициии... Не ме прекъсвай! Ако до 24 часа не го направиш, ще я гръмна и окоето ми няма да мигне, а после и тебе... Ясен ли съм?... Добре! Аз ще ти се обадя.

Младата жена разбра, че нищо добро не я чака, не знаеше дали ще я чуе, но се развика:

— Емо, не го прави!... Пази се!.. Ще се справим...

Четвърта част

Емил нищо не разбра. Беше на летището, когато чу гласа на Ася. Шумът от излитация самолет преплете думите ѝ. Къде беше тя? Не беше му говорила за бившия си мъж, нито пък той я попита някога за него. Вярваше ѝ и я искаше такава каквато е, нищо друго не го интересуваше, но сега? Какви планове? Животът на любимата жена или неговият? Не беше сигурен какво точно оня ще направи, но явно някъде се подготвяше атентат или крупен обир за въоръжаване на терористи...

Не можеше да си намери място в това ог-

ромно пространство. Край него минаваха хора, всеки с проблемите и грижите си. Какво да прави?... Да, да, точно така! Свърза се отново грузинския си приятел. Поиска от него справка за Димитър. Същото запитване отправи и на един стар колега от София. Все някой щеше да знае какъв е и какво търси в Аджария. После извади снимката на Ася и тръгна да разпитва за нея. Първо в отделението за проверка на паспортите, а после в багажното. Там разбра, че някакъв българин е освободил куфара ѝ. Представил се за неин съпруг. Ясно!... След това обиколи билетните гишета и една продавачка заяви, че въпросната дама е гледала таблото на автобусите. Завъртя се и навън около кафенето. Никой нищо не беше видял. Стана му криво. В този момент не искаше да знае, че е мъж, защото му се плачеше и го болеше някъде вътре дълбоко в него...

Някой го дръпна за ръката. Беше едно десетгодишно хлапе, от тези които просека:

— Господине, аз знам... Видях красивата жена... Тя изпи едно шише кумис и после припадна... Един джигит я качи на коня си и тръгна към планината...

Джигит? Тук, на летището в това цивилизовано място? Та планината беше далече, а имаше и няколко гори. Знаеше грузински и руски добре, така че благодари на момчето и му купи

един шоколад. Сега му стана ясно какво имаше предвид Ася за коняря. Замисли се. Можеше да е навсякъде...

Пета част

В същото време Ася също мислеше, само че как да избяга. Защо пък не? Всяка жена е успявала, може и тя да опита! Трябваше по-рано да се сети да използва тайното женско оръжие. Кой мъж би устоял? Превъзможна страха си, пое дълбоко въздух и бавно издиша. Леко се протегна, после изви тяло, направи чупка в кръста и гърдите ѝ изпъкнаха. Видя как джигитът облиза устните си и тя повярва в плана си. Хвана отзад дланите си и се изпъчи така, че едно от копчетата на блузата ѝ се скъса и изхвърча напред. Част от тялото ѝ се показа. Мъжът отсреща стана неспокоен и свали калпака си. Ася вече беше по-сигурна в себе си. Легна по гръб в сламата, отметна небрежно косата си и прокара пръсти по шията си, сякаш искаше да прикрие показалата се плът. После хвана полата си и я повдигна нагоре-надолу, уж да се разхлади от горещината. Джигитът се изпоти и започна да се движи насам-натам, а конюшната му се стори много малка. Младата жена това ѝ чакаше. Хвана глезена си първо и го разтри леко, а след това плъзна ръка нагоре по крака си. После дръпна края на полата си и завъртя пръстите си около нея. Тя се

повдигна и мъжът видя стройния дълъг крак. Не издържа. Възбудата се оказа по-силна от него. Тая покана не беше за друг, поне така си мислеше, а жената беше готина...

Свали колана си и се наслади на гледката като скъсяваше разстоянието. После смъкна панталона си и легна върху нея, като ръцете му трепереха и мачкаха тялото ѝ. Тя се размърда и това го подлуди още повече, но не разбра какво го очаква. Ася измъкна бавно подковата изпод себе си, замахна силно и я стовари върху главата му. После пак и пак... Дори сама се зачуди на смелостта си. Човекът загуби съзнание. Жената го блъсна грубо и въздъхна. После изхлузи ботушите и панталоните и ги навлече. Облече и рубашката му. Бяха ѝ по мярка. Нейните маратонки щяха да ѝ свършат работа и затова ги извади от куфара. Погледна мъжа и се усмихна. Навлече му полата си и метна блузата си върху му, obu му и ботушите. След това откачи някакво тънко въжето от близката греда и стегна здраво отзад ръцете на мъжа. Завъртя въжето около тялото, после около двата крака и стегна глезените един до друг. Възелът беше жесток. Джигитът беше все още в безсъзнание и представляваше една смешна и жалка картинка... Ася прерови багажа си и взе само документите за самоличност. Мобилният липсваше. Въпреки това беше довольна...

Навън я чакаше неизвестността, но тя не се уплаши. Заклучи конюшните с окачения катинар и се огледа. Намираще се на голяма поляна в гората. Смрачаваше се. В далечината видя някакви светлини. Обиколи сградата и зад нея откри вързания за дървото кон. Господи! Не беше яздила повече от десет години. Тогава тренираше, но при едно състезание падна и си счупи крака. После се отказа. Страхуваше се да не пострада пак. А сега? ... Ами, ако?... Нямаше друг избор. Трябваше да опита. Погали животното, пое дълбоко въздух, качи крака си на стремето, преметна другия крак и се настани удобно. Конят само изпръхтя леко и тя го пришпори по пътя към светлините...

Наближи и видя бензиностанция., а близо до нея някаква пристройка, явно мотел. Ася слезе бавно от коня и го пусна. В бързината не се сети къде и за какво да го върже. Наоколо нямаше никого. Заобиколи бензиностанцията. Тогава чу музика и гласове. Приближи и се скри в сянката на дървото, което беше точно до прозореца. Дори не се изненада от гледката. Димитър, бившият ѝ съпруг, беше се разположил на някакъв стол-кресло, а около него три руси красавици извиваха телата си. На масата имаше няколко празни бутилки водка и паднали чаши. Непознат мъж лежеше пиан на пода. Ясно! Не му беше за първи път на "нейничкия". Ася зна-

еше, че става разсеян, щом види жени и реши да провери нещо.

Оказа се права. Джипът стоеше зад мотела, а ключовете бяха на таблото. Не беше карала такава тежка кола, но винаги има първи път. Запали я лесно и натисна газта. Излезе на пътя и видя табелата за столицата Батуми. Пътят криволичеше насам-натам, но тя държеше кормилото здраво.

Дълго кара. Беше уморена, мръсна, жадна и гладна, но тръсна главата си. Даде си кураж, когато видя отново светлини. Предстоеше ѝ някакъв завой и тогава чу сирената. Закова рязко спирачките. Пред нея стоеше кола на аджарската полиция. Поискаха ѝ документите и я попитаха нещо първо на грузински, а след това на руски.

— Ваш автомобил? Откуда Вы?

Сви рамене. Толкова странно беше всичко, което ѝ се случи и имаше чувството, че гледа някакъв филм. Не знаеше какво да им каже, а те най-учтиво я помолиха да ги последва. Закараха я в близкото управление. Дадох ѝ чаша вода и я оставиха сама. Не можеше да мръдне без паспорта си. Облегна се на стола и се унесе. Едва не подскочи, като чу името си:

— Ася! Миличката ми тя... Невероятна си!

Не вярваше на очите си. Пред нея стоеше нейният Емил. Сънуваше ли? Нима всичко свърши така бързо! Явно имаше късмет! Обяс-

ни му доколкото можа къде е бившият ѝ и къде се намира конюшната. Той я прегърна и я целуна нежно и страстно, а тя се разплака. После я помъкна нанякъде, а тя вървеше и спеше. Дори и душът в банята беше като сън. След това я положи нежно в леглото и започна да ѝ разправя как неговият приятел от София му пратил сведения за Димитър, че бил мафиот и избягал зад граница, как другият му приятел от Грузия дал номера на джипа му за издирване и така са я намерили, но тя не чуваше нищо. Не чу ѝ позвъняването на телефона, нито видя пристигналия доклад на факса, че са заловили нейните похитители. Спеше дълбоко и сънуваше морския курорт в Кобулети, където Емил ѝ беше обещал да я заведе още когато бяха във Варна...

На другия ден той наиситна я заведе там, където направиха сватбата си и прекараха медения си месец в красиво опиянение. Скоро след това взеха и Мони при себе си. Всичко беше невероятно като самата им любов...

Епилог

— Край!... Благодаря ви, дами и господа! Получи се страхотно. Добра игра. Има и любов, и напрежение, и драматизъм... Ще се видим на премиерата!

Режисьорът въздъхна. Беше минал още

един епизод от живота му, изпълнен с интерес по снимачните площадки. Беше доволен, че има такъв страхотен екип. Чакаше го най-важната работа – с монтажниците за сглобяване на частите, със звукооператора за ефектите и с композитора, за да подсили всичко.

Артистите също бяха доволни. Особено тези, които бяха в ролите на Ася и Емил. Те просто се влюбиха един в друг и сега се целуваха, без да се съобразяват с другите.

Режисьорът се усмихна:

— Ех, младост!

И точно в този момент му хрумна заглавието на филма – „Любов в Аджария“.

ДОМАШЕН АРЕСТ

Не минаваше времето. Беше спряло.

А обикновено не стигаше. Виктория, винаги забързана, много години вече, няколко петилетки бързаше. Никога времето не беше достатъчно за всичко, което искаше да направи. Вероятно имаше причина - поемаше много неща на плещите си или не го планираше добре-негово величество времето!

А сега стоеше и чакаше... не знаеше даже какво! Изправена до огромен прозорец с невероятно красива гледка - на юг издигаха гордо снаги величествените небостъргачи в центъра на Чикаго, които стигаха до небето, сякаш я канеха да тръгне нагоре, нагоре... към пухкавите облаци, а на изток бушуваха вълните в езерото Мичиган, разбиваха се на милиони пръски и заливаха брега с побеляла от ударите пяна.

Бушуваха се чувствата и в нейните гърди, душата поемаше ударите, а в главата се разпръскваха на милиони частички мислите ѝ. Защо се случи всичко това? И свърши ли? Нали беше човек, който посрещаше предизвикателствата на живота с отворено сърце, с чисти очи, с вяра в бъдещето. Обичаше да помага, раздава-

ше всичко ,което можеше, чувстваше се добре, когато хората около нея бяха щастливи, вярваше в доброто, в правдата... дори преди много години близка приятелка я беше попитала иронично - как е армията на спасението днес - бивша приятелка! Защо много от хората мислят само за себе си...Не е ли добротата даденост от Бога? Или е глупост!?

Не минаваше времето. Беше спряло.

Прелитаха бързо мислите, преплитаха се в омагьосано кълбо от думи – конспирация, емигранти, закони, престъпление, лъжа, затвор, домашен арест, пробация, депортация, вестоносец... разбиваха се...като пръските на вълните, побелели като сняг, а от студа я побиваха тръпки.

Като на лента преминаваха сцени от последните години на побъркалия се тотално живот. Размазваше се гледката на красивите сгради отсреща... колко пъти беше идвала тук - в сняг и в дъжд, в студ и в пек, никога не закъсня, винаги тръгваше не един, а два часа по-рано, не закъсняваше, по принцип беше отговорна... стоеше и чакаше в този офис за пробации много пъти, десетки, не до прозореца, а от другата страна на стената, в чакалнята, малка стая без прозорци, с решетки... с другите... убийци, крадци, наркомани и лъжци – престъпници - огромни черни мъже, с кръвясали очи и комбинация от пожълтели и позлатени зъби в

разкривените пошли усмивки, а тя беше жена, при това – бяла. Вероятно случайност, не беше възможно тя да е единствената жена, попаднала в такава нелепа ситуация. Ситуация? Нелепост?

Не минаваше времето. Беше спряло.

Разтърка челото си. Опитваше се да изгони миналото. Но то напираше... като че ли беше вчера, когато пое поредното предизвикателство на съдбата – поставянето и под домашен арест, след съдилищата и затворите, още трябваше да доказва коя е и как беше въввлечена в тази глупава конспирация... Коя ли беше вече и защо плачеше – от радост или от болка, или от... не беше отдавна, преди около 17 часа. Вчера... Последният ден от нейната пробация. Както обикновено напоследък беше в офиса на дъщеря си. Помагаше ѝ с каквото можеше, с телефонно обаждане, с попълването на някой документ, със съвет. Само за няколко часа, колкото време имаше право да отсъства от къщи. Нямаше друга алтернатива. Изгуби почти всичко – бизнеса, автомобила, правото си на работа, парите – и нейните, и на децата, изкарани с честен труд и заминали за адвокатски хонорари в борбата с глупостта, слава Богу, не изгуби най-ценното – здравето, семейството, приятелите, вярата в правдата и доброто.

А, да... вчера беше мрачен ден. Облаците бяха толкова ниско, че можеха да се видят

насълзените им очи. Валеше ужасно. Вятърът подреждаше сложни пъзели в небето, а светкавиците осветяваха небесните картини. Ранният следобед вече притъмняваше изморен от лошото време. Виктория беше притеснена. Обикновено пътуваха десетина минути до офиса, а в обратна посока към къщи тръгваха час, час и половина по-рано, за сигурност, но днес, в това време... знае ли човек. Няколко пъти помоли дъщеря си да тръгват. Не трябваше, не можеше да закъснява, даже и минута щеше да коства свободата ѝ отново! Дъщеря ѝ, добро и умно момиче, прегърна майка си и каза: „Спокойно, мамо, имаме повече от 3 часа. Тръгваме след минута“. Да, имаха достатъчно време, но достатъчно за какво? Реките бяха прелели, улиците наводнени, а много от тях – затворени. Движението беше спряло.

Лицето на Виктория изглеждаше безкръвно, ръцете ѝ потрепваха. Времето летеше. Оставаше само около час, а имаха още 2-3 километра. Ами ако закъснее? Отново в затвора и то за какво? Ще трябва да тръгва пеша, ще бяга, ще плува, трябва да стигне! Няколко коли бяха закъсали наводнени и задръстваха пътя, а другите не смееха да минат през водата. „В никакъв случай няма да тръгваш“ – заяви дъщерята ѝ нави волана към дълбоката вода, „Ще успеем!“.

И успяха! Минута преди определеното вре-

ме бяха вкъщи.

Виктория затвори очи. Бореше се със сълзите, които се стичаха по лицето и като лава от вулкан и изгаряха очите, бореше се с въздуха, който стягаше като с метален обръч гърдите ѝ, бореше се с непоносимата болка в душата! Не знаеше защо плаче, от радост или от мъка, от гордост или от обида.

Не минаваше времето. Беше спряло.

През огромния прозорец надникна плахо слънчев лъч и спря поглед в ръцете на Виктория. В едната си ръка стискаше наблюдателната техника, свалена преди секунди от глезена и впила последен поглед в нейните изморени очи, а в другата – персоналния чек, с който трябваше да плати за домашния си арест.

И чакаше. Не знаеше какво. Времето беше спряло.

ВИЕ ЗА КОЛКО ЧАСА СТЕ?

— Вие за колко часа сте? - прозвуча силен мъжки глас и прекъсна мислите ми, които, както и да се опитвах да отклоня от миналото все дърпаха натам, към миналото, което всъщност беше изпълнено и с много хубави моменти. Е, ще трябва да изкривя душата си, ако кажа, че всичко е било перфектно, далече съм от тази мисъл. Но...

Погледнах високия мъж, който беше влязъл неусетно в чакалнята на лекарския кабинет и ме гледаше въпросително, но и отегчително, намръщено. „Какво ли си мисли“ - се стрелна в главата ми - че ще трябва да чака повече, отколкото е предполагал. Вероятно не бърза - продължаваше да пробива път мисълта - тук никой не бърза. Няма за къде, и за какво.

— Аз съм за 12.30. Вие за колко сте? - продължи мъжът.

— Нямам час - отговорих - без направление съм, чакам за преглед и тест.

Погледнах часовника на стената. Показваше 12.28.

— Вие ще влезете преди мен - продължих с усмивка, не се притеснявайте... аз не бързам.

— Ами... то и аз мога да изчакам... сконфузено промърмори господинът.

Вратата на приемната се отвори и медицинската сестра, жена на средна възраст с класическа красота, с топли очи и красиво направена прическа от буйна, ярко червена огнена коса се усмихна мило:

— Вие за колко часа сте? 12.30?

— Да - отговори мъжът, но мога да почакам...

— Влизайте, влизайте..., отвори широко вратата червенокосата, дамата ще почака, и без това изглежда, че не бърза... пише си нещо... или си играе... с тези играчки, като децата, дай им компютри и не ги търси за нищо, а ние едно време...

И хлопна вратата след усмихналия се красавец.

„Колко малко му трябва на човек“ - въртеше се в главата ми мисълта, която моят съпруг непрекъснато повтаря... колко малко му трябва на човек да е щастлив, колко малко му трябва да се усмихне... защо да не провокираме намръщените хора, а такива, оплакващи се, плахи и изнурени, изморени от глупавите проблеми, с които се борим ежедневно, дал Бог около нас.

А времето бързаше, отлиташе безвъзвратно. И не стигаше...

— Времето тук е спряло, колко време ще чакаме - стресна ме с груб глас пристигналата преди минута млада жена - Вие за колко часът

сте? Дълго ли чакате, защото аз нямам час, но бързам, следобед е повторението на сериала, снощи заспах... - ядосана на себе си продължаваше модерно облечената красавица - ако не става бързо, ще дойда утре... то с тази алергия, вече ми омръзна.

Погледнах с усмивка младата жена и изключих,, пишещата си играчка". Реших да я провокирам - да се усмихва и да не мисли за сериала в момента...

След няколко минути ме гледаше с такова учудване, с такова неодобрение, че тръпки ме побиха... как така не гледам този сериал... колко съм изпуснала... колко красив е Истанбул... и героите... и къщите в които живеят, а у нас - какво е, а ние, в България - колко сме...

Вратата на кабинета се отвори и червенокосата медицинска сестра се усмихна:

— Заповядайте - погледна ме мило тя и обърна огнения ореол около главата си към младата намръщена бърборана:

— Вие за колко часа сте?

ПРЕДИЗБОРНА СУТРИН

Пролетта отдавна беше пристигнала, преди повече от месец, но времето, противно на очакването се задържа хладно и намръщено до преди няколко дни. Беше началото на май.

Сутринта беше невероятна - слабият ветреца галеше всичко наоколо, а слънчевите лъчи разпиляваха безброй топли целувки.

— Погледни, на където и да се обърнеш се вижда мизерия, - обърнах се аз към сина си, с който бяхме излезли на терасата за по глътка ароматно кафе на чист въздух и ти с тази мирзлива цигара, вмириса всичко наоколо продължавах да мрънкам и да се въртя като пумпал във всички възможни посоки.

— Виж...

— Майка ми, прекъсна ме момчето ми, защо не спреш поглед върху цъфналите дръвчета, белите облачета или красивите и огромни къщи, а си забила поглед надолу и виждаш мизерия! Това е България! И това, че хората използват разрязани на половинки варели, стари тенджери и тигани и какво ли още не за саксии, не значи мизерия. Защо не го приемеш като изобретателност. Ще видиш след няколко дни колко ще бъде красиво, когато от всеки мизерен съд поникне нещо зелено, нещо цветно, ще се роди нов живот, ще забравиш да дишаш

от красота.

— Не е ли грозно... опитвах се да продължа...

— Не е! Това имат хората, това използват отново ме прекъсна той.

Предизвикателство да откривам красивите неща. Изпочупените керемиди по ниските пристройки около къщите, пригодени за разни сайванчета, килерчета и работилници, навърляните безразборно ръждясали железарии, дървени парчета, остатъци от тухли, олющената мазилка, почернелите от атмосферните влияния, изгубили цветовете си някъде във времето винкели и тръби на астмите се набиваха дълбоко в очите и болезнено докосваха душата ми.

„Защото“ непрекъснато се боксираше със „Защо“ в главата ми и този път спечели рунда с нокаут. Въпросителното „защо“ беше убито. Живееше само оправдателното защото, защото хората са трудолюбиви, защото обичат цветята, дори в примитивни условия посяват живот, защото обичат красотата, а нямат финансова възможност за нещо ново, защото са бедни и пазят всички възможни стари прахосъбирачки, защото, заяви вчера една съседка, чакаме децата да си дойдат от чужбина и искаме да е много красиво, поне този месец, до като са тук... то нашето се е видяло, след 40-50 години трудов стаж да чакаме на децата да ни помагат... а то и тяхното... живот ли е, все разделени,

един тук, друг там... дано нашите да спечелят изборите, че да оправят България, да се върнат децата ни...

„Защо“ се беше посъвзело... надигаше смело глава, дори след този убийствен нокаут, набираще сила, нанасяше отново тежките си удари върху, „Защото“ в последната смъртоносна битка.

Предизборната сутрин беше тиха и светла. „Защо ли изобщо са тези избори“ - се питах аз, а съседката продължаваше: „Дано да спечелим, защото в противен случай...“

В противен случай какво?

„Защо“ и „Защото“ се убиха взаимно, или се самоубиха. В предизборната суматоха не се разбра. Нито една медия не отрази този трагичен мач. Бяха заети с изборите.

Денят беше красив и топъл, природата се беше събудила за нов живот, а ние, хората, продължавахме да се носим в зимния си летаргичен сън.

Започна следващият рунд. Главните герои бяха възкръснали.

ЧОВЕКЪТ С ХОБОТА

Влиза вечер в кръчмата, топи си хобота в бирата и суче кротко. Може да каже: „уважавам те“, иначе не говори много. Ако има празна маса, сядат на нея, но извика ли го някой, отива.

Може да слуша. Малките му свински очички започват да изглеждат големи. Слуша с внимание. Дойде ли жена му да го извика от кръчмата, става от стола. Не се карат, не се и прегръщат.

Тя беше хубава. Някога. Още е апетитна. Приличат си, макар че тя няма хобот и гащите ѝ не висят. В нещо различно от външността си приличат, но аз съм пияница, мозъкът ми е отровен и не мога да намеря думи за неща, които откриват литераторите.

Мълчалива е като него, но не е това. Нещо друго има.

Той цепи дърва в двора им. Не съм го чувал да псува. И на личната си карта е с хобот. Като повечето тук, помага в строителството, лее плочи. Стои на пиацата сутрин. Винаги го взимат. Як е. Кой ти гледа хобота, мускулите са важни. И задникът, а той има за трима. Волеви човек, бих казал.

Знам ли, понякога се размеква като стара

мома. Не защото плаче. Сълзи в кръчмата – океан. Все спиртосани. Все от сърцето идат, да. Ако попиташ някой голям като дипломат мъж защо плаче, няма да ти отговори. Не знае, ама на.

Плаче си, душа носи. И душата по-трудно се носи от торбите с бетон. Искане си своето. Весели хора сме, гледаме с презрение смъртта и с хумор - живота, къркаме си и взимаме за мезе момчетиите с полицейска униформа, които минават покрай квартала ни толкова често, колкото Халеевата комета. Бъркаме си жените, не че сме неморални, ама пусто пиене... То и не правим кой знае какво, случи ли се, но... хайде на здраве.

Кой с кого и за какво се бие е въпрос, сложен като въпросите на съществуването, но не за това ми е думата. Искане да кажа, че сме корави, но сълзи си роним, а той – не. Никакви сълзи. Някакви по-страшни изменения настъпват с него. Заприличва на голяма локва. Висва целият. Като мокър шинел на закачалка е.

Млъква. Не че говори преди това, но млъкването му придобива такъв израз, че не ми е дума. Траурни церемонии сякаш преминават. Струва ми се, че задухва прокобен вятър навън, чашите зазвъняват като камбани. Небето очаквам да се отвори, като хартия от четирите краища да изгори и херувими с мечове да видят. Толкова тъжен, че чак страховито става.

Иначе лицето му не изразява много. Кожата му - една сива. Прилича на минзухарче в цех за акумулатори. Не че съм виждал подобно нещо, ама така ми хрумва. Нацепена като с пътечки - леко зеленее. Чудно, но не е отблъскващо. Сигурно защото си е симпатичен като цяло.

Има си и деца. Те не са с хоботи. Дали са негови... Мисля си, че да. Навремето жена му беше игрива. Още хваща око, но е уморена. В него открива опора, а е и послушен и това май ѝ е достатъчно. Като всички смесва питиетата, но само бирата пие с хобот. Халбата е широка и в нея може да го потопи, а иначе отмята глава назад, свива хобот на челото, отваря една огромна уста и излива съдържанието на чашата в гърлото си. После мъничките му очички блестят.

Често ме е носил до вкъщи. Повечето пъти - не помня, удрял съм го. Все едно, че удрям боксова круша. Ръката повече ме боли, а той хвърля майтапи. Веднъж ме метна с една ръка на рамото си. Хвана ме за гащите и - като чувал. А съм осемдесет и четири килограма без патрондаш.

Черпи винаги цигарки, махмурлия никога не е. Само онази тъга, която е по-страшна и от махмурлук, но тя не е честа.

Веднъж не издържах и му направих забележка, казах му, че разстройва всички. На кого ли не му е криво, обобщих философски, ама пеем си. Изглежда беше по-пиян от всеки друг

път и ми наговори едни дивотии, които ме развеселиха. За някаква мисия, която имал да изпълнява. За преди много години говорел, искал да направи живота по-добър, можел. Трябвало да осъществи някакви контакти. Изхвърляли го заради неприличен външен вид или му давали бланка, която да попълни и да занесе някъде, от там - втора и трета, докато накрая се озовавал вързан и дрогиран в заведение, което повечето тук познаваме добре. Два пъти за него писали в жълтата преса, но било научна фантастика, а не истината, която разказвал. Застрелвали са го и са го изгаряли, после цяла година му била нужна да се възстанови и много боляло. Попитях го кое, застрелването, изгарянето или възстановяването. Каза ми, че възстановяването, обърна още чашка и забрави за какво говори, ама сега ми беше паднало, хубаво щях да се посмея. Върнах го на темата, но съжалих, защото пак започна да става тъжен.

Изглежда си вярваше. Пътувал много по света. Много пъти опитвал. Но накрая все охрани и линейки. И да заживее като нормален човек му било невъзможно с този хобот и тези виснали гащи. Каквито и да сложел, дъното все висяло. Прегърнах го и пламенно му рекох, че неговата драма не е уникална. Тя е на всеки от нас, на всеки един тук. Не знам защо това не го утеши. Потъна в мълчание, поне не беше оно-

ва страшното, а неговото по-нормално. Почти беше станал забавен преди малко. „Поне ме приемате за един от вас, не е по начина, който търсех, но нали все пак това беше целта ми – контакт.“ Това каза, но думите му режеха. Като хубав алкохол просълзяваха.

Хрумвало ми е като съм махмурлия да го попитам какво иска от живота. За своя съм наясно - да продължи повече, че да пия. Черният ми дроб е с размерите на Гренландия и се разкапва като ледовете ѝ. Много няма да я карам така. Знам, че вечно не мога да правя това упражнение с чашките, но съжалявам, че толкова скоро ще приключи. Забравям като пийна една. На втората си припомням. Струва ми се, че Архангелът е на вратата на кръчмата, все едно е недоволен член от семейството. Като няма кой друг да ме изведе, той ще го направи, а не мога и скандал да му вдигна, ще ме насмете за отрицателно време. Ще си ида и това е. Тъжно ми е, но не го показвам.

А той... Защо толкова страда. Какви световни неволи го гонят. Изритан е от борда... Че тук има ли някой на палубата? Всички се давим, опитвайки се да изпием морето. Няма да стане тая, но поне пиеш не солена вода, а нещо за пиене. За пиене като живота. Отваряй голяма уста и гълтай, че утре кръчмарят може и да не ти отпусне вересия. Ето, и моята е на привършване.

Премълчавам. Не искам да се карам с него. Благ човек е, въпреки че иска да оправя света. Утопист или илюзионист... Сигурно е от пиенето, а някакви левичари са му размътили мозъка. Като гръмнаха инсталациите ми, оправи ги. Забеляза, че и обратната вода не ми е в ред, оправи и нея. Къщата ми се беше размирисала на химически отпадъци. Всичко умее, аз - нищо, освен да нося. Преди време ми оправи и телевизора, стар лампов. Не знаех, че е възможно, чувал съм, че сега програмите са на друга система, а не на оная, на която ги излъчвали някога. Забелязах, че работи и цветно. Ама той май си беше цветен, не съм сигурен, но ако е бил черно-бял, как ще работи сега цветно. Дължах му почерпка, но той отказваше. Радвах се много, че хващах всички канали. Хиляди бяха, от всяка точка на планетата. От всеки регионален център. Интересно беше да се озовеш в друг малък градец като твоя, където говорят език като чуруликане на птички.

Не гледах много, но бързо заспивах. Преди, като ми свършеше пиенето, цяла нощ беснеех. Прие почерпката, без да се хване за думата, че цял месец пиенето му ще е от мен. На другия ден и без друго парите ми свършиха и пак той доплащаше. Казах му, че никога няма да му се издължа, а той ми рече: „Нали сме приятели.“ Как да му се сърдиш на такъв, въпреки че понякога с тъгата си разваляше настроението.

Когато изчезна, разбрах какво е да си тъжен. Разправяха, че през нощта блеснала ослепителна светлина, чуло се жужене. Сградите се разтресли. Нищо не помня, а всеки разказваше случката различно и почти нямаше човек, чиято глава да не го болеше от препиване като разказваше. Пи се цяла вечер, но аз залязох бързо. Не знам кога са ме отнесли до вкъщи.

Месеци очаквахме да се върне. Обсъждахме го. Сълзите на жена му пресъхнаха. Накрая трите дни чудо отминаха. Сетих се за него като ми изгоря телевизорът. Заговорих с един стар приятел спомня ли си го. Кимна.

— Не ти ли се струва, че беше малко особен? – попитах. Съгласи се.

— Хубав човек – рече, - но наистина особен. Нещо му беше размътена главата.

КУКЕРИ

Случило се е отдавна 1902-1903... 1904? Кой да ти каже. Историята се обърнала в мълга, приказка... легенда. Преиначена, украсена, позкривена...

Знам ли дали изобщо се е случила?

...В края на Малък Сечко зимата си отива. Останалият снежец прилича на прокъсана дрипа – само в ниското и само тук-таме.

Дора ситнеше към църквата. Чу ѝ се кос, тя спря, озърна се, пък се усмихна. Слънцето топлеше така приятно. Носеше храна за майсторите – беше нейн ред според неписани селски закони. И уж бързаше, ама у дома не ѝ се връщаше.

— Еййй, ама много се забави!

Майсторите се бяха наредили край оградата. Чакаха си обяда.

— Ама си лепа, брей! – изтърси единият.

— Вас не ви ли е срам? – от края на редицата се изправи висок мъж.

Пристъпи тежко. Пресегна и взема котлето с яхнията, после бохчата с хляба, сведе глава, пресегна и хвана ръката ѝ. Сетне я целуна почтително.

— Сполай на такава хубост!

Рязко се обърна и изгледа един по един всички мъже. Те просто онемяха. Извърна се да кимне към Дора. Топлината от кафявите му, благи очи я обгърна, ситните бръчици в ъгълчетата на скулите се отпуснаха, цялото лице се озари от нескрито възхищение.

На Дора много ѝ се прииска да каже нещо, но само хукна към къщи, препъвайки се. Не, не може да бъде: да я защитава друг мъж, освен нейния? А и тия поразници – как смеят да и говорят – та тя е майка на големи деца? Ох... ама то... Боже, как само я погледна като ѝ целуна ръка? Досуц като на градска госпожа!

— Ами какви вакли вежди... дали пък не ми се е сторило нещо?... - озърна се, туй последното го каза на глас, а се бе спряла досами портата на дома си.

Добре че само слънцето надзърташе – любопитно-закачливо-онемяло-засияло-невярващо-очакващо-учудено... ех... и малко сякаш превъзбудено.

Село Табачка се намира в поречието на Русенски Лом накацало по стръмните склонове на реката. В него живее само българско население и затова след Освобождението от османско иго, в началото на новия век, то решило и съградило храм – християнски. За построяването му дошли

майстори от Влашко, резбар от Струмишко и безброй помагачи-надничари от околните села. Откриването на църквата съвпаднало с празниците на кукерите. Дни, в които мало и голямо нанизвало огромните маски, силно залюлявало чановете около кръста, за да гони злите духове. Ето, видите ли, пролетта идвала, затова се веселим!

На мегдана пред храма се събрали всички. И кукерите, майсторите, селяните, моми, баби и безброй деца. Глъчката била неописуема. Хора се виели, богата трапеза имало за всички, гайда, хлопатари и кръшен смях. На най-лично място стоял кмета – Радил. Той бил най-щедрият дарител за новопостроената църква. Двама сина имал, задомени, с двукатни къщи, дори един внук. Но гордостта му била Радина – малката му дъщеря, родена след ходенето до Божи гроб. Селяните одумвали, че е стар за баща, че момичето се е родило само шест месеца след гурбета, че прилича на... ама и друго говорили – такава хубост не били виждали, ама и такава бащина любов не е на добро. А пък из село напоследък от ухо на ухо се мълвяло, че Радинка и едно смугло зидарче от Влашко често се хващали на хорото, заедно сядали на седянки, пеели песни. А младокът все закичен бил с моминиска китка.

Днес, на празника, Рада нийде не се мярка-

ла, а напротив, момчето, което не било по сърце на Радил, като да е нарочно, все отпреде му се пречкало.

— Тате - попитал по едно време големия син – къде е Радето?

— Заръчал съм и у дома да стои – сопнал се бащата - Че кой ще напои и нахрани добитъка, кой ще премете двора, а и някой трябва да ни посрещне с майка ти като се приберем!

Дори не забелязал, че Дора, жена му, не била покрай него, и както обикновено властно се извърнал към селяните и високо, умишлено бавно заявил:

— Моето Раде е най-лична мома в село. Тя е умна и работлива. Не ѝ е мястото на мегдана. И-и-и... – потърсил с очи зидарчето, – разни цигани, макар и с добър занаят, в рода си нямам и не ща!

Момчето-майстор от Влашко, набеждавано в закачки с кметската дъщеря, мълчаливо извърнало глава, изчакало половин час, че то колко им трябва на подпийнали хора да забравят приказките на маса? Сега всички зяпали как две кръшни моми надиграват ръченица с наперен ерген.

Никой не забелязал как Михай, или Мишо, както си го били прекръстили на местен език, нанизал огромна кукерска маска и преспокойно стигнал съседната улица. А после като хала

влетял в най-голямата къща, естествено това било домът на Радил.

На двора Радето се опитвала да привърже един избуял трендафил към стобора. Като видяла маскирания писнала.

— Ей, Раденце... Радост моя... тихо! До тук не ме усетиха, спри сега да викаш де!

— Ама, Мишо.... що за маскарад? Нали кукерите вече минаха сутринта?

Дори не усетила как здравите мъжки ръце са я прихванали, но цяла потънала в тях покорно. А маската се завъргала до трендафила захлупвайки възпитано очи.

— Виж, Раде, утре трябва да замина. Църквата е готова. Той... оня, баща ти де, не ти разреши да дойдеш и я видиш, ама... тя нашата работа свърши.

— Ей, ама как така изведнъж? – Радето се почувствала съвсем примаяла.

— Не е изведнъж... То ние майсторите сме все така. Градим, градим... бързаме, а... после в друг град отиваме.

Очите на момичето се напълнили със сълзи. Една от тях тупнала върху задебелялата ръка на мъжа.

— Виж, недей така!... Искаш ли да дойдеш с мене?... Ще ти построя дом, по-хубав от на баща ти!

— А градина ще имам ли? С много тренда-

фили?

— Може... Но ще бъде с рози и ще ти съг-
радя водоскок по средата. Знаеш ли какво чудо
е това водоскока? Ей, така си блика водата на
струи и полива цветята, а те се къпят и усмихват
досуш като тебе, хубавице...

Рада не слушала, само гледала смуглата
гладка кожа на лицето, здраво се притискала до
мускулестото тяло и цяла се оглеждала в любя-
щите златисто-кафяви очи. Накрая се разбрали:
рано сутринта, преди първи петли, Радина да
посъбере нещо свое в бохча и да чака Михай.
Той ще си я вземе със себе си чак до Влашко.

Точно в този миг на мегдана се проточва-
ло мъжко хоро. То е много бавно, начело хад-
жи Радил с броеницата, до него един от най-
възрастните мъже, сетне по-личните семейни
мъже, дори изполичарите. Такова хоро се играе
на изпроводяк или разтури маса му викат. То си
е мъжката дума на края, похвалата и завършека
на тържеството.

Когато хорото се завило и завъртяло около
бъчвите, които лично Радил донесъл от избата
си, хаджията изтежко отказал, пуснал се от хо-
рото после се отправил гордо към вкъщи. По
походката личало че е доволен. Хората били
сити, храмът греел... Само как сладко-благо го
завръщаше попът! Добрините ти, вика, дълго
ще се споменават! Отведнъж съвсем не на мяс-

то се присетил за онова момче, спрял се, по-дирил го с поглед и като не го открил, тръснал глава. „Да му се не види – що за кахъри?“ Ами нали им платихме на майсторите, утре-вдруги ден ще се запиляят. Говорели хората – крадял момински китки. „Аде-де! Не и на мене тия!“ – успокоил се Радил.

Но двора го посрещнал пуст. И в къщата нямало никой – ни дъщеря, ни жена?

Хукнал Радил обратно на мегдана. Дори за миг не допускал някой да се осмели и пристъпи думата му. А хората вече се разотивали, само тук-там имало малки групички. Първият на когото налетял бил младокът Мишо.

— Къде е... Радина? – креснал хаджията.

— Днес нали ти се хвалеше как си ѝ наредил да не излиза! Не съм я виждал! – смръщено отсякъл момъкът.

— Лъжеш... като всички цигани лъжеш!

И хукнал към църквата. Храмът греел в светлина, но бил съвсем празен. Кметът смръщено изгледал Богородица, дори забравил да се прекръсти. А още не излязъл извън прага люто взел да прокллина.

Досами стената на църквата имало пътека. Водела отзад, до сеновала. Само няколко скока и Радил се отзовал там. А там...

Почти подире му търчало момчето - изгора на Радина. То първо чуло кряска. Когато вля-

зло на земята лежал резбарят Стилян, а хаджията коленичал, с отпуснати ръце. От гърдите на Стилян стърчала вила, навсякъве имало кръв, но раненият тихо простенал и Мишо пресегнал да помогне. Младият мъж бил толкова смаян от кървавата гледка, та дори не забелязъл женските поли, що прошумолели до сами стената и мигом напуснали сеновала.

Отнейде дотърчала Рада.

— Ти пък откъде се взе? И къде беше?... — гласа на Радил си бил същия: властен.

— При бати... Извикаха ме заради бебето... да помогна!

Така ги заварили хората. Стилян изпружен на земята, окъпан в кръв, издъхнал, набучен с вила в гърдите, а Радил, Рада и Мишо мълчали. Всеки гледал настрана.

От този ден хаджията все пред иконата на Богородица стоял.

Момчето набедили за убийството, нали предишният ден им платили, а то „цигане“, може и да се е полакомило освен неговото и чуждо да открадне, макар и да е трябвало ръцете си с кръв да цапа.

Рада до месец пристанала в далечно село и сякаш и на гости не идвала в Табачка. Големите синове се запилели из града, взели и майка си.

До края на същата година Радил се споминал. И едва ли щеше да има легенда, ако не

намерили завещанито му след много години – било при църковните книги скатано.

„...Дори и Богородица не ме вразуми – не можах да простя на невярната си, красива жена. А моето Раде и синовете пропъдих. Оно-ва момче сигурно е изгнило в затвора. И все заради мен...

Затова всичко оставам на църквата. За градеж, ремонт... За прошка!”

Храмът и до сега си е там. Хората си го ползват и почитат. Тази история, истинска или доизмислена, някои я разказват, други махват с ръка: бабини деветини...

Само едно е истина. Тук, по тия места никой не почита кукерски празници. Никой не се маскира, та да гони лошото. То като дойде, не пита, по-добре очи в очи да го срещнеш, без маски и грим. А може и да го надвиеш. Но трябва да надмогнеш себе си и егото си. Да почиташ и уважаваеш, да си добър и хрисим...

Говорят и легенди с добър край имало. Отгде да дойдат, ако им липсва случка за поука?

И за прошка.

Пък знам ли... Аз мога само да преразказвам.

ДЯВОЛСКИЯТ МОСТ

Последните десет минути преди лягане са строго лични при всеки човек. Воаяжът от кухнята, през спалнята до разстланото легло, е моментът на отърсване от цялото ежедневие. А когато се случи и петък, с привкус на съботно-неделна почивка, мислите ти лениво се влачат ведно с домашните пантофи, през задължителното запасване с долнището на пижамата.

Тъкмо държа завивката и се каня да я метна през глава – внезапно, остро дрънчене ме кара да приклекна. Втори звън!... Трети?!

Повличам чехлите към кухнята. Звъни стационарният телефон! Преди четири месеца подписвах договор за мобилния си апарат и ми предложиха да прикрепят опция: домашен телефон-подарък, за същата цена... изобщо блябля-бля... Струва ми се, в магазина демонстрираха как грачи тази моя нова придобивка, но от тогава до момента за пръв път го виждах в работен режим. И кой ми кажете, в днешно време използва стационарен телефон?

— Т-ъ-ъ-р-р-р-р... - след осмото придрънкане, посягам с всичка сила да „смеля“ нахалника.

— Уф, най-после! – извира от слушалката. – Таньо, нямам време! Само ти единствено можеш да ми помогнеш! Така-а... трябва ни една

малка икона, едно бяло цвете, два плика и парче восък! Запомни ли?

— К-какво! – не знам как се получи, но с едната ръка държа слушалката, а с другата повдигам проклетото пижамено долнище.

— Въобще не съм се и съмнявала, че ще се съгласиш. То-о... и за тебе може да ти е от полза, нали пишеш някаква книга?... Хайде сега чао. Чакай ме! Имам страшна нужда от приятел, чеденце, разбираш ли?

Полека затварям проклетия стационарен телефон. Свободният му сигнал ми пили нервите. Придърпвам стол, за да се тръшна и обветря. Гласът беше на Дора, приятелка от студентските години. Всъщност, аз бях първи курс, а тя токущо завършила, когато се запознахме, затова съм 3 вечното „чедо“. И кога бе това?... Ами-и... В миналия век, естествено! Преди двайсет и пет... трийсет години. Да, някога бяхме неразделни, но държавните ни промени и елементарните битовизми..."Как може да се промени човек, мърморя си. Дали пък е от грижи по много възрастни родители?... Не беше ли казала, че отива да живее на село при тях?" Присещам се и за друго – ами ако я изнудват? Какво искаше – икона, цвете... бяло да бъдело!..."Пълни глупости!" - изпъвам се в леглото. Усещам топлина в гърдите. "Милата тя - не ме оставя вътрешния глас, ами ако е някакъв постравматичен стрес и

наистина се нуждае от приятел”

Редът на мисли ме запраща от съжаление към евентуално болната приятелка до противоположното негодувание от бруталното среднощно звънене. Кога съм заспала остава тайна, но звънецът от входната врата с бойния си повик трудно достига до съзнанието ми.

Безумно ми се спи. Очите ми парят и просят да си останат затворени. За съжаление, този който виси пред апартамента, не мисли така.

Когато отварям, Дора ме помита с поривист жест.

— Хайде бе, чедо! Мислех – чакаш! А ти?...

— Що не поседнем и обсъдим, а?... – с усилие се старая да съм дипломатична. – Пет сутринта е! – чувствително повишавам глас.

— Танюш, ти си единствената от приятелите ми с абстрактно мислене! – изплаква тя – Трябва ми помощ?... И то точно днес!... - гледа умоляващо - И утре се прибираме! – довършва.

Вторачила съм се в нея – изглежда си съвсем наред! Туристическо яке над памучна блуза, прав клин в маркови маратонки. Косата, много изрусена, както винаги, с небрежно-елегантна прическа. "Нищо, ама съвсем нищо ѝ няма – казвам си на ум. – Винаги е изглеждала по този начин"

— Вземи си само анцуг и здрави, равни обувки. Прибави малко бельо и ти стига! – Дора държи дръжката на бравата от входната врата.

— Къде, на бабината си си хукнала посред нощ! – избухвам яростно. – Какво ти става? – знам, че не я обиждам. Толкова отдавна се познаваме, все едно крещя на второто си аз.

— Чеденце, на-ла-га се да стигнем преди обяд до Дяволския мост. Ъ-ъ-ъ... в колата ще ти обясня! – гласът ѝ е спаднал с много октави надолу и ме залива с ужасно страдащ поглед.

— Я, пак?... Какъв сега е пък този мост?... – визирам я с присвити очи.

— Дяволски – отговаря без да се впечатли – Намира се до град Ардино. А то е до Кърджали – единият ѝ крак е отвън през прага – След десет минути да си в форда. Чакам те!

Дора тръшва вратата, а аз изкрещявам:

— На кое викаш форд, бе? На онова дребно недоразумение в автомобилната индустрия, дето за по-внушително го кръстили на богинята Ка? – не знам защо, но се преобличам трескаво-злобно. – И какво искаш да ми кажеш? – продължавам да дудна – Тази твоя кола-играчка може да превземе триста и кусур километра до обяд? Ха, не ти вярвам!

Когато се материализирам на седалката до Дора във великия ѝ автомобил, в знак на протест, решавам да мълча. Ей така, дума няма да обеля, докато тя не ми се изповяда. Нека да разбере – приятел съм и това означава: готова на всичко. Но пък „всичкото“ би трябвало да

има граница, майната му!

Най-странното е, че и тя мълчи. Шофира внимателно, но бърза. Изпреварва обмислено и непрекъснато следи огледалото за обратно виждане.

Към шест и половина се развиделява.

— Що не пуснеш парното? – не издържам.

— Нямам... - отговаря, но тонът ѝ не е извинителен – искаш ли да караш ти? От вчера не съм мигвала.

— Може – съгласявам се. – А ти кога най-после ще ми кажеш какво точно?...

— Какво ми се е случило ли питаш?

— Крайно време е, не мислиш ли?

— Искам да видя нещо което е хем не видимо – хем видимо... Да пипна нещо, което е и материално и... го няма същевременно!

Не мога, а и не искам да прикрия надсмешката в гласа си:

— И какво сега?! Тръгнали сме по никое време да доказваме как тази взаимно изключваща се игра от думи съществува на онзи мост?... Това ли ми казваш?

— А-ха!... Затова са го кръстили Дяволски – без ни най-малко да се засяга отвръща Дора, после плавно натиска спирачката, за да отбие встрани, поглежда ме и довършва – Чеде, докато караш, от напрежението, няма да усещаш студа, а аз през това време ще си подремна

отзад, нали ти казах, от вчера съм на полусъ-единител. М-м, наскоро загубих нещо много ценно... Като стигнем там, може би ще получа отговори! Моста е много стар и не са го кръстили случайно Дяволски. Нали знаеш – народа никога не казва нищо излишно!

— И колко е стар този твой мост? – паля колата.

— На пет века! Но е построен върху друг, датиращ от римско време преди има-няма 7000 години.

— Аха, и ние с теб какво? Носим му икона за освещаване и бяла китка да го закичим?

Безсмислено е да продължавам със заяждането. Дора се е сгушила на задната седалка и спи. А на мене ужасно ми се пие кафе. За едно съм съгласна с нея – зад волана никак не е скучно. Пътищата в Родината ни са изпитание и за ума и за сетивата. Почти на мига се стоплям.

Малко преди единайсет съм в Ардино. Паркирам пред първото заведение. Вече съм и гладна.

— Танюш, нямаме никакво време! После ще ядем. Най-късно в дванайсет без пет – задължително трябва да сме там!

Дора безцеремонно ме избутва от шофьорското място и насочва колата към път, обозначен с голяма кафява табела. На табелата пише: Дяволски мост-10км.

Пътят, ако това тясно-криво-неравно-избушено-каменисто-глинено-пропаднало в причудливи виражи съоръжение може да се титолува с такова обобщение място, още с първия си километър-два ни отказва от услугите на форда. Той, милият е готов да се разпадне. Слизаме и крачим усърдно, всяка заета с мислите си. Дора е с над двајсет сантиметра по-висока от мене и съвсем естествено превзема разстоянията с голям, стабилен разкрач. Аз ситня на прилична дистанция, напъвам се да не разсъждавам, но да си налагам и положителни емоции, определено не ми се отдава кой знае колко.

Пътят се провира през гора, надвиснала призрачно над нас, а ужасяващо неравият друм под краката ни, дори със стабилните ниски обувки ни затруднява почти с всеки метър.

— На човек му трябва или катър, или як джип, за да превземе този терен – опитвам да подхвана разговор.

— А можеш ли да си представиш, че това е било единствения път през прохода Маказа. Той е свързвал Бяло море с Тракия и е част от античния път „Вия Игнасия“.

Вдигам рамене. Тишината, безлюдиято, безформено оцеждащите се петна от светлина през клоните на дърветата, ме подтискат. Трябва да съм се озъртала няколко пъти страхливо, защото Дора с надсмешка ме предупреждава:

— Сега ще преминем през село, което има само един жител. Останалите се преместили в „цивилизацията“. А той, човека си има кошари и до сега живее тук, съвсем сам.

Наистина, покрай нас се виждат полуразрушени къщи, диво обрасли с зеленина. Когато ги отминаваме, леко въздъхвам.

— Доре, вървим повече от трийсет и пет минути...Няма ли?...

Иска ми се да кресна и да се тръшна в прахоляка. Нито напред, нито назад се вижда нещо свястно. Само грозният, неравен друм, дървеляци, скриващи небето, а подтискащата тишина направо звъни в ушите ми. „И кой дявол ми изпи акъла, че съм хукнала да спасявам приятелка!“ – мислено се ругая.

Отведнъж дочувам шум от река. Леко усиливам ход. Иска ми се да погледна през гъсто обрасналия ляв фланг.

— Хич и не се мъчи да надзърташ! – забелязва ме Дора. – Реката е на около 600-700 метра в ниското. Ние всъщност вървим по билото на пропаст... Хайде Танче стегни се, има само още двайсетина минути и...

Ужасно ми се приискава да ѝ извия врата. „Ами ако е сбъркала пътя?“ прогърмява в главата ми тъп въпрос. Още по-изневиделица до ушите ми достига шум. Пърпоренето на моторен двигател ми се струва като великите тре-

ли на „Одата на радостта“ Покрай нас, обвит в облак прахоляк, изтопурква и отминава голф двойка. Стар, очукан, но с висок просвет от пътя до шасито автомобил. От отворения прозорец стърчат въдици.

— Блазе им... - боботя. – Щастливци...

Като отговор, Дора чувствително усилва темпото. Аз пък отдавна съм престанала да си усещам мускулите на краката. Крача вдървено, забранявам си да мисля, единствено си пожелавам да съм си у дома, пред телевизора. Все пак присмехулният гласец на собственото ми его успява да надее: „Идиотско начинание, звучи пискливо в подсъзнанието ми - ама и се върза, нали?“

Около дванайсет без десет зърваме прословутия Дяволски мост. Той напомня на естествено продължение на скалите от двете страни на реката. Леко прегърбен в средата, а трите му крака образуват овални сводове, като този в средата е най-висок. Изящната му архитектура хармонично образува ниши над всеки крак, вероятно за отичане на придошлата пролетна вода.

— Представяш ли си, на петстотин години е, а не е ремонтиран нито веднъж! – моята приятелка гледа с блеснали очи.

Самата аз решавам да премина по моста. Изглежда ми много антично. Направен е от припаснати един към друг камъни, а по края

завършва с много ниски перила. Гледката от него към реката е зашеметяваща. Огромни, бели овални камънаци са разхвърляни от страни покрай коритото на водната просека. Явно Арда никак не се е шегувала, някога е била буйна, громоляща и страховита стихия, за да успее и подреди в шпалир тези внушителни като размер камени късове.

— Чеде, бързо! Идвай с мен. Ще пропуснеш това, за което сме дошли! – Дора се е устремила към малък насип със ситен пясък на около 30-40 метра в подножието на моста.

Когато я настигам и се обръщам, мостът се е възвисил насреща ни гордо и безмълвно.

— Загледай се, Танюш, сега е момента! Света на природата и света на човешката психика са две паралелни измерения и подобно на две огледала те се отразяват едно в друго. Гледай внимателно!...

Думите ѝ ми звучат отвеяно, но точно в момента стрелките от часовника се препокриват в дванайсет на обяд и отражението от сянката на моста се слива с истинския мост. Гледката ме зашеметява дотолкова, че съвсем спонтанно възкликвам:

— Е-е-ей!... Изумително красиво-о-о! - соча симетричните окръжности.

— Разбра ли как нещо може и да е материално и да го няма?... И да е видимо и да не се

вижда? – приятелката ми е изпаднала в еуфория.

Успявам само да кимна и не мигам от страх да не пропусна пейзажа. В средата краката на моста с отражението си са образували голяма окръжност, а от двете страни две симетрично по-малки. В центъра на голямата окръжност има едра, грубо оформена скала. Тази скала също е проточила сянка вертикално надолу и... дали от взирането, или от внушение – скалата ведно с отражението наподобява образ. И този образ строго се вира в мен, а двете извити дъги нагоре от челото удивително представят... лика на Рогатия!

Дора изважда малката икона, гали я нежно и я слага на земята. Разгръща белия цвят на цинията, който съм увила в фолио, за да го запазя. После полека пуска цветето върху огледалната повърхност на реката. Бялото стръкче се завърта и кротко поема по течението. В двата плика слага малки листи, единия прибира в джоба, другия пуска след цветето. Преди да го стори, кръгообразно надрасква капачето на плика с восък.

— Миличка - гледа ме право в очите, – миналата седмица загубих и втория от родителите си. Починаха през няколко месеца... А на мене ми се стори, сякаш е през няколко часа – замълчава и отвърща глава към моста. – В определен момент външния свят ни изпраща някакви под-

сказки. За да ги разберем не ни трябва разум, трябва ни интуиция... Разбираш ли ме?

— Искаш да кажеш, че Дяволският мост е красноречив символ и тук не е необходимо да търсим рационални обяснения?

— Горе-долу... е така – тя въздъхва и отведнъж сменя темата. – Знаеш ли, под най-високия свод има гравирани хексакон, който изследователите наричат „Печатът на Соломон“. Да се чудиш на майстора откъде му е дошло на ум да го вгради. Бил е млад и е местно момче, уста Димитър от село Неделино...

— Мене ако питаш, бил си е майстор и половина! – клатя глава и зяпам моста. От всичките причудливи отражения няма и помен.

— Искаш ли да хапнем? – Дора ми сочи към туристически навес непосредствено до моста. Там има стабилна маса и пейки, дори камина.

— И питаш! – грейвам в съгласие.

...След няколко дни, когато имах свободно време, прехвърляйки от фотоапарата в компютъра снимките от приключението Дяволски мост, изпитах срани усещания. Повечето фотоси бяха чудесни. Калдъръмът на моста, колосалните камъни около бреговете на реката, но... „Какъв е този странен ракурс от който съм снимала самия мост?“ - вдигам учудено вежди. Странно... Образът-отражение не съм запечатала освен в съзна-

нието си, но пък какво ме е накарало така да изкривя ръката си и снимам моста под ъгъл?...

Леко ми става топло, не точно... Като да е хладно... сякаш от нечий дъх навярно?... "Ами-и, ако посетите Дяволският мост някога, бихте ме разбрали по темата за възприятията" - убеждавам невидим слушател.

Моята приятелка Дора беше доволна от пътуването. Заяви, че е получила каквото е очаквала.

Колкото до мен – тя го изрази най-точно още в началото – просто имам голямо, абстрактно мислене, какво друго?

ДОКОСВАНЕ

Винаги, когато погледнех към окачения на стената в хола ни двустър меч в кания от камилска кожа с чудесни инкрустации, ми минаваше мисълта поне да се опитам да опиша едно мое невероятно преживяване в Сахара, за същината на което знаеха само двама изключителни мъже - единият властен, с твърд като кремък характер, другият - с неотразима вътрешна сила, благородство и неразгадаеми знания и възможности.

Колебанията ми продължиха цели осемнайсет години. Не защото случилото се далеч надхвърля нормалните човешки представи и едва ли някой би могъл да го приеме като реален факт, а най-вече защото е дълбоко и то болезнено лично.

Началото е много интересно, но и доста дълго, затова ще започна от самия край на този, наистина невероятен за нормалните човешки възприятия случай, за който и аз самият нямам никакво сносно обяснение, освен бледи и мъгляви предположения.

Пътувах в Сахара с отлично екипиран за целта „Лендровър“. Придружаваше ме един от най-добрите познавачи на тази част на Сахара и добре известен сред местните племена - номадът Али. Говореше достатъчно добре френски, така че нямаше проблем с езика.

Колата шофирах аз, а Али ми обясняваше това, което пустинята милостиво разкриваше пред нас. Понякога отдалече ми посочваше някое място и ми казваше да го заобиколя. И сам разбирах, че става въпрос за подвижни пясъци, но имаше един случай, при който като нищо бих затънал в тях, ако не ме беше предупредил навреме.

„Скоро ще навлезем в район с дюни. Ако го заобиколим, ще загубим много време, ако преминем през него, ще видиш незабравими неща, въпреки че и рискът не е малък. Ти решавай.“ - каза Али.

„Никакво заобикаляне. Вече имам немалък опит в други части на Сахара и неведнъж съм преодолявал дюни с полет на колата във въздуха. Преживяването е страхотно и никак не ми се иска да пропусна да го преживея още веднъж.“

„Тогава карай направо!“ - отговори Али и ми изнесе цяла лекция относно преодоляване на малки и големи дюни, неща, по-голямата част от

които вече знаех и бях преживял.

Вече бяхме навлезли в района с дюните. Възхищавайки се на прекрасната гледка, случайно погледнах наляво. На около двеста метра от нас, в подножието на една голяма дюна видях обърнат автомобил. Без даже да мисля, веднага завих наляво. Тъкмо да попита защо съм променил посоката, Али също видя обърнатия автомобил и каза:

„Карай по-бързо, няма опасност от затъване! Дано няма сериозно пострадали хора, не дай си боже и загинали.“

След минута вече бяхме при автообила. От следите беше ясно, че се е движил под ъгъл спрямо наклона на дюната, при което се е преобърнал и е спрял в подножието ѝ на лявата си страна. Зад волана имаше млад мъж с кръвящо лице. Много внимателно, макар и трудно, успяхме да го освободим от затисналите го смачкани ламарини, изнесохме го от колата и го сложихме легнал на задната седалка на нашия автомобил.

Мъжът беше жив, но в безсъзнание. Най-непред привързахме раната на левия му крак, от която кръвта просто шуртеше, след това извадихме забитите по главата и тялото му дребни парчета от строшените стъкла, промихме раните, по-сериозните от които също превързахме.

Беше ясно, че сме пристигнали непосредствено след катастрофата и че ако беше останал в това състояние още час, раненият бе обречен на сигурна смърт и то не от раните си, а от загубата на кръв. Али каза че го познава и обясни, че е син на вожда на най-голямото от местните племена.

Вече бяхме приключили с превръзките, когато човекът отвори очи и започна да стене. Погледна ме и явно разбрал, че съм чужденец, попита на перфектен френски какво се е случило с него. Докато набързо му обяснявах, Али седна зад волана, каза, че знае къде трябва да го отведем и с максимално възможната за терена скорост потеглихме към мястото, където се намирал племето му. Скоро района с дюните остана зад нас, а с него и неосъществените „полети“.

После разбрах, че преди години, един богат френски изследовател прекарал почти година с племе туареги, като през цялото време споделял изцяло начина им на живот, без да ползва каквито и да било постижения на модерния свят, с изключение на една радиостанция, която включвал много рядко.

Станал близък приятел с вожда, чийто син толкова се привързал към фрацузина, че не се отделял от него. Пиер (така се казвал французинът) нямал деца и също обикнал сина на вожда

като собствено дете.

Когато дошло време да напусне племето, той предложил на вожда синът му да замина да учи, ако не в Париж, то поне в Рабат или Тунис. Накрая, след многото разговори, макар и с неудоволствие, вождът приел предложението. Така Пиер и младежът заминали за Рабат. Французинът поел цялостната издръжка по обучението. След години синът се върнал при племето си с нов "Лендровър" – подарък от Пиер. Същият, с който беше катастрофирал при каскадьорско шофиране странично по дюната, до която го намерихме.

Надвечер пристигнахме в стана на туарегите. Когато става въпрос за залез в пустинята при липса на пясъчна буря, отново и отново установявам, че ми липсват необходимите изразни средства. Това е някаква наистина вълшебна картина, която според мен не може да бъде нарисувана от земен художник. Единственото, което мога да кажа е... великолепие.

Прескачам посрещането, благодарностите от страна на вожда и цялото племе за спасяването на младежа, както и описанието на стана на туарегите. Само ще добавя, че освен със своята смелост, издръжливост и упоритост, много от племената в Сахара се отличават и с изключителната си гостоприемство и щедрост към хо-

рата, които по една или друга причина вече са приели като техни приятели.

Независимо че бях почетен гост на вожда, останах изумен от тяхното гостоприемство, внимание и уважение. Такава неподправена искреност и сърдечност рядко може да се срещне,

Настроението беше отлично. Оказа се, че синът на вожда, който също присъстваше на вечерята, наистина е въвн от опасност и се е отървал с натъртвания и няколко по-дълбоки, но не опасни за живота му наранявания.

След вечерята и дългите разговори (тогава научих за Пиер и как е станала катастрофата), когато другите присъстващи и Али тръгнаха да си лягат, вождът ми даде знак да остана. Помислих, че просто иска още да си поговорим (говореше френски достатъчно, за да се разбираме) и с удоволствие се върнах на мястото си. Но скоро разбрах, че причината е съвсем друга.

При нас влезе старец с много дълга бяла брада и лице на светец, което не може да се забрави. Вождът ме посочи и започна да му говори нещо на техния език, от който знаех само отделни думи, поради което нищо и не можах да разбера от разговора им.

Накрая старецът кимна с глава в знак на съгласие, погледна ме с дълбоките си красиви очи и се усмихна. Никога няма да забравя тази усмивка и неговия пронизателен поглед. Из-

питвах странното чувство, че погледът му прониква в мен.

Седна мълчаливо от лявата ми страна и внимателно взе с лявата си ръка моята лява ръка. Просто всичко беше ляво. При допира на ръцете ни имах чувството, че сякаш електрическа дъга премина през тях. Обзе ме някакво невероятно успокоение и прилив на сила, а сетивата ми се изостриха до крайност.

Старецът отново се усмихна, пусна ръката ми и с двете си ръце хвана главата ми от двете страни. Бавно и внимателно я привлече към себе си, докато допря челото ми до неговото. Помислих, че това е някакъв ритуал и с нетърпение очаквах неговото продължение. Но още с допирането на челата ни почувствах нещо, което не може да се опише.

След около минута, пред очите ми започнаха да се сменят различни картини, но живи. Те не бяха като на филмова лента, а картини, в които имаше движение и живот. В някои от тях видях спомени от детството ми, в други пък събития от по-късен период от живота ми, в които съм участвал или пък, на които съм бил свидетел. Даже гледайки тези живи картини, намирах отговор на въпроси, които години наред си бях задавал. Имаше и картини, които не ми говореха нищо, но вече бях сигурен, че това са неща от бъдещето, което след време частично се по-

твърди.

Живите картини престанаха да се явяват, но разбрах, че старецът ми говори. Но говореше, без да си отваря устата или да издава някакъв звук. Най-странното беше, че разбирах това, което ми „казва“. Аз започнах да „говоря“ по същия начин. Разговорът беше толкова невероятен, че започнах да си мисля, че или сънувам, или съм хипнотизиран, или упоен, или най-малкото, нещо не съм в ред. Обаче не беше нито едно от четирите.

Отворих очите си, които не знаех кога и защо бях затворил и видях ясно красивите му проникателни очи, брадата му, всичко намиращо се от двете ми страни, чувствах всяка част на тялото си. Дори пипнах крака си и усетих допира. Тогава какво ставаше с мен?

Погледнах към вожда, но той продължаваше да стои на мястото си, неподвижен като статуя. Значи би трябвало да не е сън или хипноза. Тогава какво? Исках, но не можех да намеря отговор.

Толкова ми се искаше веднага да запиша всичко, което ми каза старецът, но нямаше как - оставаше да го запомня. Разговорът продължи около трийсет минути или поне на мен ми се стори толкова. После отдръпна главата си, свали ръцете си от моята, усмихна се с непов-

торимата си усмивка, погали ме по главата и стана. Погледна вожда с когото размениха по няколко изречения, кимна ни с глава и излезе. Аз продължавах да стоя неподвижно, мислейки усилено за това, което се бе случило. Спомнях си картините, "немия" разговор, всичко.

Отново погледнах към вожда без да кажа и дума. Той стана, дойде при мен, усмихна се, сложи ръка на рамото ми и каза:

— Време е да тръгваме. Готов ли си?

— За какво трябва да съм готов? Къде ще ходим по това време? - започнах мислено да си задавам въпроси, но не ги казах гласно и без да разпитвам, отговорих:

— Готов съм. Да тръгваме.

— Можем да тръгнем и с камили, но разстоянието е голямо и няма да успеем да пристигнем навреме, затова ще е по-добре да отидем с колата.

— Добре. - отговорих без колебание.

Излязохме вън и се отправихме към „Лендровъра“. Както си му е редът, имах резервен ключ, окачен на врата ми, но не стана нужда да го използвам - Али беше оставил неговия в контакта. Качихме се в колата – аз на шофьорското място, а вожда до мен.

— Ще ни трябва ли оръжие? - попитах и посегнах към жабката да извадя пистолета, който

Али ми беше осигурил.

— Не, не ни трябва не го докосвай! Остави и часовника си в колата.

Запалих двигателя и го попитах накъде да карам, но той отговори, че аз знам накъде трябва да се движим. Да си призная, у мен има голяма доза авантюризъм, ако не и прекалена и без много-много да мисля, приех предизвикателството. Тръгнахме в посоката, към която беше обърнат автомобилът. По време на пътуването не разменихме нито дума повече.

Само този, който е пътувал нощем при пълнолуние в Сахара, и особено в тази ѝ част, може да си представи какво значи това. Както и при началото на изгрева, имаш чувството, че някакъв гениален художник от друг свят е нарисувал тази вълшебна картина и по непонятни причини я е оставил или просто я е забравил в пустинята.

По едно време пред нас започна да се очертава огромен смътен силует и, колкото повече го приближавахме, толкова очертанията му ставаха по-ясни.

"Аха, това е мираж, виждал съм вече какви ли не." - помислих си почти развеселен, но веднага си спомних, че нито съм виждал, нито дори чувал толкова опашати лъжи за миражи нощно време, което, поне според това, което знаех, по начало е невъзможно.

Явно, това не беше никакво мистериозно видение, а чиста реалност. И наистина, с приближаването започнах все по-ясно да виждам нещо като гигантски пресечен конус, едва ли не цилиндър. Оказа се, че това е скално образувание, каквито наистина има в тази част на Сахара.

— Пристигнахме. Трябва да спреш. - каза вождът. Бяхме на около стотина метра от „конуса“, а когато слязохме от колата добави: „Сега трябва да се качиш горе.“

— Ти няма ли да дойдеш?

— Не, трябва да отидеш сам.

Погледнах към стръмните, едва ли не отвесни скали и попитах:

— Откъде мога да се кача толкова високо?

— Не знам. Но това няма да е проблем за теб.

— Тогава откъде знаеш, че ще успея да се кача?

— Знам само, че трябва да повярваш в това. Останалото наистина няма да е проблем.

Сетих се за „немия“ ни разговор със стареца, но колкото и да напругах паметта си, не можах да си спомня нищо - целият ни „разговор“, с изключение на няколко от споменатите живи картини, беше изтрит от паметта ми.

Вождът ме потупа по лявото рамо и спокойно каза:

— Не забравяй, че през цялото време, от този момент до връщането ти обратно тук, не трябва да допуснеш каквото и да е чувство на страх. Не се притеснявай, че ще изпиташ неподозирани от теб преживявания и чувства. Но страх в никакъв случай!

— В това можеш да бъдеш сигурен. Само да се справя с изкачването. - отговорих убедено.

— На война, като на война - казах си смело и тръгнах.

Но колкото повече приближавах до "конуса", толкова по-добре виждах, че скалите са много стръмни, поне за мен. Сякаш това бяха стените на някаква загадъчна, непревземаема крепост, но изградена не от човешка ръка, а от неуморната хилядолетна дейност на природата.

Не само че никога не съм бил катерач, но не съм проявявал и най- малък интерес към този спорт. Естествено, не разполагах даже и с най-елементарни пособия за катерене по стръмни каменни стени. Въпреки това продължих учудващо спокойно напред. Спрях, чак когато пристигнах в подножието на това необикновено, но реално съществуващо скално образувание.

Стори ми се, че вдясно наклонът като че ли е по-полегат и поисках да тръгна нататък, но не направих нито крачка. Почувствах, че нещо

или някой поиска да се обърна наляво. Сетих се за сядането на стареца от лявата ми страна, за това, че се държахме за левите ръце, но нищо повече. Тръгнах в тази посока и... се озовах горе.

Как, откъде и за колко време съм се качил нямах каквато и да е било представа или поне някакво предположение – дори не си спомнях и крачка от изкачването.

Като се убедих, че е безсмислено да продължавам да търся обяснение на въпрос, който, явно, ще си остане без отговор, реших, че много по-полезно би било да разгледам обстановката, в която бях попаднал.

Пред мен се разкри нещо като плато - равно, осеяно с малки и големи почти черни камъни и нищо друго, нещо като лунен пейзаж. Видях един голям камък, който от едната си страна беше равен, почти като шлифован. Макар и неясно, се виждаха много странни знаци и фигури, изгравирани по гладката му плоскост.

„Дали пък това не са архаични тифанари - древната писмеността на туарегите, изгубеният ключ за разчитането на която дори не знам дали вече е намерен? - запитах се и започнах да разглеждам знаците.

Само бях чувал за тази писменост, нищо повече. Подобни знаци и фигури, но в много по-голям мащаб, вече бях виждал и на други места из пустинята, но тук?!

Докато с изумление разглеждах загадъчните знаци и фигурки, отново се яви странното чувство, че някой леко ме натисна по раменете, като че ли иска да легна. Без ни най-малко притеснение, легнах до камъка с разперени ръце и се загледах в небето. Това, което виждах и чувствах, беше наистина неописуемо – небето, огромните звезди, луната, малките перести облачета, абсолютната тишина.

Продължавах да лежа по гръб с разперени ръце и ми се струваше, че звездите са толкова близко, че ми се искаше да ги погала. Изчезна и последното чувство на умора и напрежение, обзе ме някакво непознато досега спокойствие. Мислех си за вожда, за стареца и за изтрития от паметта ми разговор с него, за изкачването на това високо плато, от което не помнех дори и една крачка. Мъчех се да си дам някакво, макар и най-елементарно обяснение, но отново никакъв резултат. Просто нямаше за какво „да се хвана“. Сънища, кошмари, хипнози, болен или временно намиращ се в някакво екстремно състояние мозък и др. подобни, не ми вършеха работа и накрая, разбирайки безсилието си, се отказах от по-нататъшно търсене на обяснение.

„Защо не приема, че всъщност най-важното в момента е, че се чувствам в отлична физическа и душевна форма, мозъкът ми е в ред и действа като светкавица, напълно съм спокоен.

Вярно е, че се намирам в някаква загадъчна и необяснима, но за сметка на това пък напълно реална ситуация. Верен е и фактът, че не знам кога и как ще изляза от нея, но странното е, че това не ме тревожи. А щом не ме е страх и ми харесва, я да се поразходя малко наоколо, може пък да открия още нещо."

Понечих да стана, но почувствах как някой много леко и внимателно легна до мен от лявата ми страна, сложи главата си на рамото ми, притисна тялото си до моето, а главата си до лицето ми. Косите нежно галеха бузата ми, а една ръка - лицето ми. Поисках да се обърна, но същата ръка нежно ми даде да разбера, че не трябва да го правя.

А и нямаше нужда да се обръщам - вече чувствах с всяка клетка познатото тяло на жената легнала до мен, всяка негова извика, нежността на милващата ме ръка, аромата на разпилените по лицето ми коси.

Въпреки ситуацията, в която бях попаднал, колкото и да беше екстремна и изумителна, не чувствах никакъв страх или най-малкото някакво притеснение. Напротив, обзе ме непознато дотогава чувство, което и сам не мога да характеризирам.

"Благодаря ти, че дойде" - каза жената, макар че не се чу никакъв звук. Също както при разговора със стареца.

„Но аз не знаех, че ти ще бъдеш тук.“ - признах чистосърдечно.

„Знам, но можеше и да не дойдеш.“

„Как няма да дойда, ако някой ми бе казал, че ти си тук?“

„Просто нямаше да повярваш.“

„Съгласен съм, но искам да ти задам толкова много въпроси, че не знам от къде да започна.“

„Знам и това е напълно нормално, въпреки че и да ти отговоря, не бива да помниш тези отговори или поне, не още.“

Спомних за изтрития от паметта ми разговор не само със стареца, но и при други невероятни разговори при други обстоятелства и поводи. Все пак попитах ще остане ли нещо в паметта от това, което си говорим. Усетих как тя се усмихна и след това спокойно отговори:

„Исключено, поне за сега.“

„А ще има ли друг път?“

„Не знам. Но, ако някой от вас изпадне в много голяма беда, ще направя всичко възможно да ви помогна.“

Без дори да се изненадам, отговорих:

„Въпреки това нали можем да си поговорим? Поне до тръгването ти ще знам неща, които едва ли някой друг е чувал.“

„Разбира се. Но след моето тръгване ще забравиш целият ни разговор оттук нататък, както и слизането ти от това плато. Ще запом-

ниш само разговорът ни дотук и последните ми думи."

Единственото нещо, което си спомням сега е, че започнахме да разговаряме и говорихме, говорихме, без да спираме и че чух такива невероятни неща, в сравнение с които описанията и на най-добрите фантасти и футуролози биха изглеждали като жалки словосъчетания. Нищо повече.

По едно време усетих как тя силно се притисна до мен, целуна ме по бузата и стана.

„Грижете се за него и го обичайте. Той винаги ще има нужда от вас."

Това бяха последните ѝ думи. Опитах се да стана и я последвам, но въпреки това останах неподвижен. Когато все пак успях да обърна главата си, видях само как тя, без да се обърне, направи знак, че не бива да я следвам и... се стопи.

Едва тогава изригна мъката и започна да ме притиска с огромна сила. Но преди да ме помете като цунами, внезапно започна да намалява и скоро отстъпи отново място на някакво пълно спокойствие и увереност.

Все още помнех целия ни разговор и си мислех какво ли би станало, ако нещата, които чух и разбрах, станеха достояние на нашата цивилизация. Тайно се надявах, че поне една мъничка частица от тази информация ще се забута в

някое недосегаемо кътче в паметта ми, но още щом станах, разбрах ясно, че човешката памет не разполага с подобни тайници. Целият разговор беше изтрит - останаха само първите изречения, последните ѝ думи и чувството за влага по рамото, на което беше главата ѝ.

След това нахлуха спомените, които ме заприхтиха толкова години назад, че почти забравих къде се намирам.

В далечината вече започваше леко да просветлява и отново почувствах, че нещо ми подсказва да тръгвам. Поех по обратния път, без всъщност да знам от коя посока съм дошъл. Вървах бавно, стараяйки се да запомня всяка крачка по пътя в най-малки подробности и... застанах пред вожда. От слизането, както стана и от изкачването, не остана никакъв спомен.

Вождът дойде при мен, потупа ме безмълвно по рамото и поехме обратния път, без да пророним и дума.

Извън на стана на племето ни чакаше старецът с познатата ми вече усмивка. Спрях колата и с вожда слязохме от нея. Отидох веднага при стареца.

Не ми каза нищо. Само ме прегърна, погали ме по главата, обърна се и тръгна.

Той знаеше всичко. Опитах се да го спра, да го питам за хиляди неща, но той, без да се спи-

ра направи знак - не бива! Гледах как се отда-
лечава и мъка задави гърлото ми. Обърнах се
към вожда, но той вече бе тръгнал към стана
на племето си. Останах сам с разбърканите си
мисли и отново обзелата ме мъка.

Когато започнах да „идвам“ на себе си се
върнах при колата, качих се и потеглих към ста-
на на туарегите. Слънцето вече се показваше
на хоризонта. Новият ден започваше, а хората
бяха излезли пред стана.

Али ме посрещна и остана безкрайно учу-
ден, когато му казах, че няма да продължим по
предвидения маршрут, а ще се върнем обра-
тно. Видях как се натъжи и побързах да го ус-
покоя, че независимо от това, той ще получи
цялото си възнаграждение.

— Не е за парите. Не знам защо, но за пър-
ви път ми се случва да се привържа към някого
толкова бързо. А и исках да ти покажа толкова
неща от пустинята, които ти не си виждал, или
не си разбрал досега - развълнувано каза Али.

— Благодаря ти, приятелю, ти си прекрасно
момче и аз винаги с удоволствие ще си спом-
ням за теб. Що се отнася до прекратяването на
плануваното пътуване, то няма нищо общо с
теб. Просто се случи нещо и затова бързам да
се върна.

— Сигурно е така. Видях как шаманът те

прегърна - нещо, което според хората от племето, не е правил с никого досега.

Разбрах, че става въпрос за стареца и мъката отново ме притисна.

Когато се посъвзех, се обърнах към Али:

— Дай да видим какво ще ни трябва за обратния път."

Оставихме на туарегите излишните запаси от храни, бензин и медикаменти, предвидени за непропътувания маршрут и се подготвихме за тръгване. Започнахме да се сбогуваме с нашите домакини. Синът на вожда не ме пускаше от прегръдките си и ме молеше със сълзи на очи да му погостувам поне още няколко дни. Много ми се искаше да остана и то за много по-дълго време, но не го направих. Имах някакво странно чувство, че трябва да тръгна обратно и то веднага.

Огледах се за вожда и го видях далеч от скупчените около нас хора. Стоеше неподвижен като някаква митична статуя. В лявата си ръка държеше нещо дълго и тъмно на цвят. Тръгнах нататък, без някой да ме последва. Когато отидох до него, с изненада видях сълзи в очите на този сякаш излят от бронз, закален от суровия скитнически живот, мъж. Той ме прегърна силно, пожела ми добър път и ми каза, че би било най-добре ако мога да забравя всичко, което съм преживял тук, Подаде ми меч или по-ско-

ро огромна кама в кания от гравирана камилска кожа и без да се обръща назад, си тръгна.

— Вожде, кажи ми само едно нещо - извиках след него, но сам не чух гласа си, а той продължаваше да се отдалечава бавно, без да се обърне нито веднъж.

Обзе ме непосилна тъга. Продължавах да стоя все така зашеметен и се чувствах като осиротял. Бях разбрал, че никога вече няма да видя нито този изключителен мъж и невероятен приятел, нито белобрадия старец. Разбрах и простата истина, че досегашната ми представа за приятелство е била твърде далеч от истинските критерии. Аз познавах тези мъже по-малко от денонощие, но и сега, след толкова години, не мога да говоря спокойно за тях, защото чувствата, които изпитвам, просто ме задавят.

Извадих меча от ножницата му и веднага нещо озари очите ми. Разбрах ясно, че това беше отражението на лъчите на изгряващото слънце в лъскавото острие на меча, но скоро почувствах, че започвам да се съвземам от връхлетялата ме изпепеляваща мъка.

Али запали двигателя и ние поехме обратния път. Хората от племето дълго ни махаха безмълвно с ръце, но, колкото и да се взирах, не видях нито вожда, нито стареца. Те вече се

бяха сбогували с мен.

Не можех да си наложам да не мисля за това, което се бе случило, но не се и опитвах. Бях заворил очи и си припомнях всичко в най-големи подробности, но щом стигнех до "забранените" и безвъзвратно изтрети от паметта ми моменти, отново и отново изпитвах огромното съжаление, че не е останало поне нещичко от тях.

Може би то щеше да ми помогне, макар и частично, да си отговоря на част от безбройните въпроси, които ме вълнуваха? А може би е по-добре да не знам тези отговори? Може би наистина не бива да споделям с когото и да било това, което се случи? Може би вождът беше прав, като ми каза да се опитам да забравя случилото се? Може би и старецът е прав, като каза, че не трябва да питам за...? Може би...? А може би ние не сме това, което си мислим?...???

* * *

Синът ми, на когото се бях обадил от летището в Мюнхен кога се прибирам в Регенсбург, вече ме чакаше нетърпеливо на улицата. Беше толкова радостен, че направо се хвърли върху торпедото на колата. Паркирах в гаража, двамата взехме багажа и влязохме в къщата. След новите прегръдки и целувки, започнахме обикновения за подобни случаи разговор.

Баба му Нели беше приготвила масата, от-

рупана с какви ли не вкусотии, но той не искаше и да помисли за ядене, преди да види какво съм му донесъл. За да е сигурен, че няма да забравя нещо, изсипа целия багаж в средата на хола и започна щателна проверка, придружена от радостни викове, когато отделяше настрана, това, което бе решил, че е за него. Внезапно замлъкна. Беше видял меча. Гледаше го, без да мръдне. После го взе внимателно, загледа се развълнувано във фигурите на кожената му ножница, понечи да го извади, но се отказа и с въздишка, която не можах да си обясня, внимателно го остави на пода, встрани от другите неща. След това обаче със същото усърдие се зае с проверката на багажа.

Зарадва се много на подаръците, но най-много на трите компютърни игри, които му купих от летището в Мюнхен (беше само на девет години). Явно, че трябваше веднага да се отиде в неговата стая, за да се пусне първата игра. Изборът обаче никак не бе лесен, тъй като и трите игри бяха съвсем нови и никой от другарчетата му не ги беше играл. Накрая проблемът беше решен, компютърът пуснат и първата игра започна.

Толкова му се радвах, че просто не можах да изляза от стаята му и реших да остана до него. Легнах на леглото му с разперени ръце и с удоволствие слушах виковете му – радостни

при успех и недоволни при несполучлив ход.

В един момент той напусна компютъра, дойде до леглото и легна до мен. Сложи главата си на рамото ми, прегърна ме и започна да плаче. Плачеше и не преставаше да повтаря: "Мамо, мамо, обичам те, мамо".

Лявото ми рамо стана мокро от сълзите му.

Майка му беше починала преди повече от две години в Регенсбург от рак...

Едва след повече от година разбрах думите: „Грижете се за него и го обичайте. Той винаги ще има нужда от вас.“ Казани от майка му на платото в пустинята - те се отнасяха за мен, сина ни и втората му майка.

Спомних си и последните ѝ думи: "Ако някой от вас изпадне в много голяма беда, ще направя всичко възможно да ви помогна."

И след години наистина го направи...

ОЩЕ ЕДНО ПЪТУВАНЕ В САХАРА

С Тома Илчев бяхме в Либия за преговори с една от водещите тогава либийски нефтени компании - „Марса Брега“. Не за доставка на нефт или проучване на нефтени находища, а за съвместни автомобилни превози в региона.

Няма да се спирам на подробностите по самите преговори, защото не за тях иде реч, а и без това, едва ли някой ще ги прочете.

Пристигнахме в Триполи, ходихме в Завия, където има голяма рафинерия (строена от „Техноекспортстрой“), бяхме и в Марса и трябваше да отидем в Себха, главният град на областта Фезан, а след това в Бенгази.

Себха се намира на около хиляда километра от Триполи навътре в Сахара. За разлика от мен, който съм ходил десетки пъти в Либия, за Томата това беше за пръв път, поради което беше доста „на тръни“. Идеята да влиза толкова навътре в пустинята и то с автомобил, никак не му хареса. Освен това, при неговото сравнително високо кръвно налягане и наднормено тегло, жегата го плашеше и то с право.

Още преди тръгването ми от България отидох у тях и помолих Мичето (жена му беше един от най-добрите фармацевти и управител в „Аптечно управление“) да ме въоръжи с всякакъв вид илачи и да ми обясни кое за какво,

кога и как се взима. Описах ѝ подробно климатичните и други условия в районите, през които ще минем, при което тя основателно се притесни. На другия ден ми даде голям плик, пълен с лекарства, като към всяко от тях имаше лист с подробни указания.

Тръгнахме за Себха рано сутринта с двама либийци с едно "Пежо 405". Ние с Томата седнахме отзад, а между нас имаше каса с минерална вода, върху нея каса "Фанта"

В колата имаше още голям термус с чай, термосъд с вода, нещо за ядене и разбира се, туби с бензин.

Още като тръгнахме, предупредих Томата да не пие "Фанта", защото почне ли, не може да спре. По-добре чай, за да се изравняват външната и вътрешната телесна температура.

Напуснахме крайбрежната магистрала и вече бяхме навлезли в пустинята. Томето започна да ме разпитва как е пътят, има ли рискови участъци и т.н. Обясних му, че някога италианците, които са владеели Триполитания, и французите, които пък са били във Фезан и Чад, са построили един много тесен асфалтиран път, по който и леки коли трудно могат да се разминат и който на много места е разбит, а доста участъци просто липсват, други са полузасипани от пясъка, но се надявам да се доберем до Себха,

ако разбира се, няма пясъчни бури или големи пясъчни натрупвания по пътя. Все пак пътувахме с обикновен автомобил, макар и с тропическо изпълнение, а не с вездеход (4x4).

— И какво толкова им е страшното на тези пясъчни бури? - попита с известна тревога Томата.

— Е, зависи от бурята и от това къде се намиращ. Ако те застигне буря в пустинята, не бива да стоиш на едно място, защото пясъкът започва да се натрупва върху всяко препятствие и можеш барабар с колата да бъдеш затрупан. Също като снежна виелица. Нали знаеш за снегозадържането?

Освен това, не се вижда и на половин метър и като нищо можеш да се забучиш в меки пясъци и тогава "аудио мучачос". Ако пък вятърът е много силен, се появява ефектът на пясъкоструйния апарат, стъклата се набиват и вече нищо не можеш да видиш, а от боята не остава нищо.", отговорих аз и добавих, че още помня и най-малките подробности, свързани с една истинска история, случила се с мен по същия път преди десет години.

— И какво гласи тази „история“? - попита той, сигурен, че нещо ще го будалкам.

— Извинявай, но не ми се иска да разказвам този случай.

— Че защо пък не искаш да го разкажеш?

Време бол. - настоя Томата.

— Защото това, което ще ти разкажа, не е никакъв кодош, а нещо, което наистина не е за разказване. - гласеше отговорът ми.

По вида ми, Томето разбра, че действително не става въпрос за майтапи и може би, точно затова настоя да го разкажа. И аз започнах да разказвам този случай, който въпреки многото години оттогава, си спомням и сега така, като че ли се беше случил вчера:

— Бях във Фезан, където строяхме летището в Себха, жилищни блокове и болница, пътища и къщи, включително и в някои от по-малките оазиси.

Приключих с въпросите във Фезан и тръгнах за Триполи. Но вместо със самолет или поне с един от лендроверите и без перипетии да пристигна в Триполи, тръгнах сам с един "Мерцедес 200D".

По едно време започна да духа вятър и то точно насреща ми и скоро пясъкът се понесе във въздуха. Видимостта се намали и трудно виждах пътя. Накрая се разрази истинска пясъчна буря. Нищо не се виждаше, а не биваше да стоя на едно място. Знаех, че пътят е прав, но едно малко отклонение и край. Освен това и самият път беше в пясък Прозорците бяха затворени, но това не пречеше на пясъка да прониква навсякъде, а вътре настъпи адска го-

рещина и задух. Ако двигателят работеше непрекъснато, въздушният филтър скоро щеше да се задръсти с пясък, част от който при всички случаи щеше да попадне в мотора и той щеше да "издъхне", най-малко щеше да угасне поради липса на въздухоподаване.

Откровено казано, не се чувствах комфортно. Ако бях с Лендровъра, можех да се движа много по-сигурно. Изключвах двигателя, за да не се задръсти филтъра, след това, когато почувствах, че пясъкът започва да се трупа пред колата, пак запалвах двигателя и напълно слепешката минавах няколко метра. Така около два часа.

Накрая вятърът поутихна и скоро почти спря, но въпреки това, едва виждах през предното стъкло. Целият бях мокър - къде от жегата, къде от притеснение. Едва дишах.

Отворих вратата и излязох навън. Отпред и от дясната страна от боята не бе останало почти нищо - същински инокс. Предното стъкло беше изподраскано и набито от твърдите пясъчни частици. Наоколо никой. Вдигнах капака – навсякъде пясък. Свалих въздушния филтър. И той беше пълен с пясък. Смених го с резервния, който механикът в Себха предвидливо беше сложил в багажника. На места по пътя имаше пясъчни вълни, но все пак можеше да се определи трасето му.

Неприятна история, но няма какво повече да се мотая тук. - реших аз, взех щангата от багажника и счупих предното стъкло, като предварително застлах предните седалки с едно одеяло, с което беше покрита задната седалка. След това изтупах одеялото от парченцата стъкло, влязох вътре, запалих двигателя и продължих.

След стотина километра на около пет-шестстотин метра встрани от пътя видях три автомобила и хора около тях. Спрях и отидох там, мислейки че имат нужда от помощ. Това, което видях там, ме потресе. Една от колите беше наполовина зарит в пясъка лендровър, в който... седяха четири озъбени човешки мумии.

Либийците, които бяха пристигнали преди мен, ми казаха на развален английски, че това са англичаните, които изчезнали преди близо две години и никой не могъл да ги открие. Обясниха, че са изчезнали в ден, когато е имало много силна пясъчна буря и че именно тя ги е затрупа-ла.

Тези хора са били живи погребани от пясъка и едва днешната буря, която била особено силна тук, ги е освободила от тази пясъчна прегръдка... за съжаление много късно."

Свърших разказа си и погледнах Томата. Беше плувнал в пот и ме слушаше, без да ме прекъсва. Явно разказът ми го беше силно раз-

строил, в интерес на истината мен -също. Реших да разведрия настъпилото мълчание и за да го „успокоя“ добавих:

— Така е в пустинята, на всекиго може да се случи. Затова тук хората си помагат, без да се интересуват кой какъв е. Но ако нас ни затрупа, по-неже сме на пътя, бързо ще ни изровят и то може би още докато сме живи. Донякъде е по-добре, че не сме с лендровър, защото с него като нищо можем да се осмелим да напуснем пътя.

Това, изглежда, не го успокои достатъчно, защото се опита да погледне небето, да не би да е причерняло. Аз пък погледнах касата с „Фанта“ и с ужас видях, че повече от половината вече бе изпита. Край, сега вече ще имаме проблем.

Към обяд спряхме да хапнем по нещо, пихме чай, изпушихме по цигара на въздух и отново на път.

Вече преполовявахме пътя и аз му показвах къде ме хвана бурята, когато двигателят на пежото започна да прекъсва и накрая угасна. Двамата либийци веднага изскочиха, вдигнаха предния капак и се засуетиха около двигателя.

Аз само отворих вратата, запалих от кутията на Томата един „Кент“ (той пушеше само дълъг „Кент“) и продължих спокойно да си седя вътре. Той отиде при либийците, но само гледаше както се казва като теле в железница, защото нито разбираше нещо от двигатели, нито знаеше дума арабски.

Единият либиец седна на волана и започна да стартира. Стартерът работеше отлично, но от мотора никаква вест. Либийците се притесниха силно, но продължиха да въртят, докато напълно изтощиха акумулатора.

Томето дойде при мен и започна:

— Хайде бе, да не искаш да умрем тука? Нали си два пъти инженер - и машинен и електро? Нали в Иран мина 500000 км. с три нови коли и то точно "Пежо"? Какво си седнал като бей на тази седалка? - започна остро да ме критикува той.

— Абе те все някак ще се оправят. - отговорих аз, бъркайки отново в кутията „Кент“.

— Кой бе, тези ли? Не виждаш ли, че нищо не разбират? Те могат само да шофират. Ами ако се извие някоя пясъчна буря? - навярно се опитваше нещо да ме стресне.

Накрая излязох от колата, казах на либиеца вътре да остави стартера на мира и отидох при другия, който много „съсредоточено“ се взираше в двигателя. Махнах го оттам, свалих капачката на дистрибутора и веднага се потвърди диагнозата ми. Една от електрическите връзки на прекъсвач-разпределителя беше прекъсната (беше ми се случвало няколко пъти). Показах на либиеца чукчето и наковалнята и го попитах имат ли такова нещо. За моя най-голяма изненада се оказа, че не само чукче и наковалня, но

нямат нищо в резерв, освен една резервна гума и туби бензин, нещо непривично за хора, пътуващи в пустинята.

— Муш коис - казах аз

— Какво каза? - попита Томата.

— Казах, че е лошо, тези юнаци нямат даже резервно чукче и наковалня. - отвърнах аз.

— Ами сега? - разтревожено попита той.

— Сега не бива повече да пиеш „Фанта“, защото не знам кога ще мине някоя кола оттук, най-малко да ни вземе на буксир.

Томата започна да се озърта с надеждата да види някакъв автомобил, но резултатът беше нулев.

При това температурата вече си беше както трябва за този район.

— Не може да не измислиш нещо. Остава да артисаме тук, кой знае докога. - вече силно разтревожен каза Томата.

— Абе, ако обещаеш, че ще почерпиш в Горублянското ханче, мога и да направя нещо - отговорих „сериозно“.

— Имаш пет ханчета, само оправяй колата, че главата ми пламна - обеща веднага той.

Но от думите му за главата пък аз пък аз се разтревожих и веднага отворих багажника, извадих от куфара плика с лекарствата, взех съответните илачи и го накарах да ги изпие.

— Сега на доктори ли ще играем? По-добре

оправяй колата и да тръгваме.

— Докато не изпиеш лекарствата, няма тръгване - бях категоричен.

Той се поразмисли, но явно вече беше разбрал, че е напълно логично при тази ситуация да вземе лекарствата. Естествено, поемането им бе придружено с изпиването на цяла „Фанта“ - иначе не можел да ги преглътне.

Възстанових връзката, седнах на седалката на шофьора и понеже акумулаторът вече не можеше да върти, накарах тримата да бутат колата. Томето пръв застана отзад. След няколко метра, двигателят заработи като часовник и аз спрях, без да гася двигателя. Либийците ме гледаха като бог.

Погледнах ги и ги попитах:

— Кефалек - на арабски как се чувстват.

— Шукрам. Кулльо коис, кулльо тамам. (Благодаря. Всичко е наред, всичко е точно) - отговори единият от тях.

Този път Томето не прояви никакъв интерес какво си говорим с либийците. Казах му да седне отпред до мен, а либийците отзад и потеглихме. Сега вече Томас се чувстваше далече по-сигурен.

— Защо веднага не отиде да оправиш повредата, щом си знаел какво точно се е случило? Защо трябваше едва ли не цял час да стърчим в тази пустош? - попита учуден той.

— За да ни уважават, Томе. Иначе щяха като

нищо да кажат, че те и без това са щели да направят тъкмо това - обясних му аз набързо някои тукашни табии.

На едно място пътят направо беше отвлечен от порой. Да, от истински воден порой. Това се случва много рядко в пустинята, но ако те заvari дъжд в коритото на някоя „река“, оставяй всичко и бягай на високо. Водата пристига като цунами и помита всичко по пътя си.

В падината бяха поникнали треви, даже и цветя. Беше много красиво. Разбира се, от тази красота скоро нямаше да има и помен. Тръгнахме по следите на колите, минали преди нас и отново стъпихме на „Магистралата“. Когато наближихме Себха, не само от „Фантата“, но и от минералната вода нямаше и следа. Томата бе изпил поне 80% от тях.

Както и да е, пристигнахме в Себха, където вече ни очакваха. Нашите либийци веднага започнаха да описват премеждието с колата, сочейки ме с възхищение. Всички ни гледаха с неподправено уважение. Едва тогава Томата разбра защо не съм се намесил веднага в отстраняването на повредата.

Настаниха ни в един апартамент в построените навремето от „Техноекспотстрой“ блокове, казаха, че и след час шефът на „Марса Брега“ в Себха и неговият заместник дойдоха да ни вземат

за вечеря, както и че в същия блок на по-долния етаж живеят две български лекарки.

Вечерята се състоя в един хубав ресторант, който аз не познавах, явно построен след последното ми идване тук. Яденето ни се стори много вкусно, навярно защото бяхме много изгладнели, особено Томето. За съжаление, по понятни причини, на масата липсваше любимата ни „огнена вода“.

Обясниха ни, че на другия ден в този ресторант ще вечеря самият полковник Кадафи. На мен това никак не ми се хареса, защото си помислих, че при това положение, няма да ни пуснат в ресторанта и ги попитах има ли друг добър ресторант в града. Те разбраха опасенията ми и казаха, че вече са говорили с началника на полицията, който, разбира се, е бил информиран за нашето пристигане и той казал, че и ние можем да вечеряме в ресторанта, естествено, не на масата на полковника. Една приятна новина.

Сутринта в осем часа дойде един либиец и ни отведе до базата на „Марса Брега“, където ни очакваше шефът със своя инженер. Бяха осигурили закуска, което беше приятна изненада за Томата. Разгледахме базата и автомобилния парк и понеже беше едва десет часа, попитах дали могат да ни осигурят кола, с която да идем до Убари, където имаха филиал. Казах им,

че вече съм бил там и няма защо да пращат човек с нас. Те приеха с готовност. След десетина минути пристигна един почти нов Лендровър и шофьора ми подаде ключовете.

— Трябва ли наистина да ходим до този Габари? - попита Томата.

— Убари, не Га., пардон, Габари. А защо да не идем? Нали затова сме тук. Трябва да видим лично пътните условия, както и автобазите им. Даже, ако имаме време, трябва да отидем и до Гат. Разбира се, не днес, защото Гат е на към 700 км. от Себха, чак до алжирско-нигерийската граница, а Убари е само на стотина километра.", отговорих аз.

— Сега пък до Гад! Я да заминаваме за Бенгази и да не се мотаем повече тук. Никакъв Гад - категоричен беше Томата.

— Гат, а не Гад.

— Гат – Мат, да се махаме от тук.

— Добре де, това ще решим утре, но много ми се иска да се разтъжа с този край. От десет години не съм бил тук. Ти не можеш да си представиш какви скални образования има там, какви рисунки отпреди хиляди години, ще видим миражи. Дори никак няма да е лошо да отидем и до Морзук, а оттам да прескочим до Чад, защо не и до Нигер. С визите ще се оправяме на границата, имам опит. Само гледай да не загубиш доларите и динарите.

— Хайде холан, само археолози не сме били. Не стига "Гад" и този "Борсук", ами отгоре Чад и Нигер. Остава да отидем и в Патагония. Давай за Бенгази, бе човек. - не се предаваше той.

Въпреки че разстоянието не беше голямо, за всеки случай либийците бяха заредили двата резервоара догоре, сложиха допълнително две туби бензин, каса минерална вода (никаква "Фанта" повече), термос с чай, току що изпечено на грил пиле, хляб и потеглихме.

Томата скоро се развесели, гледайки стадата камили и кози, загърнатите лица на бедуините и безкрайната пустиня. Най-голямо впечатление му направи един либиец, облечен в син военен шинел.

— Този е побъркан. В тази жега с този вълнен шинел? - дивеше се той.

Постарах се да му обясня, че шинелът го пази от горещината, но той не повярва и предпочете да отвори пакета и се заеме с пилето, от което скоро нямаше и помен. Кокалите изхвърли през прозореца, за да хапнали и пустинните лизици. Колко милостив човек.

Имаше големи участъци без пясък. Само, като че ли разпръснати от някого, черни камъни. Пътят всъщност беше писта, проправена от булдозери, които бяха избутали камъните встрани. Гледката направо беше мрачна, нещо,

което Томата веднага изкоментира:

„Сега пък и лунен пейзаж. Какви са тези грозни черни камани?

— Всъщност това са „железни“ камъни – магнетит с до 50% желязо, дори и повече.

Разказах му как, когато строяхме летището в Себха, събирахме такива камъни за производство на чакъл, необходим за бетона, с който правехме пистата. Камъните трошахме с челюстни трошачки, чиито челюсти бяха направени от извънредно твърда манганова стомана. Само след осем часа, челюстите се износваха и не можеха повече да захващат камъните. Тогава ги обръщахме и след още осем часа ги сменяхме с нови. Вечер ясно се виждаше как от каменотрошачките се издигаха искри до десетки метри. Истинска феерия, но много скъпа. Мисля, че по-здрава писта от тази в Себха няма другаде по света.

— Да не би прозвището ти „Железният Мъж“ да се е появило, защото си ял от тези камъни? - пошегува се веднага Томата.

— Не, това ще ти разкажа друг път.

В тези участъци (по-голямата част от разстоянието), пътят представлява твърда вълнообразна основа, по която трябва да се движиш или до 30, или над сто километра в часа, иначе оставаш без бърбеци.

— Я спри, спри! - извика по едно време Томата и отиде да пусне една вода.

След като свърши тази много отговорна операция, извади салфетка от джоба на панталона си, наведе, взе нещо и се върна захилен до уши..

— Погледни само какво се получи заради твоя „Барзук - радостно каза Томата, показвайки ми нещо като грахово зърно.

— Не Барзук, а Мурзук, пък ние отиваме в Убари. И защо си се захилил толкова за това каменно зрънце?

— Ама че си профан в тези работи. Това е камък, който току-що изхвърлих и край с бърбечните проблеми, поне два месеца — вещо обясни Томата.

Разбира се, не пропусна да се похвали, че веднъж бил изхвърлил и по-голям камък. Той бил колкото бобено зърно и когато го показал на едни мадами, те просто хлъцнали.

— И защо пък чак толкова са се впечатлили? - недоумявах аз.

— Ето пак. Това да не са твоите машинарии и токове? Явно те са били по-умни от теб, защото веднага се запитаха какво пък е това чудо, през което е излязъл този огромен колкото индийски орех камък - скромно отбеляза Томата, без да се стеснява от порастването на този исторически камък от бобено зърно в орех и то за секунди.

Пристигнахме в Убари, огледахме „база-та“ на „Марса Брега“, състояща се от две дълги помещения като гаражи за леки автомобили и няколко цистерни, паркирани на един пясъчен плац и влязохме в едно ресторантче, по-скоро капанче. Виждайки грила, на който се въртяха пилетата, той попита:

— Пак ли ще ядем пиле на грил? - пропус-кайки малката подробност, че аз дори и не оп-итах пилето, което ни дадоха в Себха.

— Не, този път ще ядем овнешки шиш ке-бап.

— Дано да е хубав. - облиза се той.

Хубав не хубав, но дали защото беше се стръскало всичко по пътя, той изяде кебапа като ярмомелка и въпреки забраната ми, изпи три студени фанти, „защото“, както подробно обясни, при такова ядене обезателно трябва да пийне нещо газирано, иначе щяло да му стане тежко, дори можело и да му прилошее.

Надвечер се върнахме в Себха. Хората от „Марса Брега“, с изключение на един служител, си бяха отишли. Той ни каза, че лендровърът е на наше разположение, че имаме осигурена маса в ресторанта, както и запазени места за самолета утре в петнайсет часа за Бенгази, къ-дето в девет часа на другия ден има уредена среща с генералния директор на „МАРСА БРЕ-ГА“. Добави, че неговият шеф ще ни вземе утре

в дванайсет часа и след като обядваме, ще ни закара на летището.

— Ех, слава богу, най-после да се махнем от този ад.", зарадва се Томето и добави -Тук и с топ не можеш повече да ме задържиш - след това погледна часовника си – навярно искаше да пресметне колко часа остават до напускането на тази, според него, истинска каторга.

Паркирахме пред блока, в който бяхме настанени и слязохме от колата. Пред входа срещнахме две хубави жени, които говореха на български.

— Салам Алейкум - поздравих ги аз.

— Алекуму салам - отговориха те и побързаха да влязат във входа.

— Добър вечер - поздравих ги отново аз.

Те се спряха стъписани.

— Ама вие българи ли сте?

— Да, българи сме. Защо се зачудихте толкова?

— Защото това се случва толкова рядко при нас. По какъв повод сте тук? - отговори и веднага попита, едната от тях.

Нямаше как, трябваше да се представим, нещо, което и направих:

— Това е доцент Никифоров, главен инспектор в Министерството на здравеопазването, а аз съм доктор Петров, негов заместник. Приятно ни е да се запознаем"

Те се объркаха още повече, но също се представиха, ръкувайки се с нас, а „Доцент Никифоров“ допълни:

— Тук сме да проверим при какви условия работят нашите медицински кадри в Либия и най-вече да видим на място как си изпълняват задълженията, защото има „известни“ оплаквания от либийска страна.

Горките жени помислиха, че са дошли някакви свирепи ревизори и почти се разтрепериха.

— И от Себха ли има оплаквания? Тук при нас всичко е нормално и спокойно и никой досега не е изказвал никакво недоволство от нашата работа. - едва ли не се оправдаваха те.

— Това ще разберем следващите две седмици, а сега ще получите първата си задача.", продължи строгият доцент.

— Да, само кажете какво трябва да направим? - с готовност отговори едната от тях.

— Нищо особено. Трябва да си облечете най-хубавите дрехи, защото тази вечер сме канени на вечеря в ресторанта на езерото от полковник Кадафи и е желателно вие да дойдете с нас.

— С Кадафи на вечеря! Леле, господи! Ами, че какво ще правим ние там? - развълнувано попита втората лекарка.

— Местното население трябва да види с

очите си, че техният ръководител има най-добро отношение към нашите кадри. Ако не искате, може и да не дойдете, но аз съм длъжен да отразя това в доклада си. - заключи „главният инспектор“ на МЗ.

— Щом трябва, разбира се, че ще дойдем, но все пак ни е нужно малко време да се подготвим - отговори първата.

— Естествено. Ще ви стигне ли час и половина? - попитах аз.

— Напълно. - обади се втората.

— Тогава да действаме. След час и половина пред блока! - изкомандва „доцент Никифоров“.

Когато в уреченото време, слязохме долу, Томето стана разnogлед. Пред нас стояха две елегантно облечени и много красиви млади жени.

Качихме се в лендровъра и отидохме в ресторанта. Ако кажа, че наоколо е гъмжало от полицаи и бодигардове, значи твърдението ми е твърде далеч от истината, ако въобще има нещо общо с нея. Само на входа имаше двама местни полицаи, които ни се поклониха учтиво, предполагам по-скоро на докторките, отколкото на нас с Томата. Хората отвън ни гледаха с изумление, знаейки, че тази вечер ресторантът е затворен за тях. Лекарките също забелязаха това и явно им стана много приятно, въпреки

че още не можеха да се освободят от притеснението си.

В ресторанта имаше една голяма маса във формата на буквата "П", както при нашите тържествени вечери и една маса в ъгъла, при която ни отведе посрещналият ни келнер. Нямаше никакви други хора. Естествено, полицаите, както и хората от ресторанта, са били предупредени за нашето идване, вземайки ни за VIP персони, придружени от своите сънароднички, които те и без друго познаваха.

Оставихме на дамите да избират ястията, при което „доцент Никифоров“ не пропусна да отбележи, че днес не сме сме обядвали и ги посъветва да не се съобразяват с цените, като допълни професионално:

— Главното е да е вкусно и питателно.

— И достатъчно -коригирах бързо пропуската на Томата, което силно го зарадва и бях възнаграден с благодарен поглед.

Направихме поръчката и в това време пристигна полковник Кадафи, придружен от цяла свита първенци от областта. Видя ни, усмихна се свойски и ни поздрави с кимане на глава. Докторките изумяха.

Може би заради посещението на „първия ръководител“ на държавата, но яденето наистина беше отлично. Нашите сънароднички се успокоиха, дори започнаха да ни разпитват за

България, но не смееха да напуснат официалния тон. Тогава им казахме, че сме се пошегували, че не сме никакви инспектори или ревизори и въобще нямаме нищо общо с медицината. Щастливи от тази развръзка, те се смяха дълго и искрено.

Чак тогава се отпуснаха напълно и една през друга задаваха въпроси или разказваха истории от Себха. Просто бяха зажаждали да си поговорят с българи, извън колегите си. И тяхната не беше лесна. Две хубави и интелигентни жени, запокитени в пустинята. Това не се прави от някаква прищявка.

Вечерята премина прекрасно, накрая „доцентът в оставка“ плати щедро на келнера и ние тръгнахме към изхода. Погледнахме вкупом към Кадафи, той ни забеляза и пак ни кимна с усмивка.

Пристигнахме пред блока и започнахме да се качваме нагоре. Когато вече бяхме пред тяхната врата, те се спогледаха и едната ни покани на кафе.

Томата, без въобще да ме поглежда, веднага потвърди:

— С най-голямо удоволствие. Колкото и странно да е, но аз обичам да пия кафе точно по това време, а пък в такава компания това ще си е истинска наслада.

Какъв човек! В едно изречение можа да комбинира и истинска измислица, и самата истина. Но това не е кой да е, а Тома Илчев.

Влязохме в апартамента им (две стаи, хол, кухня и баня) и веднага се усети друга атмосфера. Всичко беше чисто, подредено и то с вкус, уютно... въобще извънредно приятно.

Момичетата веднага приготвиха прекрасно кафе, извадиха и някакви сладки. Създаде се много приятна, непринудена атмосфера. С две думи, на всички ни беше хубаво – просто не усетихме как са се изтърколили няколко часа.

Когато си тръгнахме, докторките казаха, че утре (всъщност днес) им е свободен ден (беше петък) и искат да се реваншират за тази чудесна вечер. Затова ни канят на обяд или вечеря при тях, а най-добре и двете, като обещаха да направят и специална баница.

„Трогнати сме от поканата, но утре в три след обяд летим за Бенгази.“, избързах да отговоря аз, преди Томето да е приел поканата.

Веднага пролича, че този отговор натъжи и тримата.

— Толкова ли е наложително да заминавате? Не може ли да го отложите за няколко дни, или поне за един? - попита с надежда в гласа си едната от тях.

— Е, чак толкова наложително не е, още повече, че на всяка цена трябва да отидем до Гат.

- издекламира Томата, този любител на пустинята и скалните рисунки.

— Вярно е, че трябваше да ходим до Гат, даже до Морзук, но когато се върнахме днес от Убари ни предадоха, че вдруги ден сутринта имаме важна среща с генералния директор на „Марса Брега“ в Бенгази и колкото и да съжалявам, не можем да останем - категорично отговорих аз.

Томата ме погледна с изпепеляващ поглед, но аз останах непреклонен.

— Тогава за колко часа да бъдем готови със закуската? И какво искате да ви приготвим за обяд? - попитаха тези прекрасни момичета.

— За закуската голямо благодаря. Ще дойдем в осем и половина, но за съжаление няма как да откажем на либийците поканата им за обяд -, пак побързах да изпреваря отговора на Томето.

— Но ако все пак не заминете, нали ще ни се обадите? Може и самолетът да не пристигне. Има такива случаи. - отново с надежда попита другата докторка.

— Това ще е първата ни работа. - обеща веднага Томата, обнадежден, че аеропланът сигурно вече се е счупил и няма да излети от Бенгази.

Пожелахме си лека нощ и ние тръгнахме за горния етаж. Томата къде на ум, къде на глас, редеше куп ругатни по мой адрес.

Сутринта в осем и половина слязохме за закуска. И двете докторки бяха с направени фризури, красиво облечени и ни се сториха още по-хубави, което Томата не пропусна да отбележи. Браво на него! Стана им много приятно. Поканиха ни на масата, отрупана с прясно приготвени мекици, омлети, плодове и т.н. Чудех се кога са успели да приготвят всичко това, след като имаха на разположение само часове. Закуската продължи до единайсет и половина. Накрая казах, че е време да ставаме.

— Ако има Господ, то днес няма да има никакъв самолет за Бенгази. - промълви едната от тях, по-скоро на себе си.

— И утре също. - добави другата.

— Аз нямам нищо против Господа, ако той наистина е толкова съпричастен. - завърши Томата, един доказано заклет атеист.

— Аз в Господ не вярвам, но ако метеорологическите условия са много лоши, могат да отменят полета. - изказах професионалното си мнение.

— Тогава защо не питаме в летището?- веднага се обади Томата.

— Ако има нещо подобно, то шефът на „Марса Брега“ в Себха ще ни каже и то до час - отговорих аз.

— Ами ако някой от вас получи жлъчна, бъбречна, или сърдечна криза? - вече професио-

нално попита едната лекарка.

— Сега я втасахме. Томата като нищо ще се свлече на дивана и няма да мръдне. - помислих си аз.

— Аз наистина имам бъбречни кризи и даже вчера изхвърлих един голям камък. - каза той и ме погледна с молба в очите си.

— Кое то значи, че скоро няма да имаш криза - реагирах веднага аз, но после, все пак за да смекча, поне малко, коравосърдечието си, продължих: "Откровено казано, при всички случаи бих предпочел да бъда здрав в компанията на такива красиви момичета като вас, вместо да лежа болен. Виж, ако няма самолет, тогава наистина можем да си направим и да изпълним една хубава програма с пътуване из пустинята, която и да искаме, няма да можем да забравим. Но за съжаление, сега трябва да тръгваме - всеки момент ще дойдат да ни вземат."

Сбогуването беше много сърдечно, но и... тъжно.

Единственият виновник за заминаването ни, бях аз. Знаех много добре, че без каквито и да е проблеми можех да се обадя в Бенгази и да отложа срещата за по-късно. Можехме да останем в Себха още няколко дни, даже седмица, през които при всички случаи щях да направя интересни пътувания из любимата си пустиня и то в централната ѝ част, но... Но, не го напра-

вих. И защо? Навярно защото, глупостта, която обикновено редовно посещава хората, този път споходи и мен самия. Ако кажа, че сега съжалявам, това ще бъде самата истина...

Точно в три часа, самолетът се отлепи от пистата и отлетя за Бенгази, а долу на летището две смаляващи се фигури продължаваха да ни махат с ръце.

Дълго време след това Томето не можеше да ми прости тази, според него „нечовешка глупост, придружена с йезуитска жестокост“.

За разлика от друг път, не възразих, защото... Защото може би беше прав...

СМРАЗЯВАЩАТА ПЕСЕН НА ЕДНА МАЙКА

— Кого обичате най-много?

Въпросът бе зададен от учителка, но не в класна стая, а в автобус пълен с ученици от началните класове. Придружавани от две учителки, те се връщаха от едnodневна екскурзия. Макар и изморени, възбудата и веселото им настроение продължаваха с пълна сила. Бяха видели много интересни и нови за тях неща, бяха играли и тичали на воля, бяха... щастливи.

— Мама, мама! - масово отговориха децата.

— А защо? - продължи да пита учителката.

— Защото тя ни е дала живот. Защото тя ни е кърмила и ни обича най-много на света. Защото тя бди по цели нощи над нас, когато сме болни. Защото винаги най-напред се сецваме за нея. Защото... - отговориха незабавно децата.

— Това значи ли, че не обичате много и бащите си? - отново попита учителката.

— Не, не, не - хорово отговориха децата.

— А тях защо ги обичате?

— Защото винаги, когато се връщат изморени от работа, най-напред идват при нас, вземат ни на ръце и ни целуват. Защото винаги намират време да си поиграят с нас и да ни научат на добри неща. Защото са силни и се грижат за цялото семейство. Защото обичат майките ни.

Защото... - сипеха са отговорите.

Въпросите продължиха, а отговорите, обясняващи защо обичат своите братя и сестри, толкова разчувстваха учителките, че в очите им заблестя влага.

— А искате ли на някого да се случи нещо лошо? - попита другата учителка.

— Не, не, не. - като един извикаха децата.

— Даже и на тези, които не обичате?

— На никого, на никого! - отново последва хоров отговор.

Учителките останаха възхитени от умните и по детски искрени отговори и затова не закъсняха да похвалят най-сърдечно учениците си.

Тъкмо навлизаха в малко селище, когато едната от учителките попита:

— А сега искате ли да попеем?

Децата веднага потвърдиха с радостни викове.

— Коя песен да изпеем най-напред?

— За мама, за мама - наскачаха учениците.

Учителката даде тон и всички започнаха да пеят с вдъхновение любимата си песен за майката. Дори и шофьорът, чието дете също беше с групата, им пригласяше. Хората по улицата се спираха и слушаха захласнати тази толкова сърдечна песен, извираща от непорочните сърца на тези, все още толкова малки, невинни същества и с насълзени от умиление очи дълго

гледаха след отдалечаващият се автобус.

Когато децата вече завършваха последния куплет на песента...

В лагера на една, прочула се със своята кръвожадност, терористична групировка цареше необикновено оживление, придружено с неизменната в такива случаи безразборна стрелба във въздуха от разнокалибрено оръжие. Възбудата беше толкова голяма, че граничеше с безумие. Екзалтираните до крайност фанатизирани членове на групировката скачаха от радост, прегръщаха се, целуваха се...

На безлюден участък от пътя, юноша, ненавършил още шестнайсет години, опасан с голямо количество мощни експлозивни прикрити от широка, не по ръста му дреха, се хвърли под движещ се автобус, превозващ ученици от началните класове. Взривът и последвалата го експлозия на резервоара на автобуса бяха толкова мощни, че на десетки метри бяха разпръснати разкъсаните детски тела, и части от автобуса.

Новината за атентата се разнесе много бързо и на мястото освен полиция, специални части и линейки, започнаха да пристигат множество цивилни автомобили, от които, издаващи сърцераздирателни писъци, изскачаха мъже и жени.

Полицейският кордон не беше в състояние да възпре обезумелите родители и близки на загиналите. С изцъклени от ужас очи, те тичаха сред разкъсаните трупове с някаква искрица надежда, че любимото им дете все пак е оцеляло. Но щом разпознаваха някаква част от него, силите ги напущаха и те падаха като покосени, издавайки смразяващи писъци.

Екипите на линейките успяха да открият само едно момиченце, две момченца и една от учителките, които все още даваха някакъв признак на живот. Въпреки положените от тях усилия, две от децата издъхнаха в ръцете им, а третото почина по пътя към болницата. Учителката умря след два дни, но през малкото време, в което беше в съзнание, успя да разкаже за последните мигове от живота на децата.

Виждайки че всички останали са разкъсани или овъглени и няма никакъв шанс да се открие друг оцелял от експлозиите и последвалият ги пожар, медицинските екипи се заеха да оказват помощ на придошлите хора, голяма част от които, ужасени от сполетялото ги нещастие, бяха колабирали.

Само една красива млада жена с окървавени дрехи вървеше бавно, прегърнала откъсна-

та от експлозията детска главичка, гладеше къдравите ѝ коси и... пееше тихо... усмихната.

Никой не смееше да прекъсне тази покъртителна раздяла на вече полудялата майка с нейната любима дъщеричка...

ПО НЕБЕСНАТА СТЪЛБА

Орфей застана сам на полегатия връх с лице към изток. Беше пред зазоряване и утрото разчиташе сложния тайнопис на нощта. Златото на предизгрева обливаше столетните дървета и заоблените като женски рамене била на върховете.

Косата на младия трак се разстиляше свободно, а една малка плитка, с втъкани златни нишки падаше отляво до слепоочието. Той молитвено бе изпаднал в транс, тук в сърцето на Родопска планина. Жрецът бягаше навътре в себе си, за да търси в съзвучието на душата божествената хармония. Миг на тържество, в който духът му се рееше сред небесната обител и пречистен се връщаше, зареден с любов и свършена тишина. Това тайнство Орфей научи в школата по духовни практики в Тибет. Там усвои уменията да отстъпва в себе си, да се самовглъбява и целта на това беше самопознанието. Затваряйки се в себе си, получаваше знания свише. В Тибет даровитият трак разгада тайнството да обвива в символи познанието и да го предаде на своите ученици кодирано, защото тайната не биваше да се открива докрай. Знанието е

като стълба, вървиш нагоре стъпало по стъпало, но слизаш и навътре към себе си – стъпка по стъпка. Малцина подозираха, че стълбата е огледална – навътре и нагоре. Онези, които се стремяха нагоре, без да вникнат навътре в себе си, падаха долу. Тайнството е за чистите по дух. В Тибетската школа Орфей усвои хипнозата, но рядко я прилагаше и никога самоцелно. Изумени от дарбата му да хипнотизира, смятаха го за магьосник. А той владееше магията на звука...

В този момент към него заприиждаха мълчаливо млади момци, облечени в дълги бели роби, пристъпваха плавно, изправени, със свободни и меки движения. Това беше първото, което усвояваха в орфическата школа – хармонията на линиите и тишината, която ги въвежда в тайнството на душата.

Младите мъже застанаха в кръг, когато слънчевият диск изпрати първите си лъчи. Орфей стоеше в средата на кръга и свещенодействаше. Той бе центърът на една малка вселена на духа и всички попиваха внимателно всяка дума и жест на младия жрец.

— Първият лъч е поздрав от Вселена! Да поздравим слънцето, защото то е светлината, която ни гори, ако не сме готови да я приемем и виделината, ако сме се научили да я овладеем – напевно проговори Орфей, сякаш се боеше да не смути горските обитатели и духове.

Момчетата протегнаха ръце, като изрекоха напевно мантрата – „ен-н-н-н-н“. Вибрацията премина през телата им. Стояха с отворени очи, впити в първите лъчи и като чародеи поемаха ненаситно слънчевата енергия. После направиха три крачки по посока на часовниковата стрелка и изрекоха мантрата „ом-м-м-м“.

Пролетната зеленина се окъпа в първите слънчеви лъчи и росата блестеше бисерно по резедавите листа на буки и дъбове.

Орфей ги учеше да стоят винаги изправени, когато вървяха и когато се молеха.

— И никакви поклони, за да може енергията да протича правилно по чакрите. Наведеният не е по-достоеен от изправения – учеше ги Учителят. – Всички вие се готвите в школата да овладеете звука, да хармонизирате фината настройка на душата чрез звук. След три години всеки от вас ще е готов да лекува със звукова терапия. Това изкуство не може да го предавате на всекиго, то е само за посветени. Водачът е длъжен да прозре невидимото. Нито мантрите, нито медитацията, нищо не може да служи на грубата душа. Вие сте пратеници тук, не избраници! Помнете това! В момента, в който помислите, че сте избраници, че сте богопоставени, вие сте слезли от небесната стълба и пътувате обратно...

Учителят чародей направи движение с ръцете по посока на светлината, издигна ги ви-

соко, докосна пръстите си, а после премина с длани по тялото, сякаш се обливаше цял в светлина. Очите му меняха цвета си – ту сини, ту сиви, но винаги от тях извираще светлина. От цялата му фигура действително струеше мека, сребристо-бяла виделина. Учениците му виждаха това и усещаха как сиянието прониква и в тях.

— А сега мислено ще изречем тайните мантри – тези мантри учителят предаваше само телпатично и онзи, който беше готов да влезе в школата, улавяше ги.

Да излъже, никой не смееше, защото Орфей виждаше невидимото и всички имаха почитание към дарбата му свише. Слънцепоклонничеството в орфическата школа не беше самоцелно.

— Млади дарования на Духа – изрече мъдрият трак, – вие сте призвани да творите със светлина. Да знаете, че идеята велика идва от Светлината. Вечността е модел за високото изкуство, а хармонията е основата. Всяко изкуство, основано на хаоса, е мъртво и обречено. Моделът на съвършенство се намира във висшите светове. Но той не се постига изведнъж, прозрението – да, то идва като светкавица, но, за да те осени, трябва да си минал през школата, да си бил търпелив в изкачването на небесната стълба и бързащ единствено към себе си...

Орфей с вътрешна радост откриваше как

над младите мъже се издигаше общата аура на бялата светлина със златист венец отгоре. Чистотата на тези души го изпълваше с вълнение и благодарност и той продължи, като им говореше тихо, но с плътен и звучен глас, извиращ от дълбините:

— Да победи с ментален напредък може всеки умен, но да победи със светлина може само високо еволюиралата душа. Вселена е вътре в нас, тя е храм за духа ни. И всичко е отразено. Вселената е отразена в нас и ние сме отразени в нея. Бъдете светъл отпечатък в нея. Белегът ви да бъде светлина.

Тракът видя как силата на словото и мисълта отвори душите им за сливане с необята. Тогава извади лирата си и засвири. Ръцете му излъчваха особена неземна белота, пръстите бяха гъвкави, фини и дълги. Изящни ръце, с които той извличаше магически звуци от лирата. Никой смъртен не владееше инструмента така, никоя земна ръка не беше успяла да извлече такава мелодия, да събуди такъв трепет, да накара хора, птици и животни да застинат в омая. Да, Орфей владееше омаята. Тази дарба беше тристепенно съвършенство – в песенното изкуство, в инструменталното изпълнение и в постигането на вътрешна хармония. Чародеят на звука се научи да държи струните на човешката душа в общение с изкуството и да владее

магическото въздействие чрез боговдъхновената искра, която разискряше в себе си...

Орфей знаеше, че да бъдеш водач, трябва да имаш видения за бъдното. А бъдното той виждаше в съвършенството на светлината и звука.

ПИСМО ДО ВАПЦАРОВ

Пиша ти, защото зная, че не всичко свършва с разстрела и червеите. Сигурна съм, че и ти си го разбрал. Аз знам, че ти едва ли си в Рая. Би смутил духовете на блажено почиващите там. Навярно са те сложили някъде между Рая и Ада – в Чистилището, на някоя огняроинтелигентска длъжност. Няма да те разпитвам как е там. Та нали този и онзи свят се обитават от едни и същи души?!

Животът се промени, Поете! Вярата не ни достига и затова започнахме да произвеждаме много хляб. Излишен хляб. Бедните го събират от контейнерите.

И борбата, и романтиката сега са други. Днес никого не разстрелват за идеали. Сега въобще не разстрелват, Поете! Не било хуманно. Дори скитащите кучета не убиват. Само бандитите се избиват един друг, но то е друго...И борбата днес е различна. Голяма била човешката ненаситност, Поете! Колкото повече, толкова повече... Даже и в затвора не можеш да попаднеш на хора и да станеш човек, защото съдят условно.

По машините (изключение правят скъпите автомобили) никой не се прехласва, но поети се нароиха много. Да се чудиш на тоя свят! Но днешната романтика си е едно бягство от живота. За

повечето от нас - все по-озъбен. Пък и сегашните поети ти трудно би разбрал... Иначе – още те изучават в училище и в университетите. И студии, и книги пишат за теб. Пък за оня, „третия разстрел“, прощавай!

Ти сега стоиш високо на оная огняроинтелигентска длъжност. Тук такива длъжности вече няма. Навъдиха се едни - ни народът им разбира от длъжността, ни те знаят що вършат. Но твоята длъжност, Поете, е висока и единствена. Защото държиш там горе вярата на тоя много-страдален народ, който се люшка между отчаянието и надеждата. И още те чете.

Днес те препрочетох и аз и ти изпращам това писмо с адрес:

До Чистилището
Длъжност: Огняроинтелигентска
За Поета на светлата вяра – Никола Ва-
пцаров
Автор: Цветана Качерилска

АНДРЕШКО ТАКСИДЖИЯ

Той наистина се казваше Андрешко, а името беше избрала майка му. Влязла някога в най-лют спор с кръстницата, но отстояла. Детето ще носи името на елинпелиновия герой.

В училище това му създаваше проблеми. Е, не повече от обичайните. Особено момчетата не пропускаха всяка възможност да свържат записаното в дневника на класа с някоя обща лудория или пикантна случка. Много по-късно, когато порастна и започна да взема самостоятелни решения, майка му издаде главната причина за своя инатлък. Искала е той като Андрешко, да излиза успешно от всякакви заплетени ситуации в живота.

В зряла възраст майчините желания се оказаха ялови. Съпругата от три години е безработна. Дъщерята в Испания гледа възрастни хора, но сърцето му се тревожи справедливо. Вярно, чуваха се редовно по джиесема, но какво е това че да ти каже цялата истина. Една малка черна кутийка, дете говори в ухото ти каквото и рекат от другата страна. Направо същото е, като да се втренчиш само в приборите на таблото. И да не поглеждаш нищо от пътната обстановка по вре-

ме на движение.

— Може ли за...

Сепна го не толкова питането, колкото видът на клиента. Такива рядко ползваха таксиметрови услуги. Возеха се на коли, които виждаше само по улиците и автосписанията.

— Заповядайте, господине – покани вежливо. – Само, че си поставете колана.

— Много си стриктен.

Беше имал всякакви клиенти, за да се впечатли от някаква дребна заядливост. Познаваше пътя на заявката и ще го измине с по-малко реплики. Още повече, клиентът му добре личеше, пийнал си е яката. Вероятно и за това не е седнал в собствения автомобил. Някои в такова състояние биваха заядливи. Дали той не е от тях или обществения ранг му позволяваше, не се разбра. Иначе го запита с тон, подходящ повече да е на шеф. При когото сте отишли да ви приема на работа.

— Как се казваш?

— Андрешко – отговори му с твърдото намерение, че стига толкова да разговор.

— Хитър си ти, Андрешко. Вижда се – каза оня с увереността на познавач и обърна замечтаното глава към тротоара. – Намерил си ти златната работа, таксиджия. Возиш се по цял ден из улиците. Бройкаш мадами по тротоарите, а когато спреш на светофар, можеш да избереш

и коя е най-готината.

Докато при мен е пълна скука и тежко еднообразие. От сутрин до вечер еднакво, телефон и стените на кабинета. Ако вратата случайно се отвори, пак едно и също, секретарката. Някаква изрусена силиконка. Еднообразие и еднообразие, ти казвам, докато заболи главата.

— И при мен е така, господине – таксиджията погледна в огледалото за обратно виждане. Не толкова да провери пътната обстановка, колкото да запамети физиономията на клиента си. Преди да е казал. – С тръгването на работа, пия едно кафе от автомата за ободряване. И през целия ден само към него посягам, защото работи със стотинки. За вашето уиски ще ми трябва да въртя геврека цели три дни. Поискам ли към него да има и чинийка с глезотии, тогава ще се наложи да резна от почивката си.

— Ще резнеш, вярвам го. Защото ти е остър езика. Сигурно и по митингите на шофьорите си от ония, дето речите държат.

— Не съм, господине – призна си Андрешко. – За тия работи акъл голям се иска или от по-едрото празнодумство. Нямам ги и двете по рождение.

Това каза вече като за последно и не му се говореше повече. Мястото, където поиска клиентът, познаваше. Шофираше от години и може да мисли удобно над своите работи.

Шефът на фирмата тая сутрин го предупреди, вноската е просрочил. Хич не искаше и да чуе обяснение, защо са намаляли пътуващите за последните няколко седмици. Настояваше за парите човекът или вдруги ден ще прибере колата. И тоя, дето е на задната седалка, е същия. Омръзне ли му дъвченето на ядки, ще грабне слушалката или джиесема. За да изговори почти онова, дето чуха ушите му в началото на деня.

Гориво имаше достатъчно. Въпреки това, отби на първата бензиностанция.

— Какво има? – попита клиентът. – С празен резервоар ли си тръгнал на работа?

— И той е като стомахът, господине. – Каза през умилителна шега Андрешко. – Трябва от време на време и да му се дава по малко.

Поиска бензин само за петдесет стотинки, но това не впечатли девойката в униформа на продавач. Взе го да е някой позакъснял протестиращ и стисна ръкохватката. За да подчертае, че такива дребни суми на ѝ се нравят, закачи тя по-бързо от обичайното пистолета в гнездото на колонката. И чевръсто се втурна към стаичката, а той не се докачи от обслужването. Прие го като воля на съдбата. След което най-примирено взе четката от кофата с вода и миеш препарат за почистване.

— Сега пък какво? И стъклата ли ще миеш?

– възнегодума добре костюмираният.

Не криеше никак обвзелото го раздразнение. Обратно, подчертаваше го. При това, достатъчно ясно.

—Трябва, господине – каза със загадъчната си усмивка Андрешко. – Малко по-нататък е спряла патрулка, видях я преди малко. Ще ми треснат такава глоба, дето ще издуха от раз целия ми седмичен доход.

И продължи невъзмутимо да движи четката напред-назад върху предното стъкло.

— Добре. Само че го прави по-бързо.

Тая препоръка изглежда скова движенията на таксиджията, направи ги видимо по-бавни и флегматични. Трябва накрая чистотата да го удовлетвори, защото седна зад волана. И вместо да даде ляв мигач и потегли накрая, измина едва няколко метра. Колкото да застане до колонката с въздух.

— Какво става бре,човек? Ти ще ме закараш ли най-накрая?

— Ще го направя, господине – увери го с веселост в гърлото таксиметровият шофьор. – При нас важна е не само цената, но и безопасността на услугата, която правим.

Това, последното бе заглушено от трясъка на автомобилна врата и не се чу никак. Вероятно добре облеченият господин каза още работи, но вече нали тичаше към пътя и то не се разбра.

Там, застанал почти на платното, вдигаше енергично ръката си нагоре. Знакът че иска ново такси.

Андрешко приемаше всичкото с някакво странно чувство на безразличие и облекчение. Тия не ги признават за хора, ще им гледат номерата и запомнят фирмите на колите. Хайде де.

БЕЛЯТА В ПРЕМЕЖДИЯ

Решила веднъж Белята да си признае за всичко сторено. И за да бъде най-откровено, искрено и чистосърдечно, трябвало да го направи официално чрез институциите на държавата. Затова категорично прекрачила прага на районното полицейско управление.

— Какво обичате? – попитал най-висококултурно униформеният зад гишето.

— Идвам да ви разправа къде какво съм сторила откакто се помня – заявила кротко и примирено Белята.

— Моля! – подскочил от изненада полицаят и едва не глътнал химикалката с която до тоя момент подпирал своята брадичка.

Тренирано бързо сдъвкал чутото и съобразил какво да предприеме. Станал и направил две крачки към другия стол. Там седял друг униформен, но бил с гръб към гишето и безразличен към разговора. Първият му зашушукал тихо в ухото, за да не чува посетителката, което си било направо излишно. Белята имала слух, на който би завидял и най-изпечения доносник в държавата. Не пропуснала нищо от казаното, включително и онова „изкукала“ и „откачалка“, дето обяснявали в повече.

Така или иначе, вторият явно бил някакъв фактор от кабинетите и държал на авторитета

на учреждението. Щом веднага, макар и бавно, станал. Излязъл тежкарски в коридора той и с разбиращо съчувствие, почти допрял длан върху рамото на тъжителката.

— Госпожо, чухме Вашата молба. Сега разберете и нашата. Имаме предостатъчно взломни кражби, скандали, побой и всичко, което може да се роди в човешката глава. Държите ли толкова да споделяте преживявания, седнете тогава в някое кафене. Там винаги се намират слушатели и такива, дето не им се работи, но иначе с удоволствие обичат да научават за хорските дела. Щом държите непременно да научат повече за Вас, тогава напишете книга. Днес това е хит сред прежднелите за известност и внимание.

Полицаят преценил казаното да е в повече от достатъчно и почти физически подсказал на досадницата. Нека я послушат и от другата страна на вратата.

Напълно вече бил съгласен и с колегата за определението – „Смахната откачалка“. Толкова години е на служба в полицията, а още не бе срещал някой давлиза с готови признания и откровения. Другата, много по-важна причина, която го заставила да отпрати така чевръсто необикновената тъжителка, била Десито, сервитьорка в отсрещното кафене. Тая сутрин отново бе дръзко облечена, а когато той мина покрай заведението, не пропусна да му подхвърли –

„Кога ще си пием кафето, шефе?“

Искаше това да бъде по-скоро. Далеч по-приятна е гледката на разкопчано деколте и белотата на млада плът, отколкото объркани признания от някаква смахната.

Тя също изпитала леко смущение. Неизброими пакости беше извършила през живота си, а ето че още за първата си честна постъпка се отзова пред бариерата. Само дето никой не подозираще за неизчерпаемата ѝ енергия да прави нещо. Причина да застане пред друга важна личност, представителят на закона и възмездиято. Макар сериозно да приличаше на адвокат, прокурорът не отвори широко ноздри, за да надуши плячката.

— Какво има? – попитал я човекът на обвинението и справедливостта.

— Идвам да направя самопризнания и да позачистя с тях от своята съвест.

Такива приказки трудно можели да впечатлят обръгналият на всякакви словосъчетания и словоблудство професионалист. Веднага проличало:

— Извинете, госпожо. Затрупан съм от неприключени преписки. Имам да пиша за цяла го-ина напред. Дори в момента чакам идването на двама следователи по тежки криминални случаи.

Белята го слушала, но с половин ухо. Като

учителка, която изпитва заклет двойкаджия и на който така или иначе, накрая ще напише тройката. Прокурорът засякъл вътрешната амбиция на посетителката да не излезе лесно от стаята му. Затова прибягнал до изпитаната тактика и прокурорски тон:

— Виждате, че съм зает. Моля, напуснете кабинета или ще повикам охраната.

Белята се наслаждаваше от сърце, ако някой стори нещо нередно с ефект, но избягваше да я идентифицират като съпричастна. Причина да излезе мълчаливо, без да изчака появата на първия облечен в тъмен костюм.

Само будала и непоправим оптимист можеха да помислят, че Белята ще се откаже от онова, което си е наумила. Направи го и сега всеинформираната личност. Знаела, днес в града има приемни часове един от местните депутати. Отишла, не да му пробута някоя беля, защото той си ги вършел и без нейните подсещания, а да му разкаже част от проблемите в които бе имала лична намеса и заслуги.

Народният представител пуснал фалшивата си любезност, но дори кафето и поднесените шоколадов бонбон не успели да прикрият вътрешното му напрежение. Що за птица е тая гласоподавателка и какво цели с изявлението, че стои в основата на много от събитията, дето петнят името на страната ни, попречили

да прескочим дуvara на Шенген. Дали пък не е скрит провокатор. Може и специални средства да е прикрепила някъде по тялото си. Какви са тия приказки, била причина за много от неприятностите в обществото. Такива думи не се казваха и от парламентарната трибуна за управляващите, когато слязат от власт. „Я по-внимателно с хора, които не са от твоята партия“ – предупредил се и заел най-вярната позиция народният представител. Закачил усмивка, сякаш ще го снимат за билборд, преди да каже неангажиращо:

— Разбирам Ви, госпожо, но проявете и Вашето такова отношение. Сега сме в икономическа криза. Трябва да изпълняваме предълъг списък от препоръки на Евросъюза...

Белята никога не била се нервирала, но сега го направила яко.

— Господин депутат – казала тя рязко. – Не се намираме в предизборно студио, а във Вашата приемна. И не да обсъждаме всякакви директиви на Брюксел, по-скоро да разговаряме за нашенски проблеми.

— Какви нашенски работи?

— Тия за корупцията. Битовата престъпност, безработицата...

— Ние разработихме програма за...

— Стига, господин депутат... – червенината по лицето недвусмислено показала, Белята

вече била излязла от кожата си. - С Вас не може да се обсъжда нищо свястно, което вълнува хората.

И неудовлетворената гласоподавателка излязла от приемната, но тръшнала така вратата, че отвън чакащите страхливо се спогледали.

Вътре депутатът въздъхнал облекчено и приготвил да приеме следващия посетител, но преждевременното му спокойствие и удовлетворение скоро щели да пострадат. Защото, докато излизала още от голямата сграда, Белята успяла да се закани на ум. „С тоя вече е свършено, а първо ще му разпиля избирателите“.

Неразбрана от когото трябва, Белята отново се запътила към обикновените хорица. Те я разбирали и слушали по-лесно. Дали ще забрави посетените? Едва ли, но за това нека видим и поуслушаме какво ще стане.

ОБЩИНСКИЯТ НЕ ЩЕ ДА ПАСЕ

Който не вярва на случката по-нататък, нека помисли чие име е пуснал в избирателната урна. Продължава ли още да изпитва съмнение, нека тогава попита за нея някой друг, на когото има по-голямо доверие от себе си. И едва тогава да изрече своето българско „Хм“, дете никой в Евросъюза така и не можа да разбере какво означава.

Избирателната комисия беше приключила дългия изборен ден и само председателят с още двама членове преглеждаха за последно нещата, преди да кажат отпускатото: „Приключихме“. Останалите държаха чашки с кафе или безалкохолно и разговаряха почти приятелски. Забравили лесно, че до преди малко се гледаха подозрително и злобно като войници през време на окопните войни през миналия век.

И цъфна случката, която нажежи обстановката съвсем като в началото на изборния ден. В стаята нахълта селският пастир. Дали идваше като закъснял да упражни своя вот, нямаше вече никакво значение. Краят на изборите беше приключил и за нищо на света нямаше те да нарушат изборния кодекс и правилата. Още повече, кой го беше пуснал да влезе вътре, когато това бе недопустимо. Оставаше им сега някой гаф на главите, а нещата до сега вър-вяха толкова хуба-

во по мед и масло.

Ситуацията овладя и пръв наруши скандалната тишина пастирят.

— Кой е тук главният? – попита.

— Аз – отговори председателят, но веднага почувства неясно защо хладни тръпки по гърба си. – Какво има?

— Идвам да ти кажа, момче, да дойдеш сам или пратиш от твоите хора да приберат общинския съветник.

— Какви ги приказваш бре, Сандо? – овладя уж положението баба Пена Шумналийска. – Да не си пийнал в повече?

Като заклет политиканка, Шумналийката беше почти на щат във всяка изборна комисия. Знаеше тя повече от всички и умееше да нагласява така нещата, че да няма забележки от по-горните.

— Не съм турял и капка в устата – декларира селския водач на животните. – Заради вашите избори са затворили кръчмата още от вчера сутринта.

— Ти остави нашите работи, ами кажи защо си дошел – скастри решително закъснялата му агитация баба Пена.

— Нали ви казах вече. От сутринта си посеше като другите, към обяд заключо глава, а привечер запристъпя едвам-едвам.

— За кого говориш, бай Сандо? – попита

председателят на секционната.

Раздвоен беше съвсем. Да се разсмее или да предложи на старецът от безалкохолното. Нямаха друго, а и той му изглеждаше по-трезвен от всякога.

— Още ли да обяснявам – пастирът започна да вади признаци на раздразнение и нервност. – Цял ден съм на крак, искам и да си почина. Вързал съм го за салкъма до Печова бара, а вие правете с него каквото искате.

Каза, обърна ядосано гръб на цялата комисия и тръгна безапелационно към вратата. Напрежението в изборната секция хукна нагоре като пощуряло, сякаш в нея отведнъж нахъл-таха цяла сюриса европейски наблюдатели. Работата замириса на нещо и председателят трябваше да проветри.

— Чакай, бай Сандо – примили му се от сърце шефът на комисията, усетил че колената му всеки момент ще го изложат. – Дай да се разберем по човешки.

— Аз по човешки се разбирам и с животните – старецът поспря, готов изглежда да понамали от почивката, – но с вас както виждам, нещо не става така. Има ли в списъка ви за общински съветник името Марко Стоев Марков?

Нелито, която за пръв път участваше в тънки политически работи, не издържа и надникна в протокола на масата. Излишно бе да го пра-

ви, всички мленове на избирателната комисия знаеха до втръсване - това е вписаният под номер четири кандидат.

— Има – заяви с категоричност председателят на секционната.

— И кой в селото ни се казва така?

Членовете на комисията безпомощно се спогледаха, усетили ясно, че в главите им няма нищо, дето да им подсказе за кого става дума. Помогна им отново пъстирът, срещу името на когото единодушно бяха оставили празната отметка – „не гласувал“.

— Ами това е магарето на бай ви Стою. Вие щом сте го избрали за съветник, отидете и си го приберете, да не стане някоя беля нощес. Защото, както се е зазяпал в телевизора оня откачалник, може чак на сутринта да се досети, че не си е прибирал магарето в двора. Хайде, аз да си тръгвам. Защото утре съм цял ден по баирите.

Селският пастир излезе навън, а устата на баба Пена Шумналийска остана така отворена, че всичките изборни книжа да напъхаха в нея, нямаше да усети.

МОЯТА БЛЕДНА ЛЮБИМА

Бяха минали шест дни, откакто за първи път започна да обмисля самоубийство.

Беше толкова освежаващо.

Съвсем не както си беше представял, че съзерцанието на самоубийство би било.

В интерес на истината той от край време си беше един застаряващ Том Сойер. Обичаше да фантазира за собственото си погребение. За ръцете на поредната невярна изгора, безутешно впити в мраморното му лице, за виновните бездънни очи на децата му, осъзнали твърде късно стойността на един безкористен любящ баща.

Но друго беше наистина да си го мислиш, така наистина, че на моменти дори игриво да притискаш бръсначката към гръкляна и острието да потъва в плътта, лекичко, колкото да се развълнуваш. Или пък да притискаш възглавницата прекалено плътно към носа и устата си, уж в опит да притъпиш тиктакането на часовника в

нощната стая.

Откакто откри, че може да си играе със смъртта, животът и душата му се възпламениха. При всяко едно мимолетно докосване до нея, сърцето му се разтуптяваше, кръвта първо се отдръпваше, а после бурно нахлуваше в сърцето и лицето му, оставайки го запъхтян, но и отпуснат. Караше го да се чувства възбуден. Жив.

Играеше си със смъртта на работа, в обедните почивки, на път към бизнес срещите, в колата, във всеки един момент, който можеше да открадне за себе си. Тогава тайно я викаше, разгръщаше плаща ѝ, разглеждаше я безцеремонно и започваше да я опипва невъздържано, безсрамно. Тя не възразяваше. Само го гледаше с влажни катранени очи и чакаше.

Най-любими му бяха моментите с нея вечер. Дали беше притегателната сила на здрача, дали бяха свещите, горящи върху дървените лавици в спалнята, но тогава влечението му към смъртта добиваше нови дълбочини и преставаше да е просто физическо. Тогава той и тя сядаха един срещу друг и започваха да измислят нови начини да се сблизат. Тогава той не я насилваше да заеме формата на собственото му удоволствие. Тогава я слушаше, оставяше шепота ѝ да води

ръцете му към оголените кабели в стената, ходилата му към ръба на перваза. В тези сиротни малки часове не бе сигурен той ли дърпа нея за конците или тя него за вените.

В началото не мислеше за нея като нещо повече от стимулатор за сетивата му. Тя беше музата на новия му вид мастурбация: лъскаше си усещането, че е жив, докато си я представяше, първо плахо и конвенционално, после във все по-дръзки и иновативни сценарии. И така беше до една нощ, шестата нощ, когато, докато лежеше в горещата вана и наблюдаваше тъкната сруйка кръв, виеща се от китката му като роза, изведнъж разбра: това не беше просто увлечение. Беше любов.

Има хора, които обичат болката, други, които обичат да я причиняват. Той беше безразличен към нея. На някого може да му се струва много сочна и червена, но за него тя беше болнаво недоносче, в чието любовно обещание се криеше мизерно количество наслада и нула мистерия. Чувствата му към смъртта не бяха мазохистични. Напротив, той изгаряше от желание да я покори и обладае, да разтвори най-тъмните ѝ кътчета и да я види – разкратена, гола, лишена от тайната си. Негова.

Проблемът беше, че дори да направеше

това, което останалите мъже не смеят: да я изнасили, да я накара да стане негова, преди тя да се е и замисляла той да бъде неин... щеше да може да я има само един път.

Само един път и този път щеше да му струва тялото – цена, която бе склонен да плати, ако не беше инструментът на удоволствието му. Отдавна беше разлюбил тялото си, в полза на по-силната любов към пържено и тестено. Ако трябваше да бъде честен, то беше товар, към който бе привързан, но от който щеше да е облекчен да се отърси. Пък и щеше да е "ъпгрейд" за самото му тяло: от танк за пръжоли, гофрети и тайландски скариди то щеше да се превърне – макар и за кратко – в оръдието, предопределено да обладае тази най-ужасяваща и магнетична любовница, пред която другите мъже трепереха в заешки захлас.

Другите, но не и той. Единствено го беше яд, че му бе предоставен само един опит. Жените бяха толкова по-лесни от Нея – просто размахваш няколко стотачки, разказваш им няколко приказки за детството си и очите им и си вътре – а с тях човек получава неопределен брой опити.

Разбира се, той се упражняваше и бе сигурен, че нещата щяха да продължат достатъчно

дълго. Бе станал виртуоз в рязането, душенето и давенето. Акробатично се приплъзваше по ръба. Можеше да се докара точно до границата и да отброи всеки един до последния възможен миг на екстаз, преди със спартанска воля да се откъсне от насадата, лишавайки се от жадуваната кулминация, задоволявайки се... с малката смърт.

Но тук идваше другият проблем – той не я искаше само в една поза. Искаше хем да си направи някоя мръсна подигравка с нея, хем да се сгуши в обятията ѝ, да усети утешителната ѝ ласка и да се вглежда в тъмнината на очите ѝ, докато всичко друго изчезва. Понякога си представяше как увисва на две метални куки на простора с бяло пране, оставя вятъра да ги клепа с кръвта му и се вее между тях като тежкотоварна простреляна платноходка. По-голям от голямото си тяло, използващ самия себе си, за да ѝ се надсмее. Да отнеме гордостта ѝ – това щеше да е такова унижение за нея, такава великолепно гавра. Мисълта чак го разтреперваше. Друг път обаче копнееше да ѝ се отдаде като дете. Да затопли ваната и нежно да разпори вените си, а след това да се завие с черен сатенен чаршаф, представяйки си, че тя го повива в прилеповите си коси.

Не можеше да реши. И заради това протакаше.

Минали бяха две седмици, откакто, вглеждайки се в розообразната си струйка кръв, бе разбрал, че я обича и все още не бе предприел стъпката. Даже не беше насрочил дата. Нерешителността го измъчваше и ядеше отскоро натрупалото му се самочувствие с настървеността на савански термит. Трябаше да предприеме нещо скоро, преди всичкото това вълнение да се бе стопило в поредната импотентна фантазия на ленивия му живот.

Паниката го обзе една нощ, докато си сушеше косата в банята. Сешоарът бучеше, а той сладострастно прокарваше пета през локвата, образувала се като сянка около мокрото му моржовидно тяло. И тогава изведнъж изпита вдървяващ ужас. Отвратителен, малодушен страх. Домиля му за живота. Уплаши се. И смъртта го усети.

От този ден нататък нещата не бяха същите. Между тях се появи напрежение, тя не беше вече така покорна в прегръдките му. Започна да присвива устни насмешливо, да го провокира, а малко по-късно взе да си прави номера с него. Започна да му се появява, когато не я е викал, на публични места. Първо го съблазня-

ваше с присъствието си – оголен ръб на ръждива ограда, отворена изоставена шахта, и, разбира се, фъстъци – навсякъде фъстъци. Сякаш той щеше да оскверни единствения акт, за който му пукаше, с нещо толкова прозаично като хранителна алергия. Това беше като да получиш жената на мечтите си за една нощ и да я прекараш в това да мажеш тялото ѝ с лютеница. Друг път.

Но ето че тя ставаше все по-нетърпелива. Агресивна дори, а той никак не обичаше агресивните жени. Колкото по-предпазлив ставаше към нея, толкова повече тя го притискаше. Онова парче стъкло в чашата. Пожарът на горния етаж. Поддаващото стъпало в кантората. Онази верижна катастрофа на магистралата. Едва успя да набие спирачките навреме и бе сигурен, че видя лицето ѝ да му се хили от задното стъкло на колата отпред. Лицето на момичето бе изпочупено, а челюстта ѝ разместена, но той ясно видя очите на смъртта да гледат през нейния стъклен поглед, дочу смехът ѝ да излиза през порозовелите му зъби.

Да я види така го уплаши и страхът взе решението вместо него. Щеше да скъса с нея. Спря да пали свещите вечер. Започна да взима метрото до работа. Монтира гръмоотвод на покрива на сградата си. Ваксинира се наново срещу тебер-

кулоза и хепатит. Започна да взима по две розови хапчета срещу малария, след като се ръкува с бизнес партньор от Сенегал. Когато можеше, предпочиташе да си прислужва с китайски клечки, отколкото с нож и вилица.

Ех, кого заблуждаваше?

Трябваше да се досети от самото начало, че това бе любовница, която веднъж поругана, веднъж пренебрегната, не прощава. Страстна, когато я жадуваш, дважд по-страстна в отмъщението си, ако я изоставиш.

По-голямото му момче си изпотроши костите на сноуборд на първия ден от ежегодната им ски-ваканция. Сутринта бе решил да изхвърли бръсначката и да си пусне брада. Когато отоците (и виковете на бившата му жена) най-сетне спаднаха, на пухкавото лице на сина му най-ярко се открояваше шевът на цепнатата му брада. Съвпадение? Как ли пък не.

Един от колегите му откри, че холестеролът му е висок. Втората му бивша жена постъпи в болница за някакви кисти. Казаха му, че е сериозно. Съседите от партера загубиха котката си при операция за скопяване.

Той много добре виждаше какво става.

Инцидентите валяха като градушка, навсякъде около него. Тя даваше всичко от себе си, манипулираше, заплашваше, трошеше, пицеше, старееше се по всякакви начини да го накара да ревнува, да го принуди да се върне смирен. Вечер намираше как да се вмъкне във фантазиите му. Присламчваше се в леглото му, търкаше се, умилкваше се, шептеше. Докосваше го така, както само тя можеше. Молеше.

Но той беше бетон.

Не поддаде. Преживя януарското земетресение трета степен с пълното самосъзнание за вината си. Понесе върлуването на поредния животински грип. Готов беше да издържи на всяко едно пържещо изкушение, на всяко режещо наказание, но нямаше да се върне. В началото само го бе уплашила, но сега чувствата му към нея бяха мутирали до неузнаваемост. Споменът за нея го разтреперваше по неудържим начин, който щеше да може да се нарече ужас, ако треперенето не вледеняваше толкова сърцето, колкото пареше слабините му. Нямаше дума да го опише. Знаеше само, че е дошло времето да направи това, което правеше най-добре: да мишкува.

Мишкуваше чинопреклонно, ден и нощ. Щрак, закопчаваше колана. Мляс, изпиваше сутрешния зелен чай. Цък, вадеше хапчетата за понижаване на холестерола. Зип, плътно затваряше зимното яке през март. Хруп, пасеше зелен айсберг с непреклонна печал. Хората твърдяха, че се е преродил. Колко малко всъщност знаеха!

Смъртта се стара, стара, пък накрая взе, че спря. Остави го на живота.

Тя беше водила тези флиртове много пъти. На много езици, с много различни пособия. Действително, беше горделива. Не обичаше да ѝ се изплъзва никой. Но не беше дотам самовлюбена, че да не признава, че пособията, с които Животът можеше да съсипе човек, бяха много по-разнообразни, подмолни и долни от нейните. В крайна сметка единственото, което тя можеше да направи с живота на един човек, бе да го отнеме. Животът можеше да го съсипе.

И затова тя заряза подплашения си любовник на средата на житейския кръстопът. Седна, погледа го как се лута, посмя му се как се снишава и ближе задници много по-мръсни от нейния. След това стана и тръгна по своите дела, докато една нощ (не можеше да каже след

колко време, може би месец, може би тридесет години) го чу как я вика. Гласът му беше отслабнал, хриплив. Нищо подобно на нахъсания конквистадор от миналото. Това беше просто един стар морж, привикващ ледените води под натежалия му фиорд най-сетне да го глътнат. Този изстискан дебелак, толкова по-малък от увисналото си едро тяло нямаше да я завладее, нямаше ѝ даде удоволствие, нямаше дори да я поласкае. Щеше просто да се отпусне в тънките ѝ ръце и да я изчака да го приеме в себе си. Нямаше сили за друго. Беше ѝ ясно. Но смъртта беше сантиментална и откликна.

Видя я как се приближава през премрежените си клепачи. Босите ѝ крака провиснаха от прозореца му. Тя кимна с ресници. Канеше го да го направят там. На перваза, сред петуниите. Той вдървено поклати глава. Твърде стар беше за такива лудории. Тя се усмихна непроницаемо, приближи се към леглото му и смъкна роклята си. Застана пред него чисто гола, неподвижна, безмълвна. Даде му време. След това се покатери върху него, изправи рамене, косата ѝ се люшна и уверено и спокойно, но не безчувствено, тя започна да танцува върху него, като с всеки такт на танца си отнемаше част от живота му.

Той широко разтвори очи, осъзнавайки, че сега за първи път я вижда такава, каквато всъщност беше. Под дрехите, под фантазиите. И не беше това, което беше очаквал. Когато чуят подобно нещо, жените винаги го приемат по възможно най-лошия начин. Вземат го за неодобрение, разочарование. Но мъжете знаят, че между двете има разлика. Разочарование има винаги, когато някоя еротична фантазия умре. Но голата смърт не беше грозна, не беше разочароваща. А просто коренно различна от очакванията му. Когато се качи върху него беше различна на допир, различна на мирис, на вкус. Нищо от това, за което бе копнял, нищо от това, от което бе бягал... Нищо от това не беше истинско. Истинска беше само тя. И животът, който така сладно пиеше от него. Животът, който той така силно мразеше, че гледаше никога да не се замисля за него. Този противен изсечен римлянин с вечно свита в юмрук десница, покровител на силните, смелите и невинните, но не и на него, никога на него! Към него животът таеше само презрение. И отегчение. Не като нея, тя го приласкаваше, тя му се отдаваше, тя разбираше смелостта му. Тя го искаше! Смъртта изпъшка първично, като зверче отпило топла кръв. Той усети, че му причернява и внезапна мисъл го прегازی като влак: ами ако тя не искаше него? Ако всъщност единственото, което

искаше, бе гнусния римлянин вътре в него? Не него, а противните останки живот, които явно бе решила да изсмуче до шушка, да се съеши с живота, с най-големия му враг, ей тук, право в леглото му! Тя впи зъби във врата му и засмука, дишането му се затрудни. Да! Да, това е бил планът от самото началото... Те... бяха го изиграли... те двамата... това бяха искали през цялото време, да го използват като надуваема лодка, носеща се в необятен океан от самота, в която безмилостно да консумират унищожителното си привличане, което никога не оставяше свидетели. „Разбира се...” - помисли си той горчиво, когато смъртта най-сетне приключи, а животът се отдръпна от него, изтощено излягайки се от другата страна на леглото... Как можеше да си помисли, че тя бе искала него.

СЪДЪРЖАНИЕ

Александър Торофиев

Предсрочно 3

Дядо Митко 10

Ани Китова

Златната лира 15

Есен 20

Анна Гюрова

Оранжево момиче 24

Оранжевият кораб 32

със зелени платна 32

Жасмин 44

Благой Ранов

Зимен път 56

Изведнъж 58

Отсичане на старата ябълка 60

Кой 62

Стари кадри 63

Васил Венински

Греховна севда 65

Георги Гилиев

Гордиевият възел 93

Жу Масал

Технокретени 133

Цяр срещу безсъние 137

Кои са помиярите 140

Кратко ръководство на тема: 146

„Как да се отпуснем и успокоим“ 146

С вкус на пепел	148
Илияна Каракочева /Ина Крейн/	
Непознатият.....	154
Грозна	159
Кокона	165
Любимка	171
Ирена Бочева	
Залезът	177
Камелия Виденова	
Тъмната лампа.....	181
Катина Георгиева	
Приумица за гениалност	187
Сага за безконечността	192
Нечий дом	200
Катя Вангелова	
Не всичко е пари, мамо	203
Танцът на Гигантите	210
Катя Ташева	
Някой да ме обича	220
Приказка за Нежността.....	230
Много, много красиво цвете.....	235
Най-странното жабче	244
Костадин Боянов	
Златицата	248
Лариса Ангелова	
Къде зимуват раците?	256
Марияна Дамянова	
Жажда.....	261
Гларус.....	267

Пътят.....	270
Кодът	281
Мирослав Маринов	
Великата Китайска Стена.....	288
Наше момче	299
Карма	306
Луна за един долар.....	318
Искрящи мечти.....	324
Петнайсет процента от старта	329
Никола Николов	
Точки	333
Късен полет.....	343
Не разбирате, докторе.....	345
Радостин Недялков	
Треска за промяна	351
Рая Вид	
Бащина заръка	358
Камбани.....	360
Сила за живот	362
Сладкодумник.....	365
Мацка, та дрънка!	368
Грешката е в номера	370
Любимката на шефа	373
Шок	375
Момиче с очила	378
Любов в аджария.....	381
Стайка Должева	
Домашен арест.....	397
Вие за колко часа сте?	402

Предизборна сутрин	405
Стефан Кръстев	
Човекът с хобота	408
Таня Георгиева	
Кукери	415
Дяволският мост	424
Христо Запryanов	
Докосване	437
Още едно пътуване в Сахара	461
Смразяващата песен на една майка	488
Цветана Качерилска	
По небесната стълба	493
Писмо до вапцаров	499
Цветко Маринов	
Андрешко таксиджия	501
Белята в премеждия	507
Общинският не ще да пасе	513
Яна Калчева	
Моята бледна любима	517

Пета поредна година издаваме Алманах „Нова българска литература Проза‘2013“, който се явава едно реалистично представяне на живата съвременна българска литература.

29 съвременни български поети на над 370 страници книжно тяло.

Можете да изтеглите безплатно електронната версия на Алманаха от този линк.



Цена **15** лв

<http://www.bukvite.bg>